

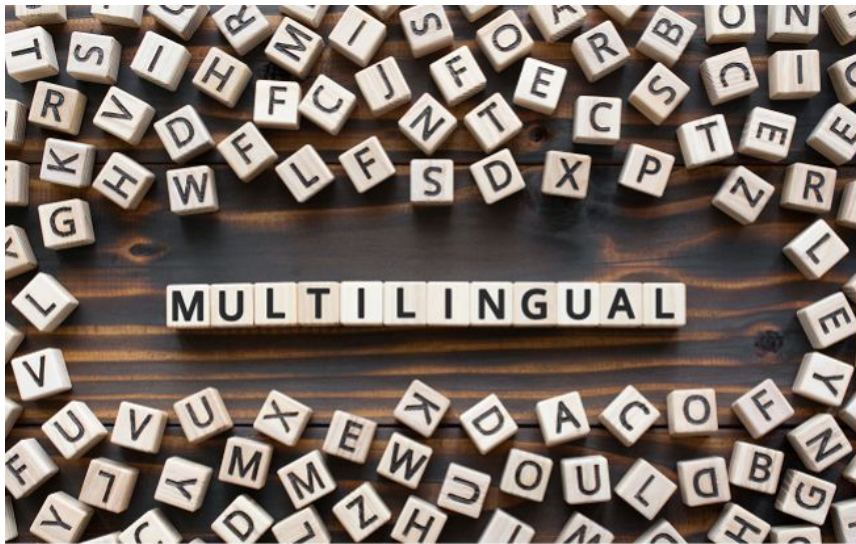
PĒTĪJUMS

Pēc CULT komitejas pieprasījuma

Eiropas Parlaments

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

Kultūra un izglītība

Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments

leļšpolitikas ģenerāldirektorāts

PE 699.648–2022. gada septembris

Eŭropo
Demokratio
Esperanto

Dokumentu sagatavojis Pierre Dieumegard

Eiropas Demokrātija-Esperanto

Šis dokuments par daudzvalodību Eiropas Savienības komunikācijas politikā bija tikai angļu valodā [pdf datnē ES tīmekļa vietnē](#). Sākotnējā dokumenta vienvērtība neļāva lielākajai daļai Eiropas iedzīvotāju apzināties tajā ietvertu informāciju. Tas liedza viņiem piedalīties debatēs, kas nodrošinātu labāku Eiropas Savienības pārvaldību, pretēji VDHR (jo īpaši 2. un 21. pantam) un Lisabonas līgumam (jo īpaši 2. un 8. pantam).

Šā “pagaidu” dokumenta, kas sagatavots, izmantojot mašīntulkošanu un dažas cilvēku rediģēšanas metodes, mērķis ir dot iespēju lielākam skaitam cilvēku ES iepazīties ar ES sagatavotajiem dokumentiem (kas tiek finansēti no viņu nodokļiem).

Ir vēlams, lai ES administrācija pārņemtu svarīgu dokumentu tulkojumus. Svarīgi dokumenti” ir ne tikai likumi un noteikumi, bet arī svarīga informācija, kas nepieciešama, lai kopīgi pieņemtu uz informāciju balstītus lēmumus.

Lai kopīgi apspriestu mūsu kopīgo nākotni un nodrošinātu uzticamus tulkojumus, starptautiskā valoda Esperanto būtu ļoti noderīga tās vienkāršības, regularitātes un precizitātes dēļ.

Sazinieties ar mums: <http://www.europokune.eu> <https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

=====

Daži interesanti punkti šajā dokumentā:

8. tabula un 7. nodaļa: ja ES savā paziņojumā izmanto tikai angļu valodu, tikai 13–45 % pieaugušo ES-27 var saprast publicēto dokumentu saturu. Citiem vārdiem sakot, **lielākā daļa Eiropas iedzīvotāju ir izslēgti no debatēm un lēmumu pieņemšanas.**

— 4. nodaļa: ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu politika bieži vien ir neskaidra un neskaidra; jo īpaši Eiropas Komisijas reglamentā nav oficiāli noteikts valodu režīms. “*ES saziņas pārredzamību varētu uzlabot, ja politika attiecībā uz valodu lietošanu tīmekļa vietnēs būtu precīzāk definēta saskaņā ar Eiropas Ombuda norādījumiem un ja iestāžu, struktūru un aģentūru iekšējie valodu režīmi būtu skaidrāki par noteikumiem, kas piemērojami to tīmekļa vietnēs publicētajiem iekšējiem darba dokumentiem*”.

PĒTĪJUMI KULTA KOMITEJAI

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

Abstraktā abst

Šajā pētījumā novērtēta ES pieeja daudzvalodībai komunikācijas politikā. Inovatīva jauktu metožu pieeja tiek izmantota, lai izmeklētu daudzvalodības pienākumu un ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu režīmu un prakses ievērošanu, jo īpaši ES tīmekļa vietnēs. Tiek pētīta arī atbilstība 27 ES dalībvalstu iedzīvotāju valodu prasmēm. Tiek sniegti politikas ieteikumi, lai uzlabotu ES komunikācijas politikas pārredzamību un pieejamību, ņemot vērā iespējamības ierobežojumus.

Šo dokumentu pieprasīja Eiropas Parlamenta Kultūras un izglītības komiteja.

AUTORI

Projekta vadītājs: Dr. Carlos MENDEZ (Eiropas Politikas pētniecības centrs (EPRC Delft and Glasgow, Strathclyde Universitāte))

Projekta komanda: Dr. Michele GAZZOLA, prof. Laure CLEMENT-WILZ, Dr. Vasiliki TRIGA, Dr. Fernando MENDEZ, Dr. Costas DJOUVAS, Antonis CHARAMBOULOS, Prof. John BACHTLER

Profesionālizvērtētāji:

Université catholique de Louvain (UCLouvain): Dr. Louise-Amélie COUGNON Eötvös Loránd University (ELTE): Prof. Dr. Réka SOMSSICH

Pētniecības administratori: Pierre HERIARD (*25.06.1977 | †11.05.2022), Balazs MELLAR, Kristiina MILT

Atbalsts projektiem, publikācijām un saziņai: Anna Dembek, Kinga OSTAŃSKA, Stéphanie DUPONT, Eiropas Parlamenta Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments

VALODU VERSIJAS

Origināls: LV LV

PAR IZDEVĒJU

Lai sazinātos ar Politikas departamentu vai parakstītos uz jaunāko informāciju par mūsu darbu CULT komitejā, lūdzu, rakstiet uz šādu adresi: Poldep-cohesion@ep.europa.eu

Manuskripts pabeigts 2022. gada septembrī © Eiropas Savienība, 2022

Šis dokuments ir pieejams internetā kopsavilkumā ar iespēju lejupielādēt pilnu tekstu šādā tīmekļa vietnē: <https://bit.ly/3TpqJ8e>

Šis dokuments ir pieejams internetā: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2022\)699648](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2022)699648)

Papildu informācija par CULT komitejas pētījumu, ko veic Politikas departaments, ir pieejama tīmekļa vietnē: <https://research4committees.blog/cult/>

Seko jiet mums Twitter: @PolicyCULT

Lūdzu, izmantojiet šādu atsauci, lai citētu šo pētījumu:

Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, Djouvas, C, Charamboulos, A un Bachtler, J. 2022, pētījums CULT komitejai — Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā, Eiropas Parlaments, Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments, Brisele

Lūdzu, izmantojiet šādu atsauci, lai citētu tekstu:

Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, et al. (2022)

ATRUNA

Par šajā dokumentā paustajiem viedokļiem atbild vienīgi autori, un tie ne vienmēr atspoguļo Eiropas Parlamenta oficiālo nostāju.

Reproducēšana un tulkošana nekomerciāliem mērķiem ir atļauta ar nosacījumu, ka tiek norādīts avots un izdevējs iepriekš par to paziņo un nosūta kopiju. © Vāka attēls, kas tiek izmantots saskaņā ar Adobe Stock licenci

Satura rādītājs

SAĪSINĀJUMUSARAKSTS.....	9
KASTUSARAKSTS.....	10
SKAITĻU SARAKSTS.....	10
TABULUSARAKSTS.....	11
KOPSAVILKUMI.....	12
Galvenie secinājumi.....	12
Rekomendācijas.....	13
1 IEVADS.....	15
2 PĒTĪJUMU METODOLOĢIJA.....	16
3 TIESISKAIS REGULĒJUMS.....	17
3.1 Ievads.....	17
3.2 Metodoloģija.....	17
3.3 Primārās tiesības.....	17
3.4 Sekundārās tiesības.....	19
3.5 Eiropas Savienības Tiesas judikatūra.....	25
3.6 Secinājumi.....	29
4 VALODU REŽĪMI UN TĪMEKĻA VIETNES VALODU POLITIKA ES IESTĀDĒS, STRUKTŪRĀS UN AĢENTŪRĀS.....	30
4.1 Ievads.....	30
4.2 Metodoloģija.....	30
4.3 Valodu režīmi ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās.....	31
4.4. Valodu lietojums ES iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnēs.....	37
4.5 Secinājumi.....	39
5 A DAUDZVALODU VAJADZĪBĀM TIPOLOĢIJA.....	41
5.1 Ievads.....	41
5.2 Metodoloģija.....	41
5.3 Tīmekļa vietnes komunikācijas un publicēšanas režīms.....	42
5.4 Tīmekļa vietnes komunikācija un Noteikumu Nr. 1 valodu režīms.....	45
5.5 Pelēkās zonas norobežošana: Materiāltiesiska pieeja.....	47
5.6 Secinājumi.....	51
6. DAUDZVALODĪBAS KARTĒŠANA ES TĪMEKĻA VIETNĒS.....	53
6.1 Ievads.....	53
6.2 Metodoloģija.....	53
6.3 Daudzvalodu indekss ES tīmekļa vietnēs.....	56

6.4 ES iestādes.....	58
6.5. ES struktūras un aģentūras.....	65
6.6 ES iestāžu, struktūru un aģentūru salīdzinājums.....	69
6.7 Secinājumi.....	70
7. EIROPAS IEDZĪVOTĀJU VALODU PRASMES.....	72
7.1 Ievads.....	72
7.2 Metodoloģija.....	72
7.3 Rezultāti.....	73
7.4 ES tīmekļa vietņu apmeklētāju valodu profils.....	80
7.5 Mašintulkošanas nozīme.....	81
7.6 Daudzvalodības veicināšana izglītības sistēmā.....	82
7.7 Secinājumi.....	84
8. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI.....	85
ATSAUČU UZZIŅA.....	90
1. PIELIKUMS: ES IESTĀŽU, STRUKTŪRU UN AĢENTŪRU VALODU POLITIKA UN AĢENTŪRU VALODU REŽĪMS.....	95
A1.1 ES iestādes.....	95
A1.2 ES struktūras.....	97
A1.3 Pilnīga ES struktūru valodu politika.....	98
A1.4 ES aģentūru valodu režīms un tīmekļa vietņu valodu politika.....	104
2. PIELIKUMS: TĪMEKĻA VIETŅU ANALĪZES METODIKA.....	124
A2.1 Datu vākšanas un analīzes metodika.....	124
A2.2 Vietņu vai tīmekļa sadaļu atlases kritēriji.....	128
A2.3 Daudzvalodības indekss.....	128
Pārbaudītas ES aģentūru tīmekļa vietnes (2021. gada jūlijs).....	131
3. PIELIKUMS: INTERVIJAS ANALĪZE.....	134
A3.1 Ievads.....	134
A3.2 Lēmumu pieņemšana par rakstisko un mutisko tulkošanu.....	134
A3.3 Galvenās tendences pēdējo 5 gadu laikā.....	137
A3.4 Digitālo tehnoloģiju nozīme.....	139
A3.5 Pārredzamība un pārskatatbildība.....	141
4. PIELIKUMS: EIROPAS IEDZĪVOTĀJU VALODU PRASMES.....	142
5. PIELIKUMS: MAŠĪNTULKOŠANA.....	148
A5.1 Kas ir mašintulkošana?.....	148
A5.2 mašintulkošanas pakalpojumu sniedzēji.....	149
Mašintulkošanas izmantošana ES iestādēs.....	150

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

SAĪSINĀJUMUSARAKSTS

ACER	European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators
AES	Adult Education Survey (Eurostat, 2016)
Cedefop	European Centre for the Development of Vocational Training
CEPOL	European Union Agency for Law Enforcement Training
Charter	Charter of Fundamental Rights of the European Union
CJEU	Court of Justice of the European Union
CoR	European Committee of the Regions
CULT Committee	European Parliament's Committee on Culture and Education
DGT	Directorate-General for Translation
EBA	European Banking Authority
ECA	European Court of Auditors
ECB	European Central Bank
ECHA	European Chemicals Agency
ECR	European Court Reports
EDA	European Defence Agency
EEA	European Environment Agency
EESC	European Economic and Social Committee
EFSA	European Food Safety Authority
EIB	European Investment Bank
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority
ELRC	European Language Resource Coordination
EMA	European Medicines Agency
ENISA	European Union Agency for Cybersecurity
EP	European Parliament
EUIPO	European Union Intellectual Property Office
eu-LISA	European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems
EU-OSHA	European Agency for Safety and Health at Work
Eurofound	European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions
Eurojust	European Union Agency for Criminal Justice Cooperation
Europol	European Union Agency for Law Enforcement Cooperation
FRA	European Union Agency for Fundamental Rights
MT	Machine Translation
NMT	Neural Machine Translation
OJ	Official Journal of the European Union
Regulation No 1	Council Regulation No 1 of 15 April 1958 determining the languages to be used by the
SRB	Single Resolution Board
Staff Regulations	Staff Regulations of Officials of the European Union
TEU	Treaty on European Union
TFEU	Treaty on the Functioning of the European Union

KASTU SARAKSTS

Aile: 1 aile: Tiesību normas par daudzvalodību ES līgumos (LES un LESD).....	18
2 ES Pamattiesību hartas noteikumi par daudzvalodību.....	19
3: Noteikumi Nr. 1 (2013. gada konsolidētā versija).....	20
4 Tiesas virspalāta, Komisija/Itālija.....	28
5. 5: Četri loģiski soļi virzībā uz daudzvalodu vajadzību tipoloģiju.....	48
Aile: 6: Daudzvalodu vajadzību tipoloģija.....	49
Aile: 7 aile: A2.3: Daudzvalodības metrika.....	129

SKAITĻU SARAKSTS

1: Daudzvalodu indekss satura klasifikācijai ES tīmekļa vietnēs.....	57
2: Grupēts daudzvalodu indekss satura klasifikācijai ES tīmekļa vietnēs.....	57
3: Eiropas Parlamenta daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	58
4: Eiropas Parlamenta daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis).....	59
5: Eiropas Komisijas daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	60
6. 6: Eiropas Komisijas daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis).....	60
7. 7: Padomes daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	61
8: Padomes daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis).....	61
9: ECB daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	62
10. 10: ECB daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis).....	62
11: EST daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	63
12. 12: EST daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis).....	63
13: ERP daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	64
14: ERP daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis).....	64
15: ES iestāžu “Satura” un “vajadzību” punktu salīdzinājums.....	64
16: Eiropas Ombuda daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	65
17: RK daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	66
18: EESK daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	66
19: EU-OSHA multilingo indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	67
20: EFSA daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	67
21. 21: FRA multilingo indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	68
Attēls: 22 attēls: ECHA daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis).....	68
23: ES vienības vidējo daudzvalodu punktu salīdzinājums (negrupēts un sagrupēts).....	69

TABULU SARAKSTS

1. tabula: Regulas Nr. 1 pantuvērtējums.....	22
2. tabula: Galvenās tiesību normas attiecībā uz valodām Civildienesta noteikumos.....	24
3. tabula: OV sērijas un apakšsērijas pārskats.....	42
4. tabula: Iekšējā un ārējā komunikācija Noteikumos Nr. 1.....	45
5. tabula: Atbilstība starp tīmekļa vietnes saturu un daudzvalodu vajadzībām.....	55
6. tabula: Pēc vienības analizēto tīmekļa vietņu apjoms dilstošā secībā.....	55
7. tabula: Eiropas iedzīvotāju valodu prasmes vecumā no 25 līdz 64 gadiem, pa valodām.....	73
8. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti, pēc ES komunikācijas politikas veida un pieejas lingvistiskās iekļaušanas definīcijai.....	76
A3.1. tabula: Intervijas saraksts.....	134
A4.1. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti, pēc ES komunikācijas politikas veida, pēc pieejas valodas iekļaušanas definīcijai un pēc valsts.....	142
A4.2. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti pēc ES komunikācijas politikas veida, pieejas lingvistiskās iekļaušanas definīcijai un vecuma grupai.....	144
A4.3. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti pēc ES komunikācijas politikas veida, pieeja valodas iekļaušanas definīcijai un sekmīgi pabeigtais izglītības līmenis.....	145
A4.4. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti pēc ES komunikācijas politikas veida, pieejas lingvistiskās iekļaušanas definīcijai un pēc profesijas.....	146
A5.1. tabula: Dažādu mašīntulkošanas pieeju stiprās un vājās puses.....	149

KOPSAVILKUMI

Šajā pētījumā novērtēta ES pieeja daudzvalodībai komunikācijas politikā. Tiek izmantota jaukta pieeja, tostarp literatūras apskats, juridiskā un politikas analīze, ES tīmekļa vietņu kvantitatīva analīze, intervijas ar ES ekspertiem un apsekojumu datu analīze.

Galvenie secinājumi

ES iestādes, struktūras un aģentūras oficiāli pilda ES daudzvalodības pienākumus. To veicina regulatīvo pienākumu elastība un visaptveroša regulējuma trūkums, kas nodrošinātu vienotus standartus, kas atbilstu digitālajam laikmetam, jo īpaši attiecībā uz ES tīmekļa vietnēm.

Regula Nr. 1 ir ES daudzvalodības pienākumu juridiskais pamats. Tajā izklāstīti noteikumi, ar kuriem nosaka ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās lietojamās valodas, un ES struktūrām ir paredzēta rīcības brīvība lemt par to, kuras valodas konkrētos gadījumos lietojamas, piemēram, darba dokumentos vai iekšējās sanāksmēs ar ekspertiem. Daudzvalodu digitālā komunikācija līdz šim nav aplūkota Regulā Nr. 1 vai Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūrā. Līdz ar to liela daļa tiešsaistē publicētā satura netiek tulkota, jo to uzskata par iekšējās komunikācijas blakusproduktu. Tas nozīmē, ka publicētie dokumenti, kas var ietekmēt iedzīvotājus, uzņēmumus un dalībvalstis, ne vienmēr ir pieejami to valodā.

Šajā pētījumā, pamatojoties uz juridisku pamatojumu, ir **apgalvots, ka daudzvalodības pienākumi būtu jāpiemēro konkrētiem tīmekļa vietņu satura veidiem.** Šajā nolūkā tiek ierosināta daudzvalodu vajadzību tipoloģija, lai precizētu satura veidus, kuriem būtu jāpiešķir prioritāte tulkošanai. Tas ir balstīts uz šādu klasifikāciju: (a) pamatdokumenti, kuriem ir juridisks pienākums būt pieejamiem vai iesniegt visās ES valodās; pamatdokumenti, kuriem vajadzētu būt pieejamiem visās ES oficiālajās valodās, ņemot vērā to saturu un iespējamo ietekmi uz iedzīvotāju, uzņēmumu un publisko iestāžu tiesībām un pienākumiem, piemēram, pamatnostādnes par valsts atbalstu, ES finansēšanas programmas vai uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus; un c) sekundārie dokumenti, kas ir zemākas kārtas prioritāte daudzvalodu vajadzībām un pieejamībai un kur mašīntulkošanu varētu izmantot, ja resursi nav pieejami cilvēku tulkošanai.

Pētījums atklāj būtiskas atšķirības attiecībā uz daudzvalodu satura pieejamību, kam vajadzētu būt pieejamam visās oficiālajās valodās. Tas ir daudzvalodu punktu novērtējuma rezultāts, kura pamatā ir daudzvalodu vajadzību tipoloģijas piemērošana ES iestāžu tīmekļa vietnēs. Eiropas Komisijas un Eiropas Centrālās bankas tīmekļa vietnes nedarbojas labi, publicējot sadaļas ar “galvenokārt galveno” un “galvenokārt primāro” saturu, kam vajadzētu būt pieejamai visās ES valodās. Turpretī Eiropadomes/Eiropas Savienības Padomes, Tiesas un Eiropas Revīzijas palātas tīmekļa vietņu darbība ir ļoti laba. Arī Eiropas Parlamentam ir salīdzinoši augsts vērtējums.

Vēl viens svarīgs secinājums ir **tas, ka ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu režīmi nav pietiekami pārredzami un oficiāli.** Dažreiz režīmi nav precizēti vai bieži vien ir neskaidri. Tāpat lielākā daļa ES iestāžu un struktūru ir publicējušas tīmekļa vietnes valodu politiku, bet lielākā daļa aģentūru to nav izdarījušas. Tas neatbilst Eiropas Ombuda ieteikumiem, kuros aicināts skaidri definēt un publicēt ES oficiālo valodu izmantošanas politiku.

ES sistemātiski nepārrauga un nepārskata plašo valodu režīmu, prakšu un tīmekļa vietņu valodu politiku klāstu. Tas kaitē pārredzamībai un pārskatatbildībai, kā arī kavē formālāku pieeju daudzvalodu saziņai ar kopīgiem standartiem.

Daudzvalodu satura piedāvājuma dažādība ES tīmekļa vietnēs nozīmē, ka šis saziņas kanāls ne vienmēr atbilst visu mērķauditoriju vajadzībām. To 13 ES tīmekļa vietņu analīze, kurās ir visvairāk daudzvalodu satura, parādīja, ka dažas no tām ir labi sasniegušas daudzvalodu indeksu, kurā ņemtas vērā dažādas tīmekļa vietnes satura sadaļas, bet citas — vājākas. Augstākais

daudzvalodu reitings bija sešām vietnēm, kuru vērtējums krietni pārsniedz 13 tīmekļa vietņu vidējo rādītāju (Eiropas Savienības Tiesa, Eiropas Savienības Padome/Eiropadome (kopīga tīmekļa vietne), Eiropas Revīzijas palāta, Eiropas Parlaments, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra un Eiropas Ombuds). Otrajai tīmekļa vietņu kopai ir vidējas veiktspējas rādītāji, un tajā ietilpst Eiropas Komisija (tuvāk ES tīmekļa vietņu vidējam rādītājam), kā arī Eiropas Ķīmikāliju aģentūra un Eiropas Reģionu komiteja (abās no tām ir zemāks punktu skaits). Pēdējā kopa ietver četras tīmekļa vietnes, kas darbojas slikti un kurās ir zems daudzvalodu satura pieejamība (Eiropas Centrālā banka, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra). Turklāt lielākā daļa ES aģentūru tīmekļa vietņu (kas tika novērtētas papildus iepriekš minētajam kvalitatīvā veidā) npublicē saturu visās oficiālajās valodās un faktiski ir monolingvāla angļu valodā.

Alternatīvs daudzvalodu indekss, kurā aplūkots tikai tīmekļa lapu kopējais apjoms, neņemot vērā atšķirības starp satura kategorijām, nedaudz palielina divu tīmekļa vietņu (Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras) darbību, bet dažos gadījumos ļoti dramatiski samazina vairākuma tīmekļa vietņu darbību, piemēram, Eiropas Ombudu.

Ja izmanto tikai angļu valodu, piekļuve ES publicētajam saturam ir zema. Eurostat 2016. gada Pieaugušo izglītības apsekojuma analīze liecina, ka aptuveni viena trešdaļa ES iedzīvotāju vecumā no 25 līdz 64 gadiem runā tikai savā dzimtajā(-ās) valodā(-ās). ES nav kopīgas valodas, kurā runā ļoti labā līmenī (t. i., kā dzimtā valoda vai kā svešvaloda lietpratīgā līmenī) lielākā daļa iedzīvotāju. Aptuveni 20 % ES pieaugušo iedzīvotāju var sazināties ļoti labā līmenī vācu valodā, kam seko franču valoda (aptuveni 16 %), itāļu (14 %) un angļu valoda (13 %). Ja dokumentu publicē tikai angļu valodā, to saprot 13–45 % ES pieaugušo iedzīvotāju (diapazons ir atkarīgs no rādītāja, ko izmanto valodas prasmes mērīšanai). Trīsvalodu saziņas politikā šis īpatsvars palielinās līdz 43–65 % (izmantojot angļu, franču un vācu valodu). Pilnībā daudzvalodu komunikācijas politika nodrošina 97–99 % ES pieaugušo iedzīvotāju piekļuvi saturam.

Uzmanības trūkums daudzvalodības nozīmei komunikācijas politikā, iespējams, var veicināt priekšstatu par to, ka ES ir tālu un nošķirta no iedzīvotājiem, ņemot vērā pašreizējo valodu prasmju sadalījumu iedzīvotāju vidū. ES valodu režīmi ir rezultāts dažādu interešu līdzsvarošanai, tostarp ievērojamiem resursu ierobežojumiem. Tas ES iestādēm rada politikas un darbības problēmas. Lai gan daudzvalodu režīms nav brīvs no resursu izmantošanas viedokļa, tā ir visefektīvākā un pieejamākā saziņas politika, ņemot vērā pašreizējo ES iedzīvotāju valodu prasmju sadalījumu.

Rekomendācijas

Pamatojoties uz šā pētījuma konstatējumiem, tiek ierosināti šādi ieteikumi.

- **1. ieteikums: Izstrādāt kopīgu un pārredzamu daudzvalodu saziņas sistēmu un standartus, tostarp digitālajā jomā.** Ja nebūs politiskas vēlmes reformēt Regulu Nr. 1, Eiropas Parlaments varētu veicināt oficiālas kopējas sistēmas un standartu izveidi, izmantojot iestāžu nolīgumu. Uz ES saziņu internetā būtu jāattiecinā daudzvalodības pienākumi ne tikai attiecībā uz saturu, kas šajā pētījumā definēts kā “pamats”, bet arī attiecībā uz “primāro” saturu.
- **2. ieteikums: Ar periodisku ziņojumu institucionalizēt regulāru uzraudzību pār atbilstību tiesību aktiem, administratīvo pārredzamību un resursu izmantošanu, lai nodrošinātu daudzvalodu saziņu.**
- **3. ieteikums: Izveidot daudzvalodības amatpersonu, lai pārskatītu praksi, valodu režīmus un tīmekļa vietnes valodu politiku.** Amatpersonai jābūt atbildīgai par periodisko uzraudzības ziņojumu un jāatskaitās Eiropas Parlamentam.
- **4. ieteikums: Veicināt oficiālo valodu izmantošanu digitālajā komunikācijā, lai uzlabotu pieejamību un tuvumu iedzīvotājiem.**

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

- **5. ieteikums: Palielināt ES budžeta piešķirumus daudzvalodībai.** Tas palīdzēs novērst pēdējos gados pieredzēto rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumu samazinājumu.

1 IEVADS

Eiropas Savienība (ES) ir apņēmusies veicināt valodu daudzveidību un veicināt daudzvalodību. ES komunikācijas politikai ir izšķiroša nozīme, jo tā tieši ietekmē attiecības starp ES iestādēm, dalībvalstīm un pilsoņiem. Daudzvalodība palīdz tuvināt ES pilsoņiem, veicinot izpratni par ES iestādēm, respektējot kultūras daudzveidību un veicinot pārredzamību un pārskatatbildību. Tā veicina Eiropas publisko telpu un veicina izpratni un piekļuvi iespējām, ko rada integrācija ES.

Šā pētījuma galvenais mērķis ir **komunikācijas politikā novērtēt ES pieeju daudzvalodībai un ierosināt ieteikumus.** Konkrētie mērķi ir šādi:

1. Novērtēt ES iestāžu, struktūru **un aģentūru valodu režīmu, kā arī to tīmekļa vietnes valodu politikas atbilstību tiesību aktiem un pārredzamību.**
2. Veikt **kartēšanas analīzi par ES oficiālo valodu izmantošanu ES komunikācijas kanālos,** īpašu uzmanību pievēršot tīmekļa vietnēm.
3. Gūt pieredzi **politikas jomā un ieteikumus** ES politikas veidotājiem.

Šajā pētījumā aplūkoti četri pētniecības jautājumu kopumi:

1. **Atbilstība:** Vai ES iestādes, struktūras un aģentūras ievēro Regulu Nr. 1 un ES valodu tiesību aktus kopumā un kā tās ietekmē to komunikācijas politiku?
2. **Valodu režīmi:** Kādas ir praksē pieņemtā un ievērotā valodu režīma iezīmes? Vai šie režīmi ir pārredzami un oficiāli?
3. **Valodu prakse:** Vai valodu prakse tīmekļa vietnes valodu politikā atbilst mērķauditoriju vajadzībām? Kā šīs organizācijas varētu vislabāk pielāgoties pašreizējam valodu kontekstam?
4. **Ietekme uz politiku:** Kādus ieteikumus var sniegt ES politikas veidotājiem?

Tiek izmantota jaukta pieeja, tostarp literatūras apskats, juridiskā un politikas analīze, vadošās datu ieguves un kvantitatīvās metodes, lai analizētu ES tīmekļa vietņu daudzvalodu atribūtus, intervijas ar ES politikas ekspertiem rakstiskās un mutiskās tulkošanas jomā un ES iedzīvotāju valodu prasmju apsekojumu datu analīze.

Šis pētījums ir strukturēts šādi.

- 2. nodaļā ir izklāstīta pētniecības metodika (tehnisko informāciju skatīt pielikumos).
- 3. nodaļā ir pārskatīts ES tiesiskais regulējums daudzvalodu saziņai un risināts jautājums par atbilstību tiesību aktiem.
- 4. nodaļā analizēti ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu režīmi un tīmekļa vietņu valodu politika un novērtēta to pārredzamība.
- 5. nodaļā aplūkota daudzvalodu saziņas juridiskā "pelēkā joma", izmantojot tīmekļa vietnes, un izstrādāta daudzvalodu vajadzību tipoloģija.
- 6. nodaļā ir kartēts daudzvalodības līmenis ES tīmekļa vietnēs, izmantojot daudzvalodības indeksus, lai salīdzinātu valodu daudzveidības modeļus.
- 7. nodaļā aplūkots ES iedzīvotāju valodu prasmju sadalījums, izmantojot apsekojumu datus, lai novērtētu, vai ES komunikācijas politika ir pieejama.
- 8. nodaļā ir izklāstīti secinājumi un ieteikumi.

2 PĒTĪJUMU METODOLOĢIJA

Šajā pētījumā ir izmantota jauktu metožu pieeja, lai sasniegtu pētniecības mērķus, tostarp inovatīva kvalitatīvu un kvantitatīvu metožu kombinācija.

Pirmkārt, tika veikta **literatūras pārskatīšana, juridiskā un politikas analīze**, lai pārskatītu daudzvalodu tiesisko regulējumu (3. nodaļa), valodu režīmus un tīmekļa vietņu valodu politiku (4. nodaļa), tostarp akadēmiskos un politikas pētījumus un citus ar pētījumu saistītus rezultātus, piemēram, ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu normas/regulējumus. Šis uzdevums arī pamatoja “daudzvalodu vajadzību tipoloģijas” (5. nodaļa) izstrādi un mašīntulkošanas pārskatīšanu un priekšlikumus daudzvalodības uzlabošanai ES izglītības sistēmā (7. nodaļa).

Otrkārt, **kvantitatīvo datu vākšana un analīze** ietvēra datizraces un kvantitatīvu metožu izmantošanu, lai analizētu ES tīmekļa vietņu daudzvalodu atribūtus. Grupa 13 ES tīmekļa vietnēs apkopoja lielu datu kopu, kurā bija vairāk nekā 1,5 miljoni tīmekļa lapu. Tīmekļa vietņu kartēšanas analīzei (6. nodaļa) daudzvalodu atribūti tika novērtēti, aprēķinot “vairākvalodu indeksu”, ko piemēroja ES tīmekļa vietņu/tīmekļa sadaļu saturam, un 5. nodaļā izstrādāto daudzvalodu vajadzību tipoloģiju.

Treškārt, **apsekojumu datu analīze** tika izmantota, lai novērtētu, cik lielā mērā ES valodu režīms ir pieejams ES pilsoņiem, aprēķinot to iedzīvotāju īpatsvaru, kuri var saprast ES dokumentus dažādās ES komunikācijas politikas režīmos izmantoto valodu kombinācijās, pamatojoties uz Eurostat Pieaugušo izglītības apsekojumu (7. nodaļa).

Visbeidzot, tika **intervēti** 12 ES ierēdņi, kas iesaistīti valodu un komunikācijas politikā ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās. Galvenā uzmanība tika pievērsta daudzvalodu komunikācijas jautājumiem, kas saistīti ar tulkošanas/mutiskās tulkošanas spējām, pieņemšanu darbā, saziņu, digitālo rīku izmantošanu un pārredzamību. Intervijas tika izmantotas valodu režīmu un prakses analīzē (4. nodaļa). Interviju kopsavilkums ir sniegts 3. pielikumā.

Sīkāka informācija par metodēm ir sniegta katrā nodaļā, tehniskā informācija sniegta pielikumos par ES tīmekļa vietnēm (2. pielikums) un par ES iedzīvotāju valodu prasmēm (4. pielikums).

3 TIESISKAIS REGULĒJUMS

GALVENIE SECINĀJUMI

- Juridisko tekstu, EST judikatūras un attiecīgās literatūras pārskatīšana rada problēmas saistībā ar tādu principu pašreizējo piemērošanu, kas saistīti ar daudzvalodības noteikumiem, “īpašo lietu doktrīnas” definīciju, pārredzamību, ierēdņu un līgumdarbinieku pieņemšanu darbā un (oficiālās) publikācijas jēdzienu.
- Regula Nr. 1 ir pamats valodu vienlīdzībai un ierobežotam valodu lietojumam ES iestādēs. Tajā ir izklāstīti daudzvalodības pienākumi attiecībā uz tiešu saziņu starp iestādēm un pilsoņiem, publikācijām un vispārēji piemērojamiem tiesību aktiem, kā arī precizēts institucionālās lingvistiskās autonomijas nosacījums.
- Regulā Nr. 1 ir noteikts vispārējs valodu režīms, kas attiecas uz struktūrām un aģentūrām, ja vien dibināšanas regulā nav skaidri noteikts citādi.
- Regulas Nr. 1 gramatiskā un teleoloģiskā interpretācija liecina, ka tās galvenais mērķis ir veicināt izpratni, izmantojot daudzvalodību, un līdz ar to auditorijas lingvistisko iekļaušanu, bet izņēmums ir izvēlēties, kuras no valodām lietojamas tikai “konkrētos gadījumos”.
- Līdz šim ar pozitīviem tiesību aktiem un EST nav risināts jautājums par saziņu tīmekļa vietnē un daudzvalodību. Tomēr Tiesa ir pielāgojusi piemērojamos ES tiesību aktus jaunajai realitātei, kas saistīta ar saziņu tīmekļa vietnē, kad ir jāaizsargā tiesības uz tiesu.

3.1 Ievads

Šajā nodaļā ir pārskatīts tiesiskais regulējums ES daudzvalodu komunikācijai un jo īpaši tīmekļa vietnes saziņai. Mēs atšķiram: primārie tiesību akti, kas ietver Līgumus un Pamattiesību hartu; un sekundārie tiesību akti attiecībā uz “Regulu Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas”, Eiropas Savienības Tiesas statūtus, Tiesas reglamentu un Vispārējās tiesas reglamentu, kā arī ES Civildienesta noteikumus (turpmāk “Civildienesta noteikumi”). Lai gan galvenais ES daudzvalodības tiesību aktu avots, kas piemērojams ES iestāžu, struktūru un aģentūru komunikācijas politikai, ir Regula Nr. 1 un tās interpretācija EST līdz šim nav pievērsusies saziņai tīmekļa vietnē.

3.2 Metodoloģija

Šīs nodaļas pamatā ir juridiskie avoti (primārie un sekundārie tiesību akti, EST judikatūra) un juridiskā literatūra, lai sniegtu strukturētu pārskatu par daudzvalodu saziņas tiesisko regulējumu un lai labāk izprastu tā piemērošanu saziņai ar tīmekļa vietni. Tiek sniegta arī juridiskā interpretācija, kuras pamatā ir pašreizējie pozitīvie tiesību akti, jo īpaši tad, ja tiesiskais konteksts nav stabils vai skaidrs vai ja ir nepilnības.

3.3 Primārās tiesības

Primārie tiesību akti ietver gan Līgumus — Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), gan Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk “Harta”).

• **Savienības mērķi**

LES 3. pants: “[Savienība] respektē tās bagātīgo kultūru un valodu daudzveidību un nodrošina, ka tiek aizsargāts un veicināts Eiropas kultūras mantojums.”

LESD 165. panta 1. punkts: “Savienība veicina kvalitatīvas izglītības attīstību, veicinot dalībvalstu sadarbību un vajadzības gadījumā atbalstot un papildinot to rīcību, pilnībā respektējot dalībvalstu atbildību par mācību saturu un izglītības sistēmu organizāciju, kā arī to kultūras un valodu daudzveidību.”

LESD 165. panta 2. punkts: “Savienības rīcības mērķis ir [...] attīstīt Eiropas dimensiju izglītībā, jo īpaši mācot un izplatot dalībvalstu valodas.”

• **Vienāds tekstu un Līgumu valodu saraksta autentiskums**

LES 55. panta 1. punkts: “Šo līgumu vienā oriģināleksemplārā angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā deponē Itālijas Republikas valdības arhīvā, un visi teksti ir vienlīdz autentiski, un Itālijas Republikas valdība nosūta apliecinātu kopiju visu pārējo parakstītājvalstu valdībām.”

LESD 358. pants: “Uz šo Līgumu attiecas [LES] 55. panta noteikumi.”

LES 55. panta 2. punkts: “Šo Līgumu var tulkot arī visās citās valodās, ko nosaka dalībvalstis, no tām, kurām saskaņā ar to konstitucionālo kārtību visā to teritorijā vai tās daļā ir oficiāls statuss. Attiecīgās dalībvalstis iesniedz šādu tulkojumu apliecinātu kopiju deponēšanai Padomes arhīvā.”

Deklarācija Nr. 16 par Līguma par Eiropas Savienību 55. panta 2. punktu: “Konference uzskata, ka iespēja sagatavot Līgumu tulkojumus 55. panta 2. punktā minētajās valodās palīdz sasniegt 3. panta 3. punkta ceturtajā daļā noteikto mērķi respektēt Savienības kultūru un valodu daudzveidību. Šajā sakarā konference apstiprina Savienības atbalstu Eiropas kultūras daudzveidībai un to, ka tā turpinās pievērst īpašu uzmanību šīm un citām valodām.

Konference iesaka dalībvalstīm, kas vēlas izmantot 55. panta 2. punktā minēto iespēju, sešu mēnešu laikā no Lisabonas līguma parakstīšanas dienas paziņot Padomei valodu vai valodas, kurās tiks veikti Līgumu tulkojumi.”

• **ES pilsoņu tiesības**

LESD 20. panta 2. punkta d) apakšpunkts: “[Savienības pilsoņiem] ir tiesības iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentam, vērsties pie Eiropas Ombuda un vērsties Savienības iestādēs un padomdevējās struktūrās jebkurā no Līguma valodām un saņemt atbildi tajā pašā valodā.”

LESD 24. pants: “Ikviens Savienības pilsonis var rakstīt jebkurai no iestādēm vai struktūrām, kas minētas šajā pantā vai Līguma par Eiropas Savienību 13. pantā, kādā no Līguma par Eiropas Savienību 55. panta 1. punktā minētajām valodām un saņemt atbildi tajā pašā valodā.”

• **Valodu lietojums sekundārajos tiesību aktos**

LESD 342. pants: “Neskarot Eiropas Savienības Tiesas Statūtu noteikumus, noteikumus, kas reglamentē Savienības iestāžu valodu lietojumu, Padome ar vienprātīgu lēmumu pieņem ar regulām.”

LESD 118. pants: “Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, pieņemot regulas, nosaka valodu lietojumu Eiropas intelektuālā īpašuma tiesībām. Padome pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu pieņem vienprātīgu lēmumu.”

LESD 207. panta 4. punkts: “Padome arī vienprātīgi lemj par nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu: kultūras un audiovizuālo pakalpojumu tirdzniecības jomā, ja šie nolīgumi var kaitēt Savienības kultūru un valodu daudzveidībai.”

Avots: pašu izstrāde

Aile: 1 aile: Tiesību normas par daudzvalodību ES līgumos (LES un LESD)

Primāro tiesību normas attiecībā uz daudzvalodību ir ļoti atšķirīgas. LES 55. panta 1. punktā ir uzskaitītas 24 valodas, kurās LES ir sastādīts un ir autentisks. 55. panta 2. punktā un Deklarācijā Nr. 16 paredzēta iespēja tulkot Līgumu papildu valodās. Kā noteikts LESD 358. pantā, LESD ir autentisks tajās pašās valodās kā LES, un tam ir tādas pašas sekas. 165. panta 2. punkts parāda nozīmi, kāda piešķirta dalībvalstu valodu mācīšanai un izplatīšanai. LESD 342. pants nodrošina juridisko pamatu, lai Padome pieņemtu ES iestāžu valodu režīmu. ES pilsonības noteikumi piešķir ES pilsoņiem beznosacījumu tiesības, piemēram, tiesības iesniegt lūgumrakstus Eiropas Parlamentam un vērsties pie Eiropas Ombuda jebkurā Līguma valodā. Attiecībā uz pilsoņu tiesībām sazināties ar ES LESD 24. pantā (un līdzīgi Hartas 41. panta 4. punktā) ir noteikts, ka viņi var "rakstīt" tikai ES iestādēm, ombudam, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. LESD 20. panta darbības joma ir plašāka nekā LESD 24. pants: iedzīvotāji var "adresēt", kas nozīmē gan rakstisku, gan mutisku saziņu, jebkuru no iestādēm un padomdevējām struktūrām, tostarp aģentūrām.

Mērķis respektēt ES kultūras un valodu daudzveidību (LES 3. pants) ir atkārtots Hartas 22. pantā. **Valodu daudzveidības ievērošana, ja tā ir minēta sekundārajā tiesību aktā, nozīmē, ka ES, īstenojot politiku, nepārkāpj pastāvošo valodu daudzveidību un ka daudzvalodības veicināšana ir viena no ES politikas jomām** (LESD 167. panta 1. punkts). Tādējādi šis pants nerada nekādas juridiskas saistības, bet, tāpat kā jebkurš Līgumu mērķis, šis pants var palīdzēt interpretēt citu noteikumu mērķi.

Nediskriminācijas principu valodas dēļ (vai valodu vienlīdzības principu) aizsargā arī Hartas 21. pants, kas ir piemērojams tikai tad, ja ir piemērojamas Savienības tiesības. Hartas darbības joma ir ES tiesību piemērošanas joma (Tiesas spriedums Āklagaren, 2013, 21. punkts)¹. Tas nozīmē, ka ES iestādes un struktūras, īstenojot Līgumos piešķirtās pilnvaras, nedrīkst pārkāpt šo pantu. Saskaņā **ar tiesībām uz labu pārvaldību** "ikviena persona var rakstīt Savienības iestādēm vienā no Līgumu valodām un saņemt atbildi tajā pašā valodā" (Hartas 41. panta 4. punkts).

- Nediskriminācija

21. panta 1. punkts: "Ir aizliegta jebkāda veida diskriminācija, piemēram, [...] valodas [...] dēļ."

- Kultūras, reliģijas un valodu daudzveidība

22. pants: Savienība respektē kultūru, reliģiju un valodu daudzveidību.

- Tiesības uz labu pārvaldību

41. panta 4. punkts: "Ikviena persona var rakstīt Savienības iestādēm vienā no Līgumu valodām, un atbildei jābūt tajā pašā valodā."

Avots: pašu izstrāde

2 ES Pamattiesību hartas noteikumi par daudzvalodību

3.4 Sekundārās tiesības

Sekundārajos tiesību aktos Padome regulēja ES iestāžu valodu režīmu Padomes Regulā Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas, un paredzēja atkāpi attiecībā uz EST. ES iestāžu un struktūru valodu režīms ir atkarīgs arī no regulas, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību (turpmāk "Civildienesta noteikumi")².

1 Tiesas spriedums Āklagaren, C 617/10 [2013]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9E6804D1FA607C57315C3FC586503F57?text=&docid=134202&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=7116443>

2 Regula Nr. 31 (EEK), 11 (EAEK), ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību (OV P 045, 14.6.1962., 1385. lpp.). Konsolidētais teksts pieejams tīmekļa

3.4.1. Noteikumi Nr. 1

Regula Nr. 1³, kas stājās spēkā 1958. gadā, pamatojoties uz bijušo EKL 217. pantu (tagad LESD 342. pants), bija starpvaldību lēmuma, kas pieņemts 1952. gada 24. jūlijā pēc Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma stāšanās spēkā, reproducēšana. Noteikumi Nr. 1 ir grozīti saistībā ar pievienošanas 1972., 1979., 1985., 1994., 2003., 2005. un 2013. gadā. Tā ir grozīta arī ar Regulu⁴ 920/2005, lai Īru valodai piešķirtu tādu pašu statusu (ar izņēmumu) kā pārējo dalībvalstu oficiālajām valodām.

Regula Nr. 1 ir pamats valodu vienlīdzībai un ierobežotam valodu lietojumam katrā no ES iestādēm, paredzot, ko var saukt par ES daudzvalodības konstitūciju. Formāli tas ir tiesību akts, ko Padome var grozīt vienprātīgi. Tā ir kodolīga regula, kas ietver tikai astoņus pantus (3. izcēlums). Regulā nav iekļauts teksta mērķu un nozīmes sākotnējais izklāsts. Pasaules mēroga pārskatīšana/reforma nekad nav bijusi vērsta uz to, lai apsvērtu situācijas attīstību un iedzīvotāju vajadzības.

Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas EIROPAS EKONOMIKAS KOPIENAS PADOME,

Ņemot vērā Līguma 217. pantu, kurā noteikts, ka noteikumus, kas reglamentē Kopienas iestāžu valodas, neskarot noteikumus, kas ietverti Tiesas reglamentā, ar vienprātīgu lēmumu pieņem Padome,

Tā kā katru no četrām valodām, kurās izstrādā Līgumu, atzīst par oficiālo valodu vienā vai vairākās Kopienas dalībvalstīs;

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU:

1. pants: Savienības iestāžu oficiālās valodas un darba valodas ir angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, Īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valoda.

2. pants: Dokumentus, ko dalībvalsts vai dalībvalsts jurisdikcijā esoša persona nosūta Kopienas iestādēm, var sagatavot jebkurā no sūtītāja izvēlētajām oficiālajām valodām. Atbildi sagatavo tajā pašā valodā.

3. pants: Dokumentus, ko Kopienas iestāde nosūta dalībvalstij vai personai, uz kuru attiecas kādas dalībvalsts jurisdikcija, sagatavo šīs valsts valodā.

4. pants: Noteikumus un citus vispārpiemērojamus dokumentus izstrādā oficiālajās valodās.

5. pants: Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi publicē oficiālajās valodās.

6. pants: Kopienas iestādes savā reglamentā var noteikt, kuras valodas īpašos gadījumos lietojamas.

7. pants: Tiesas procesā izmantojamās valodas nosaka Tiesas reglamentā.

8. pants: Ja dalībvalstī ir vairāk nekā viena oficiālā valoda, lietojamo valodu pēc šīs valsts līguma reglamentē tās tiesību aktu vispārīgie noteikumi.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Avots: Noteikumi Nr. 1

3: Noteikumi Nr. 1 (2013. gada konsolidētā versija)

vietnē: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01962R0031-20220101>

3 Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV P 17, 6.10.1958., 385. lpp.). Konsolidētais teksts pieejams tīmekļa vietnē: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01958R0001-20130701>

4 Padomes 2005. gada 13. jūnija Regula Nr. 920/2005 (OV L 156, 18.06.2005., 3. lpp.). Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32005R0920>

1. tabulā ir izcelti katra panta galvenie noteikumi, vērā ņemami juridiski jautājumi un sniegtas savstarpējas atsauces uz attiecīgām šā pētījuma nodaļām un iedaļām, kurās ietverta sīkāka analīze.

1. tabula: Regulas Nr. 1 pantuvērtējums

Raksti, kas ietverti kategorijā “	Galvenais noteikums	Sākotnējais novērtējums	Savstarpējā atsauce
1. pants	Oficiāli vienāds Savienības 24ierēdņu statuss Atsauce uz “darba valodām” un “oficiālajām valodām”	<ul style="list-style-type: none"> • 24 oficiālās valodas ir tādas pašas kā LES 55. panta 1. punktā minētās 24 Līguma valodas (van der Jeught, 2021. gads). • Atšķirība “nav ļoti noderīga” (van der Jeught, 2021. gads); Valsts valodas un darba valodas definīcijas nav 	Diskusija par šo atšķirību un darba valodu 5. nodaļā
Un 3. pants	Tieša saziņa ar dalībvalstīm un to pilsoņiem to oficiālajā valodā	<ul style="list-style-type: none"> • LESD 24. panta 4. punkta pilsoņu tiesības • Nav “vispārējā principa Savienības tiesību aktos, kas piešķir ikvienam pilsonim tiesības jebkurā gadījumā savā valodā sagatavot versiju, kas varētu ietekmēt viņa intereses” (EST, C-361/01 P, C-361/01 P, 2003, 82. punkts⁵) • Pieteikuma iesniedzējam ir jāpieprasa tulkojums, ja viņš nesaprot atbildi, ko Komisija sniegusi uz viņa sūdzību (C-741/18 P — OPS Ūjpest/Komisija, 16. punkts).⁶ 	3.4 Judikatūra Diskusija par 5. nodaļu
4. pants	Noteikumus un citus vispārpiemērojamus dokumentus sagatavo visās oficiālajās valodās.	<ul style="list-style-type: none"> • Īrijas atkāpe beidzās 2022. gada 1. janvārī.⁷ • Malas izņēmuma statuss beidzās 2007. gada 1. maijā.⁸ • Individuālam lēmumam nav obligāti jābūt sastādītam visās oficiālajās valodās, lai gan tas var ietekmēt tāda Savienības pilsoņa tiesības, kas nav tā adresāts, 	3.4 Judikatūra Diskusija par 5. nodaļu

5 Spriedums lietā Kik/ITSB, C-361/01 P, 2003, 82. punkts. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=48555&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1562893>

6 EST rīkojums OPS Ūjpest/Komisija, C-741/18 [2019]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=223918&doclang=EN>

7 Padomes Regula (ES, Euratom) 2015/2264, ar ko pagarina un pakāpeniski atceļ ar Regulu (EK) Nr. 920/2005 ieviestos pagaidu atkāpes pasākumus no 1958. gada 15. aprīļa Regulas Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas, un no 1958. gada 15. aprīļa Regulas Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Atomenerģijas kopienā lietojamās valodas (OV L 322, 8.12.2015., 1. lpp.). Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2264>

8 Padomes 2004. gada 1. maija Regula (EK) Nr. 930/2004 par pagaidu izņēmuma pasākumiem attiecībā uz Eiropas Savienības iestāžu tiesību aktu izstrādi maltiešu valodā (OV L 169, 1.5.2004., 1. lpp.). Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004R0930>

		<p>piemēram, konkurējošs uzņēmējs (Tiesa, C-361/01 P, C-361/01 P, 2003, 85. punkts)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neskaidrs ieteikuma tiesību statuss 	
5. pants	OV publikācija oficiālajās valodās	<ul style="list-style-type: none"> • Īrijas un Maltas iepriekšējās atkāpes: skatīt iepriekš 4. pantu. • Neskaidrs ieteikuma tiesību statuss un atšķirība starp L un C daļu • Publikācija tīmekļa vietnē, kas ir līdzvērtīga publikācijai oficiālajā vēstnesī (Tiesa, PPG, C-625/11 P [2013] 32. punkts) 	3.4 Judikatūra Diskusija par 5. nodaļu
6. pants	Iespēja ES iestādēm īpašos gadījumos, kas paredzēti to regulamentā, noteikt, kuras valodas lietojamas	<ul style="list-style-type: none"> • Likumīgi ierobežoti valodu režīmi • Tā sauktā "īpašo lietu doktrīna" (van der Jeught, 2021. gads) • Juridiskais pamats ES iestāžu valodu autonomijai • Jautājums par šīs autonomijas robežām 	3.4 Judikatūra Diskusija par 5. nodaļu
7. pants	Atkāpes noteikumi attiecībā uz EST	<ul style="list-style-type: none"> • Eiropas Savienības Tiesas statūti • Tiesas reglaments • Vispārējās tiesas reglaments 	4. izcēlums
8. pants	<p>Dalībvalstu institucionālā autonomija izvēlēties savu oficiālo valodu</p> <p>Regulas obligāta un tieša piemērojamība</p>		

6. pants, šķiet, ir pretrunā 1. līdz 5. pantam. Var uzskatīt, ka daudzvalodības pienākumu ievērošana ir noteikums un iespēja izmantot vienu vai dažas valodas kā izņēmumu (Clément-Wilz, 2022b). Turklāt, lai ņemtu vērā valodu daudzveidību un pilsoņu vajadzības, varētu izmantot funkcionālu (vai teleoloģisku) interpretāciju, pamatojoties uz ES mērķiem, kā noteikts LES 3. pantā. Regulas Nr. 1 piemērošanas joma formāli attiecas tikai uz ES iestādēm. Tomēr, ņemot vērā Regulas Nr. 1 konstitucionālo nozīmi un tās pieņemšanu pirms decentralizēto aģentūru izveides, visi principi būtu jāpiemēro Savienības struktūrām un aģentūrām, kā noteikts judikatūrā un autoritatīvākajā juridiskajā literatūrā. Vispārējā tiesa norādīja, ka pilnvaras, kas piešķirtas saskaņā ar 6. pantu, attiecas uz ES struktūrām (Tiesa, Vispārējā tiesa, Itālija/EESK, 2011, 42. punkts).⁹ Regulā Nr. 1 ir noteikts vispārējs valodu režīms, un tikai tad, ja regulā, ar ko izveido struktūru vai aģentūru, ir paredzēts īpašs valodu režīms, kas skaidri atšķiras no Regulas Nr. 1 noteikumiem, tā nebūtu piemērojama (Chiti, 2008, van der Jeught, 2021). Citiem vārdiem sakot, "Regulas kodols precīzi nostiprina un paplašina tās vispārējo darbības jomu" (Gozzi, 2004). Jebkurā gadījumā Līguma noteikumi par valodas lietošanu saziņā ar pilsoņiem attiecas arī uz ES konsultatīvajām struktūrām un Eiropas Ombudu (sk. iepriekš 3.3. apakšnodaļu).

9 EST, Vispārējās tiesas spriedums lietā Itālija/EESK, T-117/08 [2011]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=81894&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lamp;dir=&occ=first&part=1&cid=1270101>

3.4.2 Valodas kārtība tiesvedībā Eiropas Savienības Tiesā¹⁰

Kā norādīts ievada apsvērumos un Regulas Nr. 17. pantā, uz EST (Tiesa un Vispārējā tiesa) attiecas izņēmuma statuss. Kā paskaidrots 4. nodaļā, tiesvedības valoda ir noteikta katrai prasībai Eiropas Savienības Tiesā. Tiesvedības valoda ir viena no 24 oficiālajām valodām. Prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā valsts tiesa, kas iesniegusi lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, vienmēr lieto valodu. Tiešajās prasībās pieteikuma iesniedzēji var izvēlēties tiesvedības valodu. Viņiem nav saistoša ne viņu pašu, ne viņu advokāta valstspiederība. Tomēr, ja atbildētājs ir dalībvalsts, tiesvedības valoda ir šīs valsts valoda vai viena no valodām. Tiklīdz tiesvedības valoda ir noteikta, tā ir jāizmanto visā tiesvedības laikā gan rakstveida, gan mutvārdu procesā. Lietojamās valodas izvēle ir saistoša ne tikai pusēm, bet arī visām trešām personām, kurām var tikt atļauts iestāties lietā, izņemot dalībvalstis, kurām saskaņā ar 38. panta 4. punktu ir atļauts lietot savu valodu (sk. turpmāk 4. nodaļas 4.3.4. iedaļu).

3.4.3. Eiropas Savienības Civildienesta noteikumi

Civildienesta noteikumos ir iekļauti arī daudzvalodības noteikumi attiecībā uz noteikumiem par nediskrimināciju, valodu prasmēm un darbā pieņemšanas paziņojumos prasīto valodu zināšanu precizēšanu, ņemot vērā ieņemamo amatu īpašo raksturu. 2. tabulā ir izklāstīti katra attiecīgā panta galvenie noteikumi un sniegtas savstarpējas atsauces uz citiem noteikumiem un judikatūru.

2. tabula: Galvenās tiesību normas attiecībā uz valodām Civildienesta noteikumos¹¹

Raksti, kas ietverti kategorijā “	Galvenie noteikumi	Piezīmes un savstarpēja atsauce
1. panta d) punkta 1. punkts	“Aizliedz jebkāda veida diskrimināciju dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu, piederības nacionālajai minoritātei, īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.”	Skatīt judikatūru 3.4.2. punktā.
1. panta d) apakšpunkta 6. punkts	“Ievērojot nediskriminācijas principu un proporcionalitātes principu, visiem to piemērošanas ierobežojumiem jābūt pamatotiem ar objektīviem un pamatotiem iemesliem, un tiem jābūt vērīgiem uz leģitīmiem vispārējo interešu mērķiem saistībā ar personāla politiku. [...]”	Skatīt judikatūru 3.4.2. punktā.
28. panta f) punkts	“Ierēdni var iecelt amatā tikai ar nosacījumu, ka [...] viņš pierāda, ka viņam ir labas kādas Savienības valodas zināšanas un pietiekamas citas Savienības valodas zināšanas, ciktāl tas vajadzīgs viņa pienākumu veikšanai.”	Tādi paši noteikumi attiecas uz pagaidu darbiniekiem (12. panta 2. punkta e) apakšpunkts) un līgumdarbiniekiem (82. panta 2. punkta e) apakšpunkts)

¹⁰ ESTStatūti, OV C 202, 7.6.2016., 210.–229. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12016E%2FPRO%2F03>; Tiesas reglaments, OV L 265, 29.9.2012., 1.–42. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012Q0929%2801%29>; Vispārējās tiesas reglaments OV L 105, 23.4.2015., 1.–66. lpp. Pieejams šeit: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.105.01.0001.01.ENG

¹¹ Regula Nr. 31 (EEK), 11 (EAEK), ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību (OV P 045, 14.6.1962., 1385. lpp.). Konsolidētais teksts pieejams tīmekļa vietnē: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01962R0031-20140501>

III pielikums (Konkurences), 1. panta 1. punkta f) apakšpunkts	“Paziņojumā par konkursiem [...] norāda: [...] attiecīgā gadījumā — to valodu zināšanas, kas vajadzīgas, ņemot vērā ieņemamo amata vietu īpašo raksturu.”	Skatīt judikatūru 3.4.2. punktā.
Avots: Pašu izstrāde		

3.5 Eiropas Savienības Tiesas judikatūra

Runājot par EST judikatūru, var rasties virkne juridisku jautājumu attiecībā uz ES iestāžu komunikācijas politiku, tostarp tādu principu piemērošanu, kas saistīti ar daudzvalodību, “īpašo lietu doktrīnas” definīciju, pārredzamību un ierēdņu un līgumdarbinieku pieņemšanu darbā.

3.5.1 ES tiesību aktu un daudzvalodības principi

EST vadošā lietā norādīja, ka “**tiesiskās noteiktības** princips prasa, lai Kopienas tiesību akti ļautu ieinteresētajām personām precīzi iepazīties ar tām uzlikto pienākumu precīzu apjomu, ko var garantēt, tikai pienācīgi publicējot šos tiesību aktus to personu oficiālajā valodā, uz kurām tie attiecas” (Tiesas EKT, Skoma-Lux, C-161/06, 2007, 38.¹² punkts). Ir pierādīts, ka daudzvalodība ir saistīta ar citiem ES tiesību principiem, piemēram, **ES tiesību tiešo ietekmi, prioritāti un efektivitāti** (Ziller, 2018).

Savienības tiesību vienveidīga piemērošana balstās arī uz daudzvalodību, jo principā ir jāatzīst, ka visām ES tiesību akta valodu versijām ir vienāda vērtība (Tiesas spriedums Srl CILFIT un Lanificio di Gavardo SpA, 1982, un Tiesas spriedums, Beļģija/Komisija, 2018).¹³

Palāta arī uzsvēra, ka: “man ir īpaša nozīme Eiropas Savienības rīcības **pārskatāmībā un demokrātiskajā leģitimitātē** [...], kas paredz, ka parlamentārās debates un balsojums ir jābalsta uz tekstu, kas deputātiem darīts pieejams laikus un tulkots visās ES oficiālajās valodās” (Tiesas spriedums Francija pret EP, 2018, 57. punkts).¹⁴ Tāpēc politikas procesa pārredzamība ir cieši saistīta ar daudzvalodības jautājumu. Tas atbilst arī LES 1. pantam, kurā noteikts, ka, “veidojot arvien ciešāku Eiropas tautu savienību, lēmumi tiek pieņemti cik vien iespējams atklāti un cik vien iespējams tuvināti pilsoņiem”.

Neraugoties uz daudzvalodības nozīmi Savienības tiesību noteiktībā un efektivitātē, Tiesa ir **noraidījusi, ka pastāv vispārējs Kopienų/Savienības tiesību princips, kas ikvienam pilsonim piešķir tiesības uz visu, kas varētu ietekmēt viņa intereses, jebkurā gadījumā** (Tiesas spriedums Kik/ITSB, 2003, 82. punkts).¹⁵

Visbeidzot, Tiesa uzskata, ka noteiktos apstākļos publicēšana oficiālajās tīmekļa vietnēs ir līdzvērtīga publicēšanai Oficiālajā Vēstnesī. Piemēram, attiecībā uz Direktīvu 97/33 par starpsavienojumiem telekomunikācijās Tiesa norāda, ka šajā tekstā “nav sniegti norādījumi par informācijas publicēšanas veidu, kas paredzēts definētajai informācijai [...]. Šādos apstākļos moderno telekomunikāciju nozarē publicēšanu internetā var uzskatīt par piemērotu [...]” (Tiesas 2002. gada spriedums lietā Komisija/Beļģija, 44. punkts).¹⁶

12 EKT spriedums Skoma-Lux, C-161/06 [2007]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62006CJ0161>

13 EKT spriedums Srl CILFIT un Lanificio di Gavardo SpA, C-283/81 [1982]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61981CJ0283>; EST spriedums lietā Beļģija/Komisija, C-16/16 P [2018]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62016CJ0016>

14 EST spriedums lietā Francija/Eiropas Parlaments, C-73/17 [2018]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-73/17>

15 Iepriekš minētais Tiesas spriedums lietā Kik.

16 EKT 2002. gada spriedums lietā Komisija/Beļģija. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62001CJ0221&from=fr>

Turklāt, ja publikācijas datums ir sākums termiņam, kas noteikts prasības celšanai pret to, Tiesa precizēja, ka noteikums, saskaņā ar kuru **termiņš prasības celšanai par iestādes pieņemtu aktu sākas “no brīža, kad šis akts publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī”, var apstrīdēt tiesību aktu, attiecinot to uz tiesību aktu publicēšanu kopumā. Saskaņā ar EST “atsauci uz Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi tādējādi var izskaidrot ar to, ka publicēšana Oficiālajā Vēstnesī bija vienīgais paredzamais publicēšanas veids laikā, kad tika pieņemts Reglaments”.** Tādējādi “nevar izslēgt, ka [šis termiņš] attiecas uz pasākumu, kas ir publicēts tikai internetā, piemēram, apstrīdēto lēmumu” (Tiesas 2013. gada spriedums lietā PPG un SNF/ECHA, 31. punkts).¹⁷ Lietā Bilbaína de Alquitranes un o./ECHA Vispārējā tiesa nosprieda, ka ECHA lēmumi par noteiktu vielu identificēšanu ir lēmumi, kuru mērķis ir radīt tiesiskas sekas attiecībā uz vispārīgi un abstrakti aplūkotu personu kategoriju. Šie lēmumi nekad nav publicēti OV, bet gan ECHA tīmekļa vietnē (GC spriedums Bilbaína de Alquitranes un o./ECHA, 2013, 31. punkts).¹⁸ Attiecīgi **Tiesa pielāgo piemērojamos ES tiesību aktus jaunajai realitātei, kas saistīta ar saziņu tīmekļa vietnē, kad ir jāaizsargā tiesības uz tiesu.**

3.5.2 Judikatūra par valodu režīmu un konkrētiem gadījumiem doktrīna

EKT vadošajā lietā Kik ir nospriedusi, ka “tādas iestādes kā [Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs] valodu režīms izriet no sarežģīta procesa, kura mērķis ir panākt nepieciešamo līdzsvaru starp uzņēmēju interesēm un sabiedrības interesēm tiesvedības izmaksu ziņā, kā arī starp Kopienas preču zīmju pieteikuma iesniedzēju un citu uzņēmēju interesēm attiecībā uz piekļuvi tādu dokumentu tulkojumiem, kas piešķir tiesības, vai procedūrām, kurās iesaistīts vairāk nekā viens saimnieciskās darbības subjekts, piemēram, iebildumu, atcelšanas un spēkā neesamības atzīšanas process” (Tiesas 2003. gada spriedums lietā Kik/ITSB, 92. punkts).¹⁹ Citiem vārdiem sakot, šī judikatūra liecina, ka Savienības iestādes vai struktūras valodu režīms ir rezultāts delikātam pretrunīgu interešu līdzsvarošanas aktam, kura īstenošanai ir nepieciešams izstrādāt lingvistiski piemērotus risinājumus praktiskām grūtībām (sk. arī Tiesas 2005. gada spriedumu lietā Spānija/Padome).²⁰ Tā ir tā sauktā “īpašo gadījumu doktrīna”, kas izriet no Regulas Nr. 1 6. panta, saskaņā ar kuru katra iestāde, struktūra vai aģentūra savā reglamentā “var noteikt, kuras valodas ir lietojamas īpašos gadījumos”.

Jautājums atkal tika izvirzīts, kad, pamatojoties uz LESD 118. pantu, vienotā patenta regulējuma gadījumā tika ierobežots valodu režīms. Valodu režīma ierobežojošais raksturs bija ļoti līdzīgs tam, kāds bija lietā Kik, vai vēl vairāk ierobežots, jo saskaņā ar Vienotā patenta regulu bija jāizmanto tikai trīs valodas (t. i., angļu, franču un vācu valoda). Spānija (lieta C-147/13, Spānija/Padome) cēla prasību atcelt Regulu par valodu lietojumu, apgalvojot, ka valodu režīms rada nevienlīdzību starp, no vienas puses, Savienības pilsoņiem un uzņēmumiem, kuriem ir spēja ar zināmu zināšanu līmeni saprast dokumentus, kas sagatavoti Eiropas Patentu iestādes (EPO) trijās oficiālajās valodās, un, no otras puses, tiem, kuriem nav šādas spējas un kuriem būs jānodrošina tulkojumi uz sava rēķina. Visi Spānijas iesniegtie argumenti bija vērsti uz valodu režīma kaitīgo ietekmi uz pilsoņiem un uzņēmumiem.

Tiesa, atgādinot Kik judikatūru, nolēma, ka izvēlētajam valodu režīmam, kas nošķir ES oficiālās valodas, ir leģitīms mērķis un tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams. Pirmkārt, tā norādīja, ka Eiropas patenti, kas attiecas uz visu dalībvalstu teritoriju, ir šķērslis patentaizsardzībai Eiropas Savienībā, un līdz ar to ir būtiski, lai regulas tulkošanas kārtība būtu acīmredzami rentabla. Otrkārt, Vispārējā tiesa uzsvēra, ka ar regulu tika ieviesti vairāki mehānismi, kas paredzēti, lai nodrošinātu

17 EST 2013. gada spriedums lietā PPG un SNF/ECHA, C-625/11 P. Pieejams: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=142203&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5792773>

18 EST 2013. gada spriedums lietā PPG un SNF/ECHA, C-625/11 P. Pieejams: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=142203&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5792773>

19 Iepriekš minētais Tiesas spriedums lietā Kik.

20 EST spriedums lietā C-147/13 Spānija/Padome [2015]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62013CJ0147>

nepieciešamo līdzsvaru starp vienotā patenta pieteikuma iesniedzēju interesēm un citu ekonomikas dalībnieku interesēm attiecībā uz piekļuvi tulkojumiem, piemēram, tulkošanas izmaksu kompensācija, īpaši tulkošanas pasākumi pārejas periodā un tulkošanas prasības tiesvedības gadījumā (sk. Somssich, 2016).

Citā svarīgā lietā, Spānija pret Eiropas Parlamentu, Tiesa atgādināja Eiropas Parlamentam, cik svarīgi ir pieņemt iekšējo reglamentu, kas reglamentē tā valodu režīma piemērošanu. Tā nosprieda, ka, "ciktāl Eiropas Parlaments saskaņā ar Regulas Nr. 1 6. pantu nav pieņēmis iekšējo reglamentu, kas reglamentē tā valodu režīma piemērošanu, nevar konstatēt, ka, neņemot vērā pienākumus, kurus darbā pieņemtajām personām faktiski būs jāveic, [angļu, franču un vācu] noteikti ir visnoderīgākās valodas visiem šīs iestādes pienākumiem" (Tiesa, Spānija pret Eiropas Parlamentu, 2019, C-377/2016, 73. punkts).²¹

3.5.3 Judikatūra attiecībā uz pieņemšanu darbā

Darbā pieņemšanas konkursu valoda ir jānošķir no kandidātu valodu prasmju prasībām. Tiesas virspalāta 2019. gadā pieņēma divus spriedumus par šiem aspektiem.

Attiecībā uz konkursa valodu Tiesa Regulas Nr. 1 piemērošanas jomā iekļāva attiecības starp iestādēm un ārējā konkursa kandidātiem (Tiesas spriedums Itālijas Republika pret Eiropas Komisiju, 2012, 68. punkts),²² nosakot "stingru daudzvalodības ievērošanu atlases procedūrās" (van der Jeught, 2015, 139. lpp.). Tiesa uzskatīja, ka "konkursa paziņojumus nevar uzskatīt par reglamentu" Regulas Nr. 1 6. panta nozīmē (67. punkts) un ka "strīdīgie paziņojumi par konkursu bija jāpublicē pilnībā visās oficiālajās valodās" (71. punkts).

21 EST spriedums Spānija/Eiropas Parlaments, C-377/2016 [2019]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=212225&doclang=EN>

22 EST spriedums lietā Itālija/Eiropas Komisija, C-566/10 [2012]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=130402&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4896079>

Izcēlums: Tiesa, virspalāta, Komisija/Itālija, 2019. gads^{23 24}

Komisija iesniedza apelācijas sūdzību Tiesā, lūdzot atcelt Vispārējās tiesas spriedumu, ar kuru Vispārējā tiesa Itālijas celto prasību dēļ atcēla divus Eiropas Personāla atlases biroja (EPSO) paziņojumus par atklāto konkursu, pamatojoties uz to, ka ir prettiesiski ierobežot konkursa “2. valodas” izvēli, attiecinot to tikai uz angļu, franču un vācu valodu, un ar šīm trim valodām ierobežot saziņas valodas izvēli starp kandidātiem un EPSO.

Lai gan paziņojumi par konkursiem ir pilnībā jāpublicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī visās ES oficiālajās valodās, EPSO nav pienākuma konkursa ietvaros sazināties ar kandidātu valodā, ko tas brīvi izvēlējies.

Tomēr saziņas valoda ar EPSO var aprobežoties ar dažām valodām: tiesa atzina, ka “saskaņā ar Civildienesta noteikumu 1.d panta 6. punktu var atļaut atšķirīgu attieksmi attiecībā uz valodu lietojumu konkursos, ja tās ir objektīvi un saprātīgi pamatotas ar leģitīmu vispārējo interešu mērķi saistībā ar personāla politiku”.

Šajā gadījumā EPSO šādu pamatojumu nesniedza.

Avots: Pašu izstrāde

4 Tiesas virspalāta, Komisija/Itālija

Ja konkurss nav atvērts visiem pilsoņiem, bet ir **iekšējs**, tas nav jāpublicē ES Oficiālajā Vēstnesī visās oficiālajās valodās. Šajā gadījumā to var publicēt tikai dažās valodās (Tiesa, Vispārējās tiesas spriedums lietā JM Barata/Eiropas Parlaments, 2018, 122. punkts).²⁵

Attiecībā uz valodu prasmēm Tiesa norādīja, ka Civildienesta noteikumi aizliedz jebkādu diskrimināciju, tostarp diskrimināciju valodas dēļ, saprotot, ka atšķirīgu attieksmi valodas dēļ var atļaut, ja to attaisno leģitīms vispārējo interešu mērķis, piemēram, dienesta intereses vai pat faktiskās vajadzības saistībā ar pienākumiem, kas jāpieņem darbā pieņemtajām personām (Tiesas 1975. gada spriedums lietā Küster, 22. punkts)²⁶. Citā vadošā lietā Tiesa norādīja, ka atlases procedūrā iestādēm ir plaša rīcības brīvība, novērtējot vērā ņemamo kandidātu kvalifikāciju un nopelnus. Tomēr tām ir ne tikai jānodrošina, ka jebkāda atšķirīga attieksme valodas dēļ atbilst dienesta interesēm un ir ar tām samērīga, bet arī jāpamato šāda atšķirība ar skaidriem, objektīviem un paredzamiem kritērijiem, kas ļauj kandidātiem saprast šīs atšķirīgās attieksmes pamatojumu un Savienības tiesai pārbaudīt tās likumību (Tiesas spriedums, Spānija/Eiropas Parlaments, 2019)²⁷.

23 23 EST spriedums lietā Komisija/Itālija, C-621/16 P [2019]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-621/16>

24 EST, Vispārējās tiesas spriedums lietā Itālija/Komisija, T-353/14 un T-17/15 [2016]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62014TJ0353>

25 EST, Vispārējās tiesas spriedums JM Barata/Eiropas Parlaments, T-723/18 [2021]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=T-723/18&language=EN>

26 EKT spriedums lietā Küster/Eiropas Parlaments, C-79/74 [1975]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:61974CJ0079&from=nl>

27 EST spriedums lietā Spānija/Eiropas Parlaments, C-377/16 [2019]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=212225&doclang=EN>

3.6 Secinājumi

Šajā nodaļā tika pārskatīts tiesiskais regulējums ES daudzvalodu komunikācijai un jo īpaši ES iestāžu, struktūru un aģentūru saziņai tīmekļa vietnē. Tiesiskajā regulējumā, kas ietver primāros tiesību aktus, sekundāros tiesību aktus un EST judikatūru, ir noteikti konkrēti pienākumi attiecībā uz pilsoņu tiesībām tieši sazināties ar ES iestādēm. ES pilsoņi var “uzrunāt” jebkuru no iestādēm un padomdevējām struktūrām, tostarp aģentūrām, viņu izvēlētajā valodā. Viņi var arī izmantot savas tiesības iesniegt lūgumrakstus Eiropas Parlamentam, vērsties pie Eiropas Ombuda un reģistrēt pilsoņu iniciatīvu jebkurā ES valodā²⁸. Turklāt visi vispārpiemērojamie tiesību akti jāpublicē Oficiālajā Vēstnesī 24 oficiālajās valodās.

Regula Nr. 1 nosaka “daudzvalodības konstitūciju” un paredz vispārēju tiesisko regulējumu valodu lietojumam iestādēs (izņemot EST) un, kā norādīts šajā nodaļā, ES struktūrās un aģentūrās. Iestādes, struktūras un aģentūras var strādāt visās 24 oficiālajās valodās, kurām ir vienāds statuss. Tomēr katra iestāde, struktūra vai aģentūra savā reglamentā “var noteikt, kuras valodas lieto īpašos gadījumos” (Reg. Nr. 1 6. pants). Šī tā sauktā “īpašo lietu doktrīna” būtu jāinterpretē šauri, jo tā nodrošina atkāpšanos no daudzvalodības, lai gan EST atzīst, ka ES iestādes, struktūras vai aģentūras valodu režīms ir rezultāts delikātam pretrunīgu interešu līdzsvarošanas aktam, kas prasa izstrādāt lingvistiski piemērotus risinājumus praktiskām grūtībām. EST galvenokārt atkārt savus daudzvalodības pienākumus attiecībā uz pieņemšanu darbā, un šie pienākumi ir izpildīti, ja iestādes, struktūras vai aģentūras skaidri nosaka savu valodu režīmu. EST arī atgādina iestādēm par to pienākumu attiecībā uz valodu prasmju prasību novērtēšanas pārredzamību. Visbeidzot, judikatūrā par tiesību akta publicēšanu Tiesa dažos gadījumos ir uzskatījusi, ka šāds pienākums ir izpildīts, ja publicēšana notiek tiešsaistē, pat ja sākotnējais juridiskais teksts attiecas uz publikāciju OV.

28 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/788 (2019. gada 17. aprīlis) par Eiropas pilsoņu iniciatīvu (OV L 130, 17.5.2019., 55. lpp.). Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019R0788>

4 VALODU REŽĪMI UN TĪMEKĻA VIETNES VALODU POLITIKA ES IESTĀDĒS, STRUKTŪRĀS UN AĢENTŪRĀS

GALVENIE SECINĀJUMI

- Regulas Nr. 1 6. pants ļauj ES iestādēm noteikt, kuras valodas konkrētos gadījumos lietot. Tā rezultātā pastāv dažādi valodu režīmi.
- Eiropas Parlaments, Eiropas Savienības Tiesa, Eiropadome, Eiropas Savienības Padome un Eiropas Centrālā banka, kā arī Eiropas Revīzijas palāta ir oficiāli definējušas valodu režīmu, bet Eiropas Komisija to nav izdarījusi.
- Visi Regulā Nr. 1 noteiktie principi būtu jāpiemēro ES struktūrām un aģentūrām, ja vien regulā, ar ko izveido struktūru vai aģentūru, nav skaidri noteikts citādi.
- Dažu struktūru vai aģentūru dibināšanas aktā ir paredzēts valodu režīms, vai nu skaidri atsaucoties uz Regulu Nr. 1, vai arī ar noteikumiem, kas nosaka šādu režīmu vai atļauj izveidot iekšējo valodu režīmu. Dažas struktūras vai aģentūras neparedz nekādu valodu režīmu.
- Iestāžu un aģentūru valodu režīms bieži vien ir neskaidrs, neatbilst salīdzināmai struktūrai un lielākoties balstās uz netiešiem noteikumiem un praksi.
- Eiropas Ombuds 2019. gadā sniedza ieteikumus par 24 ES oficiālo valodu lietošanu saziņā ar sabiedrību. Mūsu veiktā analīze liecina, ka ir iespējams uzlabot šo ieteikumu īstenošanu, jo īpaši struktūrās un aģentūrās. Lielākajai daļai iestāžu un struktūru ir tīmekļa vietnes valodu politika, bet lielākā daļa aģentūru to nedara.
- Iekšējo darba valodu izvēle ietekmē aģentūru tīmekļa vietnēs publicēto dokumentu pieejamību un to komunikācijas politiku.

4.1 Ievads

Šajā nodaļā izklāstīti ES iestāžu, struktūru un aģentūru iekšējie valodu noteikumi un tīmekļa vietnes valodu politika. Diskusija par tīmekļa vietnes valodu politiku ir būtiska, jo daudzus iekšējos darba dokumentus, ziņojumu projektus un ierakstītos mutiskos paziņojumus var publicēt tiešsaistē (t. i., publiskot). Dokumenti, kas sagatavoti iekšējām vajadzībām un vēlāk publicēti tiešsaistē, praksē šķiet uzskatāmi par iekšējās saziņas blakusproduktu, un tāpēc uz tiem attiecas Regulas Nr. 1 6. pants (skat. "Īpašo lietu doktrīnu", 3. nodaļu). Līdz ar to šie dokumenti bieži vien nav pakļauti tulkošanas prasībām saskaņā ar noteiktu ES tiesību interpretāciju, pat ja praksē tie var nebūt atšķirami no oficiālām publikācijām. Šis viedoklis tiks kritiski izvērtēts 5. nodaļā.

4.2 Metodoloģija

Šī nodaļa ir balstīta uz ES iestāžu, struktūru un aģentūru iekšējo reglamentu vai reglamentu, to tīmekļa vietņu attiecīgajām sadaļām un zinātnisko un politikas literatūru par ES valodu politiku²⁹. Tajā ir arī izklāstīta un apspriesta iestāžu, struktūru un aģentūru pieņemtā politika (ja tāda pastāv), kas attiecas uz valodu lietošanu to tīmekļa vietnē (mēs izmantojam terminu "tīmekļa vietnes valodu politika"). Tomēr ir daudz dažādu pieeju un formātu. Tīmekļa lapas var saturēt jauktu saturu, piemēram, informāciju par iekšējiem noteikumiem un tajā pašā laikā saziņu tīmekļa vietnē. Tāpēc šajā nodaļā mēs izmantojam terminus tīmekļa vietnes valodu politika, lai iekļautu iestāžu, struktūru un aģentūru paziņojumus savā tīmekļa vietnē par valodām, kas tiek lietotas pašā tīmekļa vietnē (piemēram, kādi dokumenti ir pieejami kādās valodās), un vispārīgāk par valodām, ko lieto

29 Šā pētījuma autori vēlas pateikties Petros Katsoulas (Parīzes II Panthéon-Assas Universitāte) un Dr. Marco Civico (Ženēvas Universitāte) par vērtīgo palīdzību šīs nodaļas sagatavošanā.

sabiedrībā. Tīmekļa vietni, kas vienkārši ziņo par iestādes reglamentā ietvertu iekšējo valodas lietojumu, nevar uzskatīt par atbilstošu tīmekļa vietnes valodu politiku.

4.3 Valodu režīmi ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās

ES ir dažādi valodu režīmi. Šī nodaļa liecina, ka dažos gadījumos valodu režīms oficiāli ietver ierobežotu skaitu darba valodu, savukārt vairumā gadījumu dažu vai vienas darba valodas(-u) izmantošana ir darbības prakses rezultāts.

4.3.1. Eiropas Parlaments

Daudzvalodu saziņa ir būtiska, lai sekmīgi darbotos vēlētā iestāde, kas pārstāv pilsoņus, kuri runā dažādās valodās. EP savā reglamentā (Eiropas Parlaments, 2021. gads) nosaka, ka visus dokumentus sagatavo oficiālajās valodās un ka visiem EP deputātiem ir tiesības izteikties un uz tiem vērsties visās oficiālajās valodās vai mazākās sanāksmēs — dalībnieku pieprasītās oficiālajās valodās.³⁰ It īpaši Reglamenta 167. pantā ir paredzēts:

- “1. Visus Parlamenta dokumentus sagatavo oficiālajās valodās.
2. Visiem deputātiem ir tiesības runāt Parlamentā viņu izvēlētajā oficiālajā valodā [...]
3. Mutisko tulkošanu komiteju un delegāciju sanāksmēs nodrošina no un uz oficiālajām valodām, ko lieto un pieprasa minētās komitejas vai delegācijas locekļi un aizstājēji.
4. Komiteju un delegāciju sanāksmēs ārpus parastajām darba vietām nodrošina mutisko tulkošanu no un uz to locekļu valodām, kuri apstiprinājuši, ka piedalīsies sanāksmē. Izņēmuma kārtā šos pasākumus var padarīt elastīgākus. Prezidijs pieņem vajadzīgos noteikumus.
5. Pēc balsojuma rezultātu paziņošanas Parlamenta priekšsēdētājs lemj par visiem pieprasījumiem, kas attiecas uz iespējamām neatbilstībām starp dažādu valodu versijām.”

EP rakstisko dokumentu avotvaloda parasti ir angļu valoda. Van der Jeught (2021) ziņoja, ka laikposmā no 2015. līdz 2019. gadam (skaitļi noapaļoti uz vienību oriģinālajā avotā) angļu valoda bija 72 % no dokumentiem, kas galu galā tika tulkoti, kam sekoja franču (13 %), itāļu (4 %), vācu (3 %), spāņu (3 %) un 6 % visās pārējās valodās.

Mutiskā saziņa oficiālo sanāksmju kontekstā ir daudzvalodīga, bet individuālie runātāji galvenokārt izmanto savas mātnes valsts oficiālo valodu (vai vienu no oficiālajām valodām), ļaujoties uz mutiskās tulkošanas dienestu. Valodas prasme ļauj EP deputātiem izvirzīt augstāku pamatu argumentācijā, un, lai panāktu vienprātību vai vienošanos, pusēm ir skaidri jāpauž sava nostāja. Neraugoties uz to, ir novērots, ka runātāji dažkārt dod priekšroku pārejai uz angļu valodu, lai debašu laikā tieši uzrunātu dažus sarunu partnerus, tādējādi apejot valodu starpniecības sistēmas. Pētījumi liecina, ka saziņa vienā vai dažās plaši lietotās valodās Eiropas Parlamentā tiek uzskatīta par dzīvotspējīgu, jo EP deputāti zina, ka vajadzības gadījumā viņi var atgriezties pie uzticamas mutiskās un rakstiskās tulkošanas savā dzimtajā valodā (Ringe, 2022). Citiem vārdiem sakot, daudzvalodība ir drošības tīkls, kas dažās sanāksmēs ļauj politiski izmantot vienu vai dažas darba valodas. Iespēja ES dalībniekiem ļaunties uz dzimtajām valodām ir svarīgs faktors, kas mazina nevienlīdzību un lingvistisko nedrošību, ko rada vienas vai dažu lingua francas (Ringe, 2022) izmantošana.

30 Sīkāku informāciju skatīt arī Rīcības kodeksā attiecībā uz daudzvalodību (Eiropas Parlaments, 2019. gads). Pieejams šeit: https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/files/organisation-and-rules/multilingualism/code-of-conduct_en.pdf

4.3.2. Eiropadome un Eiropas Savienības Padome

Eiropadome dalās savā tīmekļa vietnē ar Eiropas Savienības Padomi, un šā iemesla dēļ mēs tos aplūkojam kopā. Pārstāvot dalībvalstu intereses, no tā izriet, ka Padomes atbalsts daudzvalodībai ir svarīgs dalībvalstu un to pārstāvju vienlīdzības un izpratnes precizitātes ziņā, jo īpaši tāpēc, ka tiesību akti ir jāapstiprina dažādās valodu versijās, kas visas ir vienlīdz autentiskas un saistošas. Abu iestāžu iekšējais valodu režīms ir noteikts Padomes 2009. gada 1. decembra Lēmumā, ar ko pieņem Padomes reglamentu (2009/937/ES)³¹. 14. pantā ir noteikts:

“1. Ja vien Padome steidzamības dēļ vienprātīgi nenolemj citādi, Padome apspriežas un pieņem lēmumus, tikai pamatojoties uz dokumentiem un projektiem, kas sagatavoti valodās, kuras norādītas spēkā esošajos noteikumos par valodām.

2. Jebkurš Padomes loceklis var iebilst pret apspriedi, ja ierosināto grozījumu teksti nav sastādīti 1. punktā minētajās valodās, ko viņš var precizēt.”

“Spēkā esošie noteikumi par valodām” ir Noteikumi Nr. 1. Hanzl un Beaven (2017) ziņoja, ka Padomes tulkošanas dienests ir sadalīts 24 vienībās (pa vienam no katras oficiālās valodas) un ka oriģināldokumentu valoda galvenokārt ir angļu valoda. Van der Jeught (2021) ziņoja Padomē datus par tulkoto dokumentu sadalījumu pa avotvalodām. 2019. gadā 90,5 % tulkoto dokumentu sākotnēji bija sagatavoti angļu valodā, 4,4 % franču valodā un 0,6 % vācu valodā. Tas bija pieaugums salīdzinājumā ar 2017. gadu, kad skaitļi bija attiecīgi 86,4 %, 6,1 % un 1 %.

4.3.3 Eiropas Komisija

Eiropas Komisijas iekšējā reglamentā formāli nav noteikts valodu režīms. Komisijas reglamenta [C(2000) 3614]³² konsolidētajā redakcijā 17. pantā ir tikai noteikts:

“1.–3. punkts. Jebkurus Komisijas [sanāksmes gaitā, rakstiskā procedūrā, pilnvarojuma procedūrā, deleģēšanas procedūrā vai pastarpināti deleģētus aktus] autentiskajā valodā vai valodās pievieno kopsavilkumam, kas sagatavots tās sanāksmes beigās, kurā tie pieņemti, tā, lai tos nevarētu nodalīt.

To autentiskumu apstiprina ar priekšsēdētāja un ģenerālsekretāra parakstiem kopsavilkuma pēdējā lappusē.

4. punkts, (...) “instrumenti” ir jebkurš instruments, kas minēts LESD 288. pantā.

5. punkts (...) “autentiskā valoda vai valodas” ir Eiropas Savienības oficiālās valodas (...) vispārpiemērojamu aktu gadījumā un citos gadījumos to adresātu valoda vai valodas.”

Tā kā “Komisija nav izmantojusi regulu 6. pantā paredzēto izņēmuma klauzulu, [tā], šķiet, ir apgājusi regulās noteikto principu, [kā] tā vietā, lai norādītu konkrētus gadījumus, kad ir pieļauts izņēmums no vispārējā principa par visu oficiālo valodu vienlīdzību, [tā] parasti izmanto trīs darba valodas, izņemot īpašus gadījumus, kad citas valodas ir autentiskas, un tādēļ ir nepieciešama to izmantošana” (van der Jeught, 2015: 132).

Trīs tradicionālās darba (vai procedūras) valodas ir angļu, franču un vācu valoda, bet praksē angļu valoda ir pakāpeniski kļuvusi par galveno darba valodu — procesu, kas paātrinājās pēc paplašināšanās 2004. gadā (Leal, 2021). Saskaņā ar Lequesne (2021) datiem 2007. gadā 73,5 % Eiropas Komisijas sagatavoto dokumentu bija angļu valodā, 12,3 % — franču valodā un 2,4 % — vācu valodā. 2019. gadā to dokumentu īpatsvars, kuru avotvaloda bija angļu valoda, palielinājās līdz 85,5 %, savukārt franču valoda samazinājās līdz 3,7 % (sk. arī van der Jeught 2021).

Tas nenozīmē, ka darba dokumentu tulkojumi valodās nav pieejami iekšējām sanāksmēm. Komisija ir izdevusi pamatnostādnes par to, kāda veida dokumenti ir jātulko, cik valodās un

31 OV L 325, 11.12.2009., 35.–35. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32009D0937>

32 OV L 308, 8.12.2000., 26.–34. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02000Q3614-20111116&from=EN#page=13>

paredzamajos termiņos (Eiropas Komisija, 2016. gads).³³ Dažiem dokumentiem jābūt pieejamiem angļu, franču un vācu valodā (piemēram, darba kārtība un kolēģijas sanāksmju protokoli), bet citiem jābūt pieejamiem visās oficiālajās valodās (piemēram, Zaļajā grāmatā/baltajā grāmatā). Tulkošanas politikas īstenošanā ir zināma rīcības brīvība. Piemēram, uzaicinājums iesniegt piedāvājumus, uzaicinājums iesniegt priekšlikumus un Europa tīmekļa vietnes tīmekļa lapas būtu jātulko “pēc vajadzības” (Eiropas Komisija, 2016. gads, 1. pielikums). Šā pētījuma ietvaros veiktās intervijas arī liecina, ka kopš 1972. gada ir iekšējas pamatnostādnes par mutisko tulkošanu, saskaņā ar kurām mutiskās tulkošanas pakalpojumu sniegšanai jābalstās uz “faktiskajām vajadzībām”.

4.3.4. Eiropas Savienības Tiesa

EST īpašais statuss attiecībā uz valodu politiku ir atzīts LESD: “Neskarot Eiropas Savienības Tiesas statūtu noteikumus, noteikumus, kas reglamentē Savienības iestāžu valodu lietojumu, Padome ar vienprātīgu lēmumu pieņem ar regulām.” (LESD: 342. pants; izcēlums pievienots) un Regulas Nr. 1 7. pantā: “Valodas, kas izmantojamas Tiesas tiesvedībā, nosaka tās reglamentā.” EST valodu režīms ir noteikts EST statūtu 64.³⁴ pantā, Tiesas Reglamenta 36.–42. pantā³⁵ un Vispārējās tiesas reglamenta 44.–49. pantā.³⁶ EST statūtu 64. pantā ir noteikts:

“Noteikumus par valodu lietojumu, ko piemēro Eiropas Savienības Tiesā, nosaka ar Padomes vienprātīgu regulu. Šo regulu pieņem vai nu pēc Tiesas lūguma un pēc apspriešanās ar Komisiju un Eiropas Parlamentu, vai arī pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Tiesu un Eiropas Parlamentu.

Kamēr šie noteikumi nav pieņemti, turpina piemērot Tiesas Reglamenta un Vispārējās tiesas Reglamenta noteikumus par valodu lietojumu. Atkāpjoties no Līguma par Eiropas Savienības darbību 253. un 254. panta, minētos noteikumus var grozīt vai atcelt tikai ar Padomes vienprātīgu piekrišanu.”

Tiesas Reglamenta 36.–42. pants attiecas uz tiesvedības valodu lietojumu un publikācijā lietotajām valodām. Jo īpaši 36. pantā (“lietas valoda”) ir noteikts, ka “lietas valoda ir angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu vai zviedru valoda”. 40. pantā (“Tiesas publikāciju valodas”) ir noteikts, ka “Tiesas publikācijas izdod valodās, kas minētas Padomes Regulas Nr. 1 1. pantā”. Kopš 2004. gada daudzi spriedumi ir pilnībā publicēti ECR (Eiropas Tiesas ziņojumi) visās publicēšanas valodās, daži spriedumi tiek publicēti izvilumos visās valodās, un “nepublicēti” spriedumi ir minēti tikai ECR visās publikācijas valodās (Wright, 2018).

Visbeidzot, Vispārējās tiesas Reglamenta 44.–49. pantam ir tāds pats Tiesas reglamenta 36.–42. panta saturs, pielāgojot to Vispārējās tiesas kompetencei. EST valodu režīma īstenošana kopā ar Eiropas Parlamentu (Clément-Wilz, 2022a) padara EST par visdaudzvalodīgāko ES iestādi. Pētījumi curia tīmekļa vietnē Clément-Wilz (2022a) liecina, ka laikposmā no 2014. līdz 2021. gadam 29,5 % no lēmumiem izmantoja angļu valodu kā tiesvedības valodu, 18,5 % vācu, 17,6 % franču, 7,7 % itāļu, 6,7 % spāņu un 3,6 % holandiešu. Tas, ka angļu valoda ir tiesvedības valoda, ir izskaidrojams ar to, ka šajā valodā Civildienesta tiesā ir iesniegts liels skaits tiešo prasību. Tomēr, ja mēs koncentrējamies tikai uz Tiesu, procentuālā daļa mainās: 22,4 % nolēmumu izmanto vācu valodu kā tiesvedības valodu, 16,1 % angļu, 10,4 % franču, 9,2 % itāļu, 8,1 % spāņu, 6,7 %

33 Pieejams šeit: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2016\)2000](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2016)2000) un lang=lv

34 OV C 202, 7.6.2016., 210.–229. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12016E%2FPRO%2F03>

35 OV L 265, 29.9.2012., 1.–42. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012Q0929%2801%29>

36 OV L 105, 23.4.2015., 1.–66. lpp. Pieejams šeit: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.105.01.0001.01.ENG

holandiešu un 4,4 % poļu, un prejudiciālajos nolēmumos 25 % vācu, 10,6 % itāļu, 9,1 % holandiešu, 8,6 % franču, 7,8 % spāņu, 5,6 % angļu un 4,4 % poļu (Clément-Wilz, 2022a).

Visi attiecīgie dokumenti tiek tulkoti franču valodā. Apspriedes notiek arī franču valodā (lai gan dažkārt angļu valodā) un bez mutiskās tulkošanas (Ringe, 2022). Gan sākotnējie, gan galīgie spriedumi ir sagatavoti franču valodā, un pēc tam tos tulko procedūras oriģinālvalodā, kā arī citās ES oficiālajās valodās (McAuliffe, 2016. gads; Pingel, 2018). Šāda prakse, proti, franču valodu kā EST darba valodu, kontrastē ar citām ES iestādēm, kur galvenā darba valoda ir angļu valoda. Iemesls šai īpatnībai ir meklējams 1950. gados (Horspool, 2006), kad angļu valoda nebija Eiropas Savienības oficiālā valoda, un franču valoda bija valoda, ko parasti izmanto Eiropas juristi.

4.3.5 Eiropas Centrālā banka

Eiropas Centrālajai bankai (ECB) kā iestādei kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā ir piemērojami Regulā Nr. 1 paredzētie noteikumi. Skaidra atkāpe no regulas ir atzīta ECB reglamenta (2004/257/EK) 17.³⁷ pantā:

“2. punkts. ECB pamatnostādnes pieņem ECB Padome, un pēc tam tās paziņo vienā no Eiropas Kopienu oficiālajām valodām, un ECB Padomes vārdā tās paraksta prezidents. Tajos norāda iemeslus, kas ir to pamatā. Paziņošana valstu centrālajām bankām var notikt, izmantojot telefaksu, elektronisko pastu vai teleksu vai papīra formātā. Visas ECB pamatnostādnes, kas oficiāli jāpublicē, tulko Eiropas Kopienu oficiālajās valodās [izcēlums pievienots].”

6. punkts. ECB norādījumus pieņem Valde, un pēc tam tos paziņo vienā no Eiropas Kopienu oficiālajām valodām, un Valdes vārdā tos paraksta prezidents vai divi Valdes locekļi. Paziņošana valstu centrālajām bankām var notikt, izmantojot telefaksu, elektronisko pastu vai teleksu vai papīra formātā. ECB norādījumus, kas oficiāli jāpublicē, tulko Eiropas Kopienu oficiālajās valodās.

8. punkts. Padomes 1958. gada 15. aprīļa Regulas (EK) Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamo valodu (1) principus, piemēro tiesību aktiem, kas minēti Statūtu 34. pantā [t. i., regulas, lēmumi, ieteikumi un atzinumi, ko tā izdoj].”

Athanassiou (2006) norāda, ka, ievērojot Noteikumu Nr. 1 vispārīgos noteikumus (sk. Hanf et al. ECB strādā ar elastīgu valodu režīmu, kas ir atkarīgs no saziņas veida. Iekšējā darba valoda ir angļu valoda. Tas atspoguļo faktu, ka angļu valoda ir galvenā pētniecības valoda ekonomikā un finanšu tirgos. Iekšējie mutiskās tulkošanas pakalpojumi ir ļoti ierobežoti un ad hoc, ja tas ir nepieciešams. Nav iekšējo tulkus, un galveno preses konferenču laikā mutiskā tulkošana notiek tikai vācu un franču valodā, un to nodrošina ārpalpojums.

Saziņa ar citām valsts iestādēm var notikt citās ES valodās. 2004. gada novembrī ECB uzņēmās tiešus uzraudzības uzdevumus attiecībā uz eurozonas lielākajām bankām, atstājot mazāku banku uzraudzību nacionālo iestāžu ziņā (Buell, 2014a). Šajā nolūkā ECB dažādām valstu iestādēm publicēja projektu par tās kā uzraudzības iestādes darbības juridisko pamatu. Šā dokumenta pirmo versiju ar bažām apskatīja dažas no ES lielākajām bankām, kuras cita starpā sūdzējās par valodu, kādā tās varētu sazināties, jo ECB pieprasīja, lai saziņa notiktu tikai angļu valodā (Lawton, 2014). Pēc sūdzībām ECB piekrita, ka tā var lemt par savu saziņas valodu, un izvēlējās savu valsts valodu. Daudzas bankas pieņēma šo lēmumu, lai nodrošinātu, ka tehniskie termini un jēdzieni tiek izmantoti pareizi (Buell, 2014b). Šobrīd saziņai ar lielākajām bankām tiek izmantotas sešas valodas: Angļu, vācu, somu, franču, itāļu un spāņu valoda.

4.3.6 Eiropas Revīzijas palāta

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) valodu režīms ir noteikts tās reglamentā.³⁸ 28. pantā ir noteikts:

37 OV L 80, 18.3.2004., 33.–41. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32004D0002>

“1. Ziņojumus, atzinumus, apsvērumus, ticamības deklarācijas un citus dokumentus, ja tos publicē, sagatavo visās oficiālajās valodās.

2. Dokumentu autentiskumu apstiprina ar priekšsēdētāja parakstu visās valodu versijās.”

ERP iekšējā komunikācija balstās uz “ierobežotas daudzvalodības” politiku, kuras pamatā ir angļu un franču valoda.³⁹ Lai gan abas valodas tiek izmantotas dažās iekšējās oficiālajās komunikācijās, praksē angļu valoda pēdējos gados ir kļuvusi par lingua franca, ko virza 2004. gada paplašināšanās un kurā pirms tam dominēja franču valoda. Iekšējo dokumentu tulkošana ir ļoti ierobežota — galvenokārt tad, ja no dalībvalstīm tiek saņemti paziņojumi (piemēram, atbildes uz revīzijas ziņojumiem), kas tiktu tulkoti angļu valodā iekšējai lietošanai. Mūsu intervijas apstiprina, ka ārējā komunikācija galvenokārt ir vērsta uz revīzijas ziņojumu un atzinumu publicēšanu visās ES valodās.

4.3.7 ES struktūru un aģentūru valodu režīms

Uz ES struktūrām un aģentūrām var attiekties noteikumi, kas atšķiras no noteikumiem, kuri reglamentē saziņu ES iestādēs. Kā norādīts 3. nodaļā, visi Regulā Nr. 1 noteiktie principi būtu jāpiemēro Savienības struktūrām un aģentūrām. Tomēr, ja regulā, ar ko izveido struktūru vai aģentūru, ir paredzēts īpašs valodu režīms, kas skaidri atšķiras no Regulas Nr. 1 noteikumiem, tā nebūtu piemērojama (Chiti, 2008, van der Jeught, 2021, sk. 3. nodaļu). **Attiecībā uz atbilstību ES valodu tiesību aktiem aģentūrām un struktūrām būtu jāievēro Regula Nr. 1, ja vien regulā, ar ko izveido struktūru vai aģentūru, nav skaidri noteikts citādi.**

Šajā iedaļā ir izklāstīti ES struktūru un aģentūru valodu režīmi. Atsauces uz 42 aģentūru reglamentu un iekšējiem noteikumiem ir iekļautas 1.4. pielikumā. Šī iedaļa parāda, ka dažu struktūru vai aģentūru dibināšanas aktā ir paredzēts valodu režīms, vai nu skaidri atsaucoties uz Regulu Nr. 1, vai arī ar noteikumiem, kas nosaka šādu režīmu vai atļauj ieviest iekšēju valodu lietojumu. Dažas struktūras vai aģentūras neparedz nekādu valodu režīmu. Kopumā iestāžu un aģentūru valodu režīms bieži vien ir neskaidrs, neievēro salīdzināmu struktūru un lielāko daļu laika paļaujas uz netiešiem noteikumiem un praksi.

ES struktūras

Eiropas Ārējās darbības dienestam nav pieejams skaidrs valodu režīms.⁴⁰ **Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja** (EESK) savā reglamentā nav pievērsusies valodu lietojumam. 64. panta 3. punktā ir vienkārši paredzēts, ka ES pilsonis raksta komitejai kādā no oficiālajām valodām un saņem atbildi tajā pašā valodā (saskaņā ar LESD 24. pantu).⁴¹ **Eiropas Reģionu komitejas (RK) reglamentā** ir noteikums par mutiskās tulkošanas kārtību (80. pants), saskaņā ar kuru “attiecībā uz mutisko tulkošanu pēc iespējas jāievēro šādi principi: ⁴²

a) Komitejas debates ir pieejamas oficiālajās valodās, ja vien Birojs nenolemj citādi.

b) Visiem locekļiem ir tiesības uzstāties uz plenārsesiju jebkurā oficiālajā valodā, kuru viņi izvēlas. Paziņojumus vienā no oficiālajām valodām tulko pārējās oficiālajās valodās un jebkurā citā valodā, ko Prezidijs uzskata par vajadzīgu. Tas attiecas arī uz valodām, kurām

38 OV L 103, 23.4.2010., 1.–6. lpp. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32010Q0423%2801%29>

39 Sk. Palātas komunikācijas politiku un standartus. Pieejams šeit: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandardsGuidelines.aspx>

40 Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30.–40. lpp.). Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32010D0427>

41 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Reglamenta konsolidētā versija. OV L 324, 9.12.2010., 52.–68. lpp. Pieejams šeit: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32010Q1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32010Q1209(01))

42 Skatīt OV L 472/1, 30.12.2021. Pieejams šeit: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021Q1230\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021Q1230(01))

šāda iespēja ir paredzēta administratīvos nolīgumos starp Komiteju un dažādām dalībvalstīm.

C) Biroja, komisiju un darba grupu sanāsmēs mutiskā tulkošana ir pieejama no un uz valodām, ko lietojuši locekļi, kuri apstiprinājuši, ka viņi piedalīsies sanāsmē.”

Eiropas Investīciju bankas reglamentā (9. pants) ir noteikts, ka “katram Valdes loceklim ir tiesības izmantot kādu no Savienības oficiālajām valodām. Viņš var pieprasīt, lai jebkurš dokuments, kas paredzēts izskatīšanai padomē, tiktu sagatavots viņa izvēlētajā valodā.”⁴³ **Eiropas Ombudavalodu režīms** ir noteikts Eiropas Ombuda lēmumā, ar ko pieņem īstenošanas noteikumus⁴⁴:

“3.1. Jebkura persona var rakstīt ombudam jebkurā Līguma valodā par jebkuru jautājumu, kas ir ombuda kompetencē. Ombuds sagatavo atbildi minētajā Līguma valodā.

13.2. Sūdzību ombudam var iesniegt jebkurā Līguma valodā. Ombuds sazinās ar sūdzības iesniedzēju šajā valodā.

13.3. Izņēmuma gadījumos ombuds var pieprasīt iestādēm iesniegt attiecīgo dokumentu kopijas sūdzības valodā. Iesniedzot šādu pieprasījumu, ombuds rīkojas samērīgi ar sūdzības iesniedzēja vajadzībām un saprātīgi attiecībā uz iestāžu resursiem.”

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja valodu režīms ir iekļauts tā reglamentā.⁴⁵

“16.2. pants: EDAU rakstiski, tostarp elektroniskā formā, iesniegtās sūdzības izskata jebkurā Savienības oficiālajā valodā un sniedz ziņas, kas vajadzīgas, lai sūdzību saprastu.

31. pants:

1. EDAU ir apņēmis ievērot daudzvalodības principu, jo kultūras un valodu daudzveidība ir viens no Eiropas Savienības stūrakmeņiem un vērtībām. EDAU cenšas rast līdzsvaru starp daudzvalodības principu un pienākumu nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un ietaupījumus Eiropas Savienības budžetā, tādējādi pragmatiski izmantojot savus ierobežotos resursus.

2. EDAU atbild jebkurai personai, kas to izskata jautājumā, kurš ir tā kompetencē, vienā no Eiropas Savienības oficiālajām valodām tajā pašā valodā, ko izmanto, lai to risinātu. Visas sūdzības, informācijas pieprasījumus un citus pieprasījumus EDAU var nosūtīt jebkurā no Eiropas Savienības oficiālajām valodām, un uz tiem atbild tajā pašā valodā.

3. EDAU tīmekļa vietne ir pieejama angļu, franču un vācu valodā. EDAU stratēģiskos dokumentus, piemēram, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja pilnvaru stratēģiju, publicē angļu, franču un vācu valodā.”

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas reglamentā ir skaidri noteikts, ka “kolēģijas darba valoda ir angļu valoda. Mutiskā tulkošana tiešraidē būtu jānodrošina visās ES oficiālajās valodās valdes parastajās plenārsēdēs” (23. pants).⁴⁶

43 Eiropas Investīciju bankas Reglaments. Pieejams šeit: <https://www.eib.org/en/publications/rules-of-procedure>

44 Eiropas Ombuds: Eiropas Ombuda lēmums, ar ko pieņem īstenošanas noteikumus (2016/C 321/01). Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016D0901%2801%29>

45 Skatīt OV L 204/49, 26.6.2020., “Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja 2020. gada 15. maija Lēmums, ar ko pieņem EDAU reglamentu”. Pieejams šeit: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2020.204.01.0049.01.ENG

46 Pieejams šeit: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/rules-procedure/current-rules-procedure_en

ES aģentūras

ES aģentūru tiesību normu vai citu avotu analīze par valodu režīmiem liecina, ka 24 no 42 aģentūrām dibināšanas regulā ir⁴⁷ skaidri noteikts, ka piemēro Regulas Nr. 1 noteikumus (1.4. pielikums). Astoņās no šīm regulām ir arī paredzēts, ka valde var vai var lemt par valodām, kas izmantojamas iekšējā darbībā, vai iekšējo valodu lietojumu, vai darba valodu. Kā paskaidrots 3. nodaļā, tas nenozīmē, ka Regula Nr. 1 principā neattiecas uz citām aģentūrām. Neatkarīgi no tā, vai to skaidri norādījusi Aģentūras valde vai kā praksi tās tīmekļa vietnē, 15 aģentūras skaidri norāda, ka iekšējā darba valoda ir angļu valoda. Citas aģentūras ir pieņēmušas vairāk iekšējo darba valodu (sk. 1.4. pielikumu). Eiropas Izglītības fonda valdes lēmumā ir noteikts, ka “darba valodas ir angļu, franču, vācu, itāļu un spāņu valoda” vienās un tajās pašās Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja darba valodās. Īpašs gadījums ir ES iestāžu Tulkošanas centrs. Ņemot vērā tās specifiku, tā ir daudzvalodīga. Padomes un Komisijas kopīgajā paziņojumā, kas pievienots regulai, ar ko izveido Centru, ir noteikts, ka “Tulkošanas centra izveides gadījumā Padome un Komisija apstiprina, ka Centrs būtu jāorganizē tā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret Eiropas Kopienų oficiālajām valodām, neskarot nekādus īpašus noteikumus par valodu lietojumu dažādās struktūrās, kuru vārdā Centrs darbojas”.

4.4. Valodu lietojums ES iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnēs

Eiropas Ombuds (2019. gads) ir sniedzis ieteikumus ES administrācijai par 24 ES oficiālo valodu lietošanu saziņā ar sabiedrību.⁴⁸ Ieteikumos sniegti norādījumi par to, kā un kad sazināties kādās valodās un kādi vispārīgi praktiski pasākumi jāveic. Saskaņā ar ieteikumiem katrai ES iestādei, struktūrai, birojam un aģentūrai:

- “1. Izstrādāt skaidru politiku attiecībā uz ES oficiālo valodu izmantošanu, nosakot, kuras valodas tiek izmantotas kādā situācijā (piemēram, sabiedriskajā apspriešanā, administratīvajās procedūrās, attiecībās ar presi vai sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošanā).
2. Publicēt šo politiku savā tīmekļa vietnē visās oficiālajās valodās viegli pieejamā formātā.
3. Pārliecinieties, ka politika tiek ievērota un konsekventi piemērota visā organizācijā, piemēram, uzticot šo uzdevumu vienībai vai grupai, izveidojot ieceltu “valodas ierēdni” vai izmantojot īpašu sadaļu gada pārskatā.
4. Nodrošināt, ka visi oficiālo valodu lietošanas ierobežojumi ir objektīvi, samērīgi un pārredzami. Valodas ierobežojumi būtu jānosaka ne tikai izmaksu vai laika jautājumu dēļ, bet galvenokārt pēc tam, kad ir novērtēta informācijas ietekme un atbilstība konkrētām ieinteresēto personu grupām un sabiedrībai.
5. Publicē galveno jautājumu kopsavilkumus visās oficiālajās valodās vai pēc iespējas vairākās oficiālajās valodās, ja tiek piemēroti valodas ierobežojumi.
6. Visās oficiālajās valodās dara pieejamas tās savu tīmekļa vietņu daļas, kas īpaši interesē sabiedrību. Tajā būtu jāiekļauj vismaz mājas lapa un lapas, kurās sniegta informācija par tās lomu un kontaktinformācija.
7. Nodrošināt, ka pilsoņi, kuri raksta ES administrācijai viņu izvēlētajā oficiālajā valodā, saprātīgā termiņā saņem atbildi tajā pašā valodā.

47 Tas ietver 40 decentralizētas organizācijas (aģentūras), tostarp tās, kas saistītas ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku, un abas Euratom aģentūras un struktūras. Izpildaģentūras nav iekļautas, jo tās ir daļa no Eiropas Komisijas administratīvās struktūras.

48 Pieejams šeit: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/129519>

8. Mērķis apspriešanas procesa sākumā nodrošināt, lai sabiedriskās apspriešanas būtu pieejamas visās oficiālajās valodās. Ja nav iespējams publicēt visus apspriešanas dokumentus visās oficiālajās valodās, skaidri norāda, ka atbildes ir pieņemtas visās oficiālajās valodās.

9. Ja iespējams, apvienot tulkošanas resursus, lai samazinātu izmaksas un nodrošinātu, ka iedzīvotāji saņem vairāk informācijas vairākās valodās.

10. Maksimāli izmantot visus pieejamos tulkošanas rīkus un tehnoloģijas.”

Attiecībā uz ES aģentūrām Eiropas Parlamenta, ES Padomes un Eiropas Komisijas 2012. gadā publicētajā vispārējā kopīgajā paziņojumā un kopīgajā pieejā par decentralizētajām aģentūrām⁴⁹ uzsvērts, cik svarīga ir pārredzamība attiecībās ar ieinteresētajām personām, un ieteikts “aģentūru tīmekļa vietnes padarīt pēc iespējas daudzvalodīgākas, lai atvieglotu visu dalībvalstu pilsoņu apspriešanos ar tām. Aģentūrām savās tīmekļa vietnēs būtu jāsniedz informācija, kas vajadzīga, lai nodrošinātu pārredzamību, tostarp finanšu pārredzamību.”

Tāpēc ombuda ieteikumus nevar izpildīt, vienkārši publicējot tiešsaistē reglamentu attiecībā uz valodām, ko izmanto iestāžu, struktūru vai aģentūru iekšējā darbībā. Viņi ierosina turpināt darbu un katras iestādes, struktūras un aģentūras tīmekļa vietnē publicēt informāciju par to, kādas valodas tiek izmantotas, tostarp saziņu, kas vērsta uz tādu auditoriju kā prese vai plaša sabiedrība, un neatkarīgi no tā, vai publicētie dokumenti ir pieejami Oficiālajā Vēstnesī. Tas ietver arī skaidrojumu, kuras valodas tiek izmantotas pašā tīmekļa vietnē un kādam nolūkam vai dokumenta veidam. “Tīmekļa vietnes valodas politiku” var uzskatīt par pašaprakstu par to, kā iestāde, struktūra vai aģentūra pārvalda dokumentu un lapu publicēšanu savā tīmekļa vietnē, un vispārīgāk par to saziņas pieeju.

Mūsu veiktā analīze liecina, **ka ir iespējams uzlabot šo ieteikumu īstenošanu, jo īpaši struktūrās un aģentūrās**. Mēs uzskatām, ka lielākajai daļai iestāžu un struktūru ir tīmekļa vietnes valodu politika, bet lielākajai daļai aģentūru tā nav. Iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnes valodu politikas pilnīga transkripcija ir pieejama attiecīgi 1.1., 1.2., 1.3. un 1.4. pielikumā. Galvenos konstatējumus var apkopot šādi.

- **ES iestādes:** EP nav tīmekļa vietnes valodu politikas, bet tam ir tīmekļa vietne, kurā apkopota ES valodu politika kopumā.⁵⁰ Eiropadome un Eiropas Savienības Padome paskaidro, kā tās lieto valodas savā tīmekļa vietnē.⁵¹ Eiropas Komisijas tīmekļa vietnes valodu politika ir iekļauta tīmekļa vietnē “Valodas mūsu tīmekļa vietnēs”. EST⁵² tīmekļa vietnē nav sadaļas par daudzvalodības pārvaldību ārējā komunikācijā, bet gan vienkārši tīmekļa lapa, kurā apkopota valodu lietojuma kārtība, kas ietverta iepriekš izklāstītajā reglamentā⁵³. ECB precizē savas interneta vietnes valodu politiku, sk. tīmekļa vietni “Šīs interneta vietnes valodas politika”⁵⁴. ERP valodu politika ir izskaidrota tās “Komunikācijas politikā un standartos”⁵⁵ un “Komunikācijas politika un principi”⁵⁶. Pirmajā dokumentā ir tikai apkopots ERP oficiālo valodu režīms, un tas neattiecas uz saziņu internetā. Otrajā dokumentā ir aprakstīta Palātas pieeja digitālajai komunikācijai.

49 Pieejams šeit: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11450-2012-INIT/en/pdf>

50 Pieejams šeit: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy>

51 Pieejams šeit: <https://www.consilium.europa.eu/en/about-site/language-policy/>

52 Pieejams šeit: https://ec.europa.eu/info/languages-our-websites_en

53 Pieejams šeit: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10739/en/

54 Pieejams šeit: <https://www.ecb.europa.eu/services/languagepolicy/html/index.en.html>

55 Pieejams šeit: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandardsGuidelines.aspx>

56 Pieejams šeit: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PolicyPrinciples.aspx>

- ES struktūras: Četras no septiņām ES struktūrām ir publicējušas tīmekļa vietnes valodu politiku: Eiropas Ārējās darbības dienests,⁵⁷ Eiropas Reģionu komiteja,⁵⁸ Eiropas Investīciju banka⁵⁹ un Eiropas Ombuds,⁶⁰ kas ir visplašākā valodu politika ES struktūrās. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja un Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas tīmekļa vietnēs nav informācijas par šo struktūru valodu lietojumu.
- ES aģentūras: Tikai 11 no 42 aģentūrām savā tīmekļa vietnē iepazīstina ar savu valodu politiku. Aģentūru ārējās komunikācijas politika, kas norādīta tīmekļa vietnē, ir atrodamā 1.4. pielikumā kopā ar to valodu režīma aprakstu, jo pirmā palīdz precizēt otro. 11 aģentūras ir: Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra; Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs; Eiropas Vides aģentūra; Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde; Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds; Eiropas Jūras drošības aģentūra; Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs; Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās; Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā; Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs; un Eiropas Aizsardzības aģentūru.

Otrs galvenais secinājums ir tāds, ka **dažās tīmekļa vietnēs ir sniegta detalizēta un visaptveroša informācija par iestādes, struktūras vai aģentūras daudzvalodu saziņas pieeju, savukārt citās tīmekļa vietnēs saturs ir minimāls**. Aģentūru gadījumā izvēli attiecībā uz lietojamām valodām ļoti bieži ietekmē auditorijas veids, dodot vispārēju priekšroku vienvaldīgai saziņai angļu valodā, ja komunikācija ir vērsta uz “ekspertiem” vai “medijiem”. Ar dažiem izņēmumiem viņu tīmekļa vietnē ir maz pierādījumu par šādu dalībnieku valodu prasmēm un vēlmēm.

Treškārt, **iekšējo darba valodu izvēle ietekmē aģentūru tīmekļa vietnēs publicēto dokumentu pieejamību un to komunikācijas politiku**. Eiropas Aizsardzības aģentūras un Eiropas Savienības Aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās piemēri (sk. 1.4. pielikumu) izgaismoja saikni starp iekšējās komunikācijas praksi un ārējās komunikācijas politiku, jo vienvaldīga darba vide, visticamāk, attaisnos un veicinās vienvaldīgu ārējo saziņu.

4.5 Secinājumi

Savienības iestādes, pamatojoties uz Regulas Nr. 1 6. pantu, var autonomi pieņemt valodu režīmus, kas rada prakses atšķirības. Ir oficiāli noteikts sešu ES iestāžu valodu režīms (Eiropas Parlaments, Eiropadome, Eiropas Savienības Padome, Eiropas Savienības Tiesa, Eiropas Centrālā banka, Eiropas Revīzijas palāta), savukārt Eiropas Komisijas reglaments oficiāli nenosaka valodu režīmu.

Iestāžu un aģentūru valodu režīms dažkārt nav precizēts, bieži vien ir neskaidrs, neatbilst salīdzināmai struktūrai un lielākoties balstās uz netiešiem noteikumiem un praksi. Tomēr visi Regulā Nr. 1 noteiktie principi būtu jāpiemēro ES struktūrām un aģentūrām, ja vien regulā, ar ko izveido struktūru vai aģentūru, nav skaidri noteikts citādi. Turklāt, ievērojot labas pārvaldības praksi, kā to iesaka ombuds, būtu vēlams skaidri definēt valodu režīmu. Patiešām, ja dažām struktūrām un aģentūrām būtu labāk definēts iekšējais valodu režīms, būtu vieglāk pārbaudīt to īstenošanu un atbilstību Regulai Nr. 1.

57 Pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eeas-language-policy_en

58 Pieejams šeit: <https://cor.europa.eu/en/Pages/language-policy.aspx>

59 Pieejams šeit: <https://www.eib.org/en/languages.htm>

60 Pieejams šeit: <https://www.ombudsman.europa.eu/fr/languagepolicy/en>

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

ES saziņas pārredzamību varētu uzlabot, ja politika attiecībā uz valodu lietošanu tīmekļa vietnēs būtu precīzāk definēta saskaņā ar Eiropas Ombuda norādījumiem un ja iestāžu, struktūru un aģentūru iekšējie valodu režīmi būtu skaidrāki par noteikumiem, kas piemērojami to tīmekļa vietnēs publicētajiem iekšējiem darba dokumentiem.

5 A DAUDZVALODU VAJADZĪBĀM TIPOLOĢIJA

GALVENIE SECINĀJUMI

- Daudzvalodu komunikācija ES tīmekļa vietnēs darbojas juridiski pelēkā zonā, jo nav oficiālu reglamentējošu pienākumu, neraugoties uz to, ka ES tīmekļa vietnēm ir izšķiroša un arvien lielāka nozīme informācijas izplatīšanā.
- Saziņa ar tīmekļa vietni neatbilst Regulā Nr. 1 paredzētajām oficiālajām juridiskajām kategorijām, piemēram, iekšējās un ārējās saziņas nošķiršanai vai "īpašo lietu doktrīnai".
- Tradicionālo atšķirību starp juridiski saistošu aktu vai aktu, kas rada tiesības un pienākumus, un juridiski nesaistošu aktu varētu pielāgot tīmekļa vietnes saturam un jo īpaši ieteikuma tiesību saturam.
- Satura publicēšana, kas būtiski ietekmē vai nu pilsoņu tiesības un/vai pienākumus (ieteikuma tiesības), ES uzņēmumus un valsts iestādes, vai programmas vai īpašus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, ko tieši finansē ES iestādes, ir īpašs saturs. Tādējādi tos var klasificēt kā tos, ko mēs saucam par "primārajiem dokumentiem".
- Primārie dokumenti ir daudzvalodu vajadzību tipoloģijas stūrakmens, jo to pamatā ir ideja, ka uz tiem būtu jāattiecinā daudzvalodības pienākumu aizsardzības juridiskais ietvars.

5.1 Ievads

Daudzvalodu saziņa ES tīmekļa vietnēs nav juridiski reglamentēta, neraugoties uz tās izšķirošo un pieaugošo nozīmi informācijas izplatīšanā ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās. Nav noteikumu vai oficiālu noteikumu, kas īpaši paredzēti ES iestāžu, struktūru un aģentūru saziņai tīmekļa vietnēs. EST judikatūra par tīmekļa vietnes publikāciju galvenokārt attiecas uz jautājumu par termiņa sākumu, kas noteikts, lai uzsāktu tiesvedību par aģentūras lēmumiem, kas nekad nav publicēti OV, bet tās tīmekļa vietnē. Tāpat daudzvalodu tīmekļa vietnes saziņas lomu ES iestāžu valodu režīmā raksturo formalitātes trūkums un skaidru kritēriju trūkums. Līdz ar to saziņa ar tīmekļa vietni notiek juridiski pelēkā zonā. Šī nodaļa liecina, ka ir vajadzīga vienota sistēma un standarti daudzvalodu saziņai, izmantojot ES tīmekļa vietnes, ko varētu veicināt ar lielāku formalitāti un šīs pelēkās zonas norobežošanu.

Šī nodaļa un argumenti ir šādi. Saziņa ar tīmekļa vietni var apdraudēt Noteikumos Nr. 1 paredzētos daudzvalodu publicēšanas pienākumus (5.3. iedaļa), lai gan saziņa ar tīmekļa vietni neietilpst regulā paredzētajās oficiālajās juridiskajās kategorijās (5.4. iedaļa). Lai regulētu internetā izplatīto informāciju, tiek apgalvots, ka tradicionālo atšķirību starp juridiski saistošu aktu vai aktu, kas rada tiesības un pienākumus, un juridiski nesaistošu aktu varētu pielāgot tīmekļa vietnes saturam un jo īpaši ieteikuma tiesību noteikumiem un saturam, kas ietekmē pilsoņu tiesības. Visbeidzot, lai sīkāk precizētu un norobežotu šo pelēko zonu daudzvalodu komunikācijā, tiek izstrādāta tipoloģija, izmantojot tā saukto "materiālo pieeju", kas atšķir daudzvalodu vajadzību atšķirības, pamatojoties uz juridiskiem formāliem argumentiem un apsvērumiem par valodu politikas izvēles būtisko ietekmi (5.5. iedaļa).

5.2 Metodoloģija

Šī nodaļa ir balstīta uz juridiskajiem avotiem (primārie un sekundārie tiesību akti, EST judikatūra) un juridisko literatūru, lai analizētu saikni starp OV publikāciju (juridiskais pienākums publicēt 24 valodās) un saziņu tīmekļa vietnē (no formāla pienākuma saskaņā ar Regulu Nr. 1) un lai saprastu,

kur tīmekļa vietnes saziņa ir ietverta Noteikumos Nr. 1. Tiek piedāvāta juridiskā interpretācija, kuras pamatā ir pašreizējie pozitīvie tiesību akti, jo īpaši tad, ja tiesiskais konteksts nav stabils vai skaidrs vai ja ir nepilnības. Pamatojoties gan uz šo juridisko pieeju, gan uz ES publicēto dokumentu satura veida analīzi, šis izpētes pētījums nodrošina jaunu daudzvalodu vajadzību tipoloģiju.

5.3 Tīmekļa vietnes komunikācijas un publicēšanas režīms

5.3.1 Publikācija un Noteikumi Nr. 1

LESD 297. panta 1. punktā ir noteikts, ka leģislatīvus aktus publicē Oficiālajā Vēstnesī, un 297. panta 2. punktā noteikts, ka neleģislatīvu aktu starpā “Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicē regulas un direktīvas, kas adresētas visām dalībvalstīm, kā arī lēmumus, kuros nav precizēts, kam tie adresēti”. Papildus LESD 297. pantam LESD 249. panta 1. punkts paredz publicēt Komisijas reglamentu. Turklāt uz citiem dokumentiem attiecas pienākums “publicēt” (OV vai ne), piemēram, Komisijas vispārēju ziņojumu par Savienības darbību (LESD 249. panta 2. punkts) vai dažus Revīzijas palātas dokumentus (t. i., deklarāciju par pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību un gada pārskatu pēc katra finanšu gada beigām), kas jāpublicē OV (LESD 287. pants). Saskaņā ar LESD 232. pantu “Eiropas Parlamenta darbu publicē Līgumos un tā reglamentā noteiktajā kārtībā”. LESD 132. pantā ir noteikts, ka Eiropas Centrālā banka var pieņemt lēmumu publicēt savus lēmumus, ieteikumus un atzinumus, neatsaucoties uz OV.

Kā noteikts Regulas Nr. 1 5. pantā, daudzvalodības pienākumus piemēro publicēšanai OV, un OV ir jāpublicē 24 oficiālajās valodās. OV (e-OV) elektroniskie izdevumi, kas publicēti pēc 2013. gada 1. jūlija, ir autentiski, t. i., tiem ir juridisks spēks (sk. Regulu (ES) Nr. 216/2013). Eur-lex tīmekļa vietnē ir norādīts, ka OV ir divas sērijas: L sērija (tiesību akti); un C sērija (informācija un paziņojumi). Taču Publikāciju birojs iesniedz OV, kas sastāv no trim sērijām: L sērija (Likumdošana); C sērija (Informācija un paziņojumi); un S sērija (Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša papildinājums). Pēdējais ir pieejams internetā (TED datubāzē).

3. tabula: OV sērijas un apakšsērijas pārskats

Sērijas sērija	Izveides datums	Mājas lapas saturs	Komentārs
L	1952	<p>1. kategorija: Tiesību akti⁶¹</p> <p>2. kategorija: Neleģislatīvi akti:</p> <p>— saistoši akti, kas nav leģislatīvi, piemēram, starptautiski nolīgumi, regulas, direktīvas, lēmumi.⁶²</p> <p>nesaistoši akti, piemēram, ieteikumi un pamatnostādnes, kā arī reglaments, tiesību akti, ko pieņēmušas ar starptautiskiem nolīgumiem un iestāžu nolīgumiem izveidotas struktūras.</p>	<p>Skatīt LESD 297. pantu:</p> <p>“Tiesību aktus publicē [OV]” (LESD 297. panta 1. punkts)</p> <p>Starp neleģislatīviem aktiem “Regulas un direktīvas, kas adresētas visām dalībvalstīm, kā arī lēmumus, kuros nav precizēts, kam tās adresētas, publicē [OV]” (LESD 297. panta 2. punkts).</p> <p>Tiesību aktu publicēšana OV ir priekšnosacījums tiesību aktu</p>

61 Saskaņā ar LESD 289. pantu leģislatīvie akti ir lēmumi, kas pieņemti saskaņā ar parasto vai īpašo likumdošanas procedūru. Dažos īpašos gadījumos, kas noteikti Līgumos, leģislatīvie akti var ietvert aktus, kas pieņemti: pēc ES valstu grupas vai Eiropas Parlamenta iniciatīvas; pēc Eiropas Centrālās bankas ieteikuma; vai pēc Tiesas vai European Investment Bank lūguma.

62 Regulas ir tiesību akti, kas definēti LESD 288. pantā. Tie ir vispārēji piemērojami, uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojami visās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Direktīva ir ES iestāžu pieņemts tiesību akts, kas adresēts ES dalībvalstīm, un tā ir saistoša attiecībā uz sasniedzamo rezultātu. Lēmums ir saistošs tiesību akts, kas var būt vispārpiemērojams vai kam var būt konkrēts adresāts.

			<p>izpildāmībai (<i>Tiesas spriedums Racke, 1979, un Tiesas spriedums Skoma-Lux, 2007, C-161/06</i>).⁶³</p> <p>Daži vispārēji piemērojami tiesību akti nav publicēti OV, bet attiecīgās aģentūras tīmekļa vietnē (<i>Tiesas spriedums PPG un SNF/ECHA, 2013. gads, sk. iepriekš, 3. nodaļa, 3.4.4. punkts</i>).</p>
C	1968	<p>I daļa: Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi,</p> <p>II daļa: Informāciju, piemēram, iestāžu nolīgumus, kopīgās deklarācijas, informāciju no Eiropas Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām,</p> <p>III daļa: Iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru pieņemtie sagatavošanas akti, IV daļa: Eiropas Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru paziņojumi, dalībvalstu paziņojumi un paziņojumi saistībā ar Eiropas Ekonomikas zonas V daļu), ko sauc par “paziņojumiem” par a) a) Administratīvajām procedūrām, b) tiesas procesiem c) procedūrām, kas saistītas ar kopējās tirdzniecības politikas īstenošanu, d) procedūrām, kas saistītas ar konkurences politikas īstenošanu, e) citiem tiesību aktiem.</p>	<p>Apakšsērijās CA (piemēram, C019A), kuru numurs ir tāds pats kā tajā pašā dienā publicētajai C sērijai, ir iekļauti uzaicinājumi izteikt ieinteresētību, paziņojumi par vakanci: CA izdevumi var būt vienā, vairākās vai visās oficiālajās valodās.</p>
S	1978	<p>Eiropas publiskie iepirkumi</p> <p>Sākotnēji publicēts Oficiālajā Vēstnesī.</p> <p>Kopš 2003. gada S sērija ir atrodama TED datubāzē.</p> <p>TED (Tenders Electronic Daily) ir Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša papildinājuma tiešsaistes versija, kas veltīta Eiropas publiskajam iepirkumam.</p>	<p>“Informāciju par katru iepirkuma dokumentu publicē 24 ES oficiālajās valodās. Visi paziņojumi no ES iestādēm ir pilnībā publicēti šajās valodās” (sk. TED tīmekļa vietni).</p> <p>Taču TED datubāze atbilst arī tās noteikumiem un praksei attiecībā uz valodas lietojumu katrā valstī.</p> <p>Parasti publiskā iepirkuma konkursi, uz kuriem attiecas ES noteikumi, ir jāpublicē TED portālā.</p> <p>TED galvenā informācija par piedāvājumiem ir pieejama visās ES oficiālajās valodās.</p>

Regulas Nr. 1 5. pants attiecas uz visu OV, nenošķirot sērijas un apakšsērijas. Tomēr, kā norādīts EUR-Lex tīmekļa vietnē, “subseries CA (piemēram, C019A), kuru numurs ir tāds pats kā tajā pašā dienā publicētajai C sērijai (piemēram, C019A), [...] ietver uzaicinājumus izteikt ieinteresētību, paziņojumus par vakancēm utt., kas var būt vienā, vairākās vai visās oficiālajās valodās”. Attiecībā uz TED datubāzi valodas lietojums katrā valstī ir atšķirīgs, t. i., konkursi, kas pieejami uzņēmumiem no citām valstīm, ir pieejami izcelsmes valodā tikai tad, ja vietējā portālā TED sistēmā netiek izmantota daudzvalodu funkcija. Viens no jautājumiem ir, kāpēc CA izdevums

63 EKT spriedums lietā Racke, 98/78 [1979]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61978CJ0098>; EKT spriedums lietā Skoma-Lux, C-161/06 [2007]. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62006CJ0161>

neietilpst daudzvalodības pienākumu darbības jomā. To pašu jautājumu var uzdot attiecībā uz S sēriju, kurā daudzvalodība paredzēta tikai pamatinformācijai.

Vissvarīgākais ir tas, ka **ieteikuma tiesībām trūkst skaidra tiesiskā regulējuma (daudzvalodu) publicēšanai**. Ieteikuma tiesību noteikumiem ir divas iezīmes (sk. 5.5.3. punktu). Pirmkārt, tie paši nerada tiešas tiesības un neuzliek tiešus pienākumus to adresātiem. To mērķis ir mainīt vai ietekmēt to subjektu darbību, kuriem tie ir adresēti. Otrkārt, tie, izmantojot savu saturu un izstrādes veidu, sniedz formalizācijas un strukturēšanas pakāpi, kas līdzinās stingrajām tiesību normām. Ieteikuma tiesību akti parasti tiek publicēti C sērijā, bet ieteikumus un pamatnostādnes var publicēt L Serie. Tas parāda iestāžu rīcības brīvību attiecībā uz ieteikuma tiesību publicēšanu. Turklāt šķiet, ka praksi publicēt vai nublicēt OV nosaka šīs publikācijas mērķis, t. i., nepieciešamība informēt šā akta adresātu, un tā nav saistīta ar juridiskā instrumenta (Dero 2017) stāšanos spēkā. To pašu var teikt par juridisko sagatavošanas darbu: lai gan zaļās un baltās grāmatas bieži vien ir daudzvalodīgas un lielākā daļa Eiropas Komisijas priekšlikumu ir pieejami Eur-lex visās oficiālajās valodās, dažas zaļās un baltās grāmatas, paziņojumi vai pamatnostādnes un lielākā daļa Komisijas dienestu darba dokumentu nav pieejami.

5.3.2 Kur atrodas mājas lapas komunikācija?

Nākamais jautājums ir kritiskais jautājums par tīmekļa vietnes saziņas kā publikācijas formas statusu. Tā kā Regulas Nr. 15. pants formāli attiecas tikai uz publicēšanu OV, jēdziena "publicācija" definīcija ir jāizvērtē sīkāk. Uzskatot, ka "[Savienības] iestādes pieņemtu tiesību aktu nevar piemērot pret fiziskām un juridiskām personām dalībvalstī, pirms tām nav iespējas iepazīties ar to, to pienācīgi publicējot Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" (Tiesas, Skoma-Lux, C-161/06, [2007], 37. punkts), vai⁶⁴ šo pamatojumu var piemērot publicēšanai kopumā, kas pēc tam varētu ietvert jebkādu publisku izziņošanu, jo īpaši tīmekļa vietnē? Vai Oficiālajam Vēstnesim joprojām ir tāda pati galvenā loma kopš interneta attīstības, kas jau bija integrēta EST judikatūrā (Tiesas spriedums PPG un SNF/ECHA, 2013, 31. punkts, un GC spriedums Bilbaína de Alquitranes un o./ECHA, 2013. gads, 31. punkts, sk. 3. nodaļu), un ņemot vērā, ka katra iestāde, struktūra vai pat privātpersonas šajās organizācijās publicē tik raiti un viegli? Visbeidzot, kāpēc Komisija pieņemtu paziņojumu vai pamatnostādnes, ja attiecīgās ieinteresētās personas netiktu informētas? Šajā sakarā jāuzsver, ka Oficiālā Vēstneša priekšrocība joprojām ir mazāka un sniegtajai informācijai (juridiskā) noteiktība.

5.3.3 Nepieciešamība norobežot "pelēko zonu"

ES iestādes un struktūras izvēlas publicēt ieteikuma tiesību aktus OV, lai to darītu zināmu, tāpat kā tad, kad tās publicē dokumentu tieši savā tīmekļa vietnē. Piemēram, "Civildienesta darba dokumenti" (ietekmes novērtējumi, ietekmes novērtējumu kopsavilkumi, dienestu darba dokumenti) nekad netiek publicēti OV. Tomēr tie ir atrodami Komisijas tīmekļa vietnē politikas lapās, Regulējuma kontroles padomes tīmekļa vietnē vai "EUR-Lex", uz kuriem neattiecas daudzvalodības pienākums. Līdzīgs piemērs ir zaļās grāmatas. EUR-Lex Zaļo grāmatu definē kā dokumentu, ko publicējusi Komisija, lai rosinātu ieinteresēto personu diskusijas par konkrētiem jautājumiem Eiropas līmenī. Zaļās grāmatas var veicināt likumdošanas attīstību, kas pēc tam ir izklāstīta baltajās grāmatās, un to publicēšana, šķiet, tiek īstenota arī izlases veidā. Komisijas zaļās grāmatas bieži tiek publicētas Eur-lex, bet ne Oficiālajā Vēstnesī (piemēram, Zaļā grāmata par nepilngadīgo un cilvēka cieņas aizsardzību audiovizuālo informācijas pakalpojumu jomā (COM(96) 483 galīgā redakcija); zaļo grāmatu par komunālo modeļu aizsardzību vienotajā tirgū (COM(95) 370 galīgā redakcija); un Zaļo grāmatu "Savstarpējās uzticēšanās stiprināšana Eiropas tiesiskajā telpā — Zaļā grāmata par ES krimināltiesību tiesību aktu piemērošanu aizturēšanas jomā" (COM(2011)327 galīgā redakcija). Tāpat šķiet, ka Komisijas dokumentos, kas ietver "Priekšlikumus un citus tiesību aktus, kas pieņemti likumdošanas procedūrā" un "paziņojumus,

64 EKT spriedums Skoma-Lux, citēts.

ieteikumos, ziņojumos, baltajās grāmatās, zaļajā grāmatā” (EUR-Lex), publicēšanas ziņā nav ievērota īpaša loģika.

Publicēšana tīmekļa vietnē sniedz ievērojamu rīcības brīvību ES iestādēm publicēt dažādās valodās. Tās var pieņemt dokumentus, kas neietilpst 5. panta darbības jomā, un no formālā viedokļa uz tiem neattiecas daudzvalodu pienākumi. Tomēr, ja saziņa tīmekļa vietnē tiek uztverta nopietni, kā to jau ir darījusi EST attiecībā uz prasītāju tiesībām uz tiesu, iespējams, ir nepieciešams labāk organizēt ES iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietņu saturu, ņemot vērā daudzvalodības pienākumus.

5.4 Tīmekļa vietnes komunikācija un Noteikumu Nr. 1 valodu režīms

5.4.1 Iekšējā un ārējā komunikācija Noteikumos Nr. 1

Regulas Nr. 1 1. pantā ir noteikts, ka “Savienības iestāžu oficiālās valodas un darba valodas ir [24 atzītās valodas]”. Šī frāze ir interpretēta tādējādi, ka tā ievieš atšķirību starp “darba valodām” un “oficiālajām valodām” un nosaka noteikumu, ka visās 24 oficiālajās valodās veicama tikai ārēja saziņa (Labrie, 1993, 82; Fenet, 2001, 239; O’Regan, 2010, 117). Turpretī nepastāv juridiska atšķirība starp darba valodām un oficiālajām valodām (Cosmai, 2014. gads; Sommsich, 2016). Pirmkārt, tekstā ir paredzēts, ka darba valodas ir 24 oficiālās valodas. Iespējams, iestādes, struktūras un aģentūras varētu strādāt jebkurā no šīm 24 valodām. Otrkārt, EOTK dibināšanas līgumā nav nošķirtas darba valodas no oficiālajām valodām. Treškārt, visa ārējā saziņa nav jāveic visās 24 oficiālajās valodās. Tomēr termins “darba valodas” ir plaši izplatīts. Operatīvi “darba valodas” var uzskatīt par sinonīmu “iekšējās saziņas valodām”. Patiešām, no Regulas Nr. 1 rūpīgas interpretācijas izriet, ka šajā tiesību aktā ir nošķirta iekšējās saziņas valoda un ārējās saziņas valoda (4. tabula).

4. tabula: Iekšējā un ārējā komunikācija Noteikumos Nr. 1

Noteikumi Nr. 1	Attiecīgais saturs	Saistība ar <u>iekšējo</u> saziņu	Valodu noteikumi
1. pants	Atsauce uz “darba valodām”	Darba valodu un iekšējās saziņas valodu var uzskatīt par sinonīmu	Tekstuāli, darba valodas var būt jebkura vai visas 24 valodas
6. pants	Nosaka valodu lietojumu īpašos gadījumos	Uz iekšējo komunikāciju attiecas institucionālās autonomijas princips (Shuibhne, 2002, 126).	Katra iestāde var izvēlēties savu iekšējās saziņas valodu (sk. 4. nodaļu).
Noteikumi Nr. 1	Attiecīgais saturs	Saistība ar <u>ārējo</u> komunikāciju	Valodu noteikumi
Un 3. pants	Tieša saziņa ar dalībvalstīm un to pilsoņiem to oficiālajā valodā	Tie attiecas uz dažiem iestāžu ārējās komunikācijas aspektiem.	24 oficiālās valodas
5. pants	ES tiesību aktu publicēšana 24 oficiālajās valodās Eiropas Savienības Oficiālajā	Pateicoties oficiālai publikācijai, adresātam un iedzīvotājiem tiek darīts zināms teksts.	24 oficiālās valodas

Vēstnesī		
----------	--	--

Neraugoties uz šiem diviem atšķirīgajiem tiesiskajiem režīmiem, atšķirība starp iekšējo un ārējo saziņu nebūt nav skaidra, un “iekšējo valodu režīmu nevar pilnībā nošķirt no noteikumiem, kas reglamentē iestāžu ārējo saziņu” (AG Maduro, EKT lieta Spānija pret Eurojust, 2004, 47. punkts).⁶⁵ Akadēmiķi arī pierādīja, ka darba valodas izvēle ietekmē ārējo komunikāciju (Shuibhne, 2002, O'Regan, 2010, van der Jeught, 2020). Turklāt mājas lapas komunikācija nav kārtīgi iekļaujas nevienā no kategorijām.

5.4.2 Kur atrodas mājas lapas komunikācija?

Praksē darba valodas neaprobežojas tikai ar iekšējiem jautājumiem, bet tiek izmantotas ES iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs attiecībā uz ziņām, dažāda veida publikācijām un vadlīnijām. Citiem vārdiem sakot, iekšēji izmantotie dokumenti bieži tiek publicēti tīmekļa vietnēs. Tādējādi daudzi dokumenti, kas pieejami tikai darba valodā, ir pieejami sabiedrībai (t. i., publicēti) tikai šajā valodā. Kā analizēts 4. nodaļā, dažas aģentūras skaidri norādīja, ka angļu valodas kā darba valodas lietošana tieši ietekmē to tīmekļa vietnes komunikācijas politiku. Turklāt ombuds norādīja, ka iekšējos dokumentus, jo tie ir tikai tajā valodā, kurā tie ir sagatavoti, var publicēt šajā valodā (EO, dec. 3191/2006, izmeklēšana). Tādējādi ombuds sasaista informācijas izplatīšanu ar iekšējo redakciju.

Pamatojoties uz iedibināto likumu, daudzvalodības pienākumi neattiecas uz saziņu tīmekļa vietnē. Proti, saziņa ar tīmekļa vietni nav minēta ne Regulā Nr. 1, ne Līguma noteikumos, kas attiecas uz tiešu saziņu ar pilsoņiem, un tādējādi formāli neietilpst ES tiesību aktu darbības jomā. Kā tika norādīts (skat. 3. nodaļu), **Tiesa ir skaidri noraidījusi tāda Savienības tiesību vispārēja principa pastāvēšanu, kas ikvienam pilsonim piešķir tiesības uz to, lai jebkas, kas varētu ietekmēt viņu intereses, jebkuros apstākļos tiktu sagatavots viņu valodā** (Tiesas spriedums Kik/ITSB, 2003, 82. punkts).⁶⁶ Konkrētāk, tiesību zinātnieki 6. pantu interpretē tādējādi, ka tas ļauj katrai iestādei noteikt savu valodu režīmu, jo īpaši, bet ne tikai attiecībā uz tīri iekšējiem jautājumiem (van der Jeught, 2021). Patiešām, “nav skaidrs, kāpēc “īpaši gadījumi” attiektos tikai uz iekšējo saziņu” (O'Regan, 2010).

Turklāt Regula Nr. 1 attiecas tikai uz tiešu saziņu starp ES iestādēm un ES dalībvalsti vai “personu, kas ir attiecīgās valsts jurisdikcijā” (2. un 3. pants). Tiesību aktu publicēšana (4. pants) vai jebkura informācija, kas publicēta Oficiālajā Vēstnesī (5. pants), neattiecas uz izplatīšanu ārpus Oficiālā Vēstneša. Tikai tad, ja mēs sekojam šai Regulas Nr. 1 ierobežojošajai un formālajai interpretācijai, **“konkrēto gadījumu doktrīnu” varētu saprast kā piemērojamu ārējai saziņai, piemēram, informācijai, kas pieejama tīmekļa vietnēs**, plašsaziņas līdzekļos, sabiedriskajā apspriešanā vai pat saziņā ar valstu pārvaldes iestādēm, dodot nozīmīgu rīcības brīvību iestādēm, struktūrām un aģentūrām. Tomēr šajā pētījumā izmantotajā pieejā aplūkota publikāciju satura būtība, un tā uzskata, ka daļa tīmekļa vietnes komunikācijas satura ietilpst daudzvalodības pienākumu jomā.

5.4.3 Ceļā uz daudzvalodu vajadzību tipoloģiju

ES iestādēm piešķirtais elastīgums attiecībā uz daudzvalodu saziņu tīmekļa vietnēs ir pretrunā praktiskajai realitātei un ņem vērā būtiskās pārmaiņas komunikācijas pasaulē. Regula Nr. 1 tika sagatavota pirms interneta pastāvēšanas un nekad netika atjaunināta, lai ņemtu vērā pārmaiņas, kas izriet no digitālo tehnoloģiju plašas izmantošanas. Tāpat EST pielāgoja tekstus, kuros bija atsauce uz publicēšanu OV, jaunajai digitālajai realitātei (sk. iepriekš 3. nodaļu). Interneta attīstība, ES iestāžu, aģentūru un struktūru vai pat atsevišķu EP deputātu intensīvā publikācijas rada

65 AG Maduro atzinums EKT spriedumā Spānija/Eurojust, C-160/03, 2005, Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=49769&doclang=en>

66 Iepriekš minētais Tiesas spriedums lietā Kik.

atšķirību starp darba/iekšējo valodu un dažiem ārējās saziņas valodas aspektiem, ko reglamentē Regulas Nr. 1 2., 3. un 5. pants. Kā minēts iepriekš, **ir skaidrs loģikas trūkums attiecībā uz to, ka saziņa ar tīmekļa vietni ir daļa no konkrētu lietu doktrīnas, kas attiecas tikai uz iekšējo saziņu.** Citi zinātnieki, piemēram, Herbillon (2003), iet tālāk, apgalvojot, ka valodu tiesību pārkāpums ir tas, ka ES iestāžu tīmekļa vietnes dažkārt ir pieejamas tikai angļu valodā. Tīmekļa vietnes padara informāciju publiski pieejamu un ārēju. Vārda “komunikācija” latīņu saknes nozīmē eksternalitāti un dalīšanos (t. i., kopīga). Šajā ziņā komunikācija ir saistīta ar izplatīšanu un bieži tiek interpretēta kā divvirzienu apmaiņa ar ārēju dalībnieku. EST pat uzskatīja, ka vispārpiemērojami noteikumi ir juridiski “publicēti” aģentūras tīmekļa vietnē, lai aizsargātu tiesības iesniegt pieteikumu tiesā (sk. iepriekš 3. nodaļu).

Juridiski **mēs arī apgalvojam, ka ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām vajadzētu būt tikai ierobežotai rīcības brīvībai to komunikācijas politikas īstenošanā.** Par labu šim viedoklim ir dažādi juridiski argumenti. Atbilstoši gramatiskai interpretācijai un Regulas Nr. 1 loģikai Regulas Nr. 1 6. pants ir atkāpe no daudzvalodības principa (Clément-Wilz, 2022 b). Ievērojot interpretācijas tiesību normas, tā ir jāinterpretē šauri. Turklāt, lai ņemtu vērā valodu daudzveidību un pilsoņu vajadzības, varētu izmantot funkcionālu (vai teleoloģisku) interpretāciju, pamatojoties uz ES mērķiem, kā noteikts LES 3. pantā. Šajā ziņā konkrēto lietu doktrīnu varētu interpretēt šaurāk, nekā līdz šim ir ievērojusi EST. Patiešām, “viņiem nedrīkst ļaut to izmantot citādi kā tikai savām iekšējām darbības vajadzībām” (AG Maduro, EKT lieta Spānija/Eurojust, 2004, 49. punkts). ES iestāžu autonomija ir izņēmuma statuss, un to varētu ierobežot. Visbeidzot un vissvarīgākais, aplūkojot tīmekļa vietnes saturu, šķiet, ka uz kādu saturu attiecas daudzvalodības pienākumi. Attiecībā uz Komisijas publikācijām un paziņojumiem, kas paredzēti sabiedrībai, ombuds atsaucās uz Regulas Nr. 1 2. pantu, norādot, ka, **lai ārējā komunikācija būtu efektīva,** pilsoņiem ir jāizprot viņiem sniegtā informācija (skat. arī 7. nodaļu). Tāpēc ideālā gadījumā iedzīvotājiem paredzētie materiāli būtu jāpublicē visās oficiālajās valodās (EO, decis. 3191/2006, 2.6. punkts). Turklāt, kā parādīts iepriekšējā sadaļā, uz noteiktu tīmekļa vietnes saturu attiecas Regulas Nr. 1 daudzvalodības pienākumi attiecībā uz publicēšanu OV.

5.5 Pelēkās zonas norobežošana: Materiāltiesiska pieeja

5.5.1 Tipoloģijas skaidrojums

Ņemot vērā ES tīmekļa vietņu pieaugošo nozīmi iestāžu komunikācijā un informācijas izplatīšanā, ir svarīgi koncentrēties uz tīmekļa vietņu saturu. Kā norādīts šā pētījuma 7. nodaļā, Eiropas Savienībā pašlaik nav kopīgas valodas, ko saprot lielākā daļa iedzīvotāju, un nevienā no 24 ES valodām vairāk nekā 20 % ES iedzīvotāju nerunā dzimtajā vai lietpratīgā līmenī. Tāpēc vienvalodīga pieeja saziņai ar tīmekļa vietni, iespējams, ir neefektīva un ļoti izslēdzoša.

Lai pārvarētu problēmu, ka digitālajai komunikācijai nav oficiāla tiesiskā regulējuma, šajā iedaļā ir sniegti ieteikumi par to, kā izstrādāt **reālistisku satvaru un standartus daudzvalodu saziņai tīmekļa vietnēs, kas var būt saderīgi ar budžeta ierobežojumiem.** Tajā ir izstrādāta daudzvalodu vajadzību tipoloģija, ievērojot tā saukto “materiālo pieeju”, kas atšķir daudzvalodu vajadzību atšķirības, pamatojoties uz juridiskiem formāliem argumentiem un apsvērumiem par valodu politikas izvēles būtisko ietekmi.

- 1) ES tiesību normas piešķir ES pilsoņiem, uzņēmumiem un dalībvalstīm dažas valodu tiesības.
- 2) Šīs tiesības jāievēro arī tad, ja tiek publicētas publikācijas tīmekļa vietnēs.
- 3) uz iestāžu tīmekļa vietnēm būtu jāattiecinā daži daudzvalodības pienākumi.
- 4) Pamatīga pieeja palīdz definēt tipoloģiju, ko izmanto, lai klasificētu un analizētu ES tīmekļa vietņu saturu, lai rastu līdzsvaru starp nepieciešamību pēc daudzvalodu saziņas un budžeta ierobežojumiem.

5. 5: Četri loģiski soļi virzībā uz daudzvalodu vajadzību tipoloģiju

Mēs ierosinām daudzvalodu vajadzību tipoloģiju, kas organizēta saskaņā ar trim klasēm vai “tipiem” no 1) pamatdokumentiem 2) primārajiem dokumentiem un 3) sekundārajiem dokumentiem. Šīs trīs klases jeb “tipi” ietver dažādus satura veidus, kas pieejami ES tīmekļa vietnēs, kā izklāstīts 6. nodaļā. Detalizētāks primāro dokumentu apraksts ir sniegts vēlāk šajā nodaļā. Šajā īsajā kopsavilkumā mēs definējam trīs veidus šādi (6. izcēlums).

Pamatdokumenti, pirmkārt, ietver visus dokumentus, kas ir formāli juridiski saistoši, kam ir juridisks spēks (“stingrās tiesības”) un kas attiecas uz vakances paziņojumiem. Šie dokumenti ir jātulko saskaņā ar Līgumu, Regulas Nr. 1 noteikumiem vai EST judikatūru, kā paskaidrots iepriekš 3. nodaļā. Šis veids ietver, piemēram, dokumentus, kas publicēti Oficiālā Vēstneša L daļā un Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā. Otrkārt, šī kategorija ietver Eiropas pilsoņu iniciatīvas, lūgumrakstus Eiropas Parlamentam, aicinājumus Eiropas Ombudam un atbildes uz pilsoņu vēstulēm, jo daudzvalodība ir piemērojama saskaņā ar LESD 24. un 20. pantu un Regulu par Eiropas pilsoņu iniciatīvu. Šie četri dokumentu veidi ietilpst šajā kategorijā, jo tos var iesniegt jebkurā no oficiālajām valodām. Daudzvalodības trūkums (piemēram, precīzu tulkojumu trūkums) būs formāls un smags vienlīdzības un spēkā esošo noteikumu pārkāpums.

Primārie dokumenti ietver dokumentus, kas oficiāli nav juridiski saistoši, un dokumentus, uz kuriem neattiecas formāli daudzvalodības pienākumi. Kā paskaidrots iepriekš (5.4. iedaļa), tīmekļa vietnes galvenokārt ir ārējās saziņas instruments un var saturēt dokumentus, kas būtiski ietekmē vai nu pilsoņu, ES uzņēmumu un valsts iestāžu tiesības un/vai pienākumus (ieteikuma tiesības), vai programmas vai īpašus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, ko tieši finansē ES iestādes, vai juridiskus sagatavošanas dokumentus. Šis veids ietver, piemēram, uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus un projektu priekšlikumus; dokumenti par valsts atbalsta pamatnostādņiem; paziņojumi un ieteikumi, piemēram, par valsts atbalstu, pārtikas nekaitīgumu vai zālēm. Šajā jomā iestādēm, šķiet, ir zināma elastība un rīcības brīvība: tās var izvēlēties publicēt OV C daļu, kas attiecas uz pilnīgas daudzvalodības piemērošanu, kā paredzēts Regulas Nr. 1 5. pantā, vai izvēlēties to nedarīt. Tāpēc precīzas daudzvalodu saziņas trūkums šajos dokumentos, iespējams, var būt daudzvalodības pienākumu pārkāpums. Patiešām, 6. pantu interpretē šauri, un uz dažu saturu varētu attiekties 2. līdz 5. pantā noteiktie daudzvalodības pienākumi, kā paskaidrots iepriekš (5.4.3. iedaļa). Tām var būt arī būtiska ietekme uz pilsoņu līdztiesību.

Sekundārie dokumenti ir dokumenti, kas nav formāli juridiski saistoši, kas nav jātulko vai jāinterpretē saskaņā ar Līgumu vai Regulas Nr. 1 noteikumiem vai EST judikatūru, un kuriem kopumā nav būtiskas ietekmes ne uz pilsoņu, ES uzņēmumu un valsts iestāžu tiesībām un/vai pienākumiem, bet kuri neietver programmas vai īpašus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, ko tieši finansē ES iestādes. Vienkāršs piemērs ir informatīvas tīmekļa vietnes par ES iestāžu vēsturi vai intervijas ar ES komisāriem. Sekundārie dokumenti ir atlikusī kategorija, kurā daudzvalodības pienākumi nav un nebūtu jāpiemēro. Tas nenozīmē, ka šiem dokumentiem nav nozīmes no informatīvā vai simboliskā viedokļa, bet gan tikai to, ka precīza rakstiskā vai mutiskā tulkojuma trūkums rada mazāk būtiskas sekas vienlīdzībai nekā pamatdokumentiem un primārajiem dokumentiem. Īpašības vārds “precīzs” šeit tiek izmantots mērķim. Attiecībā uz sekundārajiem dokumentiem mašīntulkošanas piemērošana rakstiskiem dokumentiem vai subtitriem, ko dators automātiski ģenerē mutvārdu runas laikā, var radīt daudzvalodu dokumentus par lētu cenu, un precizitātes trūkumu var būt vieglāk pieņemt un pamatot.

Aile: 6: Daudzvalodu vajadzību tipoloģija

Primārie dokumenti ir daudzvalodu vajadzību tipoloģijas stūrakmens, kas iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ būtu jāiekļauj daudzvalodības tiesību aizsardzības tiesiskajā ietvarā. Patiešām, nav diskusiju, bet arī mazāk vietas (cilvēku) kļūdām attiecībā uz pamatdokumentiem un sekundārajiem

dokumentiem. Pamatdokumentu pamatā ir skaidri noteikti daudzvalodības pienākumi. Pašreizējie daudzvalodības pienākumi izriet no primārajiem tiesību aktiem, sekundārajiem tiesību aktiem un tiesu prakses. Sekundārie dokumenti ir atlikusī kategorija, kurā daudzvalodības tiesību akti nav piemērojami un nav obligāti jāpiemēro, un ja mašīntulkošanas piemērošana (sk. 8. nodaļu) nerada problemātiskus jautājumus.

5.5.3 Primārie dokumenti, kas ir daudzvalodu vajadzību tipoloģijas stūrakmens

Dokumenti, kas pieejami darba valodā, bieži vien ir pieejami tikai šajā valodā. Var apgalvot, ka labāk ir piekļūt iekšējam dokumentam tikai vienā vai dažās valodās nekā vispār (Eiropas ombuds, 281/1999., 5. punkts). Lai gan Eiropas Ombuds atzina katras iestādes elastību publicēt savā tīmekļa vietnē “dokumentus valodā, kādā tie ir sagatavoti”, tas arī uzsvēra vispārēju tendenci “pakāpeniski attīstīt informācijas sniegšanu tās tīmekļa vietnē citās Kopienas valodās” (turpat 4. punkts). Tomēr ECB praksi publicēt informāciju galvenokārt angļu valodā savā interneta vietnē neuzskatīja par administratīvu kļūmi. Problēma ir tāda, ka pēc publicēšanas šie dokumenti rada tādas pašas sekas kā ieteikuma tiesību akti, kā to darītu OV publicētie dokumenti: tiesiskā paļāvība un tiesiskās drošības nepieciešamība. **Pastāv nepārprotama neatbilstība starp pieņemtajiem un interpretētajiem tiesību aktiem un iestāžu valodu lietojumu attiecībā uz saziņu internetā.** Attiecīgi mēs uzskatām, ka ir nepieciešams pārsniegt šo formālo pieeju un ņemt vērā tīmekļa vietņu saturu un jo īpaši ieteikuma tiesības, sagatavojot tiesību aktus un dokumentus, kam ir būtiska ietekme uz iedzīvotājiem.

Mazāk formālā skatījumā daudzvalodība ir būtiska, lai efektīvi īstenotu pilsoņu demokrātiskās tiesības saņemt informāciju par jautājumiem un jautājumiem, kas var izraisīt likumdošanas darbību (Eiropas Ombuds, 640/2006, 29. lpp.), veicina ES leģitimitāti (Kraus, 2011) un veicina iestāžu un ES pilsoņu mijiedarbību (Athanassiou, 2006). Dažas pilsoņu tiesības var izmantot viņu izvēlētajā oficiālajā valodā (LESD 2. un 3. pants, 20. un 24. pants un pilsoņu iniciatīva), kas prasa piekļuvi saturam tajā pašā valodā.

Primārie dokumenti ietver ieteikuma tiesības, kā arī šeit izklāstīto iemeslu dēļ — uzaicinājumus izteikt ieinteresētību, sabiedriskās apspriešanas, uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus, iepirkuma procedūras, projektu priekšlikumus, juridiskos sagatavošanas dokumentus un dokumentus, kas attiecas uz valsts atbalsta pamatnostādņēm.

a. Mīksta likums

Ieteikuma tiesību normas apvieno trīs elementus: normatīvais spēks, kas atbilst normas juridiski saistošajam raksturam; normatīva garantija, t. i., kontroles mehānismu un sankciju esamība attiecībā uz normas ievērošanu; un normatīvā darbības joma, kas apraksta, kā to efektīvi piemēro attiecīgie dalībnieki (Abbott et al. 2000). Saskaņā ar Francijas Conseil d'Etat sniegto ieteikuma tiesību definīciju⁶⁷ ieteikuma tiesību normām ir šādas pamatiezīmes: tie paši par sevi nerada tiesas tiesības vai neuzliek tiešus pienākumus saviem adresātiem, bet to mērķis ir mainīt vai ietekmēt to subjektu darbību, kuriem tie adresēti; pēc to satura un izstrādes veida tās piedāvā formalizācijas un strukturēšanas pakāpi, kas līdzinās stingrajām tiesību normām. Tādējādi atšķirība starp stingrajām tiesībām un ieteikuma tiesībām ne vienmēr ir precīza. Šī iemesla dēļ ieteikuma tiesības būtu jāuztver nopietni.

ES tiesību sistēmā ieteikuma tiesības laika gaitā ir strauji paplašinājušās (Clément-Wilz, 2015). Kā norādījusi EST, tiesību akta, kuram formāli nav paredzēts radīt likumu, normatīvais raksturs ir atkarīgs no tā, vai tas “vienkārši izskaidro līguma noteikumus”, vai arī “tā mērķis ir radīt tiesiskas sekas, kas atšķiras no tām, kuras jau ir paredzētas līgumā”. EST atzina ES iestāžu spēju noteikt tiesisko regulējumu, izmantojot alternatīvus tiesību aktu veidus, piemēram, pamatnostādnes (GC spriedums Vācija/Komisija, 2010, 151. punkts).⁶⁸ Līdz ar to Eiropas iestādes un struktūras nevar izmantot neviennozīmīgu terminoloģiju, lai, pieņemot tiesību aktu, izvairītos no kompetences un

67 Conseil d'Etat, Le droit souple, 2013, 9. lpp. Pieejams šeit: <https://www.vie-publique.fr/rapport/34021-etude-annuelle-2013-du-conseil-detat-le-droit-souple>

procesuālajiem noteikumiem. Mēs apgalvojam, ka **viņa noteikums attiecas uz tiesību aktiem, kas publicēti šo iestāžu tīmekļa vietnēs**. Būtiska nozīme ir ieteikuma tiesību materiālajam saturam, nevis tehniskajiem instrumentiem, kas izmantoti, lai tās darītu pieejamas sabiedrībai.

Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs faktiski ir saturs, ko var raksturot kā ieteikuma tiesības, bet tās nav jādara zināmas visās 24 valodās, kā paredzēts Regulas Nr. 15. pantā. Neatkarīgi no to publicēšanas statusa, t. i., neatkarīgi **no tā, vai tie ir publicēti arī OV C daļā, ieteikuma tiesību aktiem, kas publicēti ES iestāžu tīmekļa vietnēs, būtu jāpiemēro daudzvalodības pienākums, un tādējādi tie būtu jāiekļauj primāro dokumentu kategorijā.**

B. Uzaicinājumi izteikt ieinteresētību

Eiropas Ombuds apstiprināja, ka 2. pants attiecas uz uzaicinājumiem izteikt ieinteresētību (EO, decis. 259/2005, 5. punkts) un ka jebkādam šo tiesību ierobežojumam jābūt pamatotam ar pamatotiemesliem, kas nepieciešami izvīzītā leģitīmā mērķa sasniegšanai un samērīgiem (turpat, 7. punkts). Tā arī uzskatīja, ka vispārējai to valodu ierobežošanai, kuras var izmantot, iesniedzot priekšlikumus, būtu nepieciešams likumdevēja lēmums šajā sakarā (turpat, pt. 3.15).

C. Sabiedriskās konsultācijas

Attiecībā uz sabiedrisko apspriešanu Eiropas Ombuds arī uzskatīja, ka, lai gan ideālā gadījumā visai ārējai saziņai jānotiek visās ES oficiālajās valodās, tas kļūst par būtisku priekšnosacījumu, ja saziņa ir līdzeklis, kas ļauj pilsoņiem piedalīties lēmumu pieņemšanas procesā (EO, 640/2011, 28.–29. punkts). Eiropas Parlaments 2012. gadā mudināja Komisiju nodrošināt, lai sabiedriskās apspriešanas būtu pieejamas visās ES oficiālajās valodās (EP 2012. gada 14. jūnija rezolūcija par sabiedrisko apspriešanu un to pieejamību visās ES valodās, 2. punkts).

D. Uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus, iepirkuma procedūras, projektu priekšlikumi, juridiskie sagatavošanas dokumenti un dokumenti, kas attiecas uz valsts atbalsta pamatnostādņem

Šo dokumentu savlaicīgu tulkojumu trūkums var būtiski ietekmēt pilsoņu, ES uzņēmumu (jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu), nevalstisko organizāciju un valsts iestāžu, kuras ir ieinteresētas piekļūt ES iestāžu finansējuma programmām no ES budžeta, vienlīdzību. Dalības nosacījumu pārredzamībai un taisnīgumam nepieciešams, lai visi attiecīgie pieteikuma iesniedzēji būtu vienlīdzīgi. Mēs iekļaujam šos dokumentu veidus kā “primāros dokumentus” saskaņā ar vispārēju vienlīdzīgas attieksmes principu pret ieinteresētajām personām, jo īpaši tām, kurām, iespējams, trūkst resursu, lai segtu privātas tulkošanas izmaksas, lai saprastu ES dokumentus. Attiecībā uz valsts atbalsta pamatnostādņem daudzvalodība ir vajadzīga, lai nodrošinātu godīgumu un pārredzamību konkurencē starp uzņēmumiem visā ES.

5.6 Secinājumi

Daudzvalodības pienākumi nepārprotami attiecas tikai uz “regulām un citiem vispārēji piemērojamiem dokumentiem”, publicēšanu Oficiālajā Vēstnesī un ES iestāžu tiešu saziņu ar dalībvalstīm un to jurisdikcijā esošām personām vai Eiropas pilsoņiem. Praksē saziņa tīmekļa vietnē sniedz ES iestādēm ievērojamu elastību publicēt to izvēlētajās valodās, radot definīcijas jautājumu par to, ko nozīmē “publicēšana”. Tās var izplatīt saturu un dokumentāciju, nepiemērojot daudzvalodu publicēšanas pienākumus. Tomēr pašreizējā pieeja juridiskajā literatūrā attiecībā uz iestāžu, struktūru un aģentūru saziņu tīmekļa vietnēs kā iekšēja saziņa nav pamatota ar skaidru pamatojumu vai loģiku. ES iestādēm atstātā elastības rezerve būtu jāinterpretē šauri, un, lai īstenotu daudzvalodības pienākumus, ir vajadzīga būtiska pieeja, kas vērsta uz tīmekļa vietņu satura veidiem.

68 Eiropas Savienības Tiesas spriedums lietā Vācija/Komisija, T-258/06 [2010]. Pieejams šeit: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=80961&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1306035>

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

Ņemot vērā juridiskā formālisma trūkumu gan no iestādēm un struktūrām, gan no ES Tiesas judikatūras, ir nepieciešams aplūkot tīmekļa vietņu saturu pēc būtības. Šī "materiālā pieeja" nošķir daudzvalodu vajadzību atšķirības gan atkarībā no juridiskās būtības (nesaistošās tiesības), gan pēc būtības, ko rada saziņas saturs. Rezumējot, mēs definējam daudzvalodu vajadzību tipoloģiju, tostarp trīs veidus: pamatdokumenti; primārie dokumenti; un sekundārie dokumenti. Lai gan pirmajiem diviem dokumentu veidiem būtu jāpiemēro daudzvalodu režīms, trešajam dokumentam ir pieņemama dažu valodu izmantošana (iespējams, kopā ar iespēju izmantot mašīntulkošanu).

6. DAUDZVALODĪBAS KARTĒŠANA ES TĪMEKĻA VIETNĒS

GALVENIE SECINĀJUMI

- Šajā nodaļā ir izklāstīts pašreizējais daudzvalodības līmenis ES iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnēs, pamatojoties uz satura klasifikācijas shēmu un daudzvalodu vajadzību tipoloģiju un pamatojoties uz analīzi par vairāk nekā 1,5 miljoniem tīmekļa vietņu 13 tīmekļa vietnēs.
- Runājot par daudzvalodu sniegumu, sešās ES tīmekļa vietnēs daudzvalodības rādītāji ievērojami pārsniedz analizēto 13 tīmekļa vietņu vidējo rādītāju (Eiropas Savienības Tiesa, Eiropas Savienības Padome/Eiropadome (kopīga tīmekļa vietne), Eiropas Revīzijas palāta, Eiropas Parlaments, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra un Eiropas Ombuds).
- Otrajai tīmekļa vietņu kopai ir vidējas veiktspējas rādītāji, un tajā ietilpst Eiropas Komisija (tuvāk ES tīmekļa vietņu vidējam rādītājam), kā arī Eiropas Ķīmiskā aģentūra un Eiropas Reģionu komiteja (abās no tām ir zemāks punktu skaits).
- Pēdējā kopa ietver četras tīmekļa vietnes, kas darbojas slikti un kuru daudzvalodu saturs ir maz pieejams (Eiropas Centrālā banka, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra). Dažas no šīm vietnēm ir apņēmušās ieviest mašīntulkotu saturu daudzās tīmekļa lapās un sadaļās.
- Alternatīvs daudzvalodu indekss, kurā aplūkots tikai tīmekļa vietņu kopējais apjoms, neņemot vērā atšķirības starp satura kategorijām, nedaudz palielina divu tīmekļa vietņu (Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras) darbību, bet dažos gadījumos ļoti krasi samazina vairuma tīmekļa vietņu darbību, piemēram, Eiropas Ombudu.

6.1 Ievads

ES tīmekļa vietnēm ir izšķiroša un arvien lielāka nozīme informācijas izplatīšanā, ko veic ES iestādes, struktūras un aģentūras, lai tās mērķauditorijai, jo īpaši ārējām ieinteresētajām personām un plašai sabiedrībai, būtu mērķauditorija. Tomēr trūkst salīdzinošu pētījumu, kuros novērtēts ES tīmekļa vietņu daudzvalodu saturs. Šajā nodaļā ir izklāstīts ES tīmekļa vietņu daudzvalodības līmenis, piemērojot daudzvalodu rādītāju 13 ES tīmekļa vietnēm ar daudzvalodu saturu. Nākamajā iedaļā ir izklāstīta metodika, dati un atrunas (tehnisko informāciju skatīt arī 2. pielikumā). Empīriskā analīze sākas, iepazīstinot ar metriku, neatkarīgi pārskatot katras vienības tīmekļa vietnes analīzes rezultātus, pirms sniegt salīdzinošus rezultātus ES iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnēs.

6.2 Metodoloģija

Galvenais metodoloģiskais un empīriskais uzdevums bija pārbaudīt, vai ES tīmekļa vietņu URL noklusējuma valodā bija pieejami visās oficiālajās valodās. Izmantotā metodika, tostarp formulas, ko izmanto, lai izveidotu daudzvalodu indeksus, ko izstrādājusi grupa daudzvalodu satura pieejamības mērīšanai, ir izklāstīta 2. pielikumā. Empīriskā analīze ietvēra bināru rezultātu piešķiršanu katrai noklusējuma tīmekļa lapai (URL), kas tika iegūta no ES tīmekļa vietnes, kur "1" nozīmē, ka saturs bija pieejams mērķvalodā (t. i., vienā no ES oficiālajām valodām) un "0", kas norādīja, ka saturs mērķvalodā nebija pieejams. Vidējais visu šo rezultātu summēšanas rezultāts, ko var izdarīt dažādos līmeņos, piemēram, tīmekļa vietnes sadaļā vai vispārējā tīmekļa vietnē, ir vienkāršs rādītājs daudzvalodības līmeņa novērtēšanai. To var uzskatīt par vidējo to dokumentu (tīmekļa lapu) īpatsvaru, kas pieejami subjekta tīmekļa vietnes oficiālajās valodās, kuras matemātiski definētas A2.3 pielikumā. Kā kļūs skaidrs zemāk, ir divas metrikas, ko izmanto, lai aprēķinātu vidējos punktus. Pirmā metrika aplūko tīmekļa lapu kopējo apjomu un ignorē datu grupēšanu, piemēram, to, ka tīmekļa vietnei ir atšķirīgas satura sadaļas. To sauc par "negrupēto"

vidējo rādītāju. Otrā metrikā, aprēķinot vērtējumus, ņem vērā grupu atšķirības, piemēram, vērtējumus dažādās tīmekļa vietnes satura sadaļās, un to sauc par “grupēto” vidējo rādītāju.

Daudzvalodu indeksi tika piemēroti katrai ES tīmekļa vietai saskaņā ar kopīgu satura klasifikācijas shēmu un ES iestādēm — ar to saistīto daudzvalodu vajadzību tipoloģiju. Pirmais solis bija saskaņot dažādās ES tīmekļa vietņu sadaļas atbilstoši kopējai shēmai, kurā **saturs** tika klasificēts šādi:

- Par/Organizācija: Organizatoriska informācija, piemēram, struktūra, loma ES lēmumu pieņemšanā, politikas pienākumi, kā sazināties, tīmekļa vietnes politika.
- Politika: Specializētās nodaļas, kas veltītas ES politikai vai politikas grupām.
- Jaunumi/Notikumi/Speeches: Saraksts lapas, kas satur ziņas, notikumu vai runas vienumus.
- Finansējuma konkursi. Sadaļas, kas veltītas finansēšanas iespējām un uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus.
- Pieņemšana darbā: Vakances un iespējas; informācija par notiekošajām atlases procedūrām; un informācija par karjeru, pieņemšanu darbā, stažēšanos.
- Dokumentācija: jebkura dokumentācija, publikācijas, resursi, tostarp likumi, pētījumi, novērtējumi, statistika, informatīvas brošūras, infografikas, faktu lapas, likumi, citi resursi.
- Vispārīga informācija: Vispārīga informācija, kas neietilpst citās kategorijās, tostarp ļoti vispārīga informācija par politikas jomām (piemēram, informācija par daudzām politikas jomām un portāla/vārtejas lapām). • Iedzīvotāji: Tas attiecas uz sabiedrības iesaistīšanos, tostarp apspriešanos par jebkuru ES politiku vai jautājumu, lūgumrakstiem Eiropas Parlamentam, atbildēm uz pilsoņu vēstulēm, pilsoņu iniciatīvu, pārsūdzībām Eiropas Ombudam, sabiedrisko apspriešanu par jebkuru ES politiku vai jautājumu.
- Sanāksmes/komitejas: Oficiālas oficiālas ES sanāksmes un komitejas, kas nodarbojas ar politikas veidošanu atsevišķi no standarta pasākumu sarakstiem tīmekļa vietnēs.

No iepriekš minētās satura shēmas tālākā izpētes posmā bija iespējams atvasināt īpašās daudzvalodu vajadzības no 5. nodaļā izstrādātās tipoloģijas, kurā nošķirti “pamatdokumenti”, “primārie” un “sekundārie” dokumenti. 5. tabulā sniegts pārskats par to, kā satura sadaļas tiek kartētas daudzvalodu vajadzību tipoloģijā. Dažos gadījumos kartēšana ir vienkārša, jo dažiem satura veidiem ir īpaša un redzama tīmekļa sadaļa, kas atbilst tipoloģijai, piemēram, uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus, kas klasificēti kā “primārie” dokumentu veidi. Citās valstīs pastāv daudzvalodības pienākums, pamatojoties uz judikatūru, piemēram, darbā pieņemšanas paziņojumu gadījumā (sk. 3. nodaļu), kas izskaidro, kāpēc tīmekļa sadaļa, kas klasificēta kā “Pieņemšana darbā”, tiek uzskatīta galvenokārt par “Core”. Tīmekļa sadaļām, kurās bija jaukta pamata, primārā un sekundārā satura kombinācija (piemēram, sadaļas “Politika”, “Dokumentācija” un “Iedzīvotāji”), tika veikta manuāla pārbaude, lai piešķirtu unikālu vajadzību kategoriju. Šajā pārbaudē tika piemērots “pastiprinošs” noteikums, ievērojot piesardzības loģiku: ja tīmekļa lapa satur vismaz kādu kodolu vai primāro saturu, tad tā saasinās uz kodolu (vai primāro) pat tad, ja dominē sekundārais.⁶⁹ Jāņem vērā, ka politikas veidošanas procesā iesaistītās ES iestādes gadījumā tīmekļa vietnes sadaļa var ziņot par komitejas sanāksmju materiāliem, jo īpaši EP un Eiropas Savienības Padomi, kas ietver ieteikuma tiesības, publisko tiesību aktu sagatavošanas dokumentus vai dokumentus, kas var ietekmēt pilsoņu, uzņēmumu un dalībvalstu tiesības un pienākumus. Šī iemesla dēļ šāda veida saturu kodē kā daļu no primārajiem dokumentiem.

⁶⁹ Jāņem vērā, ka politikas veidošanas procesā iesaistītās ES iestādes gadījumā tīmekļa vietnes sadaļa var ziņot par komitejas sanāksmju materiāliem, jo īpaši EP un Eiropas Savienības Padomi, kas ietver ieteikuma tiesības, publisko tiesību aktu sagatavošanas dokumentus vai dokumentus, kas var ietekmēt pilsoņu, uzņēmumu un dalībvalstu tiesības un pienākumus. Šī iemesla dēļ šāda veida saturu kodē kā daļu no primārajiem dokumentiem. Atgādināt, ka Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes valodu režīmi ietver noteikumus par nepieciešamību visās oficiālajās valodās darīt pieejamus dokumentus, kas ir būtiski apspriedēm (sk. 4. nodaļu).

Atgādināt, ka Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes valodu režīmi ietver noteikumus par nepieciešamību visās oficiālajās valodās darīt pieejamus dokumentus, kas ir būtiski apspriedēm (sk. 4. nodaļu).

5. tabula: Atbilstība starp tīmekļa vietnes saturu un daudzvalodu vajadzībām

Mājas lapas sadaļas saturs	Daudzvalodu vajadzību tipoloģija		
	Core Core	Galvenā galvenā lapa	Sekundārie sekund
Par/Organizācija			
Politikas nostādnes			
Jaunumi/Notikumi/Speeches			
Finansējuma piešķiršanas konkursi			
Pieņemšana darbā			
Dokumentācija			
Vispārīga informācija			
Iedzīvotāji			
Sanāksmes/komitejas			
Avots: pašu izstrāde			

Vajadzību tipoloģijas piemērošana bija resursietilpīgs, izpētes uzdevums, kas prasīja veikt tūkstošiem tīmekļa lapu manuālu pārbaudi. Ņemot vērā projekta ierobežotos resursus, tipoloģiju varētu piemērot tikai ES iestādēm, kurām saskaņā ar LES 13. pantu ir unikāls juridiskais statuss un kuras iedzīvotājiem nepārprotami ir visredzamākās ES tīmekļa vietnes.

Pievērsoties analizēto ES tīmekļa vietņu izlasei, 6. tabulā ir uzskaitītas ES struktūras, kas atbilst analīzes iekļaušanas kritērijiem, un to attiecīgais datu apjoms (pārbaudītas tīmekļa vietnes). Kopumā 13 ES struktūrās bija pietiekama satura pakāpe vairākās valodās, un tās atbilda atlases kritērijiem daudzvalodu kartēšanas veikšanai (sk. 2. pielikumu). Tīmekļa vietnēs, kas ir faktiski vienvalodīgas, daudzvalodības indekss nemainīsies, tāpēc tās netika kartētas.

6. tabula: Pēc vienības analizēto tīmekļa vietņu apjoms dilstošā secībā

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "S"	Tīmekļa lapu skaits	Procenti no kopsummas
Eiropas Parlaments	475 183	31.1
Eiropas Komisija	266 535	17.5
Eiropas Ķīmisko vielu aģentūra	159 409	10.4

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

Eiropas Centrālā banka	133 697	8.8
Eiropas Savienības Padome/Eiropadome (kopīga tīmekļa vietne)	132 371	8.7
Eiropas Revīzijas palāta	122 688	8.0
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	87 654	5.7
Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra	45 057	3.0
Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde	36 443	2.4
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra	32 448	2.1
Eiropas Ombuds	22 438	1.5
Eiropas Reģionu komiteja	8 326	0.5
Eiropas Savienības Tiesa	4 512	0.3
Kopā	1 526 761	100

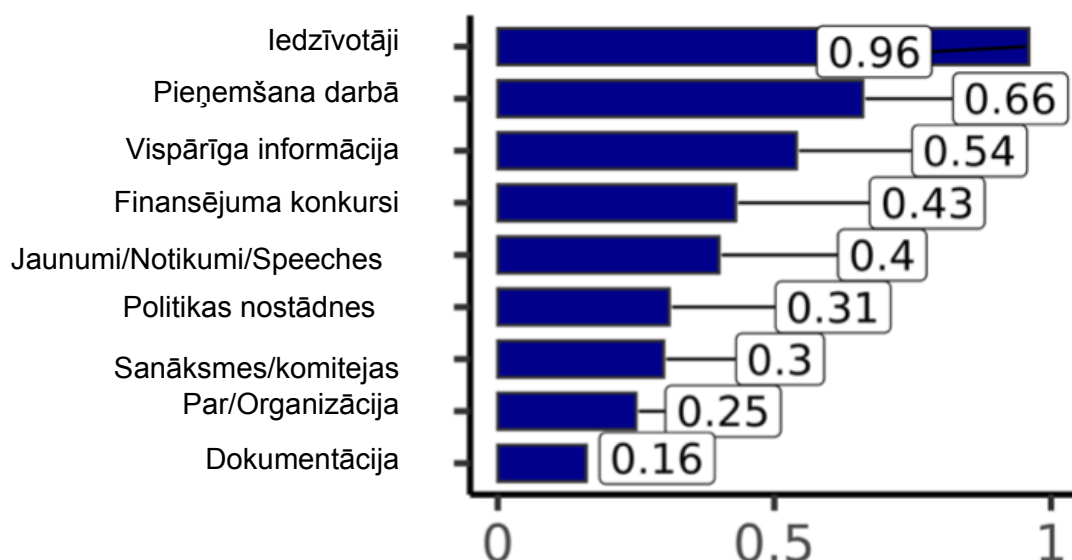
Visas ES iestādes izpildīja daudzvalodu satura kritērijus iekļaušanai. Tas tā nebija lielākajā daļā ES struktūru un aģentūru. Jo īpaši lielākās daļas ES aģentūru tīmekļa vietnes ir faktiski vienalodīgas (sk. A2.4. pielikumu).

Attiecībā uz datu apjomu vairāk nekā 1,5 miljoni tīmekļa lapu tika pārbaudīti attiecībā uz daudzvalodu atribūtiem. Kā redzams 6. tabulā, izņemot Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, galvenajām ES iestādēm parasti ir ievērojami lielākas tīmekļa vietnes nekā ES aģentūrām un struktūrām. Tas jo īpaši attiecas uz Eiropas Parlamentu un Eiropas Komisiju, savukārt pārējo iestāžu lielums ir līdzīgs. Viena no svarīgākajām iestādēm ir Eiropas Savienības Tiesa. Tās tīmekļa vietnes struktūra atšķiras no visām pārējām ES iestāžu tīmekļa vietnēm, kas atrodas portālā “Europa”, un tajās ir salīdzinoši maz tīmekļa lapu, ņemot vērā to, ka lielākā daļa tās satura (piemēram, judikatūra un dokumentācija) ir izvietota atsevišķās datubāzēs, piemēram, EUR-Lex, ko nevarēja pārmeklēt.

6.3 Daudzvalodu indekss ES tīmekļa vietnēs

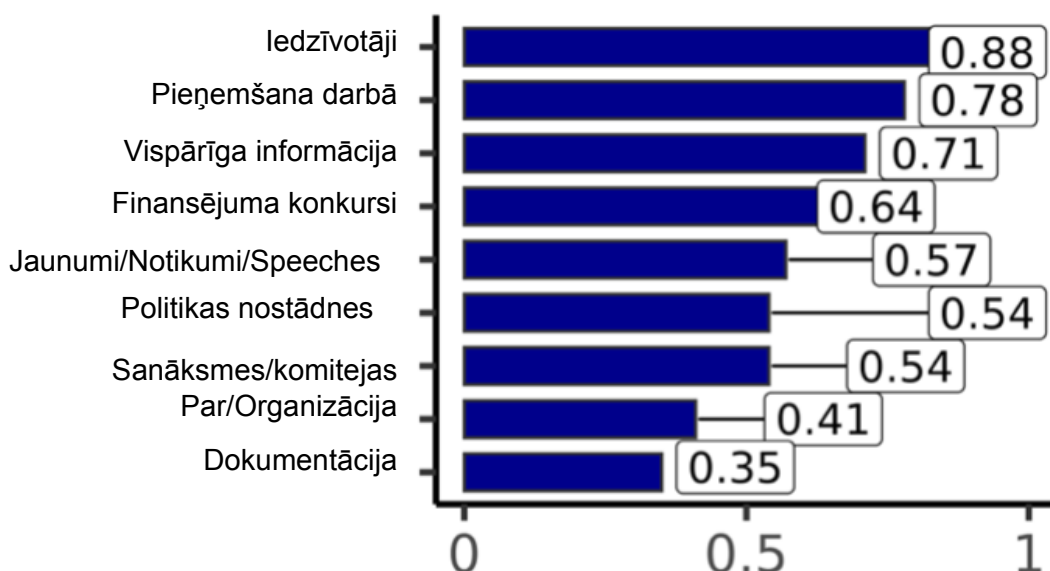
Empīriskā analīze sākas, piemērojot A2.3 pielikumā aprakstītos divus daudzvalodu rādītājus visai analizēto ES tīmekļa lapu izlasei. Tas dod vidējo (ko sauc arī par “vidējo”) katrai metrikai. Satura kategoriju klasifikācijas rezultāti ES tīmekļa vietnēs ir parādīti dilstošā secībā 1. un 2. attēlā. Horizontālās ass punktu skaits nodrošina satura kategoriju klasifikāciju, jo augstāks vērtējums, jo vairāk daudzvalodu satura tika konstatēts. Kā redzams 1. un 2. attēlā, atkarībā no izmantotās metrikas ES tīmekļa vietnēs pastāv atšķirības dažādu satura kategoriju sarindojumā.

Pirmais rādītājs, kas parādīts 1. attēlā, ir visu analizēto tīmekļa lapu negrupētais “vidējais” daudzvalodu rādītājs. Kā norādīts iepriekš 6. tabulā, analizēto ES tīmekļa vietņu lielums ir ļoti atšķirīgs, un dažās ES tīmekļa vietnēs ir gandrīz pusmiljons tīmekļa lapu, bet citās — mazāk nekā 5000 tīmekļa lapu. Tāpēc (negrupētais) vidējais daudzvalodu rādītājs, kas parādīts 1. attēlā, **piešķir lielāku nozīmi tīmekļa vietnēm ar lielāku tīmekļa lapu apjomu**. Praksē tas nozīmē, ka daudzvalodu rādītājus lielā mērā nosaka lielāka apjoma tīmekļa vietnes, piemēram, Eiropas Parlaments un Eiropas Komisija.

1: Daudzvalodu indekss satura klasifikācijai ES tīmekļa vietnēs

Lai novērstu šo nelīdzsvarotību, 2. attēlā ir parādīts arī “grupētais vidējais rādītājs” (kā noteikts A.2.3. pielikuma otrajā metrikā). Grupētais vidējais rādītājs vienkārši ietver rādītāju aprēķināšanu katrai ES tīmekļa vietnei neatkarīgi un pēc tam vidējo rādītāju aprēķināšanu. Tas attiecas uz visām grupām (ES tīmekļa vietnēm) vienādi. Šī pieeja parasti ir vēlamāka, ja pastāv liela grupas nelīdzsvarotība, kā tas ir gadījumā ar daudzvalodu datu kopu.

2: Grupēts daudzvalodu indekss satura klasifikācijai ES tīmekļa vietnēs

Grupētie vidējie lielumi 2. attēlā parasti atspoguļo līdzsvarotāku novērtējumu par atšķirībām ES tīmekļa vietnēs, kas tika analizētas attiecībā uz daudzvalodības līmeni dažādās satura kategorijās. Jo īpaši kategorija “Pilsoni” tiek ierindota pirmajā vietā neatkarīgi no izmantotās metrikas. Abas metrikas tiek paziņotas visā empīriskajā analizē.

Tomēr, ņemot vērā lielās tīmekļa vietņu lieluma atšķirības, **labāka pieeja ir izvairīties no jebkādas vidējās vērtības ES tīmekļa vietnēs kopumā un neatkarīgi analizēt katras ES struktūras tīmekļa vietni**. Tā ir pieeja, kas izmantota turpmāk sniegtajā kartēšanas analizē.

Kartēšanas analīze ir strukturēta saskaņā ar ES protokola secību attiecībā uz vienības veidu, t. i., iestāžu, struktūru un aģentūru hierarhiju. Tomēr attiecībā uz grupas iekšējo analīzi iekļaušana sarakstā ievēro būtisku pieeju, nevis administratīvu iekļaušanu sarakstā. Tas ir tāpēc, ka grupas iekšējās analīzes mērķis ir izcelt tīmekļa vietņu līdzības un atšķirības. Kartēšanas analīze vispirms uzskaita augstākā apjoma tīmekļa vietnes vai strukturē sarakstu tādā secībā, kas ļauj kontrastēt rezultātus.

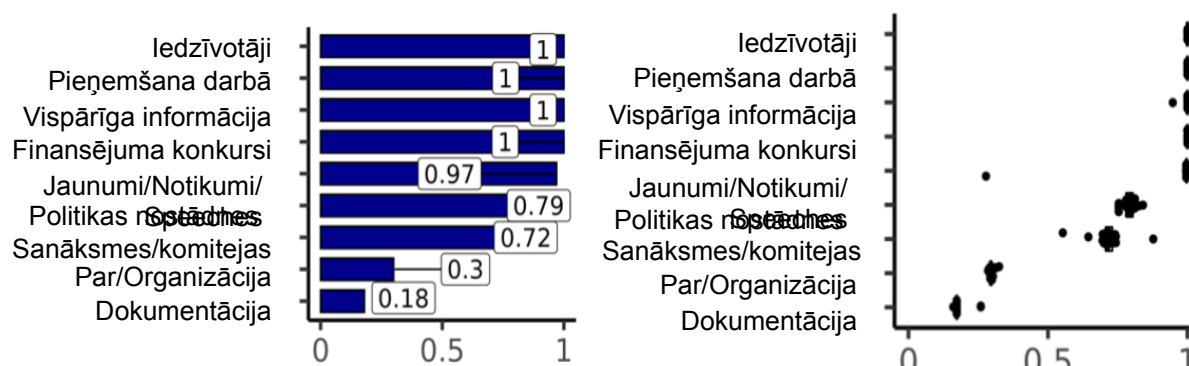
6.4 ES iestādes

ES oficiāli ir septiņas iestādes, bet tikai sešas iestāžu tīmekļa vietnes. Tas ir tāpēc, ka divām ES iestādēm — Eiropas Savienības Padomei un Eiropadomei — ir viena un tā pati tīmekļa vietne: www.consilium.europa.eu. Tāpēc šīs divas iestādes var analizēt tikai kopā un attiecīgi saukt par Eiropas Savienības Padomi/Eiropadomi. Zemāk mēs iepazīstinām ar sešu ES iestāžu tīmekļa vietņu analīzes rezultātiem.

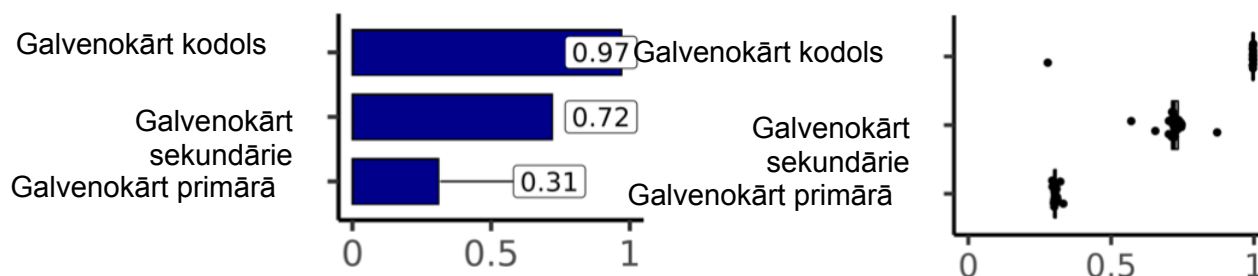
6.4.1 Eiropas Parlaments

Parlamentam ir lielākā tīmekļa vietne daudzvalodu datu kopā. Kā redzams 3. attēlā (1. panelī), Parlaments aptver plašu satura sadaļu kopumu. Lielākā daļa Satura sadaļās ieraksta praktiski perfektus punktus par multi-lingo indeksu. Divām sadaļām ir salīdzinoši zems punktu skaits vairākās valodās, proti, sadaļās “Satikšanās/komiteja” un “Vispārīga informācija”. 3. attēla 2. panelī punktu diagrammā satura sadaļas ir sadalītas pa valodām. Ir 23 punkti, kas pārstāv ES valodas (t. i., angļu valoda, noklusējuma valoda nav iekļauta). Tāpat kā 1. panelī, augstāki rādītāji horizontālajā asī liecina par daudzvalodīgāku saturu.

Punktu diagramma 3. attēla 2. panelī liecina, ka valodu atšķirības ir nelielas. Piemēram, trijām augstākajām klasēm (pieņemšana darbā, politikas, dokumentācija) ir maksimālais punktu skaits, ko veido ļoti šaura punktu kopa, kas pārklājas. Šos saspringtos klasterus var salīdzināt ar sadaļu “Jaunumi/notikumi/Speeches”, kas ir vairāk izkliedēts un liecina par zināmu dažādību dažādās valodās šajā dimensijā. Interesants gadījums, kas atklājas punktu parauglaukumā 3. attēla 2. panelī, ir “Pilsonu” klase, kurā ir saspringts valodu kopa ar maksimālo punktu skaitu un vientuļo svešvalodu (īru valodā). Tas lielā mērā ir saistīts ar to, ka Parlamenta vērtējums par vairāku lingo indeksu “Pilsonu” klasē ir 0,97, nevis 1 3. attēla 1. panelī.

3: Eiropas Parlamenta daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

4: Eiropas Parlamenta daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis)

4. attēlā tagad ir ieviesti daudzvalodu rādītāji trim Needs tipoloģijas dimensijām. Attiecībā uz šo tipoloģiju Eiropas Parlamenta augstākais daudzvalodu punktu skaits ir uz dimensijas “Mostly core”. Šo rezultātu pamatā ir augsts vērtējums attiecībā uz dažām satura kategorijām, piemēram, pilsoņiem, pieņemšanu darbā un politiku, kas ietekmē vajadzību tipoloģijas “lielākoties kodolu” dimensiju. No otras puses, Parlamenta salīdzinoši sliktie rezultāti attiecībā uz „lielākoties primāro” veidu ir tā zemākā punktu skaita par “sanāksmju/komiteju” veida saturu rezultāts. Pēdējais ir “ļoti primārā” tipa komponents vajadzību tipoloģijā.

Ir iespējams sīkāk apkopot vajadzību tipoloģiju, sadurot abus veidus, proti, “lielākoties kodolu” un “lielākoties primāro”, kā piemērus saturam, kam “galvenokārt vajadzētu būt pieejamam visās valodās”. Tā kā tas veido vienu satura klasi, vienkāršs aprēķins, vidējais daudzvalodu punktu skaits visām tīmekļa lapām, kas “galvenokārt būtu jātulko”, ir atklājoša statistika. Parlamenta gadījumā šis vērtējums ir ļoti augsts — 0.89.

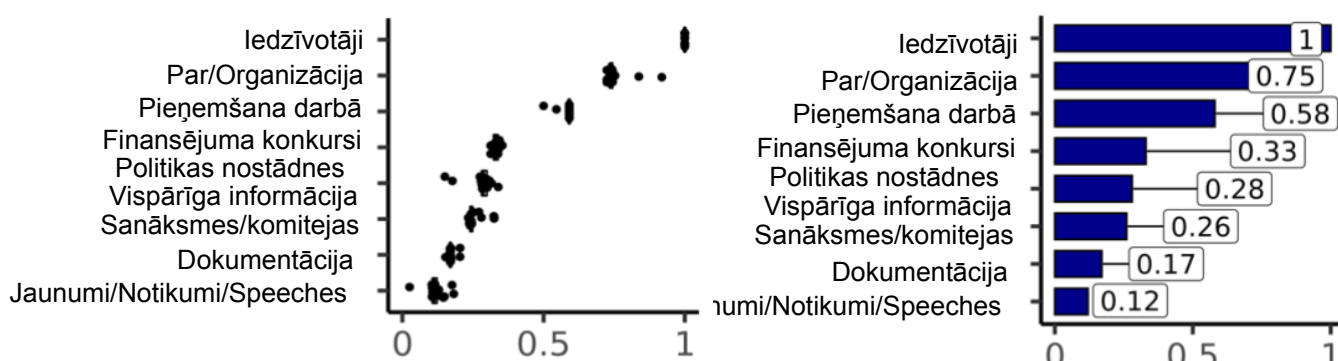
Kopumā Parlaments piedāvā noderīgu kritēriju daudzvalodības līmeņu mērīšanai ES iestādēm. Lai gan tas nodrošina lielu daudzumu tīmekļa satura, tas tomēr ir spējis uzturēt augstu daudzvalodības līmeni. Parlamenta daudzvalodu vērtējumu var mērīt trīs veidos: (a) tā (negrupētais) vidējais rādītājs ir 0,84 saskaņā ar pasākumu, kurā nav ņemta vērā satura klasifikācijas shēma un tādējādi ir lielāka nozīme tīmekļa vietņu apjomam; (b) tā grupētais vidējais punktu skaits, kas piešķir vienādu svaru dažādām satura sadaļām, nedaudz samazinās līdz 0.77; un c) tās daudzvalodu punktu skaits attiecībā uz saturu, kas lielākoties būtu jātulko, 0.89, ir ļoti augsts. Atšķirībā no dažām citām tīmekļa vietnēm, kas analizētas zemāk, starp šiem dažādajiem rādītājiem nav dramatisku atšķirību.

6.4.2 Eiropas Komisija

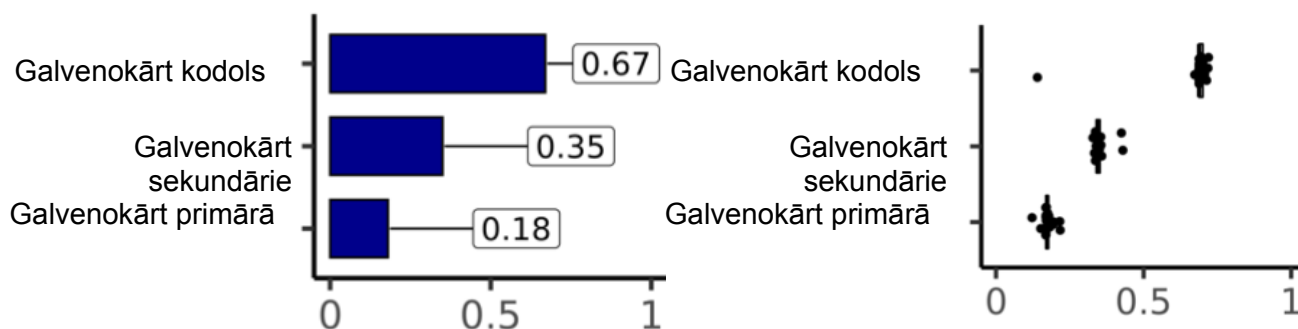
Eiropas Komisijas tīmekļa vietne veido otro lielāko daļu no tīmekļa lapām multi-lingo datu kopā. Tāpat kā Parlaments, tas ir labi pārstāvēts dažādos satura veidos, kā parādīts 5. attēla 1. panelī. Komisijas tīmekļa vietnē atšķirībā no Parlamenta tīmekļa vietnes satura klases ir sadalītas starp augstu, vidēju un zemu rezultātu spektru. Tāpat kā Parlaments, saspringtā valodu kopaina 5. attēla 2. panelī liecina par nelielām atšķirībām dažādās valodās Komisijas tīmekļa vietnē. Citiem vārdiem sakot, dažādās satura sadaļās valodām parasti ir līdzīgi daudzvalodības rādītāji.

Pārejot uz vajadzību tipoloģiju 6. attēla 1. panelī, aptuveni divām trešdaļām analizētā tipa tīmekļa vietņu ir pieejamas daudzvalodu versijas. “Lielākoties primārajā” klasē tas ir aptuveni viena trešdaļa. Tāpat kā Parlaments, arī Komisijas rīcībā ir maksimālais punktu skaits sadaļā “Iedzīvotāji”, kas var palielināt “lielākoties kodola” punktu skaitu.

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

5: Eiropas Komisijas daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

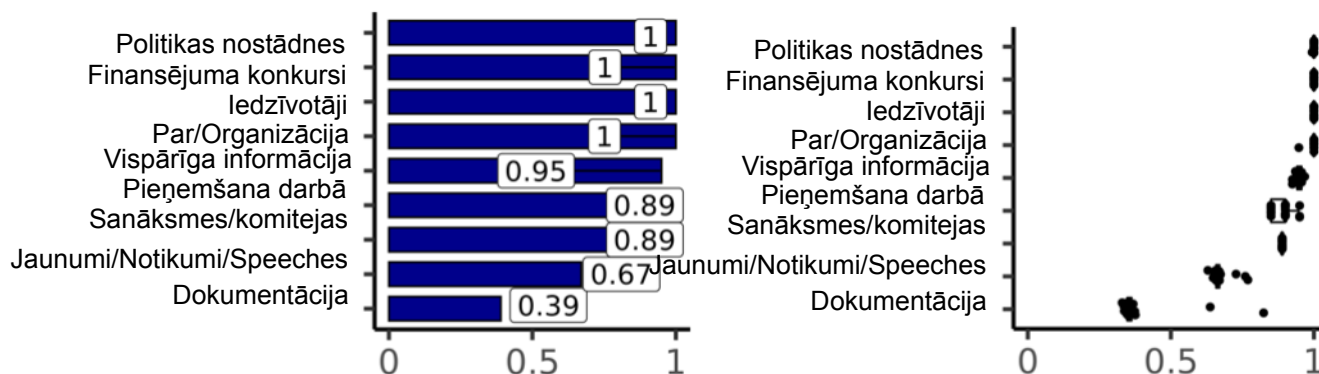
6: Eiropas Komisijas daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis)

Attiecībā uz trim vispārīgajiem rādītājiem Komisijas kopējais vidējais rādītājs attiecībā uz dažāda veida satura pieejamību ir 0,19. Tas nav pārāk pārsteidzoši, jo ir liels skaits tīmekļa lapu, kas ir saistītas ar divām zemākā punktu skaita satura sadaļām: “Dokumentācija” un “Jaunumi, notikumi un runas”. Lietojot līdzsvarotāku grupēto vidējo rādītāju, rezultāts uzlabojas līdz 0,43. Visbeidzot, daudzvalodu punktu skaits par saturu, kas “galvenokārt būtu jātulko”, ir gandrīz puse no visām tīmekļa lapām — 0,46.

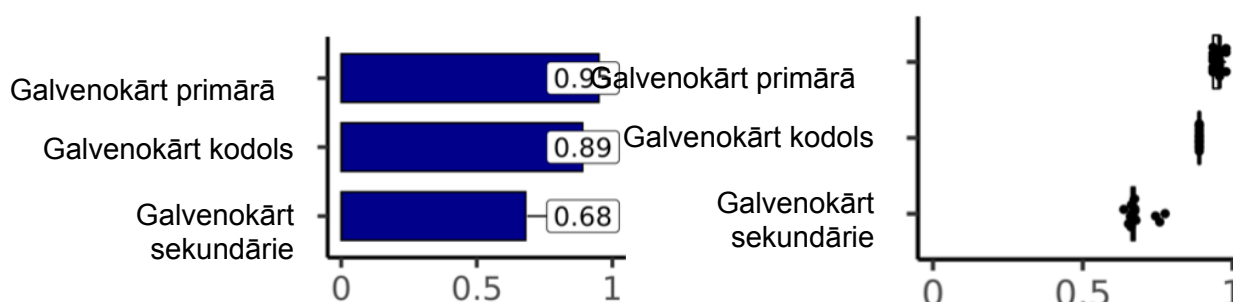
Ļoti zemā punktu izkliede 6. attēla 2. panelī liecina, ka valodu atšķirības attiecībā uz tulkošanu ir nelielas. Citiem vārdiem sakot, tīmekļa vietnes sadaļa ir vai nu daudzvalodīga, vai arī tā ir tikai angļu valodā. Ir maz pierādījumu par biežām trīsvalodu tīmekļa lapām. Tas nozīmē, ka attiecībā uz saziņu tīmekļa vietnē franču un vācu valoda parasti tiek pielīdzināta visām pārējām valodām, savukārt oficiālajā diskursā tās tiek dēvētas par “darba valodām” kopā ar angļu valodu.

6.4.3 Eiropadome un Eiropas Savienības Padome

“Consilium” tīmekļa vietnē ir apkopoti gan Eiropas Savienības Padomes, gan Eiropadomes iestāžu rezultāti, kas turpmāk grafikos ir minēti kā Padome telpas ierobežojumu dēļ. Empīriskā analīze nevar nošķirt abas iestādes. Kā redzams 7. attēlā, Padomes tīmekļa vietnes dažādu satura sadaļu daudzvalodu punktu skaits parasti ir ļoti augsts. Septiņās no satura sadaļām rezultāts ir no 0,9 līdz 1 daudzvalodu pieejamībai — praktiski ideāls punktu skaits. Tikai viena satura sadaļa “Dokumentācija” ir zem pusceļa punkta, un sadaļas “Jaunumi/notikumi/Speeches” vērtējums liecina, ka gandrīz divas trešdaļas tīmekļa lapu ir pieejamas kā daudzvalodu saturs. Šaurās kopas vairumam satura sadaļu 7. attēla 2. panelī liecina par ļoti nelielām atšķirībām dažādās valodās. Tikai divas iepriekš minētās sadaļas uzrāda nelielu izkliedi dažādās valodās. Šie augstais punktu skaits dažādām satura sadaļām ir atspoguļots augstajos rezultātos par vajadzību tipoloģiju 8. attēlā. Visās trijās vajadzību dimensijās vismaz divas trešdaļas tīmekļa vietņu piedāvā daudzvalodu saturu.

7. 7: Padomes daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

8: Padomes daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis)

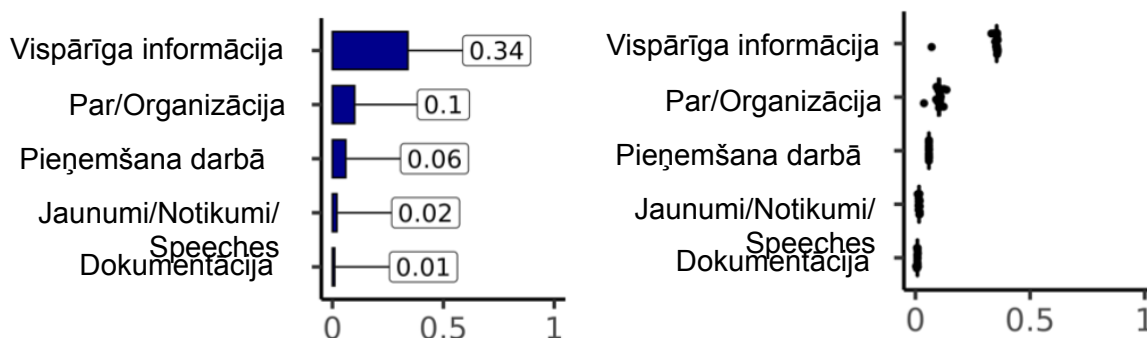
Attiecībā uz trim vispārīgajiem rādītājiem Eiropas Savienības Padomes/Eiropadomes tīmekļa vietnes vidējais rādītājs ir 0,68 attiecībā uz dažāda veida satura pieejamību. Tas ir saistīts ar lielo tīmekļa lapu apjomu, kas ir saistīts ar divām zemākajām punktu skaita saturs klasēm: “Dokumentācija” un “Jaunumi, notikumi un runas”. Izmantojot vienlīdz līdzsvarotāku grupēto vidējo rādītāju, vērtējums uzlabojas līdz 0,87. Ar vērtību 0,94, daudzvalodu punktu skaits par saturu, kas “galvenokārt būtu jātulko”, ir ļoti augsts.

6.4.4 Eiropas Centrālā banka

ECB ir salīdzinoši liela interneta vietne, kas ir trešā lielākā pēc Parlamenta un Komisijas. Tomēr atšķirībā no Parlamenta, Komisijas un Padomes ECB vērtējumi parasti ir vai nu zemi, vai ļoti zemi attiecībā uz visiem rādītājiem. Kā redzams 9. attēla 1. panelī, vienīgā saturs sadaļa ar daudzvalodu saturs pakāpi ir klase, kas definēta kā “Vispārīga informācija”, un pat šajā gadījumā šis līmenis ir diezgan zems, jo vairākās valodās ir pieejama tikai aptuveni viena trešdaļa saturs. Punktu tuva grupēšana 2. paneļa 9. attēla parauglaukumā atklāj, ka zema punktu skaits ietekmē visas valodas. Interesanti, ka tā arī skaidri identificē trīs valodas galējo gadījumu vienīgajā sadaļā “Vispārīga informācija”, kurā ir zināma daudzvalodība.

Acīmredzot, ļoti zema punktu skaits dažādās saturs sadaļās tieši ietekmē vajadzību tipoloģiju. Augstākais punktu skaits ir “Mostly core” tipam, bet tas liecina, ka tikai aptuveni 6 % no ECB “Mostly core” saturs ir pieejams vairākās valodās.

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

9: ECB daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

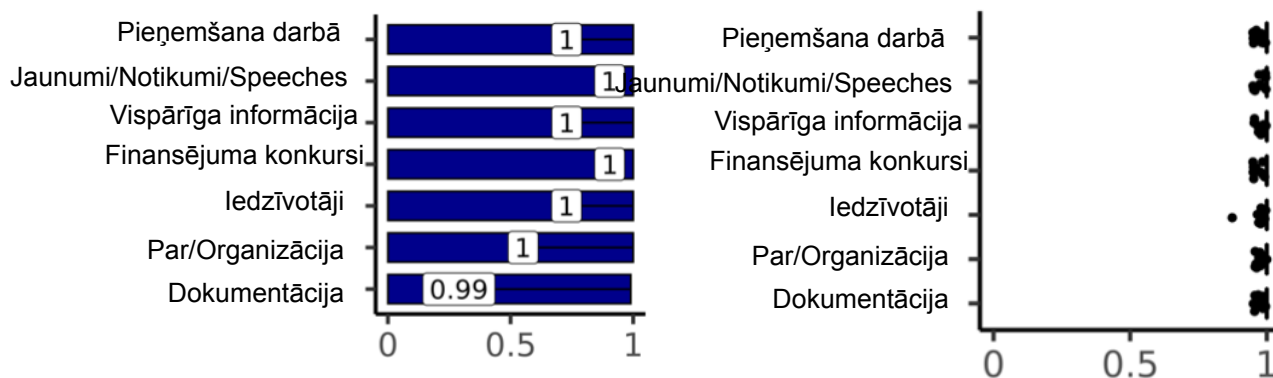
10. 10: ECB daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis)

Šie trīs vispārējie rādītāji krasi kontrastē ar visām pārējām ES iestādēm. ECB vidējais rādītājs attiecībā uz dažāda veida satura pieejamību ir 0,04. Ievērojami uzlabojas, izmantojot līdzsvarotāku grupēto vidējo rādītāju, kur rezultāts uzlabojas līdz 0,11, lai gan no gandrīz nulles bāzes. Tās 0,05 punktu skaits par saturu, kas "galvenokārt būtu jātulko" norāda uz lielā mērā vienvaldīgu tīmekļa vietni. Tomēr ECB ir ieviesusi mašintulkošanas politiku attiecībā uz tās tīmekļa saturu. Iespējams, ka lielākā daļa tīmekļa lapu piedāvā mašintulkošanas iespēju, lai gan testēšana uz to pārsniedza šā pētījuma darbības jomu.

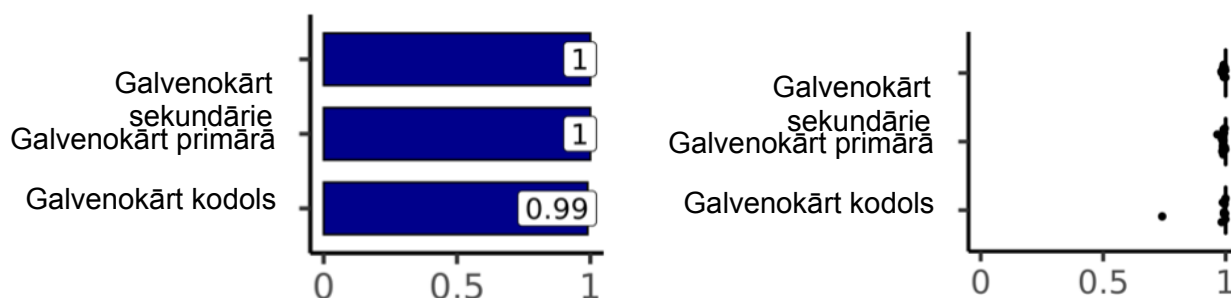
6.4.5 Eiropas Savienības Tiesa

EST ir nedaudz īpašs gadījums ES iestāžu tīmekļa vietnēs. EST tīmekļa vietnē ir salīdzinoši maz tīmekļa lapu. Pēc dažiem klikšķiem apmeklētājs mijiedarbojas ar to, kas būtībā ir datu bāze, vai ir saistīts ar to. Lielākā daļa EST saistītā saturs ir plaša un tiek glabāta konkrētās datubāzēs, piemēram, EUR-Lex. Šā pētījuma mērķis nav pārbaudīt datubāzes (vai tas nav iespējams, izmantojot pētījuma metodiku). Turklāt, ņemot vērā daudz datubāzu saturs juridisko raksturu, ir pamatots pieņēmums, ka, ja EST sniedz saiti uz oficiālu dokumentu, kas jāpublicē visās valodās un ir ievietots datubāzē, tad ir iespējams, ka dokuments tiks tulkots. Tieši šā iemesla dēļ, piemēram, tīmekļa vietnē, kurā ir saites uz vairākām datubāzēm, EST datu apjoms ir mazākais no pētītajām struktūrām. Iespējams, tāpēc daudzvalodu saturs līmenis Eiropas Savienības Tiesā ir ļoti augsts.

EST faktiski ir pilnībā daudzvalodu tīmekļa vietne. Maksimālais iespējamais punktu skaits praktiski neatšķiras visās saturs sadaļās, kas tika pārbaudītas, kā redzams 11. un 12. attēlā. EST ir maksimāli novērtējusi visus rādītājus.

11: EST daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

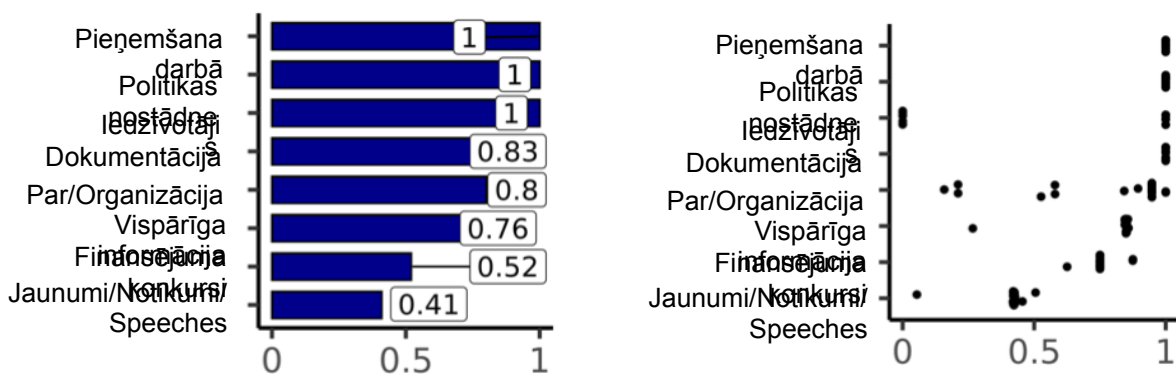
12. 12: EST daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis)

6.4.6 Eiropas Revīzijas palāta

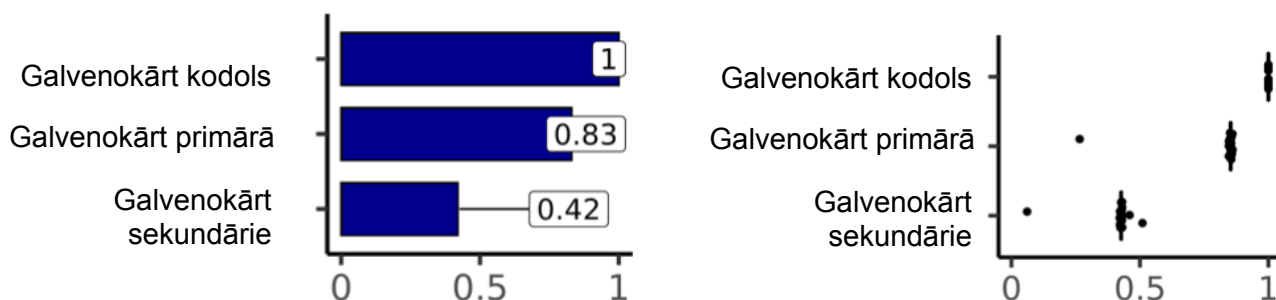
ERP ir pēdējā no ES iestādēm, kas izklāstīta šajā iedaļā. Tā ir viena no lielākajām tīmekļa vietnēm multi-lingo datu kopā. 13. attēla 1. panelī redzam, ka Revīzijas palātai ir ļoti augsti vērtējumi lielākajā daļā satura sadaļu. Lielākajā daļā sadaļu ir pieejamas vismaz trīs ceturtdaļas to satura visās valodās. Tikai divas sadaļas nokrīt līdz vidējam diapazonam, kur 40–50 % satura ir pieejams daudzvalodu. Zemākā punktu skaita punktu skaits “Jaunumi/notikumi/Speeches” nav pārsteidzoši, jo tas veido ļoti lielu satura daļu ar gandrīz simts tūkstoši pārbaudītām tīmekļa lapām. Attēla 2. daļā ir norādīts, ka dažās satura sadaļās, piemēram, sadaļā “Funding tender”, ir vērojama valodu izkliede. Anomālā izplatība 2. panelī diskusijā norāda uz tīmekļa lapām, kurās ir jaukts valodas saturs, kas var izraisīt iespējamu nepareizu klasificēšanu, izvēloties bināro izslēgšanu, kā izklāstīts A2.1.2. pielikumā. Runājot par vajadzību tipoloģiju, indeksam, kas atspoguļo ļoti augstu daudzvalodības pakāpi, ir ļoti augsts punktu skaits gan sadaļās “Mostly core”, gan “Pirmkārt primārās”. “Vairāk sekundārais” satura veids ir daudz zemāks, pateicoties apjomīgajām sadaļām “Jaunumi/notikumi/Speeches”.

Attiecībā uz trim vispārīgajiem rādītājiem ERP kopējais vidējais rādītājs ir 0,49, kas nozīmē, ka aptuveni puse no tās satura ir pieejama vairākās valodās. Tomēr tas ir saistīts ar lielo tīmekļa lapu apjomu “Jaunumi, notikumi un runas”. Aprēķinot līdzsvarotāku grupēto vidējo rādītāju, vērtējums uzlabojas līdz 0,79. Visbeidzot, daudzvalodu punktu skaits par saturu, kas “galvenokārt būtu jātulko”, ir ļoti augsts 0,84.

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

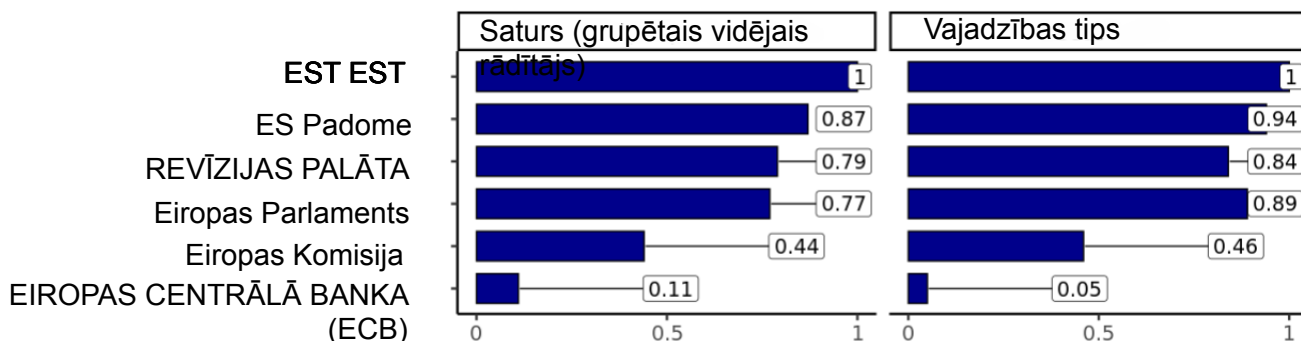
13: ERP daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

14: ERP daudzvalodu indekss pēc vajadzībām (1. panelis) un valoda (2. panelis)

6.4.7 ES iestāžu salīdzinājums

Pēc ES iestāžu tīmekļa vietņu individuālas izvērtēšanas šajā sadaļā tagad ir apkopota analīze kopā ar salīdzinošu pārskatu. Attēlā galvenie rādītāji par ES iestādēm ir apvienoti vienā diagrammā. Diagrammā galvenā uzmanība pievērsta diviem galvenajiem rādītājiem, lai veiktu līdzsvarotu salīdzinājumu starp ES iestādēm: i) sagrupētais vidējais rādītājs sadaļai “Satura” (1. panelis) un ii) vajadzības tips, kas attiecas uz visu saturu, kuram “galvenokārt jābūt pieejamam visās valodās” (2. panelis), kas apvieno “Core” un “Primārā” kategorijas no nepieciešamības tipoloģijas.

15: ES iestāžu “Satura” un “vajadzību” punktu salīdzinājums

Attiecībā uz daudzvalodu sniegumu, izņemot Komisiju un ECB, visām ES iestādēm ir labi rezultāti. Tas jo īpaši attiecas uz veikspēju pēc nepieciešamības tipoloģijas, kas aptver saturu, kurš, visticamāk, “vēlējās būt pieejams visās valodās”.

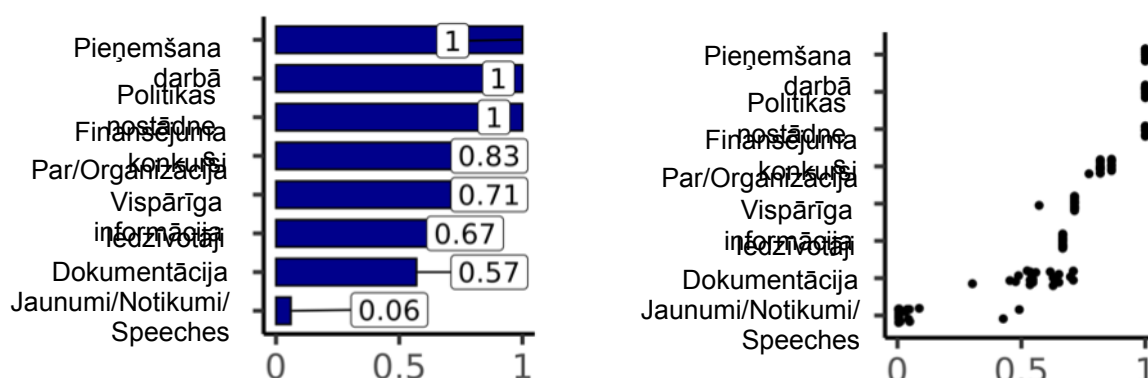
Komisijai ir vidējas veiktspējas rādītāji, savukārt ECB ir ļoti zems daudzvalodu punktu skaits. Ir svarīgi atzīmēt, ka abas šīs iestādes, šķiet, ievieš mašintulkotu saturu daudzās tīmekļa lapās un sadaļās, kas daudzvalodības jomā darbojas slikti.

6.5. ES struktūras un aģentūras

Trīs ES struktūru un trīs ES aģentūru tīmekļa vietnes atbilda iekļaušanas kritērijiem (sīkāku informāciju sk. A.2.2. pielikumā). Rezultāti ir izklāstīti turpmāk.

6.5.1 Eiropas Ombuds

Abas paneļdiskusijas 16. attēlā liecina, ka Eiropas Ombuda tīmekļa vietnei ir augsts daudzvalodības līmenis lielākajai daļai satura sadaļu. Kā parādīts pirmajā panelī: trīs satura kategorijas (Pieņemšana darbā, politikas un finansējuma piedāvājumi) ir pieejamas visās valodās; un vēl trīs kategorijās ir vairāk nekā divas trešdaļas satura, kas pieejams daudzvalodu formātā, savukārt sadaļa “Dokumentācija” ir aptuveni vidējā diapazonā. Tikai “Jaunumi/Pasākumi/Speeches” ir zemā galā multi-lingo spektra.

16: Eiropas Ombuda daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

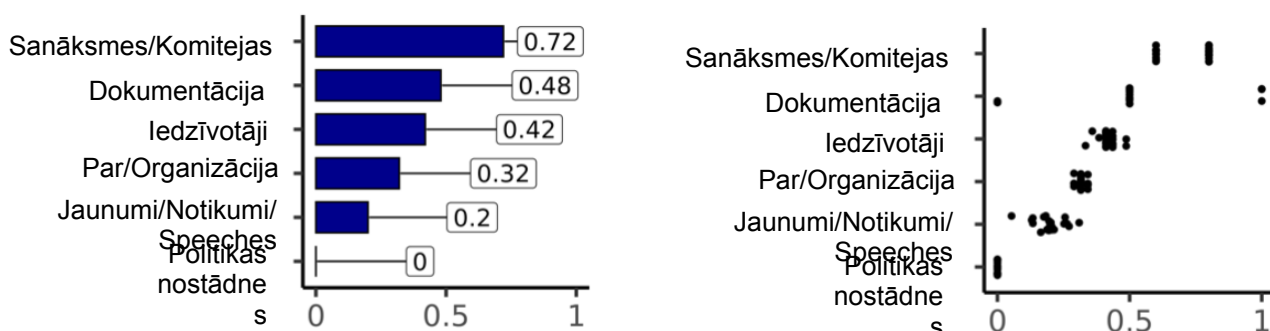
Otrā 16. attēla paneļdiskusija liecina, ka visām satura sadaļām ar augstu punktu skaitu ir ļoti cieša kopa ar ierobežotu valodas mainīgumu. Sadaļā “Jaunumi/notikumi/Speeches” ir divi netipiski punkti, kas attiecas uz franču un vācu valodu.

Ombuda kopējais vidējais daudzvalodu punktu skaits ir diezgan zems — 0,14. Tomēr tas ir tāpēc, ka lielais tīmekļa lapu apjoms “Jaunumi/notikumi/Speeches” virza vidējo rādītāju. Aprēķinot līdzsvarotāku grupēto vidējo rādītāju, vērtējums krasi uzlabojas līdz 0,73 — augstākajam rezultātam starp ES struktūrām.

6.5.2. Eiropas Reģionu komiteja

Eiropas Reģionu komiteja ir viena no mazākajām ES tīmekļa vietnēm. Attēlā redzams, ka daudzvalodu spektrs ievērojami atšķiras. Tomēr tikai vienai satura sadaļai “Satikšanās/komitejas” ir vidēja līdz augsta līmeņa vērtējums, kur aptuveni trīs ceturtdaļas satura ir pieejami daudzvalodīgi. No otras puses, sadaļa “Politika” ir uz nulles galējā multi-lingo indeksa. Tuvāka pārbaude atklāj, ka sadaļā “Politika” ir ļoti maz tīmekļa lapu, un tajās ir tādas funkcijas kā interaktīvas kartes, kas rada problēmas valodu noteikšanas rīkiem.

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

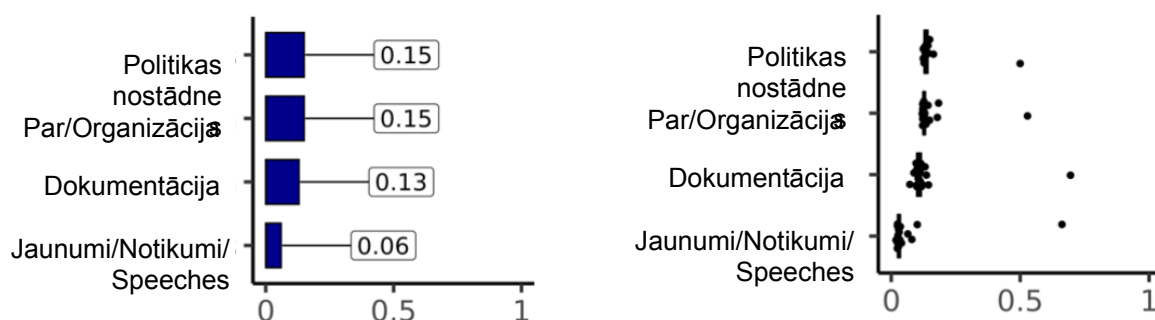
17: RK daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

Otrā paneļdiskusija 17. attēlā atklāj, ka, lai gan lielākā daļa RK tīmekļa vietnes satura sadaļu ir diezgan cieši apvienotas, divām augstākā satura sadaļām (“sanāksmes/komitejas” un “Dokumentācija”) valodu pieejamība ir ļoti atšķirīga. Kopumā RK tīmekļa vietnē daudzvalodu punktu skaits ir 0,24. Līdzsvarotākam vidējam grupējumam daudzvalodu vērtība ir 0,36.

6.5.3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja

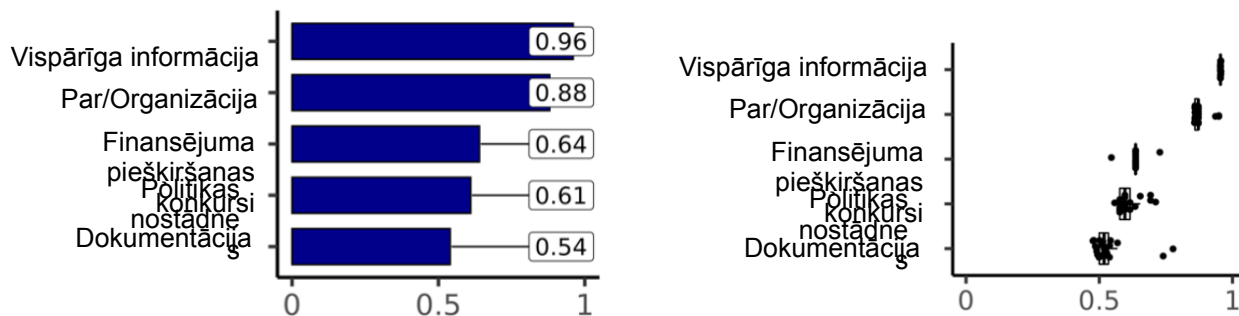
EESK ir vidēja ranga tīmekļa vietne, ņemot vērā tās tīmekļa vietņu apjomu datu kopā. Kā redzams 1. panelī 18. attēlā, šķiet, ka dažādu satura sadaļu punktu skaits ir maz mainīgs. Visi EESK vērtējumi ir zemākie daudzvalodu skalas rādītāji. Tas, kas ir ievērojams no punktu gabala paneļa divos 18. attēlā, ir tas, ka šķiet, ka ir konsekventa lingvistiska galējība. Galējais gadījums ir franču valoda, kurai ir pieejams daudz vairāk satura nekā citās valodās. EESK apkopotie rādītāji ir diezgan vāji, un starp abiem rādītājiem ir neliela atšķirība: 0,9 attiecībā uz kopējo vidējo rādītāju un 0,12 attiecībā uz grupēto vidējo rādītāju.

6.5.4 Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra

18: EESK daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras (EU-OSHA) tīmekļa vietne ir viena no retajām, kas atbilst iekļaušanas kritērijiem starp salīdzinoši daudzām ES aģentūrām. Kā redzams no 1. paneļa 19. attēlā, EU-OSHA aģentūrai ir ļoti augsts punktu skaits. Neviena no tās satura sadaļām nesakrīt zem viduspunkta.

19: EU-OSHA multilingo indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

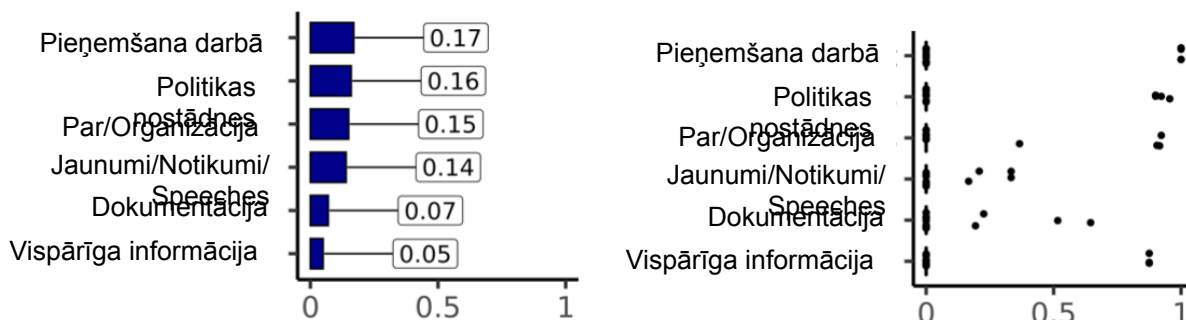
Otrā paneļdiskusija 19. attēlā stāsta par salīdzinoši konsekventu valodu klasteru veidošanu gandrīz visās satura sadaļās. Ir pāris outlier punkti, piemēram, nedaudz augstāki rādītāji franču un vācu valodā About/Organization tīmekļa sadaļā.

Kopumā EU-OSHA piedāvā noderīgu etalonu salīdzināšanai starp aģentūrām, un tā ir viegli visefektīvākā aģentūras tīmekļa vietne. Ir maza atšķirība starp metrikas izvēli, kur kopējais daudzvalodu vidējais rādītājs ir 0,69 un grupētais vidējais rādītājs ir 0,73.

6.5.5 Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) tīmekļa vietne ir līdzīga EESK sniegtajai informācijai. Kā redzams 20. attēla 1. panelī, punktu skaits pastāvīgi ir ļoti zems. Šķiet, ka darbā pieņemšanas rezultāts ir visaugstākais. Tomēr, rūpīgāk pārbaudot, tas ir saistīts ar ļoti zemu tīmekļa lapu biežumu. Satura sadaļās atsevišķu punktu skaits ir ierobežots.

20. attēls:

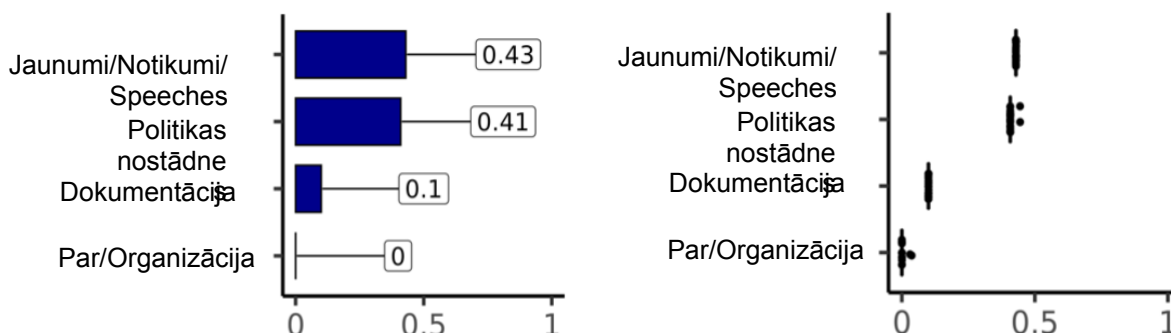
20: EFSA daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

Daudz interesantāk attiecībā uz EFSA tīmekļa vietni ir 20. attēla 2. panelis, kurā ir attēlotas vairākas svešvalodas. Pārbaudot šos galējos punktus, atklājas, ka dažādām satura sadaļām, lai gan nedaudz atšķirīgās kombinācijās, galējās valodas ir tikai četras: Franču, itāļu, vācu un spāņu valoda. Šīm valodām ir ievērojami lielāks satura pieejamības īpatsvars nekā pārējām valodām. Patiešām, šīs aģentūras tīmekļa vietne ir pieejama tikai četrās valodās līdzās angļu valodai. Attiecībā uz vispārējo rādītāju EFSA aģentūrai kopumā vidējie un grupētie vidējie rādītāji lielā mērā sakrīt ar aptuveni tādu pašu vērtību 0.12.

6.5.6 Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra

Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA) ir vismazākā no analizētajām ES aģentūrām datu apjoma ziņā. Par to liecina mazāks satura sadaļu skaits. Lai gan divām augstākā punktu skaita sadaļām ir respektabli daudzvalodu rādītāji, sadaļa "Par/Organizācija" ir galējā galā ar nulli. Šīs sadaļas manuāla pārbaude (piecus mēnešus pēc tam, kad tīmekļa lapas tika salīdzinātas, lai noteiktu valodu pieejamību) liecina, ka valodas atklāšana nav nepareizi klasificējusi tīmekļa

vietnes. Šī konkrētā iedaļa, šķiet, nebija pieejama citās valodās un radīja kļūdu lapu, kad pārbaudes tika veiktas 2021. gadā. 21. attēla 2. panelī diskusijā ir norādīts, ka dažādās satura sadaļās valodu atšķirības praktiski nav.

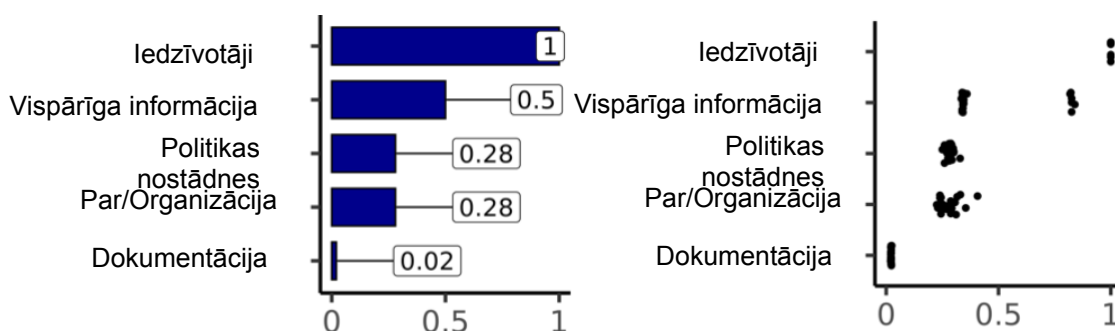

21. 21: FRA multilingo indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

FRA tīmekļa vietnes kopējais vidējais vairāku lingo punktu skaits ir 0,37, ko nosaka lielais apjoms kategorijā “Jaunumi/notikumi/Speeches”, kam ir salīdzinoši labs vērtējums. Tomēr, ja izmanto grupēto vidējo rādītāju visās satura kategorijās, tas nokrītas līdz 0,23.

6.5.7 Eiropas Ķīmiskā aģentūra

Eiropas Ķīmiskā aģentūra (ECHA) ir viena no lielākajām tīmekļa vietnēm datu kopā un jo īpaši liela tīmekļa vietne aģentūras tipam. Tas ir saistīts ar lielu mājas lapas sadaļu, sadaļu “Dokumentācija” (ar vairāk nekā 100k tīmekļa lapām), kurā ir informācija par ķīmikālijām.

Attēls: 22 attēls: ECHA daudzvalodu indekss pēc satura (1. panelis) un valodas (2. panelis)

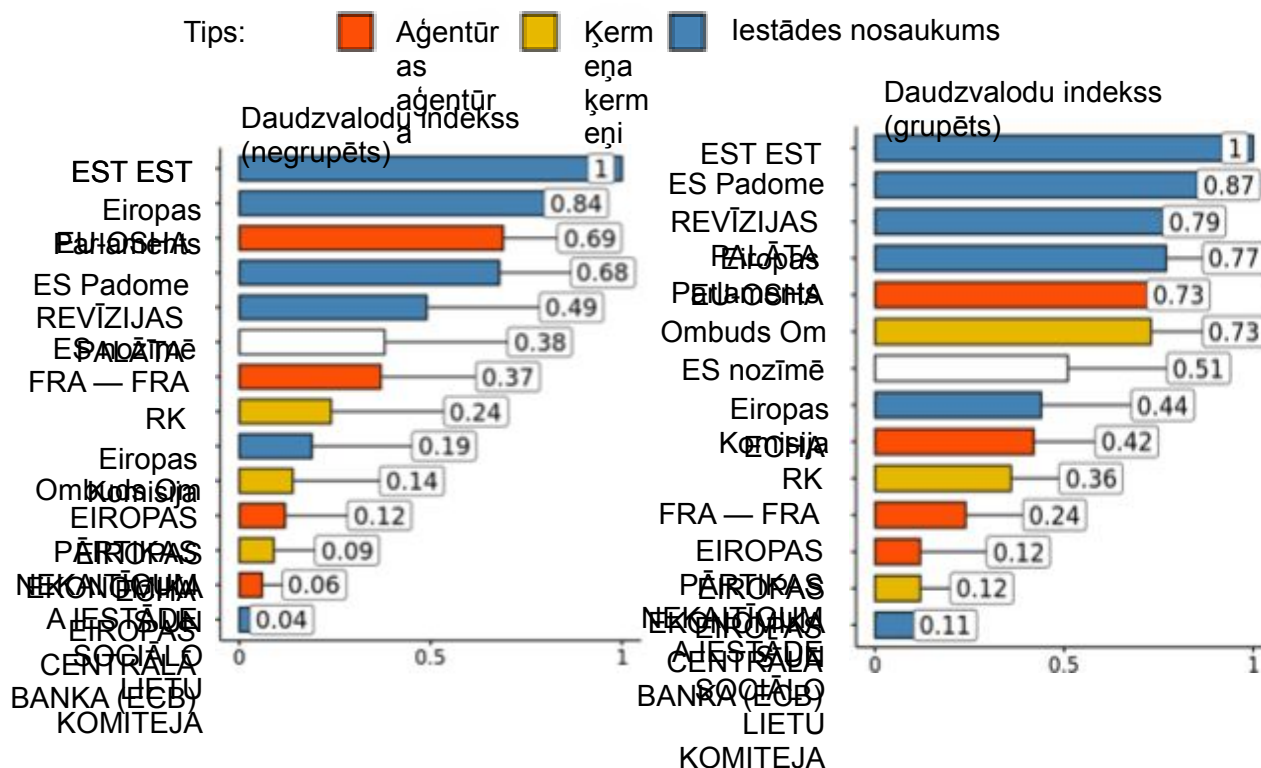
Gandrīz visa informācija ir angļu valodā, kā tas redzams 22. attēla 1. panelī sadaļā “Dokumentācija”. Pārējās sadaļās, šķiet, ir daudzvalodu saturs. Sadaļa “Pilsoņi” sniedz nedaudz izkropļotu attēlu, jo lapu biežums ir ļoti zems.

Pārejot uz 22. attēla 2. paneli, visām satura sadaļām ir apvienotas valodu kopas, izņemot sadaļu “Vispārīga informācija”. Tuvāk aplūkojot šo sadaļu, var secināt, ka atšķirības galvenokārt ir saistītas ar binārām klasifikācijas problēmām, kas saistītas ar angļu valodu un mērķa valodām, nevis ar faktiskajām atšķirībām starp valodām.

ECHA tīmekļa vietnes kopējais vidējais daudzvalodu punktu skaits ir 0,06, ko nosaka lielais apjoms tās kategorijā “Dokumentācija”, kurā būtībā ir tikai dokumenti angļu valodā. Tomēr, ja tiek izmantots grupētais vidējais satura kategoriju rādītājs, tas palielinās līdz 0,41, kas ir daudz lielāks vērtējums.

6.6 ES iestāžu, struktūru un aģentūru salīdzinājums

Izvērtējot visas struktūras tīmekļa vietnes atsevišķi, tagad ir iespējams izdarīt secinājumus, iepazīstinot ar salīdzinošajiem rezultātiem. Kā tas tika darīts šīs nodaļas sākumā, vispirms tiek prezentēti divi daudzlingu metriki. Attēlā ir parādītas divas daudzlingu metrikas, kuras var uzskatīt par atšķirīgām punktu skaita un uzņēmuma klasifikācijas ziņā. Šīs atšķirības iemesls ir tas, ka (negrupētā) metriķā nav ņemtas vērā grupas (kategorijas) saturs klasifikācijas shēmā. Tā vietā tas nodrošina vairāku valodu vidējo rādītāju no visām ES struktūras tīmekļa lapām.

23: ES vienības vidējo daudzvalodu punktu salīdzinājums (negrupēts un sagrupēts)

Salīdzinot abus rādītājus, ir skaidrs, ka grupētā daudzlingu metriķa 23. attēla otrajā panelī dod augstākus daudzlingu punktus. Analizēto ES vienību apakšgrupas vidējais punktu skaits būtiski palielinās no 0,38 (negrupēta) līdz 0,51 (grupēta). Patiešām, tikai 2 tīmekļa vietnes darbojas nedaudz labāk, izmantojot negrupēto daudzvalodu metriķu — EP un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (FRA). Savukārt pārējām tīmekļa vietnēm ir vai nu tādi paši rādītāji, vai, vairumā gadījumu, ievērojami zemāki rādītāji. Šīs zemākās veiktspējas iemesls ir tas, ka tīmekļa dati ir ļoti nelīdzsvaroti attiecībā uz tīmekļa lapu faktisko apjomu dažādās grupās saturs klasifikācijas shēmā. Dažās tīmekļa sadaļās no saturs klasifikācijas shēmas, piemēram, News/Events/Speeches, var būt daudz tīmekļa lapu, bet citās, piemēram, pilsoņu, darbā pieņemšanas vai finansēšanas konkursos, parasti ir daudz mazāks tīmekļa lapu apjoms. Turklāt tīmekļa sadaļas, kas saskaņā ar vajadzību tipoloģiju tiek uzskatītas par “pamata” vai “primārām” (piemēram, pieņemšana darbā vai pilsoņiem), parasti ir arī sadaļas, kurās ir mazāks tīmekļa lapu apjoms. Savukārt tiem, kas ir “sekundāri” (piemēram, Ziņas/notikumi/Speeches), dažkārt var būt ļoti liels tīmekļa lapu apjoms. Ja dati par dažādām klasifikācijas shēmas grupām ir ļoti nelīdzsvaroti, kā tas ir tīmekļa datu gadījumā, grupēts vidējais rādītājs var nodrošināt līdzsvarotāku novērtējumu.

Labs piemērs tam, kā rodas atšķirības starp rādītājiem, ir sniegts Eiropas Ombuda tīmekļa vietnē. Tai mēdz būt labi daudzlingo rādītāji lielākajā daļā grupu (kategoriju) no satura klasifikācijas shēmas, izņemot vienu kategoriju — Ziņas/notikumi/Speeches kategorija. Šajā satura sadaļā ir liels skaits tīmekļa lapu (piemēram, runas), kas netiek tulkotas. Tomēr pārējās satura sadaļas ir ļoti labi novērtētas daudzvalodu skalā. Tomēr negrupētā metrika noved ombudam vairāku lingo punktu skaitu par gandrīz 60 punktiem. Šā iemesla dēļ, lai veiktu salīdzināšanu starp vienībām, priekšroka dodama grupētajai daudzlingometriskajai vērtībai, jo tā sniedz līdzsvarotāku novērtējumu, pamatojoties uz satura klasifikācijas shēmu. Līdz ar to atlikusī diskusija ir balstīta uz grupētā multilingo indeksa rezultātiem.

Visredzamākais rezultāts 23. attēla otrajā panelī, kas ir iekrāsots atkarībā no ES vienības veida, ir augsta punktu skaita mainība dažādās ES struktūrās.

Salīdzinošajos rezultātos izceltas trīs punktu kopas grupētajam multilingo indeksam.

- Pirmajā kopā ir sešas struktūras (t. i., gandrīz puse no tīmekļa vietņu izlases), kuru vidējais vērtējums analizēto tīmekļa vietņu satura sadaļās pārsniedz ES vidējo rādītāju analizētajās tīmekļa vietnēs. Patiesībā visi rādītāji ir trīs ceturtdaļās vai augstāki par vairāku lingo indeksu. Ar diviem izņēmumiem (Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (EU-OSHA) un Ombuds) visas šīs struktūras ir ES iestādes (Eiropas Savienības Tiesa; Eiropas Savienības Padome/Eiropadome; Eiropas Revīzijas palāta; Eiropas Parlaments).
- Otro klasteru veido subjekti, kas ir nedaudz zemāki par vidējo, bet virs vienas trešdaļas daudzlingo indeksa diapazona: Eiropas Komisija, ECHA un Eiropas Reģionu komiteja.
- Trešā kopa aptver četras tīmekļa vietnes, kuru darbības rezultāti ir vāji un kuru vērtējums ir zemāks par vienu ceturtdaļu no grupētā multilingo indeksa (Eiropas Centrālā banka, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra).

Ir svarīgi atzīmēt, ka daudzvalodu metrikā nav ņemta vērā mašīnmācīšanās tulkošanas rīku pieejamība, kas tiek piedāvāti dažās 23. attēlā iekļautajās interneta vietnēs, piemēram, ECB vai Eiropas Komisijā.

6.7 Secinājumi

Šajā nodaļā ir aplūkota daudzvalodu satura pieejamība ES tīmekļa vietnēs. Pamatojoties uz valodu noteikšanas metožu piemērošanu analizētajās tīmekļa vietnēs, aplēses par daudzvalodu satura pieejamību liecina, ka ES iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnēs ir lielas atšķirības. Tas var radīt problēmas saistībā ar pieejamību ES iedzīvotājiem, ņemot vērā pašreizējo valodu prasmju sadalījumu iedzīvotāju vidū (sīkāku analīzi par šo jautājumu skatīt 7. nodaļā).

Otrs secinājums ir tāds, ka lielākajai daļai iestāžu ir labi rezultāti attiecībā uz daudzvalodu satura vispārējo pieejamību. Tas mazāk attiecas uz Eiropas Komisiju, kuras kopējais sniegums ir tuvs 13 analizēto tīmekļa vietņu vidējam rādītājam. Eiropas Centrālā banka, kurai ir ļoti zems punktu skaits, ir nepārprotamāka iestāžu vidū. Pierādījumi no citām ES struktūrām ir neviendabīgi, lai gan ombudam tie ir salīdzinoši augsti. Attiecībā uz aģentūrām, lai gan ir labi piemēri, piemēram, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra, lielākā daļa aģentūru savā tīmekļa vietnē npublicē saturu visās oficiālajās valodās.

Visbeidzot, saskaņā ar mūsu izpēti "vajadzību" analīzi, ko piemēro ES iestādēm, lielākā daļa šo iestāžu visās oficiālajās valodās publicē saturu, kas "vēlējās būt pieejams visās valodās". Eiropas Komisijas rādītāji attiecībā uz šo pasākumu ir mazāk labi, savukārt Eiropas Centrālā banka atkal ir sliktāka ar saviem ļoti zemajiem rezultātiem. Tas liecina, ka ir iespējami uzlabojumi, koncentrējoties

uz tām satura sadaļām, kurās, visticamāk, būs “galvenokārt primārais” materiāls, kā izklāstīts 5. nodaļā.

Lai gan šis pētījums ir pirmais sistemātiskais pētījums par daudzvalodību ES tīmekļa vietnēs, tomēr ir svarīgi norādīt uz dažiem iespējamiem pētījuma ierobežojumiem un noteikt jomas, kurās vajadzīgi turpmāki uzlabojumi. Šajā pētījumā nebija iespējams paplašināt vajadzību tipoloģijas analīzi, attiecinot to uz visām struktūrām, kā arī nebija iespējams noteikt tīmekļa lapas, kurās tika piedāvāta mašintulkošana. Vēl viens veids, kā panākt uzlabojumus, būtu apsvērt tīmekļa satura garumu; viena tīmekļa lapa var atšķirties no dažiem simtiem rakstzīmju līdz daudziem tūkstošiem. Šos faktorus varētu ņemt vērā pētījuma metodoloģijas atkārtojumos un turpmākajos pētījumos.

7. EIROPAS IEDZĪVOTĀJU VALODU PRASMES

GALVENIE SECINĀJUMI

- Eurostat 2016. gadā veikto jaunāko pieaugušo izglītības apsekojuma (AES) apsekojuma datu analīze liecina, ka ES27 pieaugušo iedzīvotāju (vecumā no 25 līdz 64 gadiem) visvairāk lietotās dzimtās valodas ir vācu (18 %), franču un itāļu (14 % katrs), spāņu un poļu valoda (10 % katrs). Divas trešdaļas respondentu ir dzimtā valoda vienā no šīm piecām valodām.
- Eiropas Savienībā nav kopējas valodas, kurā lielākā daļa iedzīvotāju runā ļoti labā līmenī (valsts vai prasmīgi). Aptuveni 20 % ES pieaugušo iedzīvotāju var sazināties ļoti labā līmenī vācu valodā, kam seko franču valoda (aptuveni 16 %), itāļu (14 %) un angļu valoda (13 %).
- Valodu iekļaušanas līmenis no saziņas angļu (vienvalodīgās) valodas režīmā atkarībā no izmantotā valodas prasmes rādītāja ir 13–45 % no 27 ES dalībvalstu pieaugušo iedzīvotāju skaita, palielinoties līdz 43–65 % pieaugušo trīsvalodu režīmā (angļu, franču un vācu). Pilnībā daudzvalodu režīms nodrošinātu 97–99 % ES pieaugušo iedzīvotāju lingvistisko iekļaušanu.
- Tā kā ES tīmekļa vietnē publicēto saturu un tā tulkojumus var uzskatīt par sabiedrisko labumu šā termina ekonomiskajā nozīmē, a priori efektīvāk ir centralizēt tulkošanas izmaksas ES līmenī, nevis ļaut iedzīvotājiem segt tulkošanas izmaksas.
- Mašīntulkošanai var būt svarīga nozīme ES komunikācijas politikā, taču tā nevar aizstāt cilvēku tulkojumus.
- 25–35 % ES vārtejas tīmekļa vietnes un Eiropas Komisijas tīmekļa vietnes apmeklētāju izmantoja angļu valodu, taču lielākā daļa no šiem apmeklētājiem, visticamāk, būs trešo valstu pilsoņi. Priekšroka jādod ES iedzīvotāju lingvistiskajai izvēlei salīdzinājumā ar trešo valstu iedzīvotājiem.
- Svešvalodu apguve var veicināt ES pilsoņu savstarpējo sapratni, Eiropas mobilitāti, iekļaušanu un saziņu ar ES iestādēm. Konferences par Eiropas nākotni ieteikumos un daudzvalodu digitālajā platformā paustās idejas uzsver, cik svarīgi ir veicināt daudzvalodību kā tiltu uz citām kultūrām jau no agrīna vecuma.

7.1 Ievads

Šajā nodaļā ir novērtēta ES daudzvalodu komunikācijas auditoriju “pieprasījuma puse”, analizējot ES iedzīvotāju valodu prasmes. Tas ļauj mums novērtēt, cik lielā mērā ES komunikācijas politika (“piedāvājuma puse”) ir pieejama un pārredzama, ņemot vērā pašreizējo valodu prasmju sadalījumu ES. Pēc valodu prasmju apsekojuma datu analīzes nodaļā aplūkots ES tīmekļa vietnes apmeklētāju valodu profils, mašīntulkošanas nozīme ES un priekšlikumi daudzvalodības veicināšanai plašākā izglītības sistēmā.

7.2 Metodoloģija

Šajā pētījumā izmantots jaunākais AES, kas ir Eurostat, Eiropas Statistikas biroja, reprezentatīvs apsekojums par ES-27 iedzīvotājiem.⁷⁰ Visas definīcijas un rādītāji attiecas uz Eiropas iedzīvotājiem vecumā no 25 līdz 64 gadiem un dzīvo privātās māsaimniecībās pašreizējās 27 ES dalībvalstīs. Aptauja notika 2016. un 2017. gadā, un dati pirmo reizi tika publicēti 2018. gadā. Mēs izmantojam grozīto versiju, kas publicēta 2021. gadā.⁷¹ Svarīgi ir tas, ka AES satur informāciju par respondentu dzimto(-ajām) valodu(-ām) un svešvalodu zināšanām. Jautājums “Cik daudz valodu

70 Pieejams šeit: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/adult-education-survey>

71 Gazzola (2014; 2016b) sniedz līdzīgu analīzi, izmantojot pirmo un otro AES vilni (2007., 2011.).

jūs varat lietot, izņemot jūsu dzimto(-ās) valodu(-as)?” ļauj uzskaitīt līdz pat septiņām valodām. Divi jautājumi ir vērsti uz pirmo divu svešvalodu prasmju līmeņa novērtēšanu. Respondenti varētu paši novērtēt savas prasmes pirmajā un otrajā svešvalodā, izmantojot četrus deskriptorus:

- **Elementārais:** “ES saprotu un varu izmantot dažus vārdus un frāzes”.
- **Godīgs:** “ES varu saprast un izmantot visbiežāk sastopamās ikdienas izpausmes. ES lietoju valodu saistībā ar pazīstamām lietām un situācijām”.
- **Labs:** “ES varu saprast skaidras valodas būtību un sagatavot vienkāršus tekstus. ES varu aprakstīt pieredzi un notikumus un diezgan brīvi sazināties”.
- **Prasmīgs:** “ES varu saprast dažādus prasīgus tekstus un elastīgi lietot valodu. ES gandrīz pilnībā apgūstu valodu”.

Šie deskriptori ir precīzāki nekā tie, kas izmantoti Eiropabarometra aptaujā,⁷² un tie atbilst Eiropas vienotās valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmas (CEFR) pieejai. Turpmākā analīze attiecas uz pašreizējām ES-27 dalībvalstīm (ja vien nav norādīts citādi). Tā kā svešvalodu prasmes līmenis ir svarīgs mainīgais lielums, kas jāņem vērā šajā pētījumā, pārējā pētījuma daļā mēs apsvēsim tikai pirmās un otrās svešvalodas, kurās runā ES iedzīvotāji. Kā norādīts, AES nevāc informāciju par prasmju līmeni (ja tāds ir) trešajā, ceturtajā un turpmākajās valodās līdz septiņām respondentu runām. Citiem vārdiem sakot, šajā nodaļā iekļautās tabulas nevar sniegt informāciju par vairāk nekā divu svešvalodu prasmju līmeni. Tā rezultātā var nedaudz par zemu novērtēt to respondentu īpatsvaru, kuri runā svešvalodās pamatlīmenī, taču ir maz ticams, ka sistemātiski par zemu tiks novērtēts to cilvēku īpatsvars, kuri prot svešvalodas. Kopumā ES līmenī ir retums, ka cilvēki papildus dzimtajai(-ām) valodai(-ām) pilnībā pārzina trīs vai vairākas valodas; prasmīgākie līmeņi ir izplatītāki attiecībā uz pirmajām un reizēm otrajām zināmajām svešvalodām, savukārt trešās un papildu valodas (ja tādas ir) parasti runā zemākā līmenī.⁷³

7.3 Rezultāti

Turpmāk 7. tabulā ir norādīts to ES iedzīvotāju īpatsvars vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri paziņo, ka runā 24 ES oficiālajās valodās kā dzimtā(-as) valoda(-as) vai kā svešvaloda.⁷⁴ Otrajā slejā norāda to iedzīvotāju procentuālo daļu, kuri paziņo, ka viņiem ir dzimtā valoda, kas norādīta pirmajā slejā. Trešajā līdz sestajā slejā mēs ziņojam par to ES iedzīvotāju procentuālo daļu, kuri deklarē, ka viņi spēj runāt valodā kā pirmā vai otrā svešvaloda pēc prasmju līmeņa (kā atzīmēts, AES sniedz informāciju par prasmju līmeni tikai pirmajām divām respondentiem vislabāk zināmajām svešvalodām). Pēdējā ailē pirms kopsummās uzrāda to iedzīvotāju procentuālo daļu, kuri paziņo, ka nezina valodu (kā jau minēts, šis procents ir augšējā robeža, jo AES nav informācijas par prasmes līmeni (ja tāds ir) trešajā, ceturtajā un turpmākajās svešvalodās).

7. tabula: Eiropas iedzīvotāju valodu prasmes vecumā no 25 līdz 64 gadiem, pa valodām

Dzimtā langage	Valodas kā svešvalodas zināšanas pēc līmeņa				Nav	Kopā
	Pamatlīmeņa	Godīgs	Labi, labi	Lietpratīgs		

72 Eiropabarometra aptaujās 2001., 2006. un 2012. gadā cilvēkiem tika jautāts, kādās valodās viņi varētu runāt “pietiekami labi, lai varētu sarunāties”, un viņi varēja izvēlēties trīs zināšanu līmeņus, proti, “ļoti labu”, “labu” vai “pamatu” bez specifikācijas.

73 Luksemburgas situācija ir īpaši saistīta ar tās daudzvalodu iedzīvotāju skaitu. Luksemburgā daudzi uzskata, ka luksemburgiešu valoda ir dzimtā valoda, un tās norāda, ka franču un vācu valoda (abas valsts administratīvās valodas) ir pirmā/otrā pazīstamākā svešvaloda. Tā kā AES vāc datus par zināšanu līmeni tikai par pirmajām divām respondentiem zināmajām svešvalodām, mūsu analīzē var būt par zemu novērtēts to iedzīvotāju īpatsvars, kuri šajā valstī runā angļu. Tomēr, ņemot vērā šīs valsts salīdzinoši nelielo demogrāfisko lielumu, tas būtiski neietekmē mūsu vispārējos rezultātus attiecībā uz ES kopumā.

74 Autori pateicas Dr. Daniele Mazzacani (pētniecības grupa “Ekonomika, politikas analīze un valoda”, Ulster University) par viņa vērtīgo palīdzību šīs sadaļas sagatavošanā.

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

	pamati		gadskārta				
Latviešu valoda							
Bulgāru bulgāru	1.7	0.0	0.0	0.0	0.0	98.2	100.0
Horvātu valoda	1.1	0.0	0.0	0.1	0.1	98.7	100.0
Čehu čehijas	2.4	0.0	0.2	0.3	0.3	96.8	100.0
Dāņu dāņu valoda	1.1	0.0	0.1	0.0	0.1	98.7	100.0
Holandiešu valoda	4.8	0.2	0.3	0.2	0.2	94.3	100.0
Latviešu valoda	1.9	9.0	14.3	17.3	11.3	46.3	100.0
Igaņu valoda	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	99.7	100.0
Somu somu valodā	1.1	0.0	0.1	0.1	0.1	98.7	100.0
Franču valoda	13.7	3.7	3.9	2.9	1.8	74.1	100.0
Vācu valoda	17.9	1.9	3.1	2.9	2.4	71.9	100.0
Grieķijas grieķu valoda	2.5	0.0	0.1	0.1	0.1	97.2	100.0
Ungāru ungāru	2.7	0.0	0.1	0.1	0.1	97.1	100.0
Īru valoda	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	99.7	100.0
Itāliešu itāļu valoda	13.8	0.4	0.6	0.5	0.4	84.2	100.0
Latviešu valoda	0.3	0.0	0.1	0.0	0.0	99.5	100.0
Lietuviešu valoda	0.6	0.0	0.0	0.0	0.1	99.3	100.0
Maltiešu maltiešu valoda	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	99.9	100.0
Poļu poļu valoda	9.6	0.1	0.1	0.1	0.1	90.1	100.0
Portugāļu valoda	2.8	0.1	0.1	0.1	0.1	96.8	100.0
Rumāņu	4.9	0.0	0.1	0.1	0.1	94.9	100.0

rumāņu valoda							
Slovāku slovāku	1.3	0.0	0.0	0.0	0.0	98.7	100.0
Slovēņu slo	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	99.5	100.0
Spāņu valoda	10.2	1.4	1.6	1.2	1.2	84.5	100.0
Zviedru zviedru valoda	1.7	0.2	0.4	0.3	0.3	97.1	100.0

Avots: Eurostat, 2021. gads, AES 2016. 24 ES oficiālās valodas. Svērtie rezultāti, kas paziņoti procentos. Kopējā procentuālā daļa, kas attiecas uz iedzīvotājiem vecumā no 25 līdz 64 gadiem. Novērojumu skaits: 174,688. Piezīme: Dānijas AES paraugā ir liels skaits trūkstošu vērtību diviem AES mainīgajiem lielumiem, t. i., "Pirmā pazīstamākā valoda, kas nav māte" un "Otra vislabāk zināmā valoda, izņemot māti", kas noved pie tā, ka tiek par zemu novērtēts to iedzīvotāju īpatsvars, kuri šajā valstī spēj izmantot svešvalodu (sk. 4. pielikumu). Ņemot vērā Dānijas salīdzinoši nelielo demogrāfisko lielumu salīdzinājumā ar pārējo ES, tas būtiski neietekmēs mūsu vispārējos secinājumus.

Visvairāk lietotās dzimtās valodas ES 27 dalībvalstīs ir vācu valoda (18 %, procentuālā daļa ir noapaļota līdz vienībai), franču un itāļu valoda (14 % katrā), spāņu un poļu valoda (10 % katrā). Aptuveni divas trešdaļas ES iedzīvotāju ir dzimtā valoda vienā no šīm piecām valodām. Seko rumāņu un nīderlandiešu valoda ar gandrīz 5 % katrā. Mazāk nekā 2 % iedzīvotāju ir dzimtā valoda angļu valodā. Lielākā daļa angļu valodas runātāju ES nav dzimtā valoda. Angļu valoda ir visbiežāk mācītā svešvaloda ES valstu izglītības sistēmā, kam seko franču un vācu valoda. Tikai 11 % ES iedzīvotāju apgalvo, ka ir prasmīgi angļu valodā, savukārt vidējie līmeņi (taisnīgi un labi, AES izteiksmē) ir izplatītāki. Aptuveni 9 % eiropiešu var teikt tikai dažus vārdus šajā valodā.

Lielākā daļa iedzīvotāju Eiropas Savienībā runā ļoti labā līmenī (t. i., dzimtajā vai lietpratīgā valodā). Ļoti labs valodu prasmi līmenis ir nepieciešams, lai saprastu sarežģītus dokumentus par, piemēram, pilsoņu tiesībām un pienākumiem, finansēšanas iespējām, tīmekļa vietnēm, kurās sniegti paziņojumi par veselību par pārtiku, un citiem politikas jautājumiem. Tikai aptuveni piektā daļa pieaugušo ES iedzīvotāju var sazināties bez pārāk lielām pūlēm vācu valodā (t. i., vācu valodā runājošo personu un iedzīvotāju, kas to prot kā svešvalodu, summa), kam seko franču valoda (aptuveni 16 %), itāļu (14 %) un angļu valoda (13 %).

ES iedzīvotāju valodu prasmes ir galvenais elements, lai novērtētu ES komunikācijas par politikas lēmumu pieņemšanu pārredzamību, pieejamību un iekļautību. Mēs galvenokārt neinteresējam, vai ES iedzīvotājiem ir pietiekamas svešvalodu prasmes, lai varētu neformāli sarunāties, lasīt vienkāršus tekstus vai ceļot vai veikt elementārus uzdevumus citā valodā. Mēs esam ieinteresēti izpētīt, cik lielā mērā ES iedzīvotājiem a priori ir pieejama saziņa ar ES iedzīvotājiem valodā, kurā viņi ir prasmīgi. Tā kā ES iestādes, struktūras un aģentūras ir starptautiska valsts pārvalde, kas ir atbildīga ES pilsoņu priekšā (sk. 4. nodaļu), tās valodu politika ir elements, kas jāņem vērā, novērtējot tās pieejamību un pārredzamību. Ņemot vērā to, ka ES ir daudzvalodīga un trūkst kopīgas valodas, kurā lietpratīgi runā lielākā daļa iedzīvotāju, ES demokrātijas būtisks aspekts ir daudzvalodu pieeja saziņai ar sabiedrību.

Šajā kontekstā svarīgs jautājums ir par to, cik lielā mērā dažādas oficiālo valodu kombinācijas veicina iekļaujošu un pieejamu komunikācijas politiku. Mēs salīdzinām piecas iespējamās oficiālo valodu kombinācijas:

- 1. Monolingvisms, vai tikai angļu valodas saziņas politika,** pamatojoties tikai uz angļu valodas lietojumu. Šis valodu režīms atbilst daudzu ES iestāžu, struktūru vai aģentūru tīmekļa vietņu de facto komunikācijas politikai (6. nodaļa).

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

2. **Divvalodība** ietver tikai franču un vācu valodu, divas no Eiropas Komisijas “procesuālajām valodām”. Šis valodu režīms mūsdienās netiek izmantots praksē, bet ir interesanti to pārbaudīt, jo franču un vācu valoda ir visvairāk mācītās svešvalodas ES pēc angļu valodas, un tajās runā daudzi ES iedzīvotāji, kuriem ir dzimtā valoda.

3. **Trīsvalodība**. Šajā komunikācijas politikā izmanto angļu, franču un vācu valodu. Tās atbilst Komisijas “procesuālajām valodām”.

4. **Hexalingualism**. Šī komunikācijas politika balstās uz piecām visbiežāk lietotajām dzimtajām valodām ES, proti, franču, vācu, itāļu, poļu un spāņu valodu, kā arī angļu valodu. Apvienoto Nāciju Organizācijā tiek izmantots valodu režīms ar sešām valodām. Protams, seši ir patvaļīgs skaits.

5. **Daudzvalodība**. Tas atbilst pašreizējām 24 ES oficiālajām valodām.

Visbiežāk izmantotās valodu kombinācijas, ko ES iestādes, struktūras un aģentūras izmanto komunikācijā, ir iepriekš minētie vienalodu (angļu), trīsvalodu un daudzvalodu modeļi, taču ir interesanti salīdzināt divvalodu un sešvalodu modeļus.

8. tabulā pirmajā slejā ir norādītas piecas komunikācijas politikas. Otrajā slejā ir norādīts to ES pieaugušo iedzīvotāju īpatsvars, kuri apliecina, ka viņi zina vismaz vienu no kombinācijā lietotajām valodām vai nu kā dzimto valodu, vai kā pirmo vai otro svešvalodu lietpratīgā līmenī. Tāpēc otrajā slejā mēs pieņemam prasīgu lingvistiskās iekļaušanas definīciju (marķēta “A” zīme): mēs pieņemam, ka Eiropas iedzīvotāji ir lingvistiski iekļauti komunikācijas politikā, ja viņi vai nu ir dzimtā valoda vismaz vienā no valodām, vai arī viņi ir prasmīgi runājuši vismaz vienā no šīm valodām kā pirmā vai otrā svešvaloda.⁷⁵ Tas sniedz ticamu rādītāju attiecībā uz to iedzīvotāju īpatsvaru, kuriem ir valodu prasmes, lai saprastu sarežģītus ES dokumentus un runas (piemēram, saistībā ar uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus, runām Eiropas Parlamentā un sūdzību Eiropas Ombudam kādā no oficiālajām valodām). Ir maz ticams, ka vidēja līmeņa valodu prasmes būs pietiekamas, lai saprastu prasīgus dokumentus, un noteikti ne tādā pašā līmenī, kādā uzticas tiem, kam ir dzimtā valoda, vai cilvēkiem, kuri tajā ir prasmīgi.

8. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti, pēc ES komunikācijas politikas veida un pieejas lingvistiskās iekļaušanas definīcijai

Komunikācijas politika	A pieeja	B pieeja
Tikai angļu valodā	13%	45%
Divvalodība (franču un vācu)	35%	45%
Trīsvalodība (angļu, franču, vācu)	43%	65%
Hexalingualism (angļu, franču, vācu, itāļu, spāņu, poļu)	74%	86%
Daudzvalodība (24 oficiālās valodas)	97%	99%

75 Lietišķajos pētījumos valodu režīmu efektivitāti mēra pēc lingvistiskās balsstiesību atņemšanas koeficienta (Ginsburgh un Weber 2005; Gazzola 2016b), saukts arī par valodas izslēgšanas rādītāju (Gazzola 2016b). Lingvistiskās balsstiesību atņemšanas rādītājs ir to iedzīvotāju procentuālā daļa, “kuri, iespējams, nesaprot ES dokumentus (...), jo viņi nepārvalda nevienu oficiālo valodu” (Ginsburgh un Weber, 2005). Valodu režīms ir efektīvs, ja tas samazina lingvistisko balsstiesību atņemšanu, sagatavojot dokumentus valodu kombinācijā tā, ka to iedzīvotāju īpatsvars, kuri tos nesaprot, ir pēc iespējas mazāks un ideālā gadījumā nulle. Šajā pētījumā mēs praksē izmantojam ļoti līdzīgu rādītāju, jo balsstiesību atņemšanas rādītājs vienkārši papildina lingvistiskās iekļaušanas procentuālo daļu. Šajā pētījumā mēs iepazīstinām ar rezultātiem attiecībā uz lingvistisko iekļaušanu, nevis lingvistisku balsstiesību atņemšanu.

--	--	--

Source: Eurostat, 2021. gads, AES 2016. 27 ES dalībvalstis. Svērtie rezultāti, kas paziņoti procentos, noapaļoti vienībā. Kopējā procentuālā daļa, kas attiecas uz iedzīvotājiem vecumā no 25 līdz 64 gadiem. Novērojumu skaits: 174,688. Piezīme: "Apstiprināt A" persona ir iekļauta lingvistiski, ja persona vai nu ir dzimtā valoda vismaz vienā saziņas politikā lietotajā valodā, vai tai ir "profesionāls" prasmju līmenis šajā valodā kā pirmā vai otrā svešvaloda. B pieejā persona ir iekļauta lingvistiski, ja persona) ir vai nu dzimtā valoda, kas runā vismaz vienā saziņas politikā lietotajā valodā, vai tai ir vismaz "taisnīgs" prasmju līmenis šajā valodā kā pirmā vai otrā svešvaloda.

Trešajā slejā ir norādīts to ES pieaugušo iedzīvotāju īpatsvars, kuri paziņo, ka vismaz vienā no saziņas politikā izmantotajām valodām var runāt kā dzimtā valoda vai kā svešvaloda vismaz taisnīgā līmenī (AES definīcijā). Šajā pieejā (ko sauc par "B") lingvistiskā iekļaušana ir definēta brīvāk nekā A pieejā. Mēs summējam dzimtais valodas runātājus un iedzīvotājus, kas runā kā (pirmā vai otrā) svešvaloda, vismaz vienu no valodām, ko izmanto komunikācijas politikā taisnīgā, labā vai lietpratīgā līmenī. B pieejā tiek uzskatīts, ka taisnīgs un labs prasmju līmenis spēj sekot līdzi un saprast ES publicētos netehniskos tekstus, piemēram, tvītus vai vispārīgu informāciju par ES. Turpretī mēs neuzskatām, ka elementārās prasmes ir pietiekamas, lai jēgpilnā veidā būtu lingvistiski iekļaujošas. Šā iemesla dēļ 8. tabulā viņi tiek uzskatīti par līdzvērtīgiem tam, ka viņi nerunā kādā valodā.

Pieņemot divas pieejas valodas iekļaušanas definīcijai, mūsu mērķis ir nodrošināt augšējo un apakšējo robežu. 8. tabulā ir norādītas neto vērtības, jo, salīdzinot piecas komunikācijas politikas, tās novērš dubultu uzskaiti. Piemēram, būtu nepareizi vienkārši pievienot 7. tabulā norādītos procentus, aprēķinot to iedzīvotāju procentuālo daļu, kas spēj runāt vienā valodā angļu, franču un vācu valodā, jo cilvēki var zināt vairāk nekā vienu valodu. Svarīga ir to iedzīvotāju procentuālā daļa, kuri runā vismaz vienā no saziņas politikā izmantotās konkrētās kombinācijas valodām.

8. tabulā redzams, ka tad, ja ES savā paziņojumā izmanto tikai angļu valodu, tikai 13–45 % ES-27 pieaugušo var saprast publicēto dokumentu saturu (ja vien viņi nepaļaujas uz saviem vai mašintulkotajiem) atkarībā no pieņemtās lingvistiskās iekļaušanas definīcijas (t. i., A vai B pieejas). Papildus mītam, ka angļu valodas prasme Eiropā ir kļuvusi par vispārēju pamatprasmi, šie rezultāti liecina, ka dokumentu publicēšana tikai vienā valodā nav efektīva ES iestāžu komunikācijas politika. To ES iedzīvotāju procentuālā daļa, kas lingvistiski iekļauti saskaņā ar A pieeju, ir tikai 13 %. Tas nozīmē, ka, apsverot plašu — iespējams, sarežģītu un/vai ļoti tehnisku — ES dokumentu klāstu, aptuveni 87 % ES iedzīvotāju bez ievērojamām pūlēm nevarētu novērtēt, ko ES viņiem dara zināmu, ja tiek izmantota tikai angļu valoda. B pieejā lingvistiskā iekļaušana ir definēta brīvāk. 10. tabulā redzams, ka mazāk nekā pusei ES iedzīvotāju (45 %) ir vismaz pietiekams angļu valodas prasmju līmenis, kas nozīmē, ka lielākā daļa ES iedzīvotāju nespēj saprast pat vienkāršus tekstus vai tvītus šajā valodā.

Valodu iekļaušana dažādās ES valstīs ievērojami atšķiras. Tikai Īrijā un Maltā vismaz 50 % vai vairāk pieaugušo iedzīvotāju ir deklarēti kā pirmās vai otrās svešvalodas dzimtā valoda vai dzimtā valoda. Šis īpatsvars ir mazāks par 50 %, bet lielāks par 25 % Austrijā, Kiprā, Dānijā, Somijā, Nīderlandē un Zviedrijā (sk. papildinājuma A4.1 tabulu). Pārējā Eiropas Savienībā angļu valodas prasme nav tik izplatīta. Beļģijā, Igaunijā, Vācijā, Grieķijā, Luksemburgā un Slovēnijā to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir dzimtā valoda vai kuri tajā ir lietpratīgi, ir no 15 līdz 24 %⁷⁶. Pārējās 13 valstīs šī procentuālā daļa ir no 4 līdz 14 %.

Runājot par vācu un franču "bilingualisma" modeli, šis valodu režīms lingvistiski ietvertu 35–45 % ES pieaugušo iedzīvotāju. Divvalodu (vācu un franču) saziņas politika ir iekļaujošāka nekā vienvalodīgs modelis, kura pamatā ir tikai angļu valoda, taču tas galvenokārt ir saistīts ar to, ka ES ir liels skaits franču un vācu valodas runātāju. Ja šo komunikācijas politiku pieņems, tad lingvistiski

76 Šajā sarakstā ir iekļauta arī Luksemburga, bet 4. zemsvītras piezīmē jau paskaidroto iemeslu dēļ šīs valsts rezultāti jāinterpretē piesardzīgi.

iekļauto iedzīvotāju procentuālā daļa (pamatojoties uz A pieeju) pārsniedz 50 % tikai četrās valstīs (t. i., Austrijā, Francijā, Vācijā un Luksemburgā). Ja mēs uzskatām, ka lingvistiski ir iekļauti cilvēki, kuriem ir vismaz pietiekams prasmju līmenis franču vai vācu valodā (piederums B), aina nedaudz uzlabojas, jo vairāk nekā trīs ceturtdaļas Beļģijas iedzīvotāju būtu iekļauti lingvistiski (precīzāk — 78 %), bet pārējā ES iedzīvotāju daļa paliktu izslēgta. B pieejā daudz mazāk nekā puse pieaugušo iedzīvotāju 22 no 27 valstīm būtu lingvistiski iekļauti, ja ES komunikācijas politikā izmantotu tikai franču un vācu valodu (sk. A4.1. tabulu). Tas ir saistīts ar to, ka lielākajā daļā valstu franču un vācu valoda netiek intensīvi mācīta, parasti mācās kā otrās svešvalodas pēc angļu valodas (Eurydice 2017). Ja skolu sistēmās netiek veicināta tādu valodu mācīšana, kas nav angļu valoda, un pasākumi daudzvalodības veicināšanai plašsaziņas līdzekļos, maz ticams, ka eiropieši attīstīs augstu prasmju līmeni citās svešvalodās, izņemot angļu valodu.

Trīsvalodu saziņas politika ietver angļu, franču un vācu valodu (8. tabula). Šai politikai ir ievērojami lielāka lingvistiskā iekļaušana nekā pirmajām divām politikas jomām. Trīsvalodu saziņas politikā tiek sagatavoti dokumenti, kurus var saprast 43–65 % ES iedzīvotāju. Tomēr tajā nav iekļauti 57–35 % ES pieaugušo iedzīvotāju. Komunikācijas politika, kurā izmanto tikai trīs Eiropas Komisijas “procesuālās valodas”, ir tālu no pieejamības Dienvideiropas un Austrumeiropas valstu iedzīvotājiem, un arī Ziemeļvalstīs tā nav pilnībā pārredzama.

Ja papildus angļu, franču un vācu valodai izmanto itāļu, poļu un spāņu valodu (sk. ceturto komunikācijas politiku 8. tabulā), ES iedzīvotāju īpatsvars valodu ziņā neapšaubāmi ietver palielinājumu Itālijā, Polijā un Spānijā un mazākā mērā Lietuvā. Tas arī nedaudz uzlabo situāciju Portugālē, Slovākijā un Slovēnijā. Komunikācijas politikai, kurā izmanto vismaz šīs sešas valodas, ir jābūt pieejamai 74–86 % ES pieaugušo iedzīvotāju atkarībā no pieņemtās iekļaušanas definīcijas. Tomēr to pieaugušo īpatsvars, kas lingvistiski iekļauti A pieejā lietotajā definīcijā, 16 valstīs ir mazāks par 50 %. Tas ir mazāks par 50 % sešās valstīs, ja mēs pieņemam B pieeju, kas visas atrodas Austrumeiropā (sk. pielikuma A4.1 tabulu).

Piektā saziņas politika (“daudzvalodīga”) atbilst pašreizējai politikai ar 24 oficiālajām valodām. 8. tabulā redzams, ka daudzvalodu režīms ir ļoti iekļaujoša un pieejama komunikācijas politika, jo 97–99 % pieaugušo iedzīvotāju lingvistiski ir iekļauti 24 oficiālajās valodās. Tikai Igaunijā un Latvijā daudzvalodu komunikācijas politika nav pilnībā iekļaujoša. Tas ir saistīts ar ievērojamu krievvalodīgo mazākumtautību klātbūtni. Kad mēs pieņemam stingru lingvistiskās iekļaušanas definīciju (A pielikums), maznozīmīga iedzīvotāju daļa (t. i., vairāk nekā 2 %) nav pilnībā iekļauta lingvistiski pat tad, ja 24 oficiālās valodas tiek lietotas Austrijā, Beļģijā, Kiprā, Dānijā, Somijā, Francijā, Vācijā, Grieķijā, Lietuvā, Luksemburgā, Nīderlandē, Slovēnijā un Zviedrijā. Tas ir saistīts ar tādu migrantu grupu klātbūtni, kuri runā tādās valodās kā arābu, albāņu vai turku valoda un kuras vēl nav ieguvušas uzņēmējas valsts oficiālās valodas prasmi. Tas uzsver nepieciešamību pēc valodu integrācijas politikas valsts līmenī.

ES politikas veidotāju uzdevums ir novērtēt kompromisus starp dažādu komunikācijas politikas modeļu efektivitāti un izmaksām. Šīs analīzes rezultāti var palīdzēt lēmumu pieņēmējiem pieņemt pārdomātākus lēmumus vairākos aspektos. Rezultāti liecina, ka daudzvalodu komunikācijas politika pašlaik ir visefektīvākā un taisnīgākā saziņas politika starp piecām alternatīvām, kas salīdzinātas šajā pētījumā. Tā ir visefektīvākā, jo tā maksimāli palielina lingvistisko iekļaušanu (t. i., to pilsoņu īpatsvaru, kuri spēj saprast vismaz vienu no valodām, kurās dokumenti tiek publicēti), un ir taisnīgi tādā nozīmē, ka tā nediskriminē eiropiešus atkarībā no viņu dzīvesvietas valsts, vecuma vai izglītības līmeņa. AES datu turpmākās analīzes rezultāti (sk. A4.2. tabulu un A4.3. tabulu, kas paziņoti pielikumā) liecina, ka gados vecākiem cilvēkiem un mazāk izglītotiem cilvēkiem ir mazāka iespēja, ka viņiem būs vismaz dažas svešvalodu zināšanas, un tāpēc tie, visticamāk, tiks izslēgti, ja viņu dzimtā valoda netiks izmantota oficiāliem mērķiem.

Daudzvalodu komunikācijas politikas īstenošana rada finansiālas izmaksas par tulkošanu un mutisko tulkošanu, kā arī administratīvo sarežģītību ES iestādēm, kas noteikti ir jāņem vērā politikas izvēlē. Saskaņā ar pēdējiem oficiālajiem datiem par 2012. gadu rakstiskās un mutiskās

tulkošanas izmaksas ES bija aptuveni 1,1 miljards euro, kas atbilst mazāk nekā 0,0081 % no toreizējo 28 ES valstu IKP (0,0097 %, ja uzskatām, ka ES-27 bez Apvienotās Karalistes) un 1 % no ES budžeta (Gazzola un Grin 2013). Lai gan ekonomiskā/finansiālā ziņā daudzvalodu komunikācijas politiku nevar definēt kā neilgtspējīgu, varētu apgalvot, ka resursus, kas ietaupīti no rakstiskās un mutiskās tulkošanas, varētu izmantot citiem mērķiem. Tā ir politiska izvēle. Bet mums ir jāapsver šādas izvēles ietekme uz ES kopumā. Komunikācijas politika, kurā izmanto tikai angļu vai tikai angļu, franču un vācu valodu, nozīmēs mazākus izdevumus par rakstisko un mutisko tulkošanu ES budžetā, bet tā attiecīgi novirzīs izmaksas uz ES pilsoņiem, kuri nepārvaldīs nevienu no izmantotajām valodām (sk. arī 2010. gada Grin; 2015). Neatrisināts jautājums ir par to, vai tas nozīmēs vispārēju daudzvalodības pārvaldības kopējo izmaksu samazinājumu. ES tīmekļa vietnē publicēto publisko saturu un tā tulkojumu var uzskatīt par sabiedrisku labumu ekonomiskā nozīmē, jo tas nav konkurējošs patēriņa ziņā un nav izslēdzams (Wickström et al. 2018). Daudzi cilvēki var lasīt bezmaksas tīmekļa lapas saturu vienlaicīgi (tīmekļa lapa nav konkurējoša), un ikvienam var piekļūt, ja vien viņiem ir ierīce, un netiek izmantotas paroles (neviens nav apzināti izslēgts). Tīmekļa lapu tulkošanas izmaksas nav atkarīgas no saņēmēju skaita, bet tikai no valodu skaita. Citiem vārdiem sakot, ES budžeta izmaksas tīmekļa vietnes tulkošanai ir vienādas, ja tās lasa viena persona vai 100 miljoni cilvēku. Šā iemesla dēļ a priori efektīvāk ir centralizēt tulkošanas izmaksas ES līmenī, nevis personām, kas sedz tulkošanas izmaksas.

Valodu pieejamības pakāpe, kas izriet no piecām iesniegtajām komunikācijas politikām, attiecas uz konkrētu brīdi laikā. Izglītība var lēnām ietekmēt valodu prasmju sadalījumu un palīdzēt uzlabot svešvalodu prasmes (sk. šīs nodaļas 6. iedaļu). Tomēr ir vērts uzsvērt, ka valodas pilda svarīgu simbolisku funkciju (Edwards 2009). Atturēšanās no ES oficiālās valodas lietošanas saziņā, jo tās runātāji pārvalda citu oficiālo valodu, politisku un simbolisku iemeslu dēļ var kļūt par ļoti apstrīdētu jautājumu, kā arī ierosināt juridiskus jautājumus (sk. 3. nodaļu).

Pēdējais jautājums attiecas uz ES mērķauditoriju sociālekonomisko profilu. Var apgalvot, ka ne visi eiropieši ir ieinteresēti piekļūt visiem ES publicētajiem dokumentiem. Piekļuve ES dokumentiem var būt svarīgāka noteiktām cilvēku grupām, piemēram, īpaši darba profili parasti augsti kvalificētiem darba ņēmējiem. Nepieciešamība piekļūt ES informācijai var būt svarīgāka personām, kas strādā konkrētā darbā, piemēram, lēmumu pieņēmējiem, vadītājiem un profesionāļiem, nekā personām, kas strādā pamata profesijās vai lietvedības atbalsta darbiniekiem. Kritiski svarīgs jautājums ir par to, vai daudzvalodu komunikācijas politika ir izdevīga arī šīm cilvēku grupām, vai arī pietiek ar vienas valodas saziņas politiku.

AES datu analīze par valodu prasmēm sadalījumā pa profesijas veidiem (sk. A.4.4. tabulu, kas sniegta pielikumā) apstiprina, ka augsti kvalificētiem darba ņēmējiem ir labākas svešvalodu prasmes nekā mazkvalificētiem darba ņēmējiem, un tāpēc ir mazāk ticams, ka viņi tiks izslēgti lingvistiski, ja viņu dzimtā valoda netiks izmantota ES komunikācijā. Tas nenozīmē, ka daudzvalodu komunikācijas politika nepiedāvā viņiem komunikatīvus ieguvumus. Divas profesiju grupas, kas pārstāv visaugstāko kvalifikāciju, izmantojot AES kategorijas, ir "vadītāji" (5 % no parauga) un "profesionāļi" (21 % no izlases). To Eiropas vadītāju īpatsvars, kuri lingvistiski ir iekļauti vienvalodīgās saziņas politikā (t. i., tikai angļu valodā), ir tikai 26 % saskaņā ar A pieeju (t. i., iekļautie cilvēki ir vai nu angļu valodas dzimtā valoda, vai arī tiem ir lietpratīgs līmenis tajā kā svešvalodai), un 67 %, ja mēs izmantojam B pieeju (t. i., respondenti ir vai nu dzimtā valoda, vai vismaz taisnīga svešvalodas prasmes). Šie procenti ir attiecīgi 32 % un 78 % profesionāļu vidū. Citiem vārdiem sakot, tikai neliela daļa Eiropas vadītāju un profesionāļu ir dzimtā valoda vai prasmīgi angļu valodas runātāji, un, ja tos publicē tikai šajā valodā, viņiem var būt grūtības izprast tehniska un juridiska rakstura ES dokumentus. Turklāt starp vienu trešdaļu un vienu ceturtdaļu vadītāju un profesionāļu ir vai nu nav, vai tikai pamatzināšanas angļu valodā.

7.4 ES tīmekļa vietņu apmeklētāju valodu profils

Tagad mēs pārskatām Eiropas Komisijas tīmekļa vietnes (<https://ec.europa.eu>) un EU Gateway tīmekļa vietnes (<https://european-union.europa.eu>) apmeklētāju valodu profilu, pamatojoties uz Komisijas sniegtajiem datiem. Komisijas tīmekļa vietnes apmeklētāju profils 2021. gadā bija šāds.

- Kopējais apmeklējumu skaits bija aptuveni 111 miljoni, kas atbilst 203 miljoniem lapu skatījumu, no kuriem 161 miljons unikālu lapu skatījumu. Vidējais apmeklējuma ilgums bija divas minūtes un četras sekundes. Lielākā daļa apmeklētāju meklēja informāciju par Covid-19 (jo īpaši par zaļo caurlaidi), kā arī par finansējuma iespējām.
- 72 % apmeklējumu bija no ES valstīm, no 10 valstīm visvairāk bija Vācija (12 miljoni apmeklējumu jeb 11 % no kopējā apmeklējumu skaita), tai sekoja Spānija (8,3 %), Itālija (7,7 %), Beļģija (6,7 %), Francija (5,6 %), Rumānija (4,6 %), Nīderlande (3,1 %), Grieķija (3,0 %), Polija (2,5 %) un Bulgārija (2,1 %).
- Ārpus ES lielākā daļa apmeklējumu notika no Apvienotās Karalistes un Amerikas Savienotajām Valstīm (6 % katra).
- Izmantojot pārlūka valodu, ko izmanto kā lietotāja valodas aizstājēju, visbiežāk lietotās valodas (gan ES, gan trešo valstu apmeklētāji) bija angļu valoda (35 %), vācu (12 %), spāņu (9 %), itāļu (7 %), franču (7 %), holandiešu (4 %), rumāņu (3 %), portugāļu (3 %), poļu (2 %), grieķu (2 %). Izņemot angļu valodu, pārlūka valodas daļas vairāk vai mazāk atbilst apmeklētāju īpatsvaram no valsts(-īm), kurā(-s) valoda ir oficiālā valoda (piemēram, franču valoda tiek lietota gan Francijā, gan Beļģijā, un holandiešu valodā gan Beļģijā, gan Nīderlandē). Tāpēc ir iespējams, ka lielākā daļa apmeklētāju, kas izvēlas tīmekļa lapu versiju angļu valodā, atrodas ārpus ES.

Runājot par ES vārtejas portālu, 2021. gadā situācija bija šāda.

- Vārteja tika apmeklēta aptuveni 32 miljonus reižu ar vidējo ilgumu 1 min 48s. Bija 56 m skatījumi, no kuriem 44 miljoni bija unikāli lapu skatījumi. Apmeklētāji galvenokārt meklēja informāciju par ES valstīm un iestādēm.
- 10 valstis apmeklējumu ziņā bija Itālija un Vācija (11 % katra), Spānija (7 %), Francija un ASV (6 % katra), Polija (5 %), Rumānija un Portugāle (4 % katra), Apvienotā Karaliste un Beļģija (3 % katra).
- Visbiežāk lietotās valodas (aptuvenā pārlūkprogrammas valoda, gan ES apmeklētāji, gan trešo valstu apmeklētāji) bija angļu valoda (25 %), itāļu (12 %), vācu (11 %), spāņu (11 %), franču (7 %), portugāļu (5 %), poļu (5 %), rumāņu (3 %), holandiešu (3 %) un ungāru (2 %). Angļu valoda un mazākā mērā spāņu valoda ir pārāk pārstāvēta tādā nozīmē, ka to apmeklētāju īpatsvars, kuri lieto šīs valodas, pārsniedz to ES valstu apmeklētāju īpatsvaru, kurās šīs valodas ir oficiālas. Tas, visticamāk, ir saistīts ar to, ka daudzi apmeklētāji izvēlas šīs divas valodas (jo īpaši angļu valodu) ārpus ES.

Eiropas Komisija norāda, ka “viss saturs tiek publicēts vismaz angļu valodā, jo pētījumi liecina, ka ar angļu valodu mēs varam sasniegt aptuveni 90 % mūsu vietņu apmeklētāju vai nu viņu izvēlētajā svešvalodā vai dzimtajā valodā”.⁷⁷ Tomēr pastāv spriedze starp šo apgalvojumu un AES datu analīzi, kā arī iepriekš minēto apmeklētāju analīzi. Iespējams, ka aptuveni 90 % ES vietņu apmeklētāju, kas izmanto angļu valodu, var notikt saskaņā ar diviem pieņēmumiem. Pirmkārt, šis skaitlis, iespējams, ietver trešo valstu iedzīvotājus, kas, kā parādīts iepriekš, ir gandrīz viena trešdaļa no ES vārtejas portāla un Komisijas tīmekļa vietnes apmeklētājiem. Tomēr no politikas analīzes viedokļa priekšroka jādod ES iedzīvotāju lingvistiskajai izvēlei salīdzinājumā ar trešo valstu iedzīvotājiem. Otrkārt, daži apmeklētāji, kuri izvēlējās citas valodas, nevis angļu valodu, ir

⁷⁷ Skatīt “valodas mūsu tīmekļa vietnēs”: https://european-union.europa.eu/languages-our-websites_en

daudzvalodīgi un tādējādi spēj lasīt lapas angļu valodā, ja saturs nav pieejams viņu dzimtajā valodā. Kā norādīts iepriekšējā sadaļā, šī grupa ar augstu angļu valodas prasmi ir ļoti selektīva auditorija, piemēram, iedzīvotāji dažās ES valstīs, kur šīs valodas prasme ir izplatītāka, labāk izglītoti cilvēki un augsti kvalificēti darba ņēmēji. Pārredzamība, pieejamība, godīga konkurence, iespēju vienlīdzība un sociālā mobilitāte ar ES politikas palīdzību tiktu uzlabota, ja tiešsaistē publicētais “pamata” un “primārais” saturs (kā definēts 5. nodaļā) būtu sistemātiski pieejams ES oficiālajās valodās. Piemēram, piekļuve ES finansējuma iespējām var būt ļoti svarīga jaunuzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Ja ES komunikācijas politikā tiek izmantota tikai viena valoda, priekšroka var būt lielākām organizācijām, jo tām var būt lielākas valodu spējas angļu valodā. Uzmanības trūkums auditoriju daudzvalodu vajadzībām var veicināt izpratni par to, ka ES iestādes ir attālinātas un nošķirtas no iedzīvotāju dzīves.

Šos secinājumus apstiprina Eiropas Komisijas aptauja “Lietotāju valodas izvēle tiešsaistē” (sk. Eiropas Komisijas 2011. gada ziņojumu). Tas liecina, ka 90 % interneta lietotāju visās ES dalībvalstīs vienmēr apmeklētu tīmekļa vietni savā valodā, kad tiek piedāvāta šāda iespēja: 68 % ES iedzīvotāju pilnībā piekrīt šim apgalvojumam; 22 % “drīzāk piekrīt” un tikai 9 % “drīzāk” vai “stingri nepiekrīt” (attiecīgi 6 % un 3 %). Lai gan 55 % vismaz reizēm tiešsaistē lieto valodu, kas nav viņu dzimtā valoda, 44 % uzskata, ka viņiem trūkst interesantas informācijas, jo tīmekļa lapas nav viņiem saprotamā valodā. Ir svarīgi atzīmēt, ka Eiropas Komisijas aptauja attiecas uz tīmekļa vietnēm kopumā, nevis konkrēti uz ES tīmekļa vietnēm.

7.5 Mašīntulkošanas nozīme

Mašīntulkošana (MT) ir process, kurā dators tulko tekstu dažādās valodās, izmantojot programmatūru un bez tiešas cilvēka līdzdalības (galveno pieeju diskusiju sk. 5. pielikumā).⁷⁸ MT ir arvien svarīgāka ES. Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta (DGT) daudzvalodu darbību mērogs ir “bezprecedenta” ar ļoti lielu “juridisko un politisko nozīmi” (Svoboda et al. 2017). Neraugoties uz pieaugošo pieprasījumu pēc tulkošanas, Tulkošanas ģenerāldirektorāts darbojas saskaņā ar stingru izmaksu samazināšanas politiku (Tulkošanas ģenerāldirektorāts, 2017. gads). Tulkošanas ģenerāldirektorāts arī mudina citus ģenerāldirektorātus izmantot MT “attiecībā uz saturu, par kuru ir vajadzīga tikai pamatizpratne, un attiecībā uz valodu kombinācijām, kas dod labus rezultātus”.

MT sistemātiskai izmantošanai ir nepieciešama uzticama MT sistēma, kas spēj ražot augstas kvalitātes produkciju. Tulkošanas ģenerāldirektorāta stratēģiskajā plānā 2016.–2016–20. gadam ir norādīts, ka tas “uzlabos arī mašīntulkošanas sistēmas (MT@EC) lingvistisko un pakalpojumu kvalitāti [...], ļaujot dalībvalstīm pārvarēt valodas barjeras, darbojoties pāri robežām” (Tulkošanas ģenerāldirektorāts, 2016). MT@EC tika izveidota, lai “palīdzētu Eiropas un valstu publiskās pārvaldes iestādēm apmainīties ar informāciju par valodu barjerām ES” (Eiropas Komisija, 2016). MT@EC ir statistikas MT sistēma, ko uzlabo uz noteikumiem balstīta apstrāde (Mai, 2016).

Transporta ģenerāldirektorāts 2020.–2020–24. gada stratēģiskajā plānā uzsver MT būtisko lomu tās darbībās un to, ka tas turpinās pārbaudīt un uzlabot savas īpašumā esošās MT sistēmas (tagad saukta par eTranslation) kvalitāti un uzticamību. Saskaņā ar Komisijas tīmekļa vietni eTranslation ir bezmaksas, drošs un viegli izmantojams tulkošanas rīks, ko var izmantot ne tikai publiskā sektora amatpersonas un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji, bet arī Eiropas mazie un vidējie uzņēmumi, lai veicinātu starptautisko uzņēmējdarbību.⁷⁹ Saskaņā ar šā pētījuma intervijām eTranslation tiks pakāpeniski iekļauts ES tīmekļa lapās, kas izveidotas, izmantojot publicēšanas platformu — satura pārvaldības sistēmu (CMS), ko ģenerāldirektorāti izmanto, lai izveidotu tīmekļa vietnes, kas izstrādātas, pamatojoties uz atvērtā pirmkoda programmatūru.

78 Pētījuma autori pateicas Dr. Marco Civico (Ženēvas Universitāte) par viņa vērtīgo palīdzību šīs sadaļas sagatavošanā.

79 eTranslation: <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/eTranslation>.

MT svarīgā loma ES iestādēs nākotnē, visticamāk, palielināsies. MT izmantošanas paplašināšana ir skaidrs ES iestāžu mērķis (piemēram, sk. Eiropas vienoto patentu un neironu MT integrāciju ES Padomes prezidentūras laikā, kas apspriesta 5. pielikumā). MT var uzlabot profesionālu tulkošanu produktivitāti un atbalstīt plašu lietotāju loku ikdienas darbā, ja tas ietver piekļuvi ES informācijai.

Sistemātiska MT izmantošana var palīdzēt kļūdīt daudz dalībvalstu un iedzīvotāju bažas, kuri uzskata, ka novēloti tulkojumi (vai to trūkums) rada negodīgu diskrimināciju pret mazāk lietoto valodu runātājiem un sniedz nepamatotas priekšrocības tiem, kam ir dzimtā valoda (galvenokārt ārpus ES), vai ES iedzīvotājiem, kuriem ir angļu valodas zināšanas. MT tika veiksmīgi izmantots Re-open EU tīmekļa vietnē⁸⁰ un konferences par Eiropas nākotni daudzvalodu digitālajā platformā.

Lai gan MT tehnoloģija ir ievērojami progresējusi, arī pateicoties ievērojamiem ES ieguldījumiem, tā joprojām nespēj ražot rezultātus ar nomainīgi augstu un uzticamu precizitāti. Tādēļ darbs būtu jākoncentrē uz mašīntulkošanas plašāku un labāku integrāciju profesionālo tulkošanu darbplūsmā, kas ir izrādījusies veiksmīga. Pašlaik nav iespējams vispārēji izmantot MT, lai aizstātu cilvēku tulkošanu. Neprecīzi rezultāti, pat ja tie ir reti, var radīt būtisku kavēšanos rediģēšanas nepieciešamības dēļ un var radīt papildu problēmas. Neraugoties uz šiem trūkumiem, MT var būt svarīga loma ES komunikācijas politikā, uzlabojot daudzvalodu saturu, jo īpaši Eiropas Komisijas, Eiropas Centrālās bankas, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnē.

7.6 Daudzvalodības veicināšana izglītības sistēmā

Šis nodaļas pēdējais jautājums attiecas uz daudzvalodības veicināšanu plašākā izglītības sistēmā un Eiropas sabiedrībā. Lai gan izglītība ir valstu kompetencē, ES politika veicina svešvalodu mācīšanu skolās un universitātēs. Papildus tam, lai sagatavotu kandidātus, kas piesakās darbam ES iestādēs, un uzlabotu pilsoņu saziņu ar ES, uzlabota valodu apguve var palīdzēt sasniegt plašākus sabiedrības mērķus, piemēram, veicināt Eiropas pilsoņu savstarpējo sapratni, Eiropas mobilitāti un mobilo pilsoņu iekļaušanu uzņemošajā sabiedrībā. Valodu daudzveidība ES ir izaicinājums, jo abi mērķi — mobilitāte un iekļaušana “iesaistīt valodas sarežģītā veidā, kas ne vienmēr sakrīt” (Grin, Marác un Pokorn, 2022: 8). Lai gan šis pētījums neattiecas uz plašo literatūru par ES valodu politiku, nesenajā lielajā Eiropas integrētajā pētniecības projektā “Mobilitāte un iekļautība daudzvalodu Eiropā” (Grin et al., 2018) ir radušies vairāki noderīgi priekšlikumi par to, kā atvieglot kompromisu starp mobilitāti un iekļaušanu, izmantojot valodu politiku; Grin, Marác, un Pokorn, 2022).

Kā daļa no ES centieniem veicināt mobilitāti, integrāciju un starpkultūru izpratni valodu apguve ir svarīga ES politikas prioritāte ar daudzām īpašām programmām un projektiem (vēsturisku pārskatu sk. Gazzola 2016a). Barselonas Eiropadomes 2002. gada 15. un 16. marta secinājumos tika aicināts veikt turpmākus pasākumus izglītības jomā, “lai uzlabotu pamatprasmju apguvi, jo īpaši jau no agra vecuma mācot vismaz divas svešvalodas”. To sauc par “mātes mēles + 2” formulu. Paziņojumā “Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru” (Eiropas Komisija, 2017. gads) Komisija izklāsta redzējumu par Eiropas izglītības telpu, kurā robežas nekavē kvalitatīvu, iekļaujošu izglītību, apmācību un pētniecību, un arvien biežāk tiek pavadīts laiks studēt, mācīties vai strādāt citā dalībvalstī. Divu valodu mācīšanās un runāšana papildus dzimtajai valodai tiek uzskatīta par galveno faktoru, lai veicinātu ne tikai mobilitāti un darba iespējas, bet arī lai veicinātu cilvēku kā eiropiešu identitātes spēcīgu apziņu, kā arī izpratni par Eiropas kopīgo kultūras un valodu mantojumu un tā daudzveidību (Eiropas Komisija, 2017).

Eiropas Parlaments nesenajā 2021. gada 11. novembra rezolūcijā “Eiropas izglītības telpa: vienota holistiska pieeja” (OV C 205/17, 20.5.2022.). 29. punkts:

“Uzsver, cik svarīgi ir apgūt svešvalodas un jo īpaši angļu valodu; uzsver, ka dalībvalstīm ir jārīkojas, lai atbalstītu valodu prasmju pilnveidi visos līmeņos, jo īpaši pamatzinātnes un vidējās izglītības jomā, lai īstenotu Eiropas Padomes mērķi “plurilingualisms” un sasniegtu

80 Tajā ir informācija par ceļošanas ierobežojumiem, kas saistīti ar Covid-19 ES valstīs: <https://reopen.europa.eu/en>.

kritēriju attiecībā uz visiem skolēniem, kuriem ir pietiekamas vismaz divu citu ES un tās dalībvalstu oficiālo valodu zināšanas ne vēlāk kā līdz pamatskolas izglītības beigām.”

ES pilsoņi ir iesnieguši vairākus priekšlikumus daudzvalodības veicināšanai izglītības sistēmā, izmantojot konferences par Eiropas nākotni daudzvalodu digitālo platformu 2021.–2022. gadā. Tajos ierosināts pastiprināt ES centienus, lai veicinātu valodu apguvi un atbalstītu valodu daudzveidību plašsaziņas līdzekļos un programmā “Erasmus+” (detalizēts pārskats par visām idejām ir sniegts Kantar Public, 2022). Visvairāk atbalstītā ideja izglītības, kultūras, jaunatnes un sporta jomā (kas bija arī piektā visvairāk atbalstītā ideja no 16 274 idejām, kas ierakstītas daudzvalodu digitālajā platformā) tieši attiecas uz valodu apguvi. Tā aicina ES izplatīt inovatīvas programmas “Erasmus+” rezultātus ar nosaukumu “Daudzvalodu paātrinātājs”, kas 2018. un 2019. gadā ir izrādījis veiksmīgs vairākās pamatskolās trīs ES valstīs (Bulgārija, Horvātija, Slovēnija). Programma “Daudzvalodu paātrinātājs” parādīja ievērojamu un strauju svešvalodu prasmju uzlabošanu skolēniem vecumā no 8 līdz 9 gadiem, kuri šīs prasmes apguva, vispirms apgūstot ierobežotu un rūpīgi izvēlētu loģisku dzīvo valodu, piemēram, Esperanto.

Valodu apguves nozīme ir uzsvēta 2022. gada maija konferences par Eiropas nākotni noslēguma ziņojumā. Plenārsēdes priekšlikuma Nr. 48 “Kultūra un apmaiņa” mērķis ir ar ES atbalstu veicināt apmaiņas kultūru un veicināt Eiropas identitāti un Eiropas daudzveidību dažādās jomās un dalībvalstīs. Šā priekšlikuma otrajā pasākumā (48.2.) ir ierosināts:

“Veicināt daudzvalodību kā tiltu uz citām kultūrām jau no agrīna vecuma. Minoritāšu un reģionu valodām ir vajadzīga papildu aizsardzība, ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par mazākumtautību valodām un Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību. ES būtu jāapsver iespēja izveidot iestādi, kas veicinātu valodu daudzveidību Eiropas līmenī. Sākot ar pamatskolu, bērniem būtu obligāti jāiegūst augstākā iespējamā līmeņa zināšanas kādā aktīvā ES valodā, kas nav viņu dzimtā valoda. Lai veicinātu Eiropas pilsoņu spēju sazināties ar plašākām citu Eiropas iedzīvotāju grupām un kā Eiropas kohēzijas faktoru, dalībvalstīm būtu jāveicina tuvāko kaimiņos esošo ES dalībvalstu valodas apguve pārrobežu reģionos un sertificējama standarta sasniegšana angļu valodā.”

Padome 2022. gada jūnijā sāka diskusijas, pamatojoties uz visaptverošu sākotnēju tehnisku izvērtējumu par priekšlikumiem un saistītajiem pasākumiem, kas ietverti konferences galīgajā ziņojumā, ko sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts (Eiropas Savienības Padome 2022a).⁸¹ Padome atzīmē, ka, lai ES noteiktus jautājumus varētu noteikt par obligātu izglītības programmu daļu visā ES, būtu jāveic izmaiņas Līgumos, lai tos varētu pilnībā īstenot. Jo īpaši, “jo ES nevar pieņemt saskaņošanas pasākumus šajā jomā, kas ļautu ES izvirzīt jautājumu par obligātu izglītības daļu visā ES, būtu jāmaina Līgums” (Eiropas Savienības Padome 2022b: 219). Tāpēc ir maz ticams, ka ES tieši īstenos ieteikumu “No pamatskolas līdz augstākajam iespējamajam līmenim bērniem obligāti jāiegūst prasmes aktīvā ES valodā, kas nav viņu dzimtā valoda”, lai gan to varētu pieņemt dalībvalstis.

Turklāt šķiet, ka pastāv spriedze starp priekšlikuma 48.2. daļu un 2002. gada Eiropadomes ieteikumiem dalībvalstīm papildus dzimtajai valodai mācīt skolēniem vismaz divas svešvalodas.⁸² Konferences plenārsēdes 48.2. priekšlikums mudina dalībvalstis mācīt angļu valodu atbilstoši sertificējamam standartam un pārrobežu jomās veicināt kaimiņu dalībvalsts valodas apguvi. Tāpēc priekšlikums mudina pieņemt mazāk elastīgu valodu politiku nekā “mātes valodas + 2” formula. Turklāt tas nav kaut kas jauns attiecībā uz status quo. Angļu valodas mācīšana ES valstu izglītības sistēmā jau ir ierasta prakse. Saskaņā ar Eiropas Komisijas datiem “2014. gadā ES līmenī gandrīz visi studenti (97,3 %) studēja angļu valodu visā pamatskolas izglītības posmā. Pamatizglītības īpatsvars bija zemāks (79,4 %), jo dažās valstīs svešvalodu apguve pirmo obligātās izglītības gadu laikā nav iekļauta mācību programmā. ES līmenī to studentu īpatsvars, kuri apgūst angļu valodu

81 Pieejams šeit: <https://futureu.europa.eu/pages/follow-up?locale=en>

82 Barselonas Eiropadome 2002. gada 15. un 16. martā. Prezidentvalsts secinājumi. SN 100/1/02 REV 1.

vidējā izglītībā, bija 85,2 %” (Eurydice 2017). Tomēr līdz šim tikai neliela daļa studentu ir ieguvuši prasmi (Eiropas Komisija, 2012. gads).

7.7 Secinājumi

Šajā nodaļā tika izvērtēta ES daudzvalodu saziņas “pieprasījuma puse” attiecībā uz iedzīvotāju valodu prasmēm un tīmekļa vietņu lietotāju valodu izvēli. Eiropas iedzīvotāju valodu prasmju analīze tika veikta, izmantojot jaunāko Eurostat publicēto pieaugušo izglītības apsekojuma vilni. Šajā nodaļā sniegti arī dati par Eiropas Komisijas un Eiropas Savienības starpiestāžu portāla tīmekļa vietņu apmeklētāju profilu, kā arī par Eiropas interneta lietotāju valodu izvēli. Salīdzinot šos rezultātus ar 6. nodaļas (daudzvalodība ES tīmekļa vietnēs) rezultātiem, redzams, ka dažu ES iestāžu, struktūru un aģentūru komunikācijas politika ne vienmēr ir efektīva vai taisnīga. Daudzvalodu satura pieejamības dažādība ES iestāžu, struktūru un aģentūru tīmekļa vietnēs nozīmē, ka šis kanāls ne vienmēr atbilst visu mērķauditoriju vajadzībām. Mašīntulkošana noteikti ir galvenais instruments daudzvalodības garantēšanai un veicināšanai ES tīmekļa vietnēs, taču tā ir tikai daļa no risinājuma.

8. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Šajā nodaļā izklāstīti secinājumi un ieteikumi, kas strukturēti atbilstoši pētījuma izpētes jautājumiem.

Par pirmo jautājumu: Vai ES iestādes, struktūras un aģentūras ievēro Regulu Nr. 1 un ES valodu tiesību aktus kopumā un kā tās ietekmē to komunikācijas politiku?

Pētījumā secināts, ka **ES iestādes, struktūras un aģentūras oficiāli ievēro daudzvalodības pienākumus**. To veicina regulatīvo pienākumu elastība un visaptveroša regulējuma trūkums, kas nodrošinātu vienotus standartus, kas atbilstu digitālajam laikmetam, jo īpaši attiecībā uz ES tīmekļa vietņu saturu.

Regula Nr. 1 ir ES daudzvalodības pienākumu juridiskais pamats, kurā izklāstīti noteikumi par valodu lietojumu ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās. Tiesiskajā regulējumā, kas ietver arī Līguma saistības, citas regulas un EST judikatūru, ir noteikti konkrēti pienākumi attiecībā uz pilsoņu tiesībām tieši sazināties ar ES iestādēm un vērsties pie visām iestādēm, struktūrām un aģentūrām viņu izvēlētajā valodā. Pilsoņi var arī izmantot savas tiesības iesniegt lūgumrakstus Eiropas Parlamentam, vērsties pie Eiropas Ombuda un reģistrēt pilsoņu iniciatīvu jebkurā ES valodā. Turklāt visi vispārpiemērojamie tiesību akti jāpublicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī 24 oficiālajās valodās. Iestādes, struktūras un aģentūras var strādāt visās 24 oficiālajās valodās, kurām ir vienāds statuss. Tomēr katrai iestādei, struktūrai vai aģentūrai ir rīcības brīvība "savā reglamentā norādīt, kuras valodas jāizmanto īpašos gadījumos" (Regulas Nr. 1 6. pants), piemēram, attiecībā uz valodām, kas izmantojamas darba dokumentos vai iekšējās sanāksmēs ar ekspertiem.

Regulā Nr. 1 vai EST līdz šim nav aplūkota daudzvalodu digitālā komunikācija. Šis trūkums ir pārsteidzošs, ņemot vērā to, cik svarīgas ir ES tīmekļa vietnes, lai izplatītu informāciju sabiedrībai. Digitālajā laikmetā ES nepaziņo tikai ārējām auditorijām, izmantojot OV, kas tiek tulkota kā standarta prakse. ES arī sazinās, izmantojot rakstiskus un mutiskus digitālus dokumentus, piemēram, tīmekļa vietnes, brīvi lejupielādējamus projektus un finansējuma pamatnostādnes, tvītus, videomateriālus un Eiropas Parlamenta sesiju straumēšanu. Patiešām, šie saziņas līdzekļi, iespējams, ir galvenie kanāli, lai iedzīvotāji, uzņēmumi, citas organizācijas un publiskās iestādes varētu piekļūt ES informācijai par ES un politiku, kas viņus tieši ietekmē.

Šī regulējuma nepilnība juridiskajā literatūrā ir novērsta, plašāk piemērojot "Īpašo lietu doktrīnu", saskaņā ar kuru valodu politika, kas jāīsteno saziņā, izmantojot tīmekļa vietni, tiek uzskatīta par iestāžu, struktūru un aģentūru iekšēju izvēli. Judikatūra par tīmekļa vietnes publicēšanu attiecas tikai uz tiesībām apstrīdēt pasākumu tiesās. Tāpat ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu režīmi neietver noteikumus par to, kā oficiālās valodas būtu jāizmanto saziņā tīmekļa vietnē. Lai gan nav pārkāpti nekādi oficiāli daudzvalodības juridiskie pienākumi, visaptveroša un atjaunināta tiesiskā regulējuma trūkums saziņai tīmekļa vietnē, lai pārvaldītu valodu daudzveidību tīmekļa vietnēs, rada svarīgus būtiskus jautājumus saistībā ar lingvistisko iekļaušanu, pārredzamību un pieejamību.

Kritiski svarīgi ir tas, ka **ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām vajadzētu būt tikai ierobežotai rīcības brīvībai to komunikācijas politikas īstenošanā**. Tas ir tāpēc, ka konkrēto gadījumu doktrīna ir jāinterpretē šauri, pamatojoties uz Regulas Nr. 1 loģiku un interpretācijas tiesību normām. Turklāt, pamatojoties uz LES 3. pantā noteikto apņemšanos ievērot valodu daudzveidību, varētu izmantot teleoloģisku (t. i., uz mērķi vērstu) interpretāciju. Šajā ziņā konkrēto lietu doktrīnu varētu interpretēt šaurāk, nekā to līdz šim ir ievērojusi Tiesa un praksē — iestādes, struktūras un aģentūras. Tāpēc saziņa ar tīmekļa vietni ne vienmēr būtu jāuzskata par daļu no konkrēto gadījumu doktrīnas.

Digitālā komunikācija ir mazinājusi robežas starp publiski pieejamiem dokumentiem un iekšējiem dokumentiem, pastiprinot vajadzību pēc norādījumiem par ieteikuma tiesību un instrumentu publicēšanu, kas būtiski ietekmē iedzīvotāju, uzņēmumu un valsts iestāžu vienlīdzīgu

piekļuvi pamatinformācijai. Piemēram, Eiropas Komisijas darba dokumentus var publiskot tiešsaistē, un, pat ja tie nav publicēti Oficiālajā Vēstnesī, tie joprojām ir rakstiski teksti, kas tiek paziņoti un izplatīti plašākam sabiedrības patēriņam internetā. Tās ir publicētas un ir publikācijas, lai gan tās netiek uzskatītas par oficiālām publikācijām, kas jātulko saskaņā ar Noteikumiem Nr. 1. Turklāt Tiesa ir norādījusi, ka tīmekļa vietnes publikācijas noteiktos apstākļos var būt līdzvērtīgas OV publikācijām.

Šajā pētījumā, pamatojoties uz juridisko pamatojumu, ir apgalvots, ka **Regulas Nr. 1 5. pants (ar daudzvalodu oficiālajām publikācijām) būtu jāpieņemo dažiem tiešsaistē publicēta satura veidiem**, kas pēc būtības ietekmē pilsoņu, uzņēmumu un valsts iestāžu tiesības un pienākumus, piemēram, valsts atbalsta pamatnostādnes, ES finansējuma programmas vai uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus. Tradicionālā atšķirība starp juridiski saistošu aktu, ar ko nosaka tiesības un pienākumus, un juridiski nesaistošu aktu būtu jāpielāgo tīmekļa vietnes saturam un jo īpaši ieteikuma tiesībām. Citu tādu dokumentu tulkošana, kuriem nav šādas būtiskas ietekmes, ir mazāk prioritāra, un mašīntulkošanu varētu izmantot, ja resursi nav pieejami tulkošanai cilvēkiem.

Galvenais šā pētījuma ieguldījums ir precizēt, kāda veida saturs būtu jātulko, pamatojoties uz daudzvalodu vajadzību klasifikāciju. Šī "d daudzvalodu vajadzību tipoloģija" atbilst tā sauktajai "materiālajai pieejai", kas nošķir daudzvalodu vajadzību atšķirības atkarībā no juridiskās būtības un digitālās komunikācijas satura materiālās ietekmes: pamatdokumentiem jau ir juridisks pienākums būt pieejamiem vai iesniegt visās ES valodās; primārajiem dokumentiem vajadzētu būt pieejamiem visās ES oficiālajās valodās, ņemot vērā to saturu un iespējamo ietekmi uz iedzīvotājiem, uzņēmumiem un valsts iestādēm; un sekundārie dokumenti ir zemāka prioritāte attiecībā uz daudzvalodu pieejamību. Tā kā pamatdokumenti jau ir tulkoti saskaņā ar Noteikumiem Nr. 1 un citiem noteikumiem, mēs apgalvojam, ka "primārā" veida dokumenti ir jātulko, savukārt "sekundāro dokumentu" mašīntulkošana būtu pietiekama, ja resursi nebūtu pietiekami. Ja primārie dokumenti ir jāpublicē steidzamības kārtā, pirms ir pieejami cilvēku tulkojumi, mašīntulkošanai vajadzētu būt vienkāršai piemērošanai, piemēram, publikācijām jābūt iepriekš noteiktā elektroniskā formātā, ko var viegli pārsūtīt uz mašīntulkošanas sistēmu (atšķirībā no PDF vai skenēšanas). Šīs daudzvalodu tipoloģijas piemērošana ES iestāžu tīmekļa vietnēs, aprēķinot daudzvalodības indeksu, kas novērtē daudzvalodu satura pieejamību, liecina par snieguma atšķirībām. Komisija un ECB nerīkojas labi, publicējot interneta vietnes sadaļas ar "galvenokārt galveno" un "galvenokārt primāro" saturu, kam jābūt pieejamam visās ES valodās. Turpretī Eiropadomes/Eiropas Savienības Padomes, Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Revīzijas palātas tīmekļa vietņu darbība ir ļoti laba. Arī Eiropas Parlamentam ir salīdzinoši augsts vērtējums.

Otrais jautājums: Kādas ir praksē pieņemtā un ievērotā valodu režīma iezīmes? Vai šie režīmi ir pārredzami un oficiāli?

ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu režīmi — noteikumi, kas nosaka valodu lietojumu to darbībā — nav pietiekami pārredzami un oficiāli. Šie valodu režīmi ne vienmēr ir skaidri definēti to reglamentā. Piemēram, Komisija un vairākas struktūras un aģentūras formālajā iekšējā reglamentā pilnībā neizskaidro savu valodu režīmu. Iestāžu un aģentūru valodu režīms dažkārt nav precizēts vai bieži vien ir neskaidrs, neatbilst salīdzināmai struktūrai un lielā mērā balstās uz netiešiem noteikumiem un praksi. Dažas ES struktūras vai aģentūras nav izveidojušas valodu režīmu. Tas neatbilst Eiropas Ombuda ieteikumiem par labas pārvaldības praksi, kuros aicināts skaidri definēt politiku par ES oficiālo valodu lietošanu ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās, izklāstot dažādās situācijās izmantotās valodas un publicējot to tīmekļa vietnē. Visi Regulas Nr. 1 principi ir piemērojami ES struktūrām un aģentūrām, ja vien regulā, ar ko izveido struktūru vai aģentūru, nav skaidri noteikts citādi.

ES valodu režīmu pieejamības un būtībasatšķirības apgrūtina to novērtēšanu un salīdzināšanu. Dažu ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu režīmi skaidri nosaka ierobežotu skaitu valodu, kas izmantojamas iekšējai saziņai (darba valodas). Tomēr vairumā gadījumu vienas vai dažu darba valodas(-u) lietojums nav oficiāli noteikts, bet vienkārši atspoguļojas darbības praksē. Turklāt lielākā daļa ES iestāžu un struktūru ir publicējušas savu tīmekļa vietņu valodu politiku — atšķirībā

no lielākās daļas aģentūru. Pētījums arī atklāj, ka dažās tīmekļa lapās ir iekļauta detalizēta informācija par iestādes, struktūras vai aģentūras daudzvalodu saziņas pieeju, bet citos gadījumos saturu varētu pilnveidot. Valodu izvēli, ko aģentūras izmanto savā tīmekļa vietnē, ietekmē auditorijas apsvērumi, iekšēji izmantotās darba valodas un budžeta ierobežojumi. Tā rezultāts bieži vien ir vienalodīga ārējā komunikācija angļu valodā.

ES sistemātiski nepārrauga un nepārskata plašo valodu režīmu, prakšu un tīmekļa vietņu valodu politiku klāstu. Tas negatīvi ietekmē pārredzamību un pārskatbildību, kā arī kavē formālāku pieeju ar kopīgiem standartiem.

3. jautājums: Vai valodu prakse tīmekļa vietnes valodu politikā atbilst mērķauditoriju vajadzībām? Kā šīs organizācijas varētu vislabāk pielāgoties pašreizējam valodu kontekstam?

Valodu prakses pieejamība mērķauditorijām ir pētīta empīriski no divām perspektīvām. Pirmā bija daudzvalodu saziņas "piedāvājuma puse", analizējot daudzvalodu satura pieejamību ES tīmekļa vietnēs. Otrajā perspektīvā tika aplūkota daudzvalodu komunikācijas "pieprasījuma puse", kas tika pētīta, analizējot ES iedzīvotāju valodu prasmes. Visbeidzot, mēs salīdzinājām daudzvalodu komunikācijas piedāvājuma un pieprasījuma puses, lai novērtētu efektivitāti un pieejamību.

To 13 ES tīmekļa vietņu analīze, kurās ir visvairāk daudzvalodu satura, parādīja, ka dažas no tām ir labi sasniegušas daudzvalodu indeksu, kurā ņemtas vērā dažādas tīmekļa vietnes satura sadaļas, bet citas — vājākas. Augstākais daudzvalodu reitings bija sešām vietnēm, kuru vērtējums krietni pārsniedz 13 tīmekļa vietņu vidējo rādītāju (Eiropas Savienības Tiesa, Eiropas Savienības Padome/Eiropadome (kopīga tīmekļa vietne), Eiropas Revīzijas palāta, Eiropas Parlaments, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra un Eiropas Ombuds). Otrajai tīmekļa vietņu kopai ir vidējas veiktspējas rādītāji, un tajā ietilpst Eiropas Komisija (tuvāk ES tīmekļa vietņu vidējam rādītājam), kā arī Eiropas Ķīmiskā aģentūra un Eiropas Reģionu komiteja (abās no tām ir zemāks punktu skaits). Pēdējā kopa ietver četras tīmekļa vietnes, kas darbojas slikti un kurās ir zems daudzvalodu satura pieejamība (Eiropas Centrālā banka, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra). Papildus šiem 13 objektiem lielākā daļa analizēto ES aģentūru objektu ir faktiski vienalodīgi.

Alternatīvs daudzvalodu indekss, kurā aplūkots tikai tīmekļa lapu kopējais apjoms, neņemot vērā atšķirības starp satura kategorijām, palielina divu no 13 ES tīmekļa vietnēm (Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra) darbību, bet dažos gadījumos ļoti dramatiski samazina vairākuma tīmekļa vietņu darbību, piemēram, Eiropas Ombudu.

Tas, ka ES tīmekļa vietnēs tiek piedāvāts daudzvalodu saturs, nozīmē, ka šis kanāls ne vienmēr atbilst visu mērķauditoriju vajadzībām. Lai gan lielākajai daļai ES iestāžu bija labi rezultāti attiecībā uz daudzvalodu satura vispārējo pieejamību, tas mazāk attiecās uz Komisiju un jo īpaši uz ECB. Citu ES struktūru sniegtie pierādījumi bija nevienmērīgi, lai gan Eiropas Ombudam bija salīdzinoši augsts punktu skaits, ņemot vērā dažādās satura sadaļas. Lielākā daļa ES aģentūru savā tīmekļa vietnē npublicē saturu visās oficiālajās valodās.

Pieprasījuma puses analīze atklāja, ka, **izmantojot tikai angļu valodu, ES publicētajam saturam ir zems sabiedrības pieejamības līmenis,** pamatojoties uz Eurostat apsekojuma datiem par pieaugušo ES iedzīvotāju valodu prasmēm. Bulgārijā, Ungārijā un Rumānijā aptuveni viena trešdaļa ES iedzīvotāju runā tikai dzimtajā(-ās) valodā(-ās), un procentuālais īpatsvars ir tuvu vai lielāks par 50 %. No vienas trešdaļas līdz pusei pieaugušo iedzīvotāju Francijā, Grieķijā, Itālijā, Polijā un Spānijā nav citu valodu kā vien dzimtā valoda. ES nav kopīgas valodas, kurā runā ļoti labā līmenī (t. i., kā dzimtā valoda vai kā svešvaloda lietpratīgā līmenī) lielākā daļa iedzīvotāju. Aptuveni 20 % ES pieaugušo iedzīvotāju var sazināties ļoti labā līmenī vācu valodā, kam seko franču valoda (aptuveni 16 %), itāļu (14 %) un angļu valoda (13 %). Ja dokumentu publicē tikai

angļu valodā, to var saprast tikai no 13 % līdz 45 % ES pieaugušo iedzīvotāju (atkarībā no rādītāja, ko izmanto valodas prasmes mērīšanai). Trīsvalodu saziņas politikā šis īpatsvars palielinās līdz 43–65 % (izmantojot angļu, franču un vācu valodu). Pilnībā daudzvalodu komunikācijas politika nodrošina 97–99 % ES pieaugušo iedzīvotāju piekļuvi saturam, bet atlikušo daļu veido imigranti vai lingvistiskās minoritātes, kas nepārvalda nevienu no 24 ES oficiālajām valodām.

Uzmanības trūkums daudzvalodības nozīmei komunikācijas politikā, ņemot vērā pašreizējo valodu prasmju sadalījumu iedzīvotāju vidū, var potenciāli veicināt priekšstatu par to, ka ES ir tālu un nošķirta no iedzīvotāju dzīves. Ir skaidrs, ka ES iestādes, struktūras vai aģentūras valodu režīms ir radies, līdzsvarojot konfliktējošas intereses, tostarp ievērojamus resursu ierobežojumus, kas prasa izstrādāt lingvistiski piemērotus risinājumus praktiskām grūtībām. Tomēr arguments, ka tulkošana ir dārga vai neefektīva ES resursu izmantošana, ir jāpārskata, ņemot vērā nemultilingualisma politiskās un ekonomiskās izmaksas: ES daudzvalodības izmaksu ietaupījums efektīvi novirza komunikācijas izmaksas uz ES pilsoņiem, kuriem nav svešvalodu prasmju vai kuriem ir vājas svešvalodu prasmes. Tas ES iestādēm rada politikas un darbības problēmas. Lai gan daudzvalodu režīms nav brīvs no resursu izmantošanas viedokļa, tā ir visefektīvākā un pieejamākā saziņas politika, ņemot vērā pašreizējo ES iedzīvotāju valodu prasmju sadalījumu.

Pamatojoties uz šā pētījuma konstatējumiem, tiek ierosināti šādi ieteikumi.

- **1. ieteikums: Izstrādāt vienotu un pārredzamu daudzvalodu saziņas sistēmu un standartus.** ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām būtu jāpieņem skaidri un pārredzami valodu režīmi un skaidra tīmekļa vietnes valodu politika. Ja nav politiskas vēlmes reformēt Regulu Nr. 1, pieņemams risinājums būtu iestāžu nolīgums, kam seko periodiska pārskatīšana un uzraudzība. Eiropas Parlamentam būtu jāveicina šādas oficiālas vienotas sistēmas un standartu izveide daudzvalodu saziņai, izmantojot ES tīmekļa vietnes. Uz ES saziņu internetā būtu jāattiecinā daudzuvalodības pienākumi ne tikai attiecībā uz saturu, kas šajā pētījumā definēts kā “pamats”, bet arī attiecībā uz “primāro” saturu.
- **2. ieteikums: Institucionalizēt regulāru atbilstības un pārredzamības uzraudzību.** Regulas Nr. 1 un dažādu ES iestāžu valodu režīmu ievērošana būtu jāuzrauga periodiskā ziņojumā par daudzvalodību, pārredzamā veidā parādot valodu dienestos ieguldīto līdzekļu apjomu un dažādos daudzvalodības veicināšanas pasākumus. Šajā ziņojumā būtu arī jāuzrauga daudzvalodības pakāpe ES iestāžu, jo īpaši Eiropas Komisijas un Eiropas Centrālās bankas, kā arī ES struktūru un aģentūru tīmekļa vietnēs. Šajā sakarā šajā pētījumā izstrādātā tipoloģija un tehniskās analīzes metodes var palīdzēt noteikt dokumentu prioritātes, racionalizēt tulkošanas izmaksas un ievērot ES tiesību aktus.
- **3. ieteikums: Izveidot daudzvalodības amatpersonu.** Būtu jāizveido daudzvalodības amatpersona Eiropas Savienībā, lai sagatavotu pārskatu un periodisku uzraudzības ziņojumu. Amatpersona būtu atbildīga Parlamenta priekšā. Iestāžu, struktūru un aģentūru sistemātiska salīdzināšana attiecībā uz daudzvalodības ievērošanu un pārredzamību var veicināt mācīšanos un paraugprakses izplatīšanu. Tas sniegtu saturu praktiskajiem ieteikumiem ES administrācijai par 24 ES oficiālo valodu izmantošanu saziņā ar sabiedrību, ko 2019. gadā sniedza Eiropas Ombuds. Tomēr šo uzdevumu nevajadzētu deleģēt ieceltiem “valodas darbiniekiem” dažādās organizācijas administratīvajās nodaļās, bet gan centralizēt daudzvalodības amatpersonas līmenī, kas ir atbildīgs Eiropas Parlamentam. Tas dotu amatpersonai augstu atpazīstamību un pilnvaras un parādītu, ka ES daudzvalodību uztver nopietni. Ir vērts atzīmēt, ka citās daudzvalodu publiskās pārvaldes iestādēs jau ir līdzīgs birojs, piemēram, daudzvalodības koordinators Apvienoto Nāciju Organizācijā, oficiālo valodu komisārs Kanādā un Federālais daudzvalodības delegāts Šveicē.

- **4. ieteikums: Veicināt oficiālo valodu izmantošanu digitālajā komunikācijā, lai uzlabotu iedzīvotāju pieejamību un tuvināšanos tiem.** Saziņai ar sabiedrību tikai angļu, franču un vācu valodu izmantošana nav visefektīvākā politika saziņai ar iedzīvotājiem, izmantojot digitālos plašsaziņas līdzekļus, ņemot vērā to, ka lielākā daļa eiropiešu nav prasmīgi šajās valodās. Drīzāk tā var pastiprināt sajūtu, ka ES ir tālu un nošķirta no iedzīvotāju ikdienas dzīves. Ja iestādes, struktūras un aģentūras savā komunikācijā pieņemtu daudzvalodīgākas pieejas, uzlabotos iedzīvotāju pieejamība un tuvums tiem.
- **5. ieteikums: Palielināt ES budžeta piešķirumus daudzvalodībai.** Gaidāmajā ES budžeta pārskatīšanā un debatēs par ES daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2028. gada EP CULT komitejai būtu jāsniedz iespēja nodalīt īpašu un palielinātu valsts pārvaldes budžeta daļu daudzvalodības izdevumu kategorijā, lai novērstu pēdējos gados pieredzētos rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumu samazinājumus.

ATSAUČU UZZIŅA

- Abbott K. W. and Snidal, D. (2000), Hard and Soft Law in International Governance, *International Organisation*, 54: 3, 421.–456. lpp.
- Aiken, M. un Wong, Z. (2006), spāņu-angļu tulkojums, izmantojot Web, Proceedings of the Southwestern Decision Sciences Institute, 9–13 marts, Oklahoma City, Oklahoma. Pieejams šeit: <http://swdsi.org/swdsi06/Proceedings06/Papers/IBT04.pdf>.
- Athanassiou, P. (2006), “Daudzvalodības piemērošana Eiropas Savienības kontekstā”. Frankfurte pie Mainas: Eiropas Centrālā banka. Pieejams šeit: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scplps/ecblwp2.pdf>.
- Bahdanau, D. Cho, K. un Bengio, Y. (2014), Neural Machine Translation by Jointly Learning to Align and Translation. Pieejams šeit: <https://arXiv.org/abs/1409.0473>.
- Bentivogli, L., Bisazza, A., Cettolo, M., un Federico, M. (2016), Neural pret frāzēm balstīta mašīntulkošanas kvalitāte: Gadījuma izpēte, 2016. gada konferences par empīriskajām metodēm dabiskās valodas apstrādē process, 257.–267. lpp. Pieejams šeit: <https://aclanthology.org/D16-1025.pdf>.
- Buell, T. (2014a), ECB pilnībā uzņemsies banku uzraudzības uzdevumus, *The Wall Street Journal*, 2014. gada 25. aprīlis.
- Buell, T. (2014b), Translation Adds Complexity to Eiropas Centrālās bankas Uzraudzības loma, *The Wall Street Journal*, 2014. gada 29. oktobris.
- Cadwell, P., Castilho, S., O'Brien, S., and Mitchell, L. (2016), Cilvēka faktori mašīntulkošanā un pārcēģēšanā starp institucionālajiem tulkotājiem, *Tulkošanas telpas*, 5. panta 2. punkts, 222.–243. lpp. Pieejams šeit: <https://doi.org/10.1075/ts.5.2.04cad>.
- Carl, M. (2000), Kompetences modelis korpusā balstītai mašīntulkošanai, COLING 2000 2. sējums, 18. starptautiskā konference par datorlingvistiku. Pieejams šeit: <https://aclanthology.org/C00-2145.pdf>.
- Castilho, S., Moorkens, J., Gaspari, F., Calixto, I., Tinsley, J., and Way, A. (2017), vai Neural Machine Translation the New State of the Art? Prāgas Matemātiskās valodniecības biļetens, 108. lpp., 109.–120. lpp. Pieejams šeit: <https://doi.org/10.1515/pralin-2017-0013>.
- Charoenpornasawat, P. Sornlertlamvanich, V. un Charoenporn, T. (2002), Tiesvedības mašīntulkošanas kvalitātes uzlabošana, COLING-02 par mašīntulkošanu Āzijā, 16, 1–6.
- Chiti, E. (2008), Il regime linguistico dei sistemi comuni europei, in Chiti, E. un Gualdo, R. (red.), *Il regime linguistico dei sistemi comuni europei — l'Unione tra multilinguismo e monolinguisimo*, *Rivista trimestrale di diritto pubblico*, Quaderno n. 5, Milano: Giuffrè Editore, 3.–15. lpp.
- Clément-Wilz, L. (2015), Les instruments de soft law dans le droit de l'Union européenne, (red.) A. Zaradny, A. Wolff, N. et Graff, T.F. (red.), *La fin du Droit? Mare et Martin*, Parīze.
- Clément-Wilz, L. (2022a), Le multilinguisme procédural, Horizon indépassable de la CJUE? in Pingel, I. et Barbato, J-C. (red.), *La langue dans le procès international*, Pedone (gaidāms)
- Clément-Wilz, L. (2022b), La langue française, une langue intégrée au sein de l'Union européenne? in B.Nabli (red.), *La France, Etat intégré de l'Union européenne? Brulant*
- Conseil d'Etat, *Le droit souple*, gada pārskats, 2013. gads, 9. lpp. Etude annuelle 2013 du Conseil d'Etat — *Le droit souple*, Vie publique.fr (vie-publique.fr).
- Cosmai, D. (2014), “Eiropas valoda — daudzvalodība un tulkošana ES iestādēs: Prakse, Problēmas un perspektīvas, Editions de l'Université libre de Bruxelles (red un trad. D.A.Best)
- Eiropas Savienības Padome (2022.a), konference par Eiropas nākotni — priekšlikumi un saistītie īpašie pasākumi, kas ietverti ziņojumā par konferences par Eiropas nākotni galarezultātu: Sākotnējais tehniskais novērtējums, ST 10033 2022 INIT — NOTE 10/06/2022. Briselē: Eiropas

Savienības Padome. Pieejams šeit: https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/publiskais_reģistrs/publiskais_reģistrs-meklēšana/rezultāti/WordsInSubject=&WordsInText=&DocumentNumber=10033 %2F22 &Starpiestāžu_lietas=&DocumentDateFrom=&DocumentDateTo=&MeetingDateFrom=&MeetingDateTo=&D

Eiropas Savienības Padome (2022.b), konference par Eiropas nākotni — priekšlikumi un saistītie īpašie pasākumi, kas ietverti ziņojumā par konferences par Eiropas nākotni galarezultātu: Sākotnējais tehniskais novērtējums, ST 10033 2022 ADD 1 — PIEZĪME 10/06/2022. Briselē: Eiropas Savienības Padome. Pieejams šeit: https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/publiskais_reģistrs/publiskais_reģistrs-meklēšana/rezultāti/WordsInSubject=&WordsInText=&DocumentNumber=10033 %2F22 &Starpiestāžu_lietas=&DocumentDateFrom=&DocumentDateTo=&MeetingDateFrom=&MeetingDateTo=&D

Dero, D. (2017), Actes atypiques, Jurisclasseur Europe, LexisNexis.

Rakstiskās tulkošanas ģenerāldirektorāts (2017), 2017. gada pārvaldības plāns. Pieejams šeit: https://ec.europa.eu/info/publications/management-plan-2017-translation_en.

Edvardss, J. (2009), Valoda un identitāte. Atrašanās vieta Cambridge: Kembridžas Universitāte Prese.

España-Bonet, C. and Costa-jussà, M. R. (2016), Hybrid mašīntulkošanas pārskats, In Costa-jussà, M., Rapp, R., Lambert, P., Eberle, K., Banchs, R., un Babych, B. (Eds.), hibrīda pieeja mašīntulkošanai. Dabiskās valodas apstrādes teorija un pielietojumi, 1.–24. lpp. Atrašanās vieta: Cham: Laika ziņas Springer. Pieejams šeit: https://doi.org/10.1007/978-3-319-21311-8_1

Eiropas Komisija (2011. gads), lietotājvalodas izvēle tiešsaistē, Eurobarometra zibensaptauja 313. Briselē: Eiropas Komisija.

Eiropas Komisija (2012), Europeans and their Languages, Special Eurobarometer 386, Brisele: Eiropas Komisija. Pieejams šeit: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/1049>.

Eiropas Komisija (2016), Paziņojums Komisijai par tulkojumu Komisijas lēmumu pieņemšanas procesā (C(2016)2000). Pieejams šeit: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2016\)2000 un lang=lv](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2016)2000 un lang=lv)

Eiropas Komisija (2017), “Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru”, COM(2017) 673 final, Brisele: Eiropas Komisija.

Eiropadome (2012), Padomes Regula Nr. 1260/2012 (2012. gada 17. decembris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību, lai izveidotu vienotu patentaizsardzību, attiecībā uz piemērojamo tulkošanas kārtību.

Eiropas valodu resursu koordinācija (2019), ELRC Baltā grāmata “Ilgtspējīga valodu datu apmaiņa, lai atbalstītu valodu vienlīdzību daudzvalodu Eiropā, kāpēc valodu datiem ir nozīme”. Pieejams šeit: <https://www.lr-coordination.eu/sites/default/files/Reports%202021/ELRCWhitePaper.pdf>.

Eiropas Ombuds (2019), Daudzvalodība ES iestādēs, Ziņojums par sabiedrisko apspriešanu. Briselē: Eiropas Ombuds.

Eiropas Parlaments (2021), Eiropas Parlamenta Reglaments, 9. sasaukums — 2021. gada septembris. Pieejams šeit: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2021-09-13-TOC_EN.html

Eurydice (2017), Galvenie dati par valodu mācīšanu skolā Eiropā, 2017. gads, Brisele: Eiropas Komisija.

Fenet, A. (2001), Diversité linguistique et construction européenne, Revue Trimestrielle de Droit Européen, 37. panta 2. punkts, 235.–269. lpp.

- Gazzola, M. (2014), *Partecipazione, esclusione linguistica e traduzione: Una valutazione del regime linguistico dell'Unione europea*, *Studi Italiani di Linguistica Teorica e Applicata*, 43. panta 2. punkts, 227.–264. lpp.
- Gazzola, M. (2015), *Valodu nevienlīdzības apzināšana un mazināšana patentu informācijas pārvaldībā Eiropā*, *World Patent Information* 40, 43.–50. lpp. <https://doi.org/10.1016/j.wpi.2014.12.001>.
- Gazzola, M. (2016a), *Cult komitejas pētniecība — Eiropas daudzvalodības stratēģija: leguvumi un izmaksas*, PE 573.460. Briselē: Eiropas Parlaments.
- Gazzola, M. (2016b), *Daudzvalodu komunikācija kam? Valodu politika un taisnīgums Eiropas Savienībā*, *Eiropas Savienības politika*, 17. panta 4. punkts, 546.–569. lpp.
- Gazzola, M., and Grin, F. (2013), *Vai ELF ir efektīvāks un taisnīgāks par tulkošanu? ES daudzvalodu režīma novērtējums*, *Starptautiskais lietišķās valodniecības žurnāls*, 23. lpp., 93.–107. lpp.
- Ginsburgh, V., un Shlomo, W. (2005), *Valodu atņemšana Eiropas Savienībā*, *Journal of Common Market Studies*, 43 (2), 273.–286. lpp.
- Gozzi, P. (2004), *Babel in Mitteleuropa. La traduzione della legislazione comunitaria nelle lingue dei paesi candidati*, in Rega, L. un Magris, M. (eds), *Übersetzen in der Fachkommunikation — Comunicazione specialistica e traduzione*, Gunter Narr Verlag, Tübingen.
- Grin, F. (2010), *Le plurilinguisme des Européens: de l'efficience communicationnelle à l'enjeu politique*, Dominik, H., Malacek, K. un Muir, E. (red.) *Langues et construction européenne*, 243.–258. lpp. Briselē: Pīters Langs.
- Grin, F. (2015), *The Economics of English in Europe*, in Ricento, T. (red.) *Valodu politika un politiskā ekonomika: Angļu valoda globālā kontekstā*, 119.–144. lpp., Oksforda/Ņujorka: Oksfordas Universitātes prese.
- Grin, F., Conceição, M.C., Kraus, P.A., Marácz, L., Ozolina, Z., Pokorn, N.K., un Pym, A. (red.) (2018), *The MIME vademecum: Mobilitāte un iekļaušana daudzvalodu Eiropā*. Ženēvā: MIME projekts.
- Grin, F. Marácz, L. un Pokorn, N.K. (red.) (2022), *Advances in Starpdisciplinārā valodu politika*. Skatīt: Amsterdamā: John Benjamins.
- Hampshire, S. and Salvia, C. (2010), *Tulkošana un internets: Bezmaksas tiešsaistes mašintulkotāju kvalitātes novērtēšana*, *Quaderns: Revista de traducció*, 17, 197.–209. lpp. Pieejams šeit: <http://www.raco.cat/index.php/quadernstraduccio/article/viewFile/194256/260430>
- Hanzl, J. un Beaven, J. (2017), "Kvalitātes nodrošināšana ES Tulkošanas dienesta padomē". Lietā Svoboda T., Biel, Ł. un Łoboda, K. (red.) *institucionālās tulkošanas kvalitātes aspekti*, lpp.: 139–153. Atrašanās vieta: Berlīne: Valodu zinātnes prese. LAIKA ZIŅAS: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1048196>.
- Herbillon, M. (2003), *Rapport d'information déposé par la délégation de l'assemblée nationale pour l'Union européenne sur la diversité linguistique dans l'Union européenne*, 2003. gada 11. jūnijs, Assemblée nationale. Pieejams šeit: <http://www.assemblee-nationale.fr/12/europe/rap-info/i0902.asp>
- Horspool, M. (2006), *Over the Rainbow: Valodas un tiesību akti Eiropas Savienības nākotnē*. Nākotnes līgumi, 38 (2), 158.–68. lpp. LAIKA ZIŅAS: <https://doi.org/10.1016/j.futures.2005.04.013>.
- Hutchins, J. (2007), *mašintulkošana: Īsa vēsture, mehāniskā tulkošana*, 13, 1 & 2, pp. 1–21.
- Džeksons, J. et al. (2019), *The Accuracy of Google Translate for Abstracting Data from Non-English- Language Trials for Systematic Reviews*, *The Accuracy of Google Translate for Abstracting Data from Non-English- Language Trials for Systematic Reviews*, *Annals of Internal Medicine*, 171 (9), 677–679. [lpp. https://doi.org/10.7326/M19-0891](https://doi.org/10.7326/M19-0891).

Kantar Public (2022), nākotne ir jūsu rokās: Sakiet savu balsi — konferences par Eiropas nākotni daudzvalodu digitālā platforma, 2022. gada februāris. Pieejams <https://futureu.europa.eu/pages/reporting?locale=en>.

Kraus, P. (2011), Nevienots un daudzveidīgs? Valodas jautājums un Eiropas Savienības politiskā leģitimitācija lingvistiskajā daudzveidībā un Eiropas Demokrātijā

Labrie, N. (1993), La construction linguistique de la Communauté européenne. Parīze: Honoré Champion. Lawton, C. (2014), European Bankers Grill ECB Panel, The Wall Street Journal, 2014. gada 19. februāris.

Leal, A. (2021), angļu valoda un tulkojums Eiropas Savienībā. Vienotība un daudzkrāsība Brexit modē. Atrašanās vieta: Londona: Routledge.

Lequesne, C. (2021) Diversité linguistique et langue française en Europe. Parīze: Henrijs Dougļē.

Mai, K. (2016), MT@EC izmantošana tulkotājiem Eiropas Komisijā, 2. ELRC konference, Brisele. Pieejams šeit: [https://www.lr-coordination.eu/sites/default/files/Brussels_conference/Mai-K_ELRC-MT\(at\)EC%20in%20DGT_26_10_2016_K.%20Mai.pdf](https://www.lr-coordination.eu/sites/default/files/Brussels_conference/Mai-K_ELRC-MT(at)EC%20in%20DGT_26_10_2016_K.%20Mai.pdf).

McAuliffe, K. (2016), Slēptie tulkotāji, valoda un tiesības/Linguagem e Direito, 3. panta 1. punkts, 5.–29. lpp. Pieejams šeit: <https://ojs.letras.up.pt/index.php/LLLD/Article/view/1652/1463>.

Ó Regan, F. (2010), The Linguistic Regime and Practise of the Eiropas Savienības iestādes, Hanf, D., Malacek, K., Muir, E. (red.), Langues et construction européenne, Cahiers du Collège d'Europe Nr. 10, Brisele: Pīters Langs.

Pinnis, M. un Kalnis, R. (2018), Neirālu mašīntulkošanas dienesta izveide 2017.–2018. gada Eiropas Savienības prezidentūrai, AMTA 2018. gada 2. sējums: MT lietotāju izsekošana, 72.–83. lpp. Pieejams šeit: <https://aclanthology.org/W18-1910.pdf>.

Pingel, I. (2018), Le multilinguisme à la Cour de justice de l'Union européenne: jautājumi, International Journal for the Semiotics of Law, Revue internationale de Sémiotique juridique, 32, 449.–462. lpp.

Ringe, N. (2022), Politikas valoda(-as): Daudzvalodu politikas veidošana Eiropas Savienībā. Atrašanās vieta Ann Arbor: Mičiganas Universitātes prese. Pieejams šeit: https://www.press.umich.edu/12080141/languages_of_politics

Rivera-Trigueros, I. (2021), mašīntulkošanas sistēmas un kvalitātes novērtējums: sistemātisks pārskats. Valodu resursi un novērtēšana. Pieejams šeit: <https://doi.org/10.1007/s10579-021-09537-5>.

Rossi, C. and Chevrot, J.-P. (2019), Apps and perceptions of Machine Translation at the European Commission, The Journal of Specialised Translation, 31, 177.–200. lpp. https://www.jostrans.org/issue31/art_rossi.pdf

Shuibhne, N.N. (2002), EK tiesības un minoritāšu valodu politika: kultūra, pilsonība un pamattiesības. Hāga: Kluwer Law International.

Somssich, R. (2016), What language for Europe? ELTE Law Journal, 103.–115. lpp.

Sutskever, I. Vinyals, O. un Le, Q. (2014), Sequence to sequence Learning with Neural Networks. Z. Ghahramani, M. Welling, C. Cortes, N. Lawrence un K. Q. Weinberger (Eds.) *NIPS 2014: Neirālas informācijas apstrādes sistēmu attīstība*, 3104–12, Monreāla: Curran Associates. <https://proceedings.neurips.cc/paper/2014/file/a14ac55a4f27472c5d894ec1c3c743d2-Paper.pdf>.

Svoboda, T. Biel, Ł. un Łoboda, K. (2017), Ievads, Svoboda, T. Biel, Ł. un Łoboda, K. (Eds.), "Kvalitātes aspekti iestāžu tulkošanā", Berlīne: Valodu zinātnes prese, 1.–13. lpp., Pieejams: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1048175>.

Līgums par Eiropas Savienības darbību (2012). Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis C 326/47. Pieejams šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-saturs/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT & from=EN>.

Van der Jeught, S. (2015), ES valodu tiesības, Groningen: Europa Law Publishing.

- Van der Jeught, S. (2021), ES iestāžu, struktūru un aģentūru lingvistiskā autonomija. *Zerl — Zeitschrift für Europäische Rechtslinguistik*. Pieejams šeit: <https://kups.ub.uni-koeln.de/35638/1/vanderjeught-2021-lingvistiskās-autonomy-eu-institūcijas.pdf>.
- Vanjani, M. un Aiken, M. (2020), A Comparison of Free Online Machine Language Translators, *Journal of Management Science and Business Intelligence*, 2020, 5–1. Pieejams šeit: http://ibii-us.org/Journals/JMSBI/V5N1/Publish/N5V1_4.pdf.
- Way, A. (2020), Mašīntulkošana: Kur mēs esam šodien? In Angelone, E. Ehrensberger-Dow, M. un Massey, G. (Eds.) *The Bloomsbury Companion to Language Industry Studies*, London: Bloomsbury Academic, 311.–332. lpp.
- Wickström, B.A., Torsten, T., and Gazzola, M. (2018), An economics approach to language policy and language justice, in Gazzola, M. Torsten, T. un Wickström, B.A. (red.) *Valodu politika un lingvistiskais taisnīgums. Ekonomiskās, filozofiskās un sociolingvistiskās pieejas*, Berlīne: Springer, 3.–64. lpp.
- Wright, S. (2018), The impact of daudzvalodība uz ES Tiesas spriedumiem, Ramos F.P. (red.), *Institucionālā tulkošana starptautiskajai pārvaldībai: Daudzvalodu juridiskās komunikācijas kvalitātes uzlabošana. Atrāšanās vieta: Londona: Bloomsbury*, 141.–155. lpp.
- Wu, Y. et al., (2016), Google neironu mašīntulkošanas sistēma: Pārvarot plaisu starp cilvēku un mašīntulkošanu. Pieejams šeit: <https://arxiv.org/abs/1609.08144>.
- Ziller, J. (2018), Le multilinguisme, caractère fondamental du droit de l'Union européenne, Condanzi, M. Cannizzaro, V. un Adam, R. (red.), *Liber amicorum Antonio Tizzano, De la Cour CECA à la Cour de l'Union: Le long parcours de la justice européenne*, Torino: Giappichelli, 1067.–1082. lpp.
- Zuddas, P. (2020), Alla ricerca di una lingua comune europea: Il ruolo dell'inglese nell'UE dopo la Brexit, Amministrazione Kammino. Pieejams <https://www.amministrazioneincammino.luiss.it/wp-content/uploads/2020/07/ZUDDAS-II.pdf>.

1. PIELIKUMS: ES IESTĀŽU, STRUKTŪRU UN AĢENTŪRU VALODU POLITIKA UN AĢENTŪRU VALODU REŽĪMS

Šajā pielikumā ir aprakstīta a) tīmekļa vietnes valodu politika ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām un b) aģentūru valodu režīms.

A1.1 ES iestādes

Eiropas Parlamentam nav tīmekļa vietnes valodu politikas, bet tam ir tīmekļa vietne, kurā apkopota ES valodu politika kopumā.⁸³ Eiropadomei un Eiropas Savienības Padomei ir tīmekļa vietnes valodu politika, par ko ziņots šeit:⁸⁴

ES Padomes Ģenerālsekretariāta (PĢS) mērķis ir padarīt savu tīmekļa vietni pēc iespējas pieejamāku tās lietotājiem. Šā iemesla dēļ tīmekļa vietnē izmantotā noklusējuma valodas politika ir publicēt visu saturu visās oficiālajās ES valodās. Šim noteikumam ir daži izņēmumi: noteikta informācija tiek publicēta tiešsaistē vai nu angļu un franču valodā, vai tikai angļu valodā.

Kuras valodas tiek izmantotas šajā tīmekļa vietnē? Šajā tīmekļa vietnē ir izmantotas 24 oficiālās ES valodas: Angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, horvātu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valoda.

Kā Padomes tīmekļa vietnē tiek izmantotas valodas? Tīmekļa vietnē tiek izmantotas trīs dažādas valodu politikas: I) saturu, kas publicēts visās 24 oficiālajās ES valodās; saturs, kas publicēts tikai angļu vai angļu un franču valodā; III) saturs, kas publicēts angļu, franču un jebkurā citā attiecīgā valodā. Standarta valodas politika ir publicēt visu saturu visās oficiālajās ES valodās vienlaicīgi. Tas ietver oficiālus dokumentus Padomes publiskajā reģistrā. Vienīgais izņēmums no šī noteikuma ir noteikts saturs, kas publicēts tīmekļa vietnes sadaļā “sanāksmes” un sadaļā “ziņas un plašsaziņas līdzekļi”.

Tikšanās. Informācija par Padomes un Eurogrupas sanāksmēm, piemēram, galvenie apspriežamie punkti un sanāksmes norises vieta un datums, ir pieejama visās ES oficiālajās valodās. Kopsavilkums par galvenajām norisēm un lēmumiem, kas pieņemti katrā sanāksmē, ir publicēts arī visās ES oficiālajās valodās. Tomēr vairāki dokumenti ar detalizētāku informāciju tiek publicēti angļu un franču valodā vai tikai angļu valodā. Informācija par Eiropadomes sanāksmēm ir publicēta visās ES valodās.

Preses izdevumi. Ņemot vērā tās mērķauditorijas specialitāti, vairāki preses izdevumi tiek publicēti tikai angļu vai angļu un franču valodā. Tas ietver: Eurogrupas un Eurogrupas priekšsēdētāja paziņojumi; preses biroja divu nedēļu plānošana; (III) plašsaziņas līdzekļu konsultatīvi paziņojumi, kas publicēti pirms konkrētiem pasākumiem, piemēram, samitiem ar trešām valstīm; Eiropadomes priekšsēdētāja paziņojumi, piezīmes un runas — tos bieži publicē arī citās attiecīgās valodās, pamatojoties uz to saturu. Ņemot vērā nepieciešamību ātri sazināties ar presi par konkrētiem jautājumiem, paziņojumus presei bieži vien publicē oriģinālvalodā, pirms tie tiek tulkoti pārējās 23 ES valodās. Mēs cenšamies publicēt tulkotās versijas pēc iespējas ātrāk pēc sākotnējās versijas, un katra jaunā valodas versija tiek publicēta, tiklīdz tā kļūst pieejama.

83 Pieejams šeit: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy>

84 Pieejams šeit: <https://www.consilium.europa.eu/en/about-site/language-policy/> (kopīgā tīmekļa vietne)

Kāpēc es nevaru atrast informāciju savā valodā? PGS mērķis ir sniegt savas tīmekļa vietnes lietotājiem pēc iespējas vairāk aktuālas informācijas valodā, kuru viņi vislabāk saprot. Tomēr tulkošanas budžets un resursi ir ierobežoti. Diemžēl tas nozīmē, ka mēs nevaram savlaicīgi iztulkot visu mūsu saturu visās ES valodās. Tāpēc mēs koncentrējam savus resursus uz to, lai nodrošinātu, ka galvenais saturs ir pieejams visās oficiālajās valodās, vienlaikus ierobežojot valodu izvēli attiecībā uz saturu, kas paredzēts specializētām auditorijām, piemēram, preseī. Lai gan daži tīmekļa vietnes saturs var nebūt pieejams jūsu valodā, jūs joprojām varat piekļūt ES tiesību aktiem un oficiālajiem Padomes un Eiropadomes dokumentiem visās 24 oficiālajās ES valodās, izmantojot publisko reģistru.

Eiropas Komisijas valodu politikas tīmekļa vietne ir atrodama lapā “Valodas mūsu tīmekļa vietnēs”:⁸⁵

Informācija daudzās valodās. Mūsu mērķis ir sniegt informāciju mūsu tīmekļa vietnēs visās 24 ES oficiālajās valodās. Ja saturs jūsu izvēlētajā ES valodā nav pieejams, arvien vairāk tīmekļa vietņu piedāvā Komisijas mašintulkošanas dienestu eTranslation. Mūsu mērķis ir panākt saprātīgu līdzsvaru starp cieņu pret ES valodu runātājiem un praktiskiem apsvērumiem, piemēram, ierobežotiem resursiem tulkošanai. Daļa satura, piemēram, tiesību akti, vienmēr ir pieejama visās ES valodās. Cits saturs var būt pieejams tikai valodās, kuras lietotāju pētījumi liecina, ka mēs sasniegsim lielāko auditoriju. Viss saturs tiek publicēts vismaz angļu valodā, jo pētījumi liecina, ka ar angļu valodu mēs varam sasniegt aptuveni 90 % mūsu vietņu apmeklētāju vai nu viņu izvēlētajā svešvalodā vai dzimtajā valodā.

Kādas valodas tiek izmantotas mūsu tīmekļa lapās? Prioritārais saturs, tiesību akti, galvenie politiskie dokumenti un dažas citas visvairāk apmeklētās Komisijas tīmekļa vietnes “Europa” tīmekļa domēnā, piemēram, “Eiropas Savienības oficiālā tīmekļa vietne”, ir pieejamas visās 24 ES oficiālajās valodās. Steidzama vai īslaicīga informācija var parādīties vispirms tikai dažās vai pat vienā valodā. Citas valodas var tikt pievienotas vēlāk, atkarībā no lietotāja vajadzībām. Specializēta informācija (tehniska informācija, kampaņas, uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus, vietējās ziņas un pasākumi) var būt pieejama dažās vai pat vienā valodā — izvēle ir atkarīga no mērķauditorijas.

Eiropas Savienības Tiesas tīmekļa vietnē nav sadaļas par daudzvalodības pārvaldību ārējās komunikācijas jomā.

Eiropas Centrālā banka precizē valodu politiku savā tīmekļa vietnē šādi:

Šajā tīmekļa vietnē jūs atradīsiet informāciju par Eiropas Centrālās bankas darbību 24 ES oficiālajās valodās. Visa informācija ir pieejama angļu valodā, bet mēs nodrošinām, ka galvenais saturs un jo īpaši informācija, kas varētu interesēt Eiropas iedzīvotājus, ir pieejama arī citās ES oficiālajās valodās.

Ko jūs varat atrast savā valodā? Sākumlapa, visas sadaļas “Par”, “Paskaidrotāji” un “Eiro” un visu deviņu sadaļu ievadlapas ir pieejamas angļu un citās ES oficiālajās valodās. Tāpat ir arī mūsu monetārās politikas lēmumi, mūsu gada pārskats un atlasīta informācija par mūsu monetārās politikas stratēģiju, kā arī citi teksti. Dažas tīmekļa vietnes saturs tiek tulkots atsevišķās ES valodās, un tas var būt pieejams valodā, kuru jūs saprotat, pat ja tā nav jūsu dzimtā valoda. Dažas priekšsēdētāja un citu valdes locekļu runas, intervijas un bloga ieraksti ir pieejami arī valodās, kas nav angļu valoda. Paziņojumi preseī parasti ir pieejami angļu valodā un, ja tas ir svarīgi plašākai sabiedrībai, ne tikai ekspertu auditorijai, bet arī citās ES oficiālajās valodās. ECB tiesību akti parasti tiek publicēti visās ES oficiālajās valodās, un tie ir pieejami EUR-Lex. Mūsu sabiedriskās apspriešanas saturu varat atrast dažādās valodās. Mēs pieņemam ieguldījumu sabiedriskajā apspriešanā visās oficiālajās ES valodās. Informāciju par euro un citiem saistītiem tematiem varat atrast arī jūsu izvēlētajā valodā ES valstu centrālo banku tīmekļa vietnēs.

85 Pieejams šeit: https://ec.europa.eu/info/languages-our-websites_en

Mūsu valodas politikas piemērošana. Ja jūs piekrītat mūsu sīkdatnēm, jūs palīdzat mums iegūt apkopotu statistiku par pieprasījumu pēc atsevišķu mūsu tīmekļa vietnes lapu un sadaļu tulkojumiem. Tas nozīmē, ka mēs varam orientēties uz to, ko tulkot nākotnē. Ja jūsu izvēlētajā valodā tīmekļa lapa vēl nav pieejama, lapā atradīsiet attiecīgu paziņojumu. ECB Komunikācijas ģenerāldirektorāts rūpējas par šīs valodas politikas piemērošanu. Ja vēlaties uzdot jautājumu Eiropas Centrālajai bankai, varat to izdarīt, rakstot mums pa e-pastu info@ecb.europa.eu jebkurā ES oficiālajā valodā.

Eiropas Revīzijas palātas valodu politika ir izskaidrota tās “Komunikācijas politika un standarti”⁸⁶ un “Komunikācijas politika un principi”⁸⁷. Pirmajā dokumentā ir tikai apkopots ERP oficiālo valodu režīms, un tas neattiecas uz saziņu internetā. Otrajā dokumentā ir aprakstīta Palātas pieeja digitālajai komunikācijai:

Komunikācijas principi. ERP sazinās tiešsaistē un izmantojot revīzijas ziņojumus un citas publikācijas, pasākumus, presi un plašsaziņas līdzekļus. Visi revīzijas ziņojumi un atzinumi visās oficiālajās ES valodās ir pieejami tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu un ES grāmatnīcā. ERP tīmekļa vietne ir tās galvenā informācijas platforma.

Valodas politika. ERP sagatavo revīzijas ziņojumus un sniedz atzinumus par visām Eiropas Savienības darbības jomām. Kad šos dokumentus publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, tiem jābūt pieejamiem Savienības oficiālajās valodās. ERP publicē visus savus ziņojumus un citus produktus savā daudzvalodu tīmekļa vietnē, lai ES pilsoņi tos varētu lasīt savā valodā. Komunikācija mūsu sociālajos medijos ir angļu valodā.

A1.2 ES struktūras

Šajā sadaļā ir sniegts kopsavilkums par ES struktūru valodu politiku tīmekļa vietnē, ja tā ir skaidri norādīta to tīmekļa vietnē. Verbālā transkripcija ir sniegta A1.3 iedaļā.

Četras no septiņām ES struktūrām ir publicējušas tīmekļa vietnes valodu politiku. **Eiropas Ārējās darbības dienest** tīmekļa vietnes valodu politikas pamatā⁸⁸ ir šādi kritēriji: saturs, kas publicēts visās 24 oficiālajās ES valodās, piemēram, paziņojumi ES vārdā, Padomes secinājumi, sadaļa “Par mums”; saturs, kas publicēts tikai angļu un franču valodā, piemēram, Augstā pārstāvja (AP)/priekšsēdētāja vietnieka un runaspersonu paziņojumi; saturs, kas publicēts angļu valodā un citās attiecīgās valodās, piemēram, paziņojumi preseī, paziņojumi preseī, runas un piezīmes, AP/PV bloga ieraksti, atlasītas tīmekļa funkcijas. Tīmekļa vietnē arī norādīts, ka sociālo plašsaziņas līdzekļu konti galvenokārt darbojas angļu valodā un ka informācijas pieprasījumus, ko pārvalda Europe Direct kontaktcentrs, var iesniegt jebkurā ES oficiālajā valodā. Tomēr tīmekļa vietne ir pieejama angļu valodā tikai ar dažām sadaļām franču valodā. Katras tīmekļa lapas augšpusē jānorāda valoda, kurā lietotāji skatās tīmekļa vietni, bet praksē ir redzama tikai angļu un franču valoda. Sadaļa “Prožektora gaisma” ir daudzvalodīga.

EESK nav tīmekļa vietnes, kas veltīta tās valodu politikai.

Eiropas Reģionu komitejas tīmekļa vietnes valodu politikas mērķis ir “atkarībā no tā, kādu informāciju jūs meklējat, sniegt informāciju savā vai saprotamā valodā”.⁸⁹ Tajā ir paskaidrots, kādās valodās principā jābūt pieejamām tīmekļa vietnes sadaļām, kādi ierobežojumi un kritēriji jāievēro, ja saturs ir pieejams dažās valodās. Mašintulkošana tiek piedāvāta izvēlētajā skaitā lapušu.

86 Pieejams šeit: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandardsGuidelines.aspx>

87 Pieejams šeit: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PolicyPrinciples.aspx>

88 Pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eeas-language-policy_en

89 Pieejams šeit: <https://cor.europa.eu/en/Pages/language-policy.aspx>

Eiropas Investīciju bankas tīmekļa vietnes “mērķis ir sniegt jums vajadzīgo informāciju savā valodā vai valodā, ko jūs varat saprast atkarībā no informācijas veida”, bet praksē tīmekļa vietnes navigācija un saturs ir pieejams angļu, franču un vācu valodā.⁹⁰

Eiropas Ombuds izskaidro savas tīmekļa vietnes valodu politiku, kā arī sociālo plašsaziņas līdzekļu valodas izvēli savā “valodu politikā”, kas ir⁹¹ visplašākā no ES struktūru valodu politikas jomām, kā parādīts A1.3.4. iedaļā, kur teksts tiek paziņots burtiski.

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja trīsvalodu tīmekļa vietnē nav lapas, kas veltīta valodu politikai. Valodu politika dažkārt ir minēta EDAU gada ziņojumos, bet tikai tādēļ, lai atgādinātu, ka EDAU cenšas izmantot pārredzamu valodas stilu un ka tas cenšas publicēt paziņojumus preseī vismaz angļu, franču un vācu valodā⁹².

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas tīmekļa vietnē nav lapas par valodu politiku.

A1.3 Pilnīga ES struktūru valodu politika

Šajā sadaļā ir stenogramma par to ES struktūru tīmekļa vietņu satura transkripciju, kurās ir izskaidrota tīmekļa vietnes valodu politika. Galveno punktu un atsauču uz URL kopsavilkums ir sniegts A1.2. iedaļas zemspītras piezīmēs. Dažās tīmekļa lapās var būt papildu informācija. Šī iedaļa papildina A1.2 iedaļu ar sīkāku informāciju.

A1.3.1 Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD)

EĀDD valodu politika

Eiropas Ārējās darbības dienests informē ES iedzīvotājus un auditoriju par Eiropas ārpolitiku un darbībām visā pasaulē.

Mūsu mērķis ir padarīt mūsu saturu pēc iespējas pieejamāku lietotājiem. Tomēr mums ir jāpanāk saprātīgs līdzsvars starp ES valodu un trešo valstu vietējo valodu runātāju ievērošanu un praktiskiem apsvērumiem, piemēram, savlaicīgumu, efektivitāti un tulkošanas izmaksām, ko finansē ES nodokļu maksātāji.

Daži satura veidi, piemēram, ES tiesību akti, Padomes secinājumi vai ES paziņojumi, ir pieejami visās ES valodās. Cits saturs var būt pieejams tikai vienā valodā vai valodu kombinācijā atkarībā no konkrētās(-ajām) mērķauditorijas(-ām) un mūsu novērtējuma par to, kā visefektīvāk un lietderīgāk sasniegt lielāko auditoriju.

EĀDD tīmekļa vietne

EĀDD tīmekļa vietnes valodu politikas pamatā ir šādi 3 kritēriji:

1. Saturs, kas publicēts visās 24 oficiālajās ES valodās, piemēram, paziņojumi ES vārdā, Padomes secinājumi, sadaļa “Par mums”
 2. Saturs, kas publicēts tikai angļu un franču valodā, piemēram, Augstā pārstāvja/priekšsēdētāja vietnieka un runaspersonu paziņojumi.
 3. Saturs, kas publicēts angļu valodā un citās attiecīgās valodās, piemēram, paziņojumi preseī, paziņojumi preseī, runas un piezīmes, AP/PV bloga ieraksti, atlasītas tīmekļa funkcijas
- EĀDD delegāciju trešās valstīs, militāro un civilo misiju un operāciju un vēlēšanu novērošanas misiju tīmekļa lapas, kas izvietotas EĀDD tīmekļa vietnē, sniedz informāciju

90 Pieejams šeit: <https://www.eib.org/en/languages.htm>

91 Pieejams šeit: <https://www.ombudsman.europa.eu/fr/languagepolicy/en>

92 Pieejams šeit: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/ar2011_en.pdf

angļu valodā un attiecīgo valstu vietējā(-ās) valodā(-ās). Vietējie paziņojumi presei parasti ir vienā ES oficiālajā valodā un vietējā valodā.

- EĀDD uztur arī tīmekļa vietni krievu valodā.
- Valoda, kādā lietotāji skatās tīmekļa vietni, ir norādīta katras tīmekļa lapas augšpusē.

Noklikšķinot uz ikonas, lietotāji var pāriet uz citu valodu. Ir norādīta valoda, kurā tīmekļa vietne ir pieejama.

- Šajā tīmekļa vietnē pastāvīgi tiek pievienots un atjaunināts jauns saturs. Tas nozīmē, ka, ja tulkojums nav pieejams, tas varētu vienkārši iet cauri tulkošanas procesam. Mēs publicējam tulkojumus, kad tie kļūst pieejami.

- EĀDD tīmekļa vietnē pakāpeniski tiks izmantota šāda pieeja:

O Straightforward informācija ar ilgu laika posmu plašai sabiedrībai tiks pakāpeniski piedāvāta visās ES oficiālajās valodās papildus citām attiecīgām valodām atkarībā no lasītāja.

O Informatīvajiem tekstiem tiks apsvērta iespēja izmantot mašīntulkojumu ES oficiālajās valodās, ja vien lietotājs ir pienācīgi informēts par šo procesu.

O Īslaicīga vai ļoti specializēta informācija parasti parādās dažās valodās — vai pat vienā — atkarībā no auditorijas.

EĀDD sociālie plašsaziņas līdzekļi

- EĀDD galvenā mītne sociālo plašsaziņas līdzekļu konti galvenokārt darbojas angļu valodā. Cik vien iespējams, mēs dažādojam savu saturu valodas ziņā un atkarībā no auditorijas, lai to izplatītu ES pārstāvniecības, delegācijas vai citi partneri.
- EĀDD delegācijas iesaistās sociālo plašsaziņas līdzekļu informēšanā attiecīgajās vietējās valodās.

Sabiedriskās apspriešanas, informācijas pieprasījumi un piekļuve dokumentiem

- Informācijas pieprasījumus, ko pārvalda Europe Direct kontaktcentrs, var iesniegt jebkurā ES oficiālajā valodā. EĀDD atbilde ir sniegta tajā pašā valodā.
- Pieprasījumus par piekļuvi dokumentiem var iesniegt arī jebkurā ES oficiālajā valodā. Efektivitātes labad un lai nodrošinātu ātru reaģēšanu, EĀDD politika jautā pieprasījuma iesniedzējam, vai atbilde angļu vai franču valodā ir pieņemama. Ja atbilde ir noliedzīga, atbildi sniedz pieprasījuma iesniedzēja valodā.

Sabiedriskās apspriešanas tiešsaistes anketu veidā, kas pieejamas ES pilsoņiem, lai viņi varētu piedalīties ES politikas veidošanas procesā, vienmēr ir pieejamas vismaz angļu, franču un vācu valodā un bieži vien lielākajā daļā ES valodu. Atbildes var iesniegt jebkurā ES oficiālajā valodā. EĀDD apspriedes ar ieinteresētajām personām, kas paredzētas ārējai auditorijai, ir pieejamas attiecīgajās valodās.

A1.3.2 Eiropas Reģionu komiteja (RK)

Valodas politika

Mūsu mērķis ir sniegt jums informāciju savā valodā — vai kādu jūs varat saprast — atkarībā no tā, kāda veida informāciju jūs meklējat.

ES oficiālās valodas

Angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, horvātu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valoda.

Valodas, kurās Reģionu komitejas tīmekļa vietnē ir publicēta atšķirīga informācija

- Tīmekļa vietnes navigācijas struktūra — publicēta ES oficiālajās valodās.
- Vispārīga informācija — publicēta ES oficiālajās valodās, kad un kad tā tiek tulkota.
- Oficiālie dokumenti, politiski svarīgi dokumenti, plenārsesiju informācija un dokumenti — Publicēts visās ES oficiālajās valodās
- Informācija, kas ir steidzama vai kurai ir īss kalpošanas laiks (ziņas, notikumi,...) — Nav publicēta visās valodās. Valodas(-u) izvēle ir atkarīga no informācijas mērķauditorijas.
- Specializēta informācija (tehniska informācija, nepabeigts darbs, uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus) — galvenokārt publicēta angļu valodā.
- Valsts un reģionālā līmeņa mērķorientēta informācija (Eiropa manā reģionā) — publicēta valsts valodā. Saziņas veidlapas un atbildes uz jūsu ziņojumiem — ziņojumus var iesniegt jebkurā ES oficiālajā valodā, un atbildes, ja iespējams, tiek sniegtas tajā pašā valodā. Lai nodrošinātu ātru atbildi, tiek lūgta alternatīva vēlamā valoda (angļu, franču vai vācu valoda).

Izbrīnīts, kāda informācija nav pieejama jūsu valodā?

- Tīmekļa vietnes apmeklētāji dažkārt ir pārsteigti, ka lapa nav pieejama viņu valodā.
Parasti Reģionu komitejas tīmekļa vietnē pieejamās valodas ir atkarīgas no šādiem ierobežojumiem:
- (juridiska) nozīme — sabiedrībai ir jābūt piekļuvei visiem oficiālajiem dokumentiem, tāpēc tie tiek sagatavoti visās oficiālajās valodās. Citus dokumentus tulko tikai vajadzīgajās valodās (piemēram, saziņa ar valsts iestādēm, organizācijām vai privātpersonām);
- steidzamība — lai būtu relevanta, daži informācijas veidi ir jāpublicē ātri. Tā kā tulkošanai ir vajadzīgs laiks, mēs dodam priekšroku ātrai publicēšanai valodās, ko saprot vislielākais eiropiešu skaits, nevis gaidīt tulkojumus visās valodās;
- izmaksu lietderība — lai ietaupītu nodokļu maksātāju naudu, attiecībā uz ļoti specializētām lapām, ko izmanto tikai salīdzinoši neliels skaits cilvēku, rūpes ir nodrošināt, lai lielākā daļa varētu izprast informācijas būtību;
- tehniski ierobežojumi — tīmekļa vietnes pārvaldība vairāk nekā 20 valodās ir ļoti sarežģīta un prasa lielus cilvēkresursus un finanšu resursus;
- tulkošana — mums ir pieejams tikai ierobežots tulkotāju skaits un ierobežots budžets tulkošanai (visu nodokļu maksātāju nauda).

Tomēr atsevišķās lapās piedāvājam Jums iespēju pieprasīt automatisku mašīntulkošanu, ko nodrošina Eiropas Komisijas eTranslation dienests:

- Mašīntulkotājs var sniegt jums pamatideju par saturu valodā, kuru jūs saprotat. Tomēr ir jāpatur prātā, ka tas neietver cilvēka iejaukšanos un ka mašīntulkošanas kvalitāte un precizitāte var ievērojami atšķirties atkarībā no teksta un starp dažādiem valodu pāriem.

Mēs priecāsimies par jūsu atsauksmēm par mašīntulkošanu!

A1.3.3 Eiropas Investīciju banka

Tīmekļa vietnes valodas politika

Kādās valodās ir pieejama EIB tīmekļa vietne?

EIB mērķis ir sniegt jums informāciju, ko meklējat, jūsu valodā vai valodā, kuru jūs varat saprast, atkarībā no informācijas veida. Oficiālie dokumenti ir pieejami vismaz tajās valodās, kas bija oficiālas publicēšanas dienā. Citus juridiski nesaistošus dokumentus bieži publicē angļu, franču un vācu valodā. Vispārīga informācija mājas lapā, sadaļās, kas uzreiz pieejamas no sākumlapas, un indeksi, cik vien iespējams, ir pieejami angļu, franču un vācu valodā. Specializēta informācija parasti ir pieejama vismaz divās valodās, kuras visbiežāk izmanto auditorija, kurai šī informācija paredzēta.

Kā valodas darbojas EIB tīmekļa vietnē?

Tīmekļa vietnes navigācija un saturs parasti ir pieejams trijās valodās: Angļu, franču un vācu valoda. Piekļuve šīm versijām neprasa nekādas sīkdatnes vai pārlūkprogrammas noteikšanu. Valoda ir norādīta lapas URL, t. i., angļu valodā (www.eib.org/en), franču valodā (www.eib.org/fr) un vācu valodā (www.eib.org/de).

Ja ir pieejamas citas valodas, katrā lapā zem virsraksta ir iespēja mainīt lapas satura valodu. Sīkdatnes tiek izmantotas, lai iestatītu šīs valodas izvēli pārlūkošanas sesijas laikā un noņemtas sesijas beigās. Izvēloties vienu no šīm valodām, lapas valoda mainīsies, kamēr lapas navigācija paliek valodā, kas definēta URL.

A1.3.4 Eiropas Ombuds

Eiropas Ombuds ir stingri apņēmis ievērot daudzvalodības principu, jo kultūras un valodu daudzveidība ir viena no Eiropas Savienības lielākajām vērtībām. Ombuds darbojas kā tilts starp Eiropas sabiedrību un ES, nodrošinot, ka ES iestādes ievēro augstākos ētikas, administratīvos un pārredzamības standartus. Lai padarītu ES pieejamāku un atbildīgāku, ir svarīgi uzrunāt iedzīvotājus viņu dzimtajā valodā, kas savukārt ir būtiski ES demokrātiskās sistēmas veiksmīgai darbībai.

Eiropas ombude cenšas rast pragmatisku līdzsvaru starp daudzvalodības principu un viņas pienākumu visefektīvākajā veidā izmantot ierobežotos resursus. Pamatotos gadījumos ombuds var nolemt publicēt noteiktus dokumentus ierobežotā skaitā valodu.

Turpmāk sniegtajā pārskatā ir izskaidrotas ombuda valodu izvēles attiecībā uz svarīgākajiem paziņojumiem un publikācijām.

Saziņa ar sūdzības iesniedzējiem un sabiedrību

Ikvienam ES pilsonim vai iedzīvotājam ir tiesības sarakstē ar ES iestādēm izmantot jebkuru no 24 oficiālajām valodām, kurām jāsniedz atbilde tajā pašā valodā. Šis princips attiecas arī uz saziņu ar Eiropas ombudu. Visas sūdzības, informācijas pieprasījumus un citus pieprasījumus var nosūtīt un uz tiem atbildēs jebkurā no ES oficiālajām valodām.

Ombuda tīmekļa vietne ir pieejama visās 24 ES valodās, tostarp elektroniskā sūdzību veidlapa un interaktīvā rokasgrāmata, kas palīdz lietotājiem atrast piemērotu problēmu risināšanas mehānismu ES līmenī vai dalībvalstīs. Ja sūdzības iesniedzējs ir neapmierināts ar ombuda pakalpojumiem, viņš var saņemt padomu par to, kur vērsties ES valodā pēc savas izvēles.

Ombuda svarīgākās publikācijas, piemēram, gada pārskats, dienesta brošūra "Kas var jums palīdzēt?" un ombuda pamatnostādnes uzņēmumiem ir pieejamas visās 24 ES valodās. Tas pats attiecas uz informāciju par pašreizējo Eiropas ombudu Emily O'Reilly, kā arī viņas priekšgājējiem. Eiropas labas administratīvās prakses kodekss ir pieejams visās 24 ES valodās, kā arī ES kandidātvalstu valodās.

Darbs, kas saistīts ar lietu

Ombuds saņem un izskata sūdzības visās ES oficiālajās valodās. Lielākā daļa viņas izmeklēšanu, izņemot tās, kas tiek izskatītas neoficiālā procedūrā (piemēram, pa tālruni), tiek publicētas viņas tīmekļa vietnē. Valodu politika attiecībā uz dažādiem ar lietu saistītiem dokumentiem ir šāda:

- Ieteikumus un lēmumus publicē sūdzības iesniedzēja valodā un angļu valodā.
- To lietu kopsavilkumus, kurām ir plašāka sabiedrības interese, publicē visās 24 valodās.
- Īpašos ziņojumus publicē visās 24 ES valodās.
- Pašiniciatīvas izmeklēšanu publicē angļu valodā kopā ar kopsavilkumiem visās ES valodās.
- Īsa informācija par uzsāktajām lietām ir pieejama angļu valodā.
- Sabiedriskās apspriešanas tiek publicētas visās 24 ES valodās. Tomēr pamatotos gadījumos ombuds var nolemt uzaicināt mērķauditorijas atsauksmes ierobežotā skaitā ES valodu.
- Turpmākie pētījumi ir pieejami visās 24 ES valodās.

Stratēģiskie un organizatoriskie dokumenti

Lielākā daļa Ombuda stratēģisko un organizatorisko dokumentu, piemēram, viņas statūti, stratēģija, publiskais reģistrs un viņas rīcības kodekss, ir pieejami visās ES valodās. Tas pats attiecas uz viņas publiskā iepirkuma paziņojumiem. Viņas gada pārvaldības plāns vai citi konkrētāki stratēģiskie dokumenti ir pieejami ierobežotā skaitā ES valodu.

Plašsaziņas līdzekļu un sociālo plašsaziņas līdzekļu darbības

Tiesībsargs regulāri informē žurnālistus par izmeklēšanu un citām ziņām. Tā kā lielākā daļa attiecīgo žurnālistu ir Briselē reģistrēti ES korespondenti, kuriem nepieciešama savlaicīga informācija un kuri mēdz apgūt angļu, vācu vai franču valodu, viņa publicē savus paziņojumus preseī tikai šajās valodās. Ārkārtēja laika spiediena gadījumā viņa var nolemt publicēt preses tekstus tikai angļu valodā.

Ombuds arvien vairāk izmanto sociālo plašsaziņas līdzekļu platformas, lai uzrunātu sabiedrību. Šajās platformās publicētais saturs galvenokārt ir angļu valodā, ņemot vērā to starptautisko ietekmi. Viņa arī publicē paziņojumus preseī, informāciju par sanāksmēm un pasākumiem un citas ziņas angļu, vācu un franču valodā. Ombuda publikācijas un videoklipi tiek izplatīti dažādos sociālo plašsaziņas līdzekļu kanālos 24 oficiālajās ES valodās.

Saziņa ar Eiropas ombudu tīklu

Eiropas Ombuds koordinē Eiropas ombudu tīklu, kurā ir vairāk nekā 95 biroji 36 Eiropas valstīs. Tīkla dalībnieki regulāri apmainās ar pieredzi un paraugpraksi, izmantojot seminārus un sanāksmes, biļetenu, elektronisku diskusiju forumu un ikdienas elektronisko ziņu dienestu. Informācija par tīklu, kā arī kopīgs paziņojums ir pieejams visās 24 ES valodās. Tīklā izmantotās valodas ir spāņu, vācu, angļu, franču un itāļu valoda.

Iekšējā komunikācija un pieņemšana darbā

Ombuda komanda ir multikulturāla un aptver plašu ES oficiālo valodu klāstu. Ja iespējams, gadījumus, informācijas pieprasījumus vai telefona zvanus izskata darbinieks, kura dzimtā valoda ir pieteikuma iesniedzēja valoda vai līdzvērtīga valoda. Ja valodu nevar nodrošināt iekšēji, ombuds izmanto ārējos tulkošanas pakalpojumus.

Iekšējās darba valodas galvenokārt ir angļu un franču valoda. Informācija par vakancēm ombuda birojā ir pieejama visās ES valodās. Tomēr konkrētie uzaicinājumi iesniegt pieteikumus lielākoties

IPOL | Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments

tiek publicēti angļu valodā, jo augsts līmenis angļu valodā ir priekšnoteikums lielākajai daļai ombuda amatu.

A1.4 ES aģentūru valodu režīms un tīmekļa vietņu valodu politika

Aģentūru saraksts šajā tabulā atbilst oficiālajai protokola secībai. Tas attiecas gan uz tiesību aktiem (t. i., finansēšanas regulu un/vai iekšējiem noteikumiem), gan uz valodu politiku, kā norādīts tīmekļa vietnē. Valodu režīms un tīmekļa vietnes valodu politika (ja tāda pastāv) ir attēlota kopā labajā slejā, jo otrā dažkārt precīzē pirmo. Noteikumi, lēmumi un tīmekļa vietnes valodu politika ir sadalīta ar punktētu līniju nodalīšanu, lai atvieglotu lasīšanu.

Aģentūras aģentūras	Valodu režīma un tīmekļa vietnes valodas policij avoti (ja tādi ir)	Attiecīgo noteikumu saturs
BEREC atbalsta aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1971 (2018. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādi (BEREC) un BEREC atbalsta aģentūru (BEREC birojs)	46. panta 1. punkts "Regulu Nr. 1 piemēro BEREC birojam."
	BEREC biroja pārvaldības komitejas Lēmums Nr. MC/2016/02) par BEREC biroja darba valodu režīmu	1. pants "BEREC biroja darba valoda ir angļu valoda. Tas neliedz BEREC birojam lietot citas Eiropas Savienības oficiālās valodas, kuras varētu uzskatīt par piemērotām."
Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu autoritāte	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1141/2014 (2014. gada 22. oktobris) par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu	6. panta 8. punkts. "Iestādi piemēro Noteikumi Nr. 1 . Iestādes un reģistra darbībai vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs."
Kopienas Augu šķirņu birojs	Padomes 1994. gada jūlija Regula (EK) Nr. 2100/94 par Kopienas augu šķirņu aizsardzību	34. panta 1. punkts. "Attiecībā uz Biroju piemēro noteikumus, kas izklāstīti Regulā Nr. 1 [...]." 34. panta 2. punkts. " Pieteikumus Birojam , dokumentus, kas vajadzīgi šādu pieteikumu apstrādei, un visus pārējos iesniegtos dokumentus iesniedz vienā no Eiropas Kopienu oficiālajām valodām ." 34. panta 3. punkts. "Puses, kas piedalās lietas izskatīšanā Birojā [...], ir tiesīgas veikt rakstisku un mutisku procesu jebkurā Eiropas Kopienu oficiālajā valodā ar tulkojumu un — uzklaušanās gadījumā — vienlaicīgu tulkojumu vismaz jebkurā citā Eiropas Kopienu oficiālajā valodā, ko izvēlējusies jebkura cita procesā iesaistītā puse. Šo tiesību īstenošana nenozīmē īpašas izmaksas procesā iesaistītajām pusēm."
Eiropas Darba drošības un veselības	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2062/94, ar ko izveido Eiropas Aģentūru	23. panta 1. punkts. "Aģentūrai piemēro Noteikumos Nr. 1 paredzētos noteikumus." 23. panta 2. punkts " Administratīvā padome var lemt

aizsardzības aģentūra	drošībai un veselības aizsardzībai darbā	par valodām, kas Aģentūrai jāizmanto tās iekšējā darbībā”
	<p>Mājas lapa par valodām: Daudzvalodība EU-OSHA Darba drošība un veselības aizsardzība EU-OSHA (europa.eu) https://osha.europa.eu/en/tools-and-resources/multilingualism</p>	<p>Daudzvalodība ir būtisks elements iekļaujošā komunikācijā Eiropas Savienībā un jebkurā Eiropas mēroga organizācijā. Tas, ka EU-OSHA izstrādātā informācija, analīze un rīki ir pieejami vairākās valodās, nozīmē, ka aģentūra var sasniegt vairāk cilvēku.</p> <p>Valodas barjeru šķērsošana</p> <p>EU-OSHA strādā, lai izplatītu savus vēstījumus pēc iespējas plašāk, savās ikdienas darbībās iekļaujot daudzvalodību. Sadarbībā ar citām ES organizācijām tā piedalās arī novatoriskos projektos šajā jomā.</p> <p>EU-OSHA daudzvalodība ir gan cieņas pamatprincips, gan pragmatiska izvēle, kas palīdz aģentūrai veikt tās uzdevumus.</p> <p>EU-OSHA mērķis ir radoši domāt un strādāt rentablā veidā, lai nodrošinātu, ka tās darbības ir pieejamas ES pilsoņiem neatkarīgi no valodām, kurās viņi runā. Lai sniegtu dažus piemērus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napo animācijas filmas ir bezvalodas, un tās var saprast un baudīt visi; • OiRA rīki ir pieejami daudzās valodās, un lietotāji var meklēt rīkus pēc valodas; • kā daļu no balvas “Veselīgas darbavietas” balvas ieguvēju filma tiek piedāvāta valstu kontaktpunktiem subtitrēšanai viņu valodās. <p>Daži no EU-OSHA izstrādātajiem materiāliem ir pieejami 25 Eiropas valodās. Citas, piemēram, dažas publikācijas, tiek tulkotas pēc valstu kontaktpunktu pieprasījumiem. Kontaktpunktiem ir aktīva loma tulkojumu nepieciešamības novērtēšanā un to kvalitātes uzraudzībā.</p> <p>EU-OSHA korporatīvā tīmekļa vietne</p> <p>Lielākā daļa EU-OSHA korporatīvo tīmekļa vietņu satur ir daudzvalodīga; galvenās sadaļas un visi svarīgākie notikumi un jaunumi, kas publicēti korporatīvajā tīmekļa vietnē, ir pieejami 25 valodās.</p> <p>2017. gadā EU-OSHA kopā ar Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroju un Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru ieguva Eiropas Ombuda balvu par labu pārvaldību kategorijā “Izcilība uz iedzīvotājiem/klientiem orientētu pakalpojumu sniegšanā” saistībā ar inovatīvo darbu projektā, kas atvieglo daudzvalodu tīmekļa vietņu tulkošanas pārvaldību.</p> <p>Veselīgām darbavietām veltītas kampaņas</p> <p>Veselīgu darbavietu kampaņu mērķis ir palielināt informētību visā Eiropā, sasniedzot pēc iespējas vairāk cilvēku un mazo uzņēmumu. EU-OSHA uzskata, ka ir</p>

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

		<p>svarīgi, lai kampaņas būtu iekļaujošas, tāpēc aģentūrai visi kampaņas pamatmateriāli ir tulkoti 25 valodās, tostarp īpašā kampaņas tīmekļa vietnē, kas ir galvenais ar kampaņu saistītās informācijas un rīku repozitorijs. Pārējie kampaņas materiāli un publikācijas tiek piedāvāti tulkošanai kontaktpunktiem, kas var izlemt, kuriem, viņuprāt, tiem būs vislielākā vērtība.</p> <p>Palīdzēt nodrošināt kvalitatīvus tulkojumus</p> <p>EU-OSHA kopā ar Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru (CdT) un Eiropas Savienības Publikāciju biroju īstenoja projektu, lai atjauninātu un paplašinātu savu daudzvalodu tēzauru darba aizsardzības terminoloģiju. Mērķis bija palīdzēt tulkotājiem panākt ar darba aizsardzību saistītu tekstu konsekventas, precīzas un aktuālas versijas.</p> <p>Daudzvalodu tēzaurš tagad ir integrēts EU-OSHA tīmekļa vietnes satura pārvaldības sistēmā. Tajā ir 2000 jauni termini ar tiešiem tulkojumiem, definīcijām, atsaucēm uz avotiem un kontekstiem IATE (Eiropas Savienības iestāžu terminoloģijas datubāze, ko uztur CdT) un EuroVoc (Publikāciju biroja daudzvalodu tēzaurš). Aģentūras valstu kontaktpunkti ir pārskatījuši visus tulkojumus, lai nodrošinātu to precizitāti.</p> <p>Termini tiek izmantoti, lai marķētu publikācijas un cita veida saturu, kas ļauj meklētājiem vieglāk un efektīvāk atrast DDVA datus.</p> <p>Kampaņas “Veselīgas darbavietas” ietvaros EU-OSHA ir sagatavojusi arī glosārijus konkrētās DDVA zināšanu jomās. Tos var atrast kampaņas tīmekļa vietnē un attiecīgajās uzņēmuma tīmekļa vietnes sadaļās.</p>
Eiropas Banku iestāde	<p>Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi)</p> <p>Valdes 2011. gada 12. janvāra Lēmums par Eiropas Banku iestādes iekšējo valodu lietojumu</p>	<p>73. panta 1. punkts “Iestādei piemēro Padomes Regulu Nr. 1 [...]”.</p> <p>73. panta 2. punkts. “Valde lemj par iekšējo valodu lietojumu.”</p> <p>1. pants</p> <p>“Iekšējā darba valoda EBI iekšējā darba valoda ir angļuvaloda”</p>
Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi	<p>113. panta 1. punkts “Regula Nr. 1 attiecas uz Aģentūru.</p> <p>113. panta 2. punkts. “Neskarot lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 342. pantu, gada darbības pārskatu un darba programmu sagatavo visās Savienības oficiālajās valodās.”</p>
Eiropas Slimību profilakses un	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.	14. pants: “ Valde ar savu locekļu vienprātīgu lēmumu nosaka noteikumus, kas reglamentē Centra valodas,

kontroles centrs	851/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru	tostarp iespēju nošķirt Centra iekšējo darbību un ārējo saziņu , ņemot vērā vajadzību abos gadījumos nodrošināt visu ieinteresēto personu piekļuvi Centra darbam un līdzdalību tajā.”
	Valodu lietojums tīmekļa vietnē, paziņojums: Valodu politika (europa.eu)	<p>“Pamatizdevumi plašai sabiedrībai pieejamā budžeta ietvaros ir pieejami visās ES oficiālajās valodās, kā arī islandiešu un norvēģu valodā. Ņemot vērā tulkošanas augstās izmaksas, ekspertu kopienai paredzētais saturs tiek nodrošināts tikai angļu valodā.</p> <p>Tomēr daži dokumenti, kas paredzēti mazāk tehniskai auditorijai, piemēram, politikas veidotājiem, arī tiek tulkoti pēc apspriešanās ar dalībvalstīm, izmantojot valstu koordinācijas centrus (VFP) saziņai, ņemot vērā sabiedrības veselības nozīmi katrā mērķvalodā un izvērtējot to ietekmi uz izmaksām.</p> <p>Brīvās darbvietas tiek tulkotas visās ES oficiālajās valodās.</p> <p>Eiropas Antibiotiku informācijas dienas (EAAD) kampaņas tīmekļa vietne un Eiropas Vakcinācijas informācijas portāls (EVIP) tiek tulkoti visās ES oficiālajās valodās; EAAD ir pieejams arī islandiešu un norvēģu valodā”.</p>
Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/128 (2019. gada 16. janvāris), ar ko izveido Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centru (Cedefop)	22. panta 1. punkts “Padomes Regulā Nr. 1 paredzētie noteikumi attiecas uz Cedefop.”
Eiropas Ķīmikāliju aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru	104. panta 1. punkts “Aģentūrai piemēro Regulu Nr. 1 [...]”
Eiropas Industriālais, tehnoloģiskais un pētnieciskais kibernetikas kompetenču centrs	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/887 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kibernetikas kompetenču centru un Nacionālo koordinācijas centru tīklu	Nav noteikumu par valodu lietojumu
Eiropas Vides	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.	Nav noteikumu par valodu lietojumu

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

aģentūra	<p>401/2009 (2009. gada 23. aprīlis) par Eiropas Vides aģentūru un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīklu</p>	
	<p>Atsauce uz valodu lietojumu tīmekļa vietnē EVA Tulkošanas politika — Eiropas Vides aģentūra (europa.eu)</p>	<p>EVA tulkošanas politika</p> <p>“EVA uzdevums ir sniegt politikas veidotājiem un sabiedrībai savlaicīgu, mērķtiecīgu, būtisku un ticamu informāciju”. Saskaņā ar Eiropas Komisijas pamatnostādņēm (kopēja pieeja ES aģentūrām) un Eiropas Ombuda ieteikumiem ES administrācijai EVA ir apņēmusies pēc iespējas vairāk informācijas darīt pieejamu Eiropas valodās. Tulkojumu galvenais mērķis ir padarīt EEZ informāciju pieejamu un izmantojamu lielākam ieinteresēto personu grupu un sabiedrības segmentam.</p> <p><u>Mērķi un mērķi</u></p> <p>EVA tulkošanas politikai ir šādi mērķi:</p> <p>padarīt EVA informāciju pieejamu un izmantojamu lielākiem mērķauditoriju segmentiem;</p> <p>atbalstīt daudzvalodu saturu un informāciju, kā ieteikts visām ES iestādēm;</p> <p>optimizēt pieejamo tulkošanas resursu izmantošanu, ņemot vērā lietotāju vajadzības un faktisko izmantošanu;</p> <p>— nodrošināt augstu kvalitāti.</p> <p><u>Ko mēs tulkojam</u></p> <p>EVA rezultāti ir sagatavoti angļu valodā. Par tulkošanas pieprasījumiem lemj, pamatojoties uz līdzekļu pieejamību un informācijas ietekmi un atbilstību mērķauditorijai. Ņemot vērā to, ka EVA tulkošanas resursi ir ierobežoti, prioritāti bieži piešķir tekstiem, kas paredzēti plašākai auditorijai (piemēram, vispārīgam, netehniskam saturam) vai tekstiem ar juridiskām saistībām.</p> <p>Pieņemot lēmumu par tulkošanas saturu un mērķvalodām, tiek ņemti vērā vairāki kritēriji:</p> <p>— juridiskās prasības</p> <p>Līdzekļu pieejamība</p> <p>vai tā sniedz pamatinformāciju par EEZ</p> <p>— potenciālā ietekme uz mērķauditorijām, ko nosaka: O oriģinālteksta un satura (tehnisko un netehnisko) ziņojumu pieejamība oriģinālajā tekstā un to nozīmīgums dalībvalstīs un konkrēti dalībvalstu pieprasījumi (ar politikas veidotājiem vai sabiedrību) o iespēja izmantot un atkārtoti izmantot vienu un to pašu saturu vairākos formātos (drukāt tiešsaistē; infografika-prezentācija).</p>

		<p>Šīs izvēles pamatā ir pieņēmums, ka tehniskie vides eksperti, visticamāk, apgūs angļu valodu un varēs piekļūt EVA tehniskajām zināšanām.</p> <p>Saturs var tikt tulkots visās vai vairākās EEZ valodās, piemēram, ziņu sūtījums, kurā minētas vairākas valstis, varētu tikt tulkots šo valstu valodās. EEZ saturs tiek tulkots ne tikai oficiālajās ES valodās, bet arī norvēģu, turku un islandiešu valodā, ņemot vērā attiecīgās valsts dalību EEZ tīklā.</p> <p>Visbiežāk tulkotais EVA saturs ir biļetenu raksti, paziņojumi presei, infografikas un tīmekļa lapas. Izmantojot pašreizējos pieejamos resursus, EVA nodrošina saturu tikai angļu valodā, izmantojot savus sociālo mediju kanālus.</p> <p><u>Tieša saziņa ar sabiedrību</u></p> <p>Saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantu pieprasījuma iesniedzēji uz EEZ adresētajiem jautājumiem saņem atbildi sākotnējās vēstules/e-pasta valodā, ja tā ir sagatavota vienā no Eiropas Savienības oficiālajām valodām. Lai piedāvātu šo pakalpojumu, tiek izmantoti iekšējie resursi.</p>
<p>Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra</p>	<p>Padomes Regula (EK) Nr. 768/2005 (2005. gada 26. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūru</p>	<p>Nav noteikumu par valodu lietojumu</p>
	<p>Vakances paziņojumā (piemēram, Vecākais uzņēmumu biznesa arhitekts)</p>	<p>“Aģentūra ievēro praksi izmantot angļu valodu kā darba valodu”</p>
<p>Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde</p>	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības</p>	<p>Nav noteikumu par valodu lietojumu</p>
	<p>Tīmekļa vietnē sniegtā informācija par valodu lietojumu (EFSA iet spāņu valodā EFSA (europa.eu))</p>	<p>“EFSA tīmekļa vietne tagad ir pieejama spāņu valodā, kas ir viena no visplašāk lietotajām valodām pasaulē. Spāņu valodas pievienošana nozīmē, ka visa EPNI būtiskā informācija, ziņas un informatīvie materiāli ir pieejami piecās valodās — saturs jau ir pieejams angļu, franču, vācu un itāļu valodā.</p> <p>Tīmekļa vietnes spāņu valodas versijas atklāšana iezīmē sākumu pilnīgas ES-24 daudzvalodības pakāpeniskai ieviešanai EFSA paziņojumos.</p> <p>Papildus 46 miljoniem Spānijas iedzīvotāju ir aptuveni 400 miljoni spāņu dzimtās valodas runātāji. Pēc mandarīnu ķīniešu, hindustani un angļu, spāņu valoda ir visplašāk lietotā valoda pasaulē.</p> <p>Papildus tam, ka tiek paplašināts EFSA paziņojumu</p>

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

		<p>tvērums, spāņu valodas pievienošana ir atbilde arī uz jauno Eiropas pārredzamības regulu, kurā uzsvērts, ka, sazinoties ar sabiedrību, EFSA un citām ES struktūrām jābūt pēc iespējas skaidrākām un pieejamām.</p> <p>EFSA lingvistiskie dienesti strādāja roku rokā ar Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru (CdT), kas tulkoja plašu populārāko EFSA tīmekļa lapu izvēli.</p> <p>Pamatinformācija par EFSA jau ir pieejama visās oficiālajās ES valodās EFSA Korporatīvajā brošūrā “Zinātne patērētāju aizsardzībai no lauka līdz galdam”. Dokuments ir pieejams EFSA tīmekļa vietnē, kā arī EU Bookshop tīmekļa vietnē. Visi EFSA paziņojumi par darbinieku pieņemšanu darbā ir pieejami visās 24 ES oficiālajās valodās.</p> <p>Angļu valoda kā ES lingua franca joprojām ir galvenā valoda, ko izmanto visās EFSA komunikācijās ārēji un iekšēji. EFSA ir tālredzīga organizācija, kas vēlas, lai komunikācijas jomā būtu mūsdienīga pieeja, kas ir viens no galvenajiem tās pilnvaru pīlāriem. Lai sasniegtu šo mērķi, EFSA savā pašreizējā un nākotnes pieejā daudzvalodībai plāno izmantot jaunās tehnoloģijas, piemēram, mākslīgo intelektu un automatizētu tulkošanu”.</p>
<p>Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds</p>	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/127 (2019. gada 16. janvāris), ar ko izveido Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu (Eurofound)</p> <p>Eurofound komunikācijas stratēģija (Eurofound komunikācijas stratēģija (europa.eu))</p> <p>Informācija sniegta tīmekļa vietnē, tīmekļa vietnē par valodu politiku (daudzvalodība Eurofound (europa.eu))</p>	<p>23. panta 1. punkts. “Uz Eurofound attiecas Padomes Regulā Nr. 1 paredzētie noteikumi.”</p> <p>Pamatprincipi:</p> <p>“8. Eurofound respektē daudzvalodības nozīmi komunikācijā visā Eiropas Savienībā un atzīst, ka ir svarīgi, lai eiropieši varētu piekļūt informācijai savā valodā. Eurofound turpinās pieņemt pragmatisku un rentablu pieeju šim procesam.</p> <p>[...]</p> <p>Valsts līmeņa komunikācija arī turpmāk ietvers Eurofound rezultātu un tīmekļa informācijas tulkošanu, lai atvieglotu piekļuvi visiem lietotājiem visās dalībvalstīs. Valsts līmeņa lietotāju informācijas novērtēšana tiks izmantota vispārējā procesā, kas ļaus Eurofound labāk un konkrētāk reaģēt uz valsts līmeņa valodu prasībām.</p> <p>[...]</p> <p>Eurofound nodrošina arī RSS ziņu plūsmas iespēju, kā arī publikācijas elektroniskā pasta kadrus. Valodu diferencēta izplatīšana tiešsaistē ir vērsta uz to, lai Eurofound mērķgrupām nodrošinātu optimālu piekļuvi dalībvalstu līmenī, un šo centienu ietvaros tiks turpināta proaktīva push politika, kas izplatīs e-pasta saites uz kopsavilkumu valodu versijām.</p>

		<p>Eurofound valodu politika tiek īstenota saistībā ar tā pašreizējo darba programmu, un tās pamatā ir Eurofound korporatīvās komunikācijas stratēģija. Trīs stratēģijas principi ir pamatā Eurofound daudzvalodu pieejai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “[...]. • Eurofound respektē daudzvalodības nozīmi komunikācijā visā ES un atzīst, ka ir svarīgi, lai eiropieši varētu piekļūt informācijai savā valodā. <p>Eurofound tīmekļa vietne ir daudzvalodīga, un tā ir šāda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daudzvalodu navigācija ir pieejama visā tīmekļa vietnē. • Vairākas augšējā līmeņa galvenās lapas tiek tulkotas visās valodās. “Visas valodas” attiecas uz visām 24 ES oficiālajām valodām, izņemot īru un maltiešu valodas, kuru tulkošana ir ierobežota ļoti zemā izmantošanas līmeņa dēļ. Tas pats attiecas uz izvēlētām galvenajām lapām, piemēram, “Par Eurofound” saturu un lapām, kas saistītas ar Eurofound apsekojumiem. Datu vizualizācijas rīks, kas atspoguļo apsekojumu datus, ir pieejams visās valodās. • Tulkotās publikācijas tiek publicētas tiešsaistē. <p>Publikāciju tulkošanas programmā ir iekļauti šādi elementi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publikāciju kopsavilkumi tiek tulkoti visās valodās. • Gadagrāmata “Dzīve un darbs Eiropā” un dažas citas svarīgas publikācijas tiek tulkotas franču, vācu un vajadzības gadījumā ne vairāk kā trīs valodās. • Korporatīvie un reklāmas materiāli tiek tulkoti pēc vajadzības. • Ad hoc un pēc pieprasījuma pieprasījumus par konkrētu publikāciju tulkojumu izskata katrā gadījumā atsevišķi. <p>Ja iespējams, tiks nodrošināta mutiskā tulkošana Eurofound rīkotajos pasākumos attiecīgajai(-ām) valodai(-ām). Eurofound turpinās izmantot pragmatisku un rentablu pieeju valodas politikas īstenošanai. Tās nolūks ir nodrošināt plaša mēroga daudzvalodu nodrošināšanu, lai optimizētu piekļuvi lietotājiem visās dalībvalstīs, vienlaikus vajadzības gadījumā reaģējot arī uz pieprasījuma virzītām vajadzībām. Valodu politika un tās īstenošana tiek pastāvīgi pārskatīta, ņemot vērā Eurofound darba programmu, komunikācijas prioritātes un pieejamos resursus.”</p>
Eiropas Dzimumu	Eiropas Parlamenta un	16. panta 1. punkts. “Uz Institūtu attiecas noteikumi,

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

līdztiesības institūts	Padomes Regula (EK) Nr. 1922/2006 (2006. gada 20. decembris) par Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta izveidi	kas izklāstīti Regulā Nr. 1 [...].”
	Paziņojums par vakanci(norīkotais valsts eksperts (SNE) — Komunikācijas Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (europa.eu))	“ Angļu valoda [...] ir galvenā darba valoda institūtā”
Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1094/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi)	73. panta 1. punkts “[...] Uz lestādi attiecas Regula Nr. 1 ”. 73. panta 2. punkts. “ Valde lemj par lestādes iekšējo valodu lietojumu. ”
	Valdes lēmums par iekšējo valodu režīmu, EAAPI-MB-11/003, 2011. gada 10. janvāris	1. pants: iekšējā darba valoda: “ EAPI iekšējā darba valoda ir angļuvaloda ”
Eiropas Darba iestāde	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1149 (2019. gada 20. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Darba iestādi	35. panta 1. punkts. “Uz lestādi attiecas Padomes Regulā Nr. 1 paredzētie noteikumi.”
Eiropas Jūras drošības aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1406/2002 (2002. gada 27. jūnijs) par Eiropas Jūras drošības aģentūras izveidošanu	9. panta 1. punkts “Uz Aģentūru attiecas Regulā Nr. 1 [...] paredzētie noteikumi.”
	Tīmekļvietnē sniegtā informācija (Pārredzamības portāls — Administratīvā struktūra — EMSA — Eiropas Jūras drošības aģentūra (europa.eu))	EMSA jūsu valodā “Mums ir svarīgi, lai ES pilsoņi varētu piekļūt pamatinformācijai par EMSA viņu dzimtajā valodā. Tāpēc mūsu tīmekļa vietnes daļas esam pārtulkojuši 24 ES valodās, un mūsu piecu gadu stratēģija (2020–2024) ir pieejama arī 24 ES valodās. Turklāt mūsu tīmekļa vietnei regulāri pievienojam daudzvalodu saturu, tostarp mūsu galvenā ziņošanas darba tulkojumus.”
Eiropas Zāļu aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Regula (EK) Nr. 726/2004, ar ko nosaka cilvēkiem paredzēto un veterināro zāļu reģistrēšanas	Nav noteikumu par valodu lietojumu

	<p>un uzraudzības Kopienas procedūras un izveido Eiropas Zāļu aģentūru.</p>	
	<p>Tīmekļvietnē sniegtā informācija (Kā darbojas komitejas Eiropas Zāļu aģentūra (europa.eu))</p>	<p>“Visu EMA komiteju darba valoda ir angļu valoda. Tas ietver plenārsēdes diskusijas, darba dokumentus un saraksti. EMA nesniedz mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumus”.</p>
<p>Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs</p>	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1920/2006 (2006. gada 12. decembris) par Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru</p>	<p>Nav noteikumu par valodu lietojumu</p>
	<p>EMCDDA komunikācijas stratēģija (https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/733/Communication_strategy_2012_451772.pdf)</p>	<p>“Koncentrēties uz: daudzvalodu satura racionalizēšana:</p> <p>ES pilsoņiem ir tiesības piekļūt informācijai savā valsts valodā. Cieņas pret valodu daudzveidību saglabāšana ir ļoti svarīga ES aģentūrai, taču tā ir arī pastāvīga problēma.</p> <p>EMCDDA sagatavo savu rezultātu atlasī visās ES valodās, kā arī norvēģu, horvātu un turku valodā. Starptautiskās sadarbības pasākumiem EMCDDA ir jāpielāgo jaunas valodu grupas, piemēram, Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA) un Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) atbalsta saņēmēju valodas. Aģentūras lingvistiskās politikas pamatā ir rūpīgs vajadzību novērtējums, kas dod priekšroku kvalitātei salīdzinājumā ar kvantitāti. Daudzos gadījumos mērķauditorija nosaka vispiemērotāko valodas politiku konkrētam produktam (piemēram, “vispārējas sabiedrības” rezultāti valstu valodās; tehniskie rezultāti angļu valodā). Tas kopā ar lejupielādes un izplatīšanas datiem par dažādām valodu versijām veido pamatu lēmumiem par daudzvalodu satura sagatavošanu. Lai uzlabotu tā atbilstību un savlaicīgumu, gada ziņojums tiks pārstrādāts kā īss kopsavilkums (jātulko visās valodās), kam pievienots uz tematisku tematu balstīts pārskats (pieejams angļu valodā ar galvenajiem elementiem tulkotajos ziņu izlaidumos).</p> <p>Šīs politikas īstenošanas instrumenti ir šādi: garāku dokumentu daudzvalodu kopsavilkumi angļu valodā; tiešsaistes tulkošanas rīki; vairāk rīku, lai uzlabotu tulkošanas kvalitāti (piemēram, daudzvalodu glosārijs, ārējie starpvalodu pakalpojumu sniedzēji); īsas tiešsaistes informācijas lapas dažādās valodās un vairāk uz vajadzībām balstītu saziņu atsevišķās valodās. Aģentūra ar gandarījumu atzīmē, ka arvien vairāk tās produktu ir “spontāni tulkojumi” (piemēram, valsts koordinācijas centru praktisko rokasgrāmatu un norādījumu tulkojumi), un šo produktu pamatā būs</p>

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

		nepieciešams jauns procedūru un pamatnostādņu kopums.”
Eiropas Prokuratūra	Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei	7. pants Ziņošana 1. punkts. “Katru gadu EPPO sagatavo un publisko gada ziņojumu par savu vispārējo darbību Savienības iestāžu oficiālajās valodās.” 107. pants Valodu noteikumi 1. punkts. Regulu Nr. 1/58 “piemēro tiesību aktiem, kas minēti šīs regulas 21. pantā [iekšējie noteikumi] un 114. pantā [īstenošanas noteikumi un programmas dokumenti]”. 2. punkts. “ Kolēģija ar divu trešdaļu tās locekļu balsu vairākumu lemj par EPPO iekšējo valodu lietojumu.” 3. punkts. “Tulkošanas pakalpojumus, kas vajadzīgi EPPO administratīvajai darbībai centrālajā līmenī, sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs, ja vien jautājuma steidzamības dēļ nav vajadzīgs cits risinājums. Eiropas deleģētie prokurori lemj par tulkošanas kārtību izmeklēšanas vajadzībām saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem.”
	EPPO Kolēģijas lēmums 2020. gada 30. septembrī par iekšējo valodu lietojumu	1. pants: 1. punkts. “ EPPO operatīvās un administratīvās darbības darba valoda ir angļuvaloda ”. 2. punkts. “ Attiecībās ar Eiropas Savienības Tiesu kopā ar angļu valodu izmanto franču valodu ”
Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi)	73. panta 1. punkts “Iestādei piemēro Padomes Regulu Nr. 1 [...]”. 73. panta 2. punkts. “Valde lemj par iestādes iekšējo valodu lietojumu”.
	Valdes lēmums, 2011. gada 11. janvāris, ESMA/2011/MB/3	1. pants — iekšējā darba valoda “ EVTI iekšējā darba valoda ir angļuvaloda ”.
Eiropas Izglītības fonds	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1339/2008 (2008. gada 16. decembris), ar ko izveido Eiropas Izglītības fondu	8. panta 2. punkts. “ Valde ar balsstiesīgo locekļu vienprātīgu lēmumu nosaka noteikumus, kas reglamentē Fonda valodas , ņemot vērā vajadzību nodrošināt visu ieinteresēto personu piekļuvi Fonda darbam un līdzdalību tajā.”
	EPAF valdes lēmums, GB/09/DEC/017	Darba valodas 10. pants “Valdes darba valodas ir angļu, franču, vācu, itāļu un spāņuvaloda ”.
Eiropas Savienības Patvēruma	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2303 (2021. gada 15.	62.panta 1. punkts “ Aģentūrai piemēro Noteikumus Nr. 1 ”

<p>aģentūra</p>	<p>decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru</p>	<p>62. panta 2. punkts “Neskarot lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 342. pantu, konsolidēto gada pārskatu par Aģentūras darbību un plānošanas dokumentus, kas minēti 42. pantā, sagatavo visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās.”;</p> <p>62. panta 3. punkts. “Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs sniedz tulkošanas pakalpojumus, kas vajadzīgi aģentūras darbībai.”</p>
<p>Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās</p>	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1727 (2018. gada 14. novembris) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust)</p> <p>Kolēģijas Lēmums 2020–08 (2020. gada 27. novembris) par Eurojust iekšējo valodu lietojumu</p> <p>Tīmekļa vietnē sniegtā informācija par valodu lietojumu</p> <p>Valodu lietojums ārējā komunikācijā (europa.eu)</p> <p>https://www.eurojust.europa.eu/about-us/good-administrative-behaviour/language-policy</p>	<p>33. panta 1. punkts “Uz Aģentūru attiecas Padomes Regula Nr. 1”.</p> <p>33. panta 2. punkts. “Neskarot lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 342. pantu, vienoto programmdokumentu [...] un gada darbības pārskatu [...] sagatavo visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās.”</p> <p>33. panta 3. punkts. “ Valde var pieņemt lēmumu par darba valodām, neskarot 1. un 2. punktā izklāstītos pienākumus.”</p> <p>“darba valoda ir angļuvaloda”</p> <p>“Valodas lietojums Eurojust ārējā komunikācijā</p> <p>Saziņā ar partneriem dalībvalstīs un ES pilsoņiem Eurojust izmanto visas Eiropas Savienības oficiālās valodas. Lai gan Eurojust dokumenti, kas paredzēti publiskai izplatīšanai, tiek sagatavoti galvenokārt angļu valodā, tos tulko citās valodās, kā aprakstīts šajā politikā.</p> <p>Publiskie plānošanas un ziņošanas dokumenti</p> <p>Eurojust tulko šādus dokumentus visās oficiālajās valodās:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vienotais plānošanas dokuments (tostarp gada darba programma un budžets) • Gada pārskats <p><u>Publiskie ziņojumi par Eurojust operatīvo darbu, darba kārtība</u></p> <p>Ziņojumi par pētījumiem un stratēģiskiem projektiem un pamatnostādņēm, ko sagatavojusi Eurojust, pamatojoties uz lietu izskatīšanas pieredzi, ir sagatavoti angļu valodā. Eurojust tulko visās oficiālajās valodās:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktisko vadlīniju un rokasgrāmatu pilns teksts, kas praktiķiem jāizmanto ikdienas darbā;

	<p>• Pētījumu un stratēģisko projektu kopsavilkums/rezultāti.</p> <p>Eurojust arī tulkoja visās oficiālajās valodās ar trešām personām noslēgto darba vienošanos pilnu tekstu.</p> <p><u>Publiskas izmeklēšanas, pieprasījumi par piekļuvi dokumentiem, pieprasījumi par piekļuvi personas datiem</u></p> <p>Atbildot uz sabiedrības pieprasījumiem, Eurojust atbild pieprasījuma valodā. Lai izvairītos no kavēšanās tulkošanas vajadzību dēļ, Eurojust tulko standarta atbildes uz informācijas pieprasījumiem, piekļuvi dokumentiem un piekļuvi personas datiem un paļaujas uz to, ka Eurojust darbinieki, kuriem ir dzimtā valoda, vajadzības gadījumā tos pielāgo.</p> <p><u>Paziņojumi presei un pasākumi presei</u></p> <p>Eurojust publicē paziņojumus presei angļu valodā.</p> <p>Ja tie ir saistīti ar Eurojust operatīvo darbu, šos un attiecīgos apliecinātos dokumentus tulko citās skarto dalībvalstu vai trešo valstu valodās, ja</p> <ul style="list-style-type: none"> • publicēšanas grafiks ļauj un • komunikācijas mērķim labāk kalpo tulkots paziņojums presei. <p>Būtisku institucionālu notikumu gadījumā, ja to pieļauj publicēšanas grafiks, paziņojums presei un apliecinātie dokumenti tiek tulkoti visās oficiālajās valodās.</p> <p>Attiecībā uz preses pasākumiem (preses konferencēm, preses brīfingiem) Eurojust organizē mutisko tulkošanu visu īpaši skarto dalībvalstu valodās, ja tas ir iespējams pasākuma organizēšanai un ir nepieciešams, lai panāktu labāku komunikācijas ietekmi.</p> <p><u>Mājas lapa</u></p> <p>Eurojust tīmekļa vietnes galvenā valoda ir angļu. Tas ir paredzēts, lai Eurojust darbinieki varētu pastāvīgi izveidot, uzraudzīt un atjaunināt saturu.</p> <p>Visi Eurojust publiskie produkti (gada ziņojums, vienotais programmdokuments, vienošanās par sadarbību ar trešām personām, pamatnostādnes, pētījumu un stratēģisko projektu kopsavilkumi, paziņojumi presei), kas tiek tulkoti citās valodās, tiek publicēti tīmekļa vietnē visās valodu versijās. Tīmekļa vietne izveido dokumentu krājumus konkrētā valodā, lai atvieglotu lietošanu (tā sauktās “valstu lapas”).</p> <p>Lapas, kurās aprakstīta Eurojust loma (“Kas mēs esam”, “Ko mēs darām”, “Kā mēs darām” un “Kāpēc tas ir svarīgi”), tiek tulkotas visās oficiālajās valodās. Informāciju par to, kā sazināties ar konkrētiem valsts birojiem, publicē attiecīgās dalībvalsts oficiālajā(-ās) valodā(-ās), kā arī angļu valodā. Citas lapas var tulkot</p>
--	--

		<p>uz citām oficiālajām valodām, ja tas ir būtiski, lai sasniegtu komunikācijas mērķi, un saturs ir pietiekami stabils, ka lapa (un tādējādi tulkojumi) nav jāatjaunina vairāk kā reizi gadā.</p> <p>Sociālie mediji</p> <p>Eurojust sociālo plašsaziņas līdzekļu kanāli publicē saturu angļu valodā, lai Eurojust darbinieki, kas atbild par sociālo plašsaziņas līdzekļu pārvaldību, varētu norīkot darbā, veikt kvalitātes kontroli un atbildēt uz visiem komentāriem vai atbildēm.</p> <p>Sociālo mediju lietotnes ļauj automātiski tulkot tekstus uz citām oficiālajām valodām</p>
Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/881 (2019. gada 17. aprīlis) par ENISA (Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra) un par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kiberdrošības sertifikāciju	<p>40. pants: “Padomes Regulu Nr. 1 piemēro ENISA.</p> <p>Dalībvalstis un citas dalībvalstu ieceltas struktūras var vērsties pie ENISA un saņemt atbildi to izvēlētajā Savienības iestāžu oficiālajā valodā”.</p>
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra	<p>Padomes Regula (EK) Nr. 168/2007 (2007. gada 15. februāris), ar ko izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru</p> <p>Nav tīmekļa vietnes valodas politikas novērtēšanai</p>	<p>25. panta 1. punkts. “Aģentūrai piemēro 1958. gada 15. aprīļa Regulas Nr. 1 noteikumus.”</p> <p>15. panta 2. punkts. “ Valde lemj par iekšējo valodu lietojumu aģentūrā.”</p>
Eiropas Savienības Aģentūra tiesībsardzības sadarbībai	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībsardzības sadarbībai (Eiropolu)	<p>64. panta 1. punkts. “Eiropolam piemēro Regulā Nr. 1 paredzētos noteikumus.”</p> <p>2. Valde ar divu trešdaļu tās locekļu balsu vairākumu lemj par Eiropola iekšējo valodu lietojumu.</p> <p>3. Eiropola darbībai vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs.</p>
	<p>Pieņemšana darbā</p> <p>https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_Recruitment_Guidelines_0.pdf</p>	Darba valoda ir angļu valoda.
Eiropas Savienības Tiesībsardzības apmācības aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/2219 (2015. gada 25. novembris) par Eiropas Savienības Tiesībsardzības apmācības aģentūru	<p>27. panta 1. punkts: “Uz CEPOL attiecas Regulā Nr. 1 paredzētie noteikumi.”</p> <p>25. panta 2. punkts. “ Valde ar tās locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu lemj par CEPOL iekšējo valodu lietojumu.”</p>

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 881/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par Eiropas Dzelzceļa aģentūras izveidošanu	35. panta 1. punkts. “ Administratīvā padome lemj par valodu lietojumu Aģentūrai. Pēc Administratīvās padomes locekļa pieprasījuma šo lēmumu pieņem vienprātīgi. Dalībvalstis var vērsties pie Aģentūras Kopienas valodā pēc savas izvēles.”
Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/942 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru	44. panta 1. punkts: “Uz ACER attiecas Padomes Regulas Nr. 1 noteikumi.” 44. panta 2. punkts. “ Administratīvā padome lemj par ACER iekšējo valodu lietojumu”.
	Administratīvās padomes Lēmums AB Nr. 15/2014 par Aģentūras valodu režīmu	“3) ES iestādēm un struktūrām ir piešķirta zināma darbības autonomija attiecībā uz iekšējā valodu režīma izvēli, ja vien izvēle objektīvi atbilst attiecīgās struktūras funkcionālajām vajadzībām un nerada nepamatotu atšķirīgu attieksmi pret Savienības pilsoņiem.” 1. pants “Aģentūras darba valoda un tās atbalsta struktūras Aģentūras darba valoda ir angļuvaloda ”.
Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1726 (2018. gada 14. novembris) par Eiropas Savienības Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (eu-LISA)	33. panta 1. punkts “Uz Aģentūru attiecas Padomes Regula Nr. 1 ”. 33. panta 2. punkts. “Neskarot lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 342. pantu, vienoto programmdokumentu [...] un gada darbības pārskatu [...] sagatavo visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās.”; 33. panta 3. punkts. “ Valde var pieņemt lēmumu par darba valodām, neskarot 1. un 2. punktā izklāstītos pienākumus.”
	Tīmekļvietnē sniegtā informācija (eu-lisa — eu-lisa pieeja daudzvalodībai (europa.eu))	“EU-LISA savā tīmekļa vietnē visās Eiropas Savienības iestāžu oficiālajās valodās publicē: • Programmdokumenti, • Gada darbības pārskati, • Gada budžeti, • To kompetento iestāžu saraksti, kuras ir pilnvarotas tieši meklēt Šengenas Informācijas sistēmā ietvertos datus, • SIS II (N.SIS II) valstu sistēmu biroju un SIRENE biroju saraksti, • to izraudzīto iestāžu saraksts, kurām ir piekļuve Eurodac centrālajā sistēmā ievadītajiem datiem (patvēruma jomā) • EU-LISA amatpersona atbild uz ERP apsvērumiem par aģentūras gada pārskatiem.

		<p>Aģentūras ģeogrāfiskās atrašanās vietas dēļ angļu, franču, vācu un igauņu valodā tiek publicēti dažādi publiski pieejami informatīvi materiāli, piemēram, bukleti, brošūras un faktu lapas. Lielākā daļa eu-LISA tīmekļa satura ir angļu valodā, lai optimizētu ierobežotos resursus un efektīvi izmantotu pieejamos resursus. Aģentūra pakāpeniski ievieš valodu daudzveidības principus atkarībā no pieejamajiem resursiem un izvirzītajām prasībām [...].</p>
Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru	93. panta 1. punkts “Uz Aģentūru attiecas Padomes Regula Nr. 1. ”
Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru	<p>85. panta 6. punkts. “Pēc dalībvalsts pieprasījuma ziņojumus, ko Aģentūra sagatavojusi saskaņā ar 1. punktu, tai dara pieejamus tās dalībvalsts oficiālajā Savienības valodā vai valodās, kurā veikta pārbaude”.</p> <p>119. panta 3. punkts: “Aģentūra vajadzības gadījumā tulko drošības veicināšanas materiālus Savienības oficiālajās valodās”.</p> <p>119. panta 5. punkts. “Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības rakstiski vērsties pie Aģentūras jebkurā no Savienības oficiālajām valodām, un tai ir tiesības saņemt atbildi tajā pašā valodā.”</p>
Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi	<p>146. panta 1. punkts “ Pieteikumu par ES preču zīmi iesniedz vienā no Savienības oficiālajām valodām.”</p> <p>146. panta 2. punkts: “ Biroja valodas ir angļu, franču, vācu, itāļu un spāņuvaloda”</p> <p>146. panta 3. punkts “Pieteikuma iesniedzējs norāda otru valodu, kas ir Biroja valoda, kuru viņš pieņem kā iespējamo valodu iebildumu, atcelšanas vai spēkā neesamības procesā. Ja pieteikums ir iesniegts valodā, kas nav viena no Biroja valodām, Birojs organizē pieteikuma tulkojumu [...] pieteikuma iesniedzēja norādītajā valodā.”</p> <p>146. panta 4. punkts. Ja ES preču zīmes pieteikuma iesniedzējs ir vienīgā puse procesā Birojā, procesa valoda ir valoda, ko izmanto, lai iesniegtu pieteikumu par ES preču zīmi. Ja pieteikums ir iesniegts valodā, kas nav Biroja valoda, Birojs var nosūtīt pieteikuma iesniedzējam rakstiskus paziņojumus otrajā valodā, ko pieteikuma iesniedzējs norādījis savā pieteikumā.”</p>
	Informācija par valodām aģentūras tīmekļa vietnē	“ Piecas Biroja darba valodas ir angļu, franču, vācu, itāļu un spāņu valoda. Preču zīmju un dizainparaugu

	<p>https://euipo.europa.eu/ohimPortal/lv/euipo-language-policy</p>	<p>pieteikumus var iesniegt 23 Eiropas Savienības oficiālajās valodās. ESPZ un RKD reģistrus publicē arī 23 ES oficiālajās valodās. EUIPO tīmekļa vietnes saturs tiek publicēts vismaz piecās Biroja valodās un bieži vien arī 18 citās oficiālajās valodās.</p> <p>EUIPO mēs esam stingri apņēmušies nodrošināt, ka ikvienam ES ir piekļuve informācijai par intelektuālā īpašuma tiesībām valodā, kuru viņi saprot, pat ja šī valoda nav viņu dzimtā valoda.</p> <p>Kad vien iespējams, mēs sazināsimies ar jums jūsu valsts oficiālajā valodā. Tomēr attiecībā uz valodas jautājumiem, kas attiecas uz konkrētām preču zīmju vai dizainparaugu procedūrām, piemēro attiecīgos noteikumus un Biroja pamatnostādnes.</p> <p>Stāku informāciju par to, kādas valodas var izmantot Biroja procedūrās, skatiet attiecīgajās regulās, jo īpaši ESPZR 146. un 147. pantā, ESPZR 24., 25. un 26. pantā, KAZ 98. un 99. pantā un CDIR 29., 80., 81. un 83. pantā.</p> <p><u>Atrodiet vajadzīgo valodu tīmekļa vietnē</u></p> <p>Visās mūsu tīmekļa lapās augšējā kreisajā stūrī ir nolaižamā izvēlne, kurā varat izvēlēties valodu, kurā vēlaties apskatīt lapu.</p> <p>Turklāt, ja jūs meklējat tiesu praksi, lai pamatotu lietu tiesā, mūsu eSearch Case Law datubāze nodrošina mašintulkjumus, lai palīdzētu jums iegūt tūlītēju vispārēju izpratni par konkrētā sprieduma saturu pirms ieguldīšanas sertificētos tulkojumos.</p> <p><u>EUIPO terminoloģija</u></p> <p>EUIPO nodrošina oficiālu ar intelektuālo īpašumu saistītu terminoloģiju visās ES valodās. Tam jāveicina juridiskā noteiktība IP pasaulē. Terminiem var piekļūt ikviens, izmantojot ES starpiestāžu terminoloģijas datubāzi (IATE).</p> <p><u>Tulkojumi un tulkojumi</u></p> <p>Biroja darbībai nepieciešamos tulkojumus tulko ES iestāžu Tulkošanas centrs.</p>
<p>Vienotā noregulējuma valde</p>	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 806/2014 (2014. gada 15. jūlijs), ar ko izveido vienādus noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un noteiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību noregulējumam, izmantojot vienotu noregulējuma mehānismu un vienotu noregulējuma fondu, un groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010</p>	<p>81. panta 1. punkts: “Padomes Regulu Nr. 1 piemēro Valdei”</p> <p>81. panta 2. punkts: “ Kolēģija lemj par iekšējo valodu lietojumu kolēģijā.”</p> <p>81. panta 3. punkts: “Kolēģija var izlemt, kuru no oficiālajām valodām izmantot, nosūtot dokumentus Savienības iestādēm vai struktūrām.”</p> <p>81. panta 4. punkts: “Valde var vienoties ar katru valsts noregulējuma iestādi par valodu vai valodām, kurās sagatavo dokumentus, kas jānosūta valsts noregulējuma iestādēm vai kurās sagatavo dokumentus, kas jānosūta valsts noregulējuma</p>

		iestādēm.”
	<p>Vienotā noregulējuma valdes 2018. gada 17. decembra Lēmums, ar ko izveido satvaru praktiskajai kārtībai vienotā noregulējuma mehānisma sadarbībai starp Vienoto noregulējuma valdi un valsts noregulējumu</p> <p>Iestādes (SRB/PS/2018/15),</p>	<p>4. panta 1. punkts: “Operatīvā darba valoda, ko izmanto iekšējā saziņā starp VNV un VNI VNM, ir angļu valoda, tās mutiskā un rakstiskā formā”</p> <p>4. panta 3. punkts: “Lēmumu un noregulējuma plānu projektiem, ko VRI sagatavo tiešā VRI atbildībā esošām vienībām un grupām un kas ir sagatavoti valodā, kura nav angļu valoda saskaņā ar valsts tiesību aktu prasībām, pievieno provizorisku kopsavilkumu angļu valodā tikai informatīviem nolūkiem, kad tos nosūta</p> <p>[...]”</p> <p>4. panta 6. punkts: “VNV tiesību aktus, kas adresēti VNI to īstenošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, pieņem angļu valodā, kas būs šāda VNV tiesību akta juridiski saistoša versija.</p> <p>VNV centīsies nodrošināt sava tiesību akta pieklājīgu tulkojumu valsts valodā, ko minētā struktūra ir izvēlējusies saskaņā ar Padomes Regulu Nr. 1, vienlaikus ar minētā akta paziņošanu VNI.</p> <p>Šo procedūru nepiemēro noregulējuma lēmumu pieņemšanai, ko veic VNV. Šajā gadījumā pēc noregulējuma lēmumu pieņemšanas VNV pēc VNI pieprasījuma nodrošinās VNI pieklājīgu sava noregulējuma lēmuma tulkojumu īstenošanas akta valsts valodā.”</p>
Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs	Padomes Regula (EK) Nr. 2965/94 (1994. gada 28. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru	<p>2. paziņojums</p> <p>Padomes un Komisijas kopīgais paziņojums:</p> <p>“Saistībā ar Tulkošanas centra izveidi Padome un Komisija apstiprina, ka Centrs būtu jāorganizē tā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret Eiropas Kopienu oficiālajām valodām, neskarot nekādus īpašus noteikumus par valodu lietojumu dažādajās struktūrās, kuru vārdā Centrs darbojas.”</p>
Eiropas Aizsardzības aģentūra	<p>Padomes Lēmums (KĀDP) 2015/1835 (2015. gada 12. oktobris), ar ko nosaka Eiropas Aizsardzības aģentūras statūtus, atrašanās vietu un darbības noteikumus</p> <p>Tīmekļvietnē sniegtā informācija (Valodu politika (europa.eu))</p>	<p>33. pants: “Padome ar vienprātīgu lēmumu nosaka Aģentūras valodu režīmu.”</p> <p>“Valodu politika</p> <p>Eiropas Aizsardzības aģentūra (EAA) ir apņēmusies veicināt daudzvalodību un atzīst, cik svarīgi ir sazināties ar ES pilsoņiem visā ES un atvieglot piekļuvi informācijai viņu attiecīgajās valodās.</p>

	<p><u>Mūsu apņemšanās veicināt valodu daudzveidību</u></p> <p>ES ir 24 oficiālās valodas: [...].</p> <p>EAA mērķis ir panākt līdzsvaru starp Eiropas valodu daudzveidības ievērošanu un praktiskiem apsvērumiem, piemēram, mērķauditoriju, laika ierobežojumiem, kā arī ietekmi uz cilvēkresursiem un finanšu resursiem.</p> <p>Šajā gaismā,</p> <ul style="list-style-type: none"> • EAA, īstenojot savu valodu politiku, cenšas izmantot pragmatisku un rentablu pieeju. • EAA atbalsta tulkošanas resursu apvienošanu, ja iespējams, lai samazinātu izmaksas un nodrošinātu, ka ES pilsoņiem ir vairāk informācijas dažādās ES oficiālajās valodās. • EAA ir apņēmusies maksimāli izmantot visus pieejamos tulkošanas rīkus un pakalpojumus, kas ir tās rīcībā. <p><u>Valodu lietojums EAA</u></p> <p>Praksē EAA iekšējā darba valoda ir angļu valoda. Tādējādi galvenā valoda, ko izmanto EAA publiskajā tīmekļa vietnē, ir angļu valoda, kas ļauj nepārtraukti izveidot, uzraudzīt un atjaunināt saturu un optimizēt resursus.</p> <p>[...]</p> <p><u>Publiskas izmeklēšanas, pieprasījumi piekļūt dokumentiem un piekļuve personas datiem</u></p> <p>Informācijas pieprasījumus, piekļuvi dokumentiem un piekļuvi personas datiem var iesniegt jebkurā ES oficiālajā valodā. EAA nodrošina, ka pilsoņi, kas raksta kādā no ES oficiālajām valodām, pēc iespējas saņem atbildi tajā pašā valodā saskaņā ar EAA Labas administratīvās prakses kodeksu.</p> <p>Lai atvieglotu pieprasījumu ātru izskatīšanu un izvairītos no kavēšanās tulkošanas vajadzību dēļ, EAA var izmantot standarta atbildes uz informācijas pieprasījumiem, piekļuvi dokumentiem un piekļuvi personas datiem, un vajadzības gadījumā paļaujas uz to, ka EAA deputāti tos pielāgo.”</p> <p><u>Publiskais iepirkums un darbinieku pieņemšadarbā</u></p> <p>Iepirkuma procedūru ietvaros EAA izmanto līgumu valodu, galvenokārt angļu valodā. Ekonomikas dalībnieki un EAA iepirkuma procedūru kandidāti var pieprasīt papildu informāciju, kas saistīta ar iepirkuma procedūras dokumentiem, jebkurā no ES oficiālajām valodām.</p> <p>EAA darbinieki ir multikulturāli un aptver plašu ES</p>
--	--

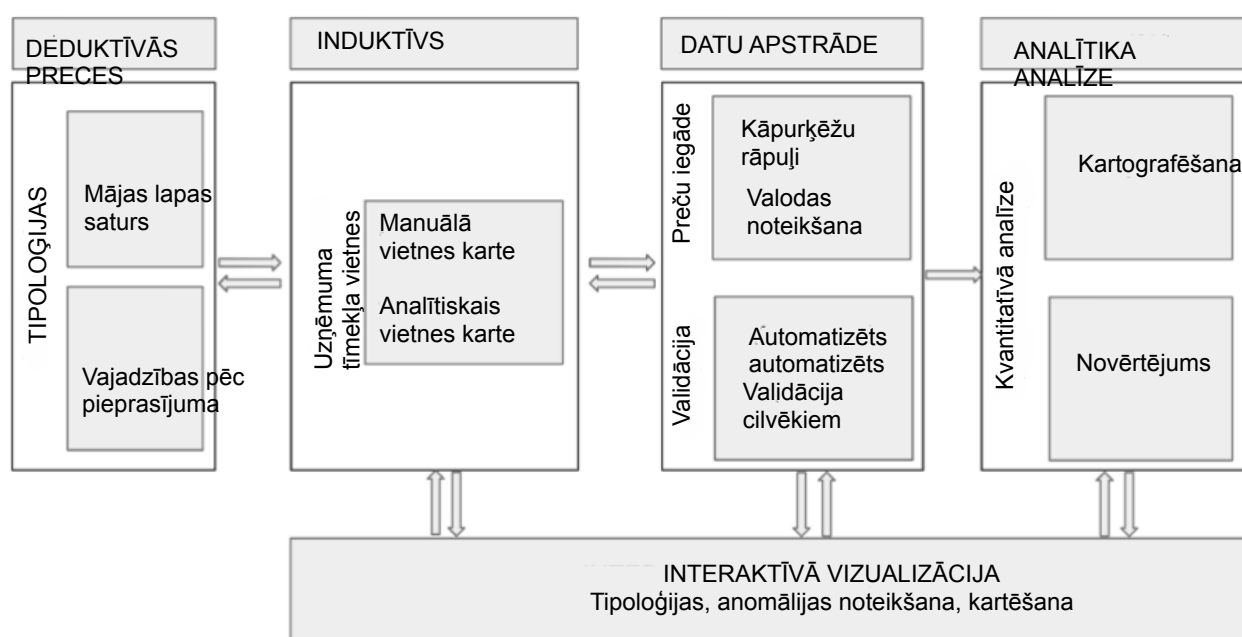
		<p>valodu klāstu. Tomēr, tā kā pieejamie resursi ir ierobežoti un lai nodrošinātu visu jautājumu ātru izskatīšanu, EAA darbā pieņemšanas procedūru kandidāti tiek aicināti sazināties ar Aģentūru angļu valodā. Tā kā praksē angļu valoda ir EAA iekšējā darba valoda, ļoti labas angļu valodas zināšanas ir arī prasība pieņemt darbā Aģentūrā.</p> <p><u>EAA paziņojumi presei un pasākumi presei</u></p> <p>Ņemot vērā nepieciešamību ātri sazināties ar presi par aktuāliem jautājumiem, EAA paziņojumi presei parasti tiek publicēti angļu valodā. Vajadzības gadījumā EAA var tulkot paziņojumus presei arī citās valodās. Saistībā ar EAA piedalīšanos preses brīfingos Padomē var piedāvāt tulkojumus franču valodā/no franču valodas saskaņā ar Padomes praksi.</p> <p>[...]</p>
Eiropas Savienības Drošības izpētes institūts	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/881 (2019. gada 17. aprīlis) par ENISA (Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra) un par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kiberdrošības sertifikāciju	Nav noteikumu par valodu lietojumu
Eiropas Savienības Satelītcenrs	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/887 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kiberdrošības kompetenču centru un Nacionālo koordinācijas centru tīklu	Nav noteikumu par valodu lietojumu
Euratom Apgādes aģentūra	Padomes Lēmums (2008. gada 12. februāris), ar ko nosaka Euratom Apgādes aģentūras statūtus	Nav noteikumu par valodu lietojumu
Kopuzņēmums "Kodolsintēze enerģētikas vajadzībām"	Padomes Lēmums (2007. gada 27. marts), ar ko izveido Eiropas Kopuzņēmumu ITER un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām un piešķir tam priekšrocības	Nav noteikumu par valodu lietojumu

2. PIELIKUMS: TĪMEKĻA VIETŅU ANALĪZES METODIKA

A2.1 Datu vākšanas un analīzes metodika

A2.1. attēlā ir aprakstīti galvenie datu vākšanas un tīmekļa vietņu empīriskās analīzes metodoloģiskās pieejas posmi. Tas sākas ar deduktīvo posmu, kurā tiek definēta tīmekļa vietnes satura klasifikācija un daudzvalodu vajadzību tipoloģijas. Deduktīvā fāze balstās uz teoriju un būtiskām zināšanām par jomām. Jebkura deduktīvi definēta konceptuālā ietvara vērtība vienmēr būs jāpārbauda attiecībā pret realitāti empīriski. Tas notiek induktīvā fāzē, kur tipoloģijas tiek pārbaudītas un refinētas. Šī deduktīvā un induktīvā mijiedarbība galvenokārt ir saistīta ar tīmekļa vietnes analīzi un ir attēlota A2.1. attēlā ar divvirzienu bultām, kas savieno abus posmus. Tipoloģiju precizēšana notiek šīs mijiedarbības rezultātā.

Attēls. Metodoloģijas galvenie posmi

Attēls. Metodoloģijas galvenie posmi

Induktīvais uzdevums ir attēlots A2.1. attēlā lodziņā "Vienību tīmekļa vietnes". Mēs izmantojam subjekta vietnes karti un tīmekļa sadaļas, kas identificētas kā sākumpunkts. Lielākajai daļai tīmekļa vietņu ir vietnes karte, un tām tīmekļa vietnēm, kurām (piemēram, Komisijai) nav funkcionāla ekvivalenta, pastāv pat tad, ja to oficiāli nesauc par vietnes karti. Dažos gadījumos vietnes kartē var nebūt iekļauta konkrēta tīmekļa sadaļa, piemēram, publiskie konkursi vai preses sadaļa. Šādos gadījumos mēs pievienojam šo konkrēto tīmekļa sadaļu mūsu vietnes kartei. Lai gan struktūras piešķir prioritāti dažādām tīmekļa sadaļām un izmanto dažādus marķējumus, tīmekļa sadaļu tipi, kas norādīti vietnes kartē (piemēram, lielākajai daļai ir sadaļa "Par", "Vispārīga informācija" vai "Tēmas"), ir pietiekama konverģence. Šie kopīgo tīmekļa sadaļu veidi ir izstrādāti satura klasifikācijā. Mēs atsaucamies uz šo procesu kā vietnes kartes manuālu ieguvu, un tas dod sarakstu ar tīmekļa sadaļām katrā subjekta tīmekļa vietnē.

Otrajā posmā, kas minēts A2.1. attēlā kā “analītiskā vietnes karte” induktīvajā posmā, mēs izmantojam automatizētas metodes (piemēram, tīmekļa rāpuļus), lai identificētu subjekta tīmekļa vietnes dažādas tīmekļa sadaļas. Manuāli iegūtās vietnes kartes tīmekļa sadaļas veido pirmo līmeni tīmekļa vietnes organizatoriskajā hierarhijā. Bet ir daudz vairāk slāņu. Piemēram, Komisijas sadaļā “Likumi” hierarhijas 1. līmenī (papildus citām sadaļām, piemēram, About un Jobs) ir iekļauta 51 papildu tīmekļa sadaļa 2. līmenī. Līmeņa tīmekļa sadaļās ir iekļauts tāds saturs kā “likumdošanas process” vai “meklēšanas likumi”. Šīs 2. līmeņa iedaļas rada vēl 31 iedaļu, piemēram, “Patērētāji” vai “Datu aizsardzība”. Tikai viena (sadaļa “Likumi”) no desmit tīmekļa sadaļām no Komisijas vietnes kartes 1. līmeņa nodrošina vairāk nekā 300 tīmekļa sadaļu, no kurām katrā ir daudz dokumentu. Tas, ko mēs saucam par analītisko vietnes kartes ekstrakciju, ir automatizētu metožu izmantošana, lai iegūtu mapes/dokumentus, kas saistīti ar vietnes kartes tīmekļa sadaļām.

Ar šīm analītiskajām kartēm kvalitatīvais (rokas) kodēšanas uzdevums ietver kategoriju piešķiršanu no mūsu satura klasifikācijas un daudzvalodu vajadzību tipoloģijas dažādām tīmekļa vietņu sadaļām. Tīmekļa vietne sastāv no daudzām līmeņu hierarhijām, ko mēs saucam par tīmekļa sadaļām. Jebkuras konkrētas vienības tīmekļa vietnē ieejas punkts ir dažādas 1. līmeņa tīmekļa sadaļas, kas tiek pārmeklētas, kas parasti balstās uz tās vietnes karti. Tomēr katrā 1. līmeņa sadaļā ir vairāk 2. līmeņa tīmekļa sadaļu utt. katram hierarhijas līmenim. Dažās tīmekļa vietnēs var būt vairāk nekā 10 līmeņi, pirms var piekļūt dokumentam, piemēram, atskaitei. Tīmekļa lapu skaits katrā līmenī krasi palielinās. Kvalitatīvā kodēšana 1. līmenī ietvēra vairāk nekā 500 tīmekļa sadaļu. Pārejot uz 2. līmeni, skaits palielinās līdz aptuveni 4000 un 3. līmenī krietni virs 10 000. Tādējādi kvalitatīva kodēšana tiek veikta tīmekļa sadaļām 1. un 2. līmenī. Sistemātiskā veidā, izmantojot cilvēku kodētājus, nebija iespējams pārsniegt 3. līmeni. Tas nozīmē, ka kodi būtu jāuzskata par tīmekļa sadaļā ietvertā satura veida tuvinājumu.

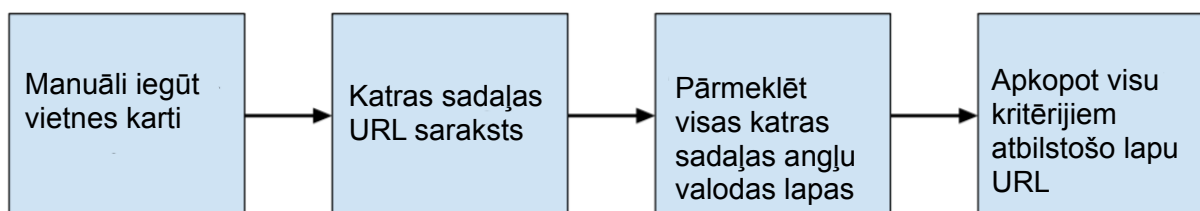
Galīgās satura sadaļas, kas izrietēja no visām analizētajām vietnēm, bija šādas:

- • **Par/Organizācija:** Organizatoriska informācija, piemēram, struktūra, loma ES lēmumu pieņemšanā, politikas pienākumi, kā sazināties, tīmekļa vietnes politika.
- • **Politika:** Specializētās nodaļas, kas veltītas ES politikai vai politikas grupām.
- • **Jaunumi/Notikumi/Speeches:** Saraksts lapas, kas satur ziņas, notikumu vai runas vienumus.
- • **Finansēšanas konkursi:** Sadaļas, kas veltītas finansēšanas iespējām un uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus.
- • **Pieņemšana darbā:** Vakances un iespējas; informācija par notiekošajām atlases procedūrām; un informācija par karjeru, pieņemšanu darbā, stažēšanos.
- • **Dokumentācija:** jebkura dokumentācija, publikācijas, resursi, tostarp likumi, pētījumi, novērtējumi, statistika, informatīvas brošūras, infografikas, faktu lapas, likumi, citi resursi.
- • **Vispārīga informācija:** Vispārīga informācija, kas neietilpst citās kategorijās, tostarp ļoti vispārīga informācija par politiku (piemēram, informācija par daudzām politikas jomām un portāla/vārtejas lapām).
- • **Pilsoņi:** sabiedrības iesaiste, tostarp apspriešanās par jebkuru ES politiku vai jautājumu, lūgumraksti Eiropas Parlamentam, atbildes uz pilsoņu vēstulēm, pilsoņu iniciatīva, aicinājumi Eiropas Ombudam, sabiedriskās apspriešanas par jebkuru ES politiku vai jautājumu.
- • **Sanāksmes/komitejas:** Oficiālas oficiālas ES sanāksmes un komitejas, kas nodarbojas ar politikas veidošanu atsevišķi no standarta pasākumu sarakstiem tīmekļa vietnēs.

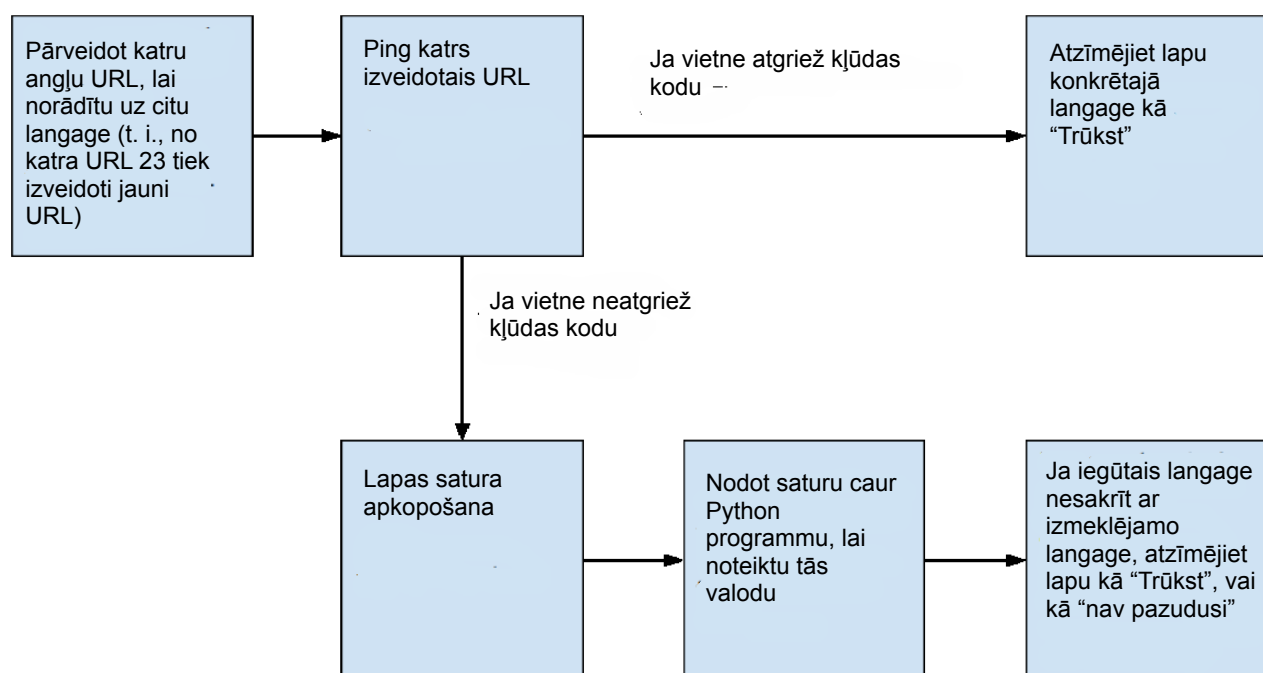
Atbilstība starp satura klasifikācijas shēmu un daudzvalodu vajadzību tipoloģiju ir parādīta 6. nodaļas 5. tabulā (sk. arī 5. nodaļu).

A2.1.2 Datu apstrādes posms

Iepriekš aprakstītais process ir ļoti atkārtojošs starp deduktīvajām un induktīvajām testēšanas fāzēm un tipoloģijas precizēšanu. Kad konkrētās struktūras tīmekļa vietnē ir sasniegti apmierinoši rezultāti, var sākt datu iegūšanas procesu, kuram tika izstrādāti pielāgoti tīmekļa rāpuļi. Projekta datu apstrādes posma pārmeklēšanas aspekti ir parādīti A2.2. attēlā un A2.3. attēlā.

A2.2. attēls. Pirmais rāpošanas solis: Rāpošana Lapas noklusējuma valodā (angļu valodā)

Attēls. Otrais pārmeklēšanas solis: Pārmeklēt visas lapas, kas nav angļu valodā

Ir divi galvenie soļi uz tīmekļa vietnes pārmeklēšanu.

1. solis. Tīmekļa pārmeklēšanas pirmajā solī mēs izmantojam noklusējuma valodu (angļu valodu) vienoto resursu vietražu (URL) vākšanai. Tīmekļa rāpuļi apmeklē katru vienības tīmekļa vietnes sadaļu (kā noteikts vietņu kartēs vai manuāli izgūtās vietņu kartēs) un turpina apkopot visu identificēto saišu URL. Ir jānosaka robežas, lai novērstu tīmekļa rāpuļu pārmeklēšanu bezgalīgā cilpā. Rāpuļi aprobežojās ar saišu vākšanu no tā paša domēna un izslēdzot "ārējās" tīmekļa vietnes vai domēnus. Tādējādi saite no EP tīmekļa vietnes, kas norāda uz ārēju domēnu (piemēram, EP NewsHub - <https://www.epnewshub.eu/> - Eiropas Parlamenta tīmekļa vietnē), netiktu apkopota, jo tā nepieder pie EP domēna, t. i., europarl.europa.eu.

Katrai tīmekļa vietnes sadaļai URL vākšanai tiek piemēroti šādi filtrēšanas kritēriji:

- URL jābūt daļai no izskatāmās sadaļas. Piemēram, ja kāpurķēžu rāpuļprogramma pārmeklē Eiropas Parlamenta tīmekļa vietnes sadaļu "Jaunumi", kurai ir šāds stublājs [<https://www.europarl.europa.eu/news/>], tiek savākti tikai tie URL, kuriem ir šis kāts. Tas ir

vienīgais veids, kā nodrošināt katrai sadaļai savāktā satura konsekveni, kam ir izšķiroša nozīme satura klasifikācijas piešķiršanā un kam nepieciešama tipoloģija.

- • URL nedrīkst būt GET parametri (t. i., informācija, ko parasti izmanto, lai nosūtītu papildu informāciju tīmekļa vietnei, piemēram, meklēšanas kritērijiem). Parasti tas ir saistīts ar datubāzu meklēšanu. Tas tika ieviests, jo mēs pieredzējām gadījumus, kad dažādi URL, kas satur GET parametrus, norādīja uz vienu un to pašu pantu, kas radīja nebeidzamas cilpas. Tomēr šo nosacījumu var atvieglot, ja sadaļai ir paginācija (piemēram, https://ec.europa.eu/info/events_en). Tas ļauj kāpurķēdēm mainīt lapas un pārmeklēt nākamo lapu kopu, kas parādās lapušu secībā.
- • Ja URL norāda uz attēliem vai videoklipiem, kas arī tiek izlaisti (šādus satura veidus nevar analizēt ar valodas noteikšanas rīkiem, kas darbojas ar teksta datiem).

Šīs pieejas priekšrocības ir šādas:

- • mazākas pārmeklēšanas darbavietas, kas samazina slogu vienības serveriem;
- • kāpurķēžu atteices gadījumā atkārtoti jāpārmeklē tikai konkrētās sadaļas, nevis visa tīmekļa vietne;
- • nediferencētas tīmekļa pārmeklēšanas vietā rāpuļi tiek pielāgoti katras tīmekļa sadaļas kāpurķēžu vajadzībām;
- • ja trūkst lapas kādā no pārējām 23 valodām, mēs zinām, ka tas ir noticis, jo šī lapa nav pieejama.

2. solis. Izveidojot angļu valodas korpusu, t. i., sarakstu ar URL katrā sadaļā katrā tīmekļa vietnē, mēs pārejām uz pārmeklēšanas 2. soli. Šajā solī attiecībā uz katru savāktu URL mēs aizstājam valodas rādītāju URL ar citu valodas kodu, vienu katrai no pārējām 23 valodām.

Nākamais solis ir apkopot lapas saturu, izmantojot kāpurķēžu. Pirmkārt, kāpurķēžu pārbauda, vai URL pastāv. Ja URL neeksistē, tas ieraksta, ka trūkst. Ja URL pastāv, tas apkopo visu tā saturu. Pēc tam tiek atlasīts analizējams saturs valodas noteikšanai. Tādēļ ir nepieciešams izolēt konkrētas tīmekļa lapas sadaļas, ņemot vērā to, ka tīmekļa lapā ir sadaļas, piemēram, navigācijas izvēlne, kas vienmēr tiek tulkota, bet tajās faktiski nav nekādas noderīgas informācijas, ciktāl tas attiecas uz šo projektu. Ja kāda iemesla dēļ sadaļu nevar izvilkēt (piemēram, tā var būt pazudusi), tā tiek atzīmēta ar atzīmi.

Ja process veiksmīgi izgūst saturu, tad saturs tiek nosūtīts uz in-house dabas valodas apstrādes rīku, kas izstrādāts šim projektam, kas izmanto "CLD2" (Compact Language Detection) bibliotēkas rīku valodu identificēšanai. Precīzāk, CLD2 ir funkcija, kas atgriež vektoru ar dažādām valodām, kas identificētas kopā ar teksta daļu, kurā ir valoda. Mūsu gadījumā mēs saskaitījām pārbaudāmās valodas rakstzīmes, un mēs to dalījām ar dokumentā iekļauto rakstzīmju kopējo skaitu. Tas atgriež vērtību no 0 līdz 1, kas atspoguļo teksta proporciju valodā, uz kuru attiecas izmeklēšana. Pēdējais solis ir izmantot izslēgšanas sliekšni, lai tīmekļa vietnei piešķirtu bināro klasi (1 vs 0), kur 1 nozīmē, ka tīmekļa lapa bija pieejama mērķa valodā, un 0 nozīmē, ka tīmekļa lapa nebija pieejama mērķa valodā.

Dažādu validācijas pasākumu laikā komanda manuāli kodēja 1800 ES iestāžu tīmekļa lapu izlases veidā. Tas ļāva komandai novērtēt sniegumu, izmantojot dažādus izslēgšanas sliekšņus. Izmantojot 0,5 sliekšni sasniedza 96 % precizitāti. Izmantojot augstākus izslēgšanas punktus (piemēram, 0,6 vai 0,7), sniegums samazinājās. Īsumā, validācija liecina, ka kopējā līmenī varbūtība, ka tīmekļa vietne ir pareizi klasificēta kā pieejama mērķvalodā, ir no aptuveni 95 līdz 97 procentiem.

A2.2 Vietņu vai tīmekļa sadaļu atlasē kritēriji

Ir dažādi kritēriji, kas ietekmē tīmekļa vietņu un tīmekļa sadaļu iekļaušanu/izslēgšanu. Tos var grupēt trīs galvenajos veidos.

Mājas lapas izvēle

- • Ja tīmekļa vietne ir “efektīvi” monolingvāla, tad tās daudzvalodu atribūtu analīze ir pilnīgi lieka. Dažas tīmekļa vietnes, jo īpaši decentralizētās ES aģentūras, ir faktiski vienvērtīgas. Viņiem var būt valodas atlasītāja lapas, bet tās nedarbojas vai nenovirza uz vienu lapu, kas ir tulkota mērķa valodā.
- • Tīmekļa vietni nevar salīdzināt ar valodu, ja teksts, kas apzīmē tīmekļa lapas sadaļu vai nosaukumu, tiek pārveidots, pārejot no noklusējuma valodas uz mērķa valodu (piemēram, ja tīmekļa sadaļa angļu noklusējuma valodā “news/en” spāņu mērķvalodā tiek pārveidota šādi “noticias/es” vai “es/noticias”). Šis kritērijs attiecas tikai uz divām tīmekļa vietnēm.

Pārmeklēšanas problēmas

- • Tīmekļa vietne bloķē tā satura pārmeklēšanu ar tehniskiem līdzekļiem. Tas bija pārsteidzoši neparasts.
- • Tīmekļa vietņu sadaļas, kas ir datubāzes, nevarēja pārmeklēt.

Valodu pieejamības salīdzinājums

- • Visu pārmeklēto URL kontrolpārbaude tiek veikta visās 23 valodās. Dažus URL veidus nevarēja pārbaudīt:

O URL, kas ietver “?”. Pēdējais ir parametrs, kas norāda uz dinamisku saturu, ko parasti iegūst no datubāzes.

O URL, kas beidzas ar paplašinājumu, piemēram, “.docx” un “.png”. Tas ir nepieciešams, jo mēs nevaram automātiski apstrādāt jebkādu patvaļīgu tīmekļa resursu saturu.

O Ir nepieciešami robežnosacījumi, lai nodrošinātu, ka analizējamās tīmekļa vietnes saturam tiek veikta valodas pieejamības kontrolpārbaude. Tāpēc, ja URL norāda uz domēnu ārpus attiecīgā domēna, piemēram, ja kontrolpārbaude tiek veikta http://domainA.com un url norāda uz citu, piemēram, http://domainB.com, tad šādi ārējie URL tiek izslēgti.

O URL, kas sistemātiski ģenerē kļūdas ziņojumus (augsti “trūkstošie” dati). Tas notika tikai ar vienu tīmekļa vietni, kas bija jāizslēdz.

A2.3 Daudzvalodības indekss

Šajā pielikumā ir sniegtas formulas daudzlingvo metrikas aprēķināšanai, ko izmanto ES tīmekļa vietņu analīzei (A2.3. aile). Tas ietver arī dažus brīdinājumus, lai saprastu, kā tas tika piemērots tīmekļa vietnēm, kas tika analizētas.

Pieņemot, ka dokumenti (tīmekļa lapas) pēc noklusējuma tiek sagatavoti tikai vienā valodā (t. i., angļu valodā) un ka dokumenti (tīmekļa lapas) pēc tam tiek tulkoti pārējās oficiālajās valodās (L).

D ir standarta valodā sagatavoto dokumentu kopapjoms, savukārt D_i ir valodā tulkoto dokumentu skaits. Vidējais daudzvalodības indeksu (MI) var aprēķināt šādi:

$$MI = \frac{1}{L} \sum_{i=1}^L d_i$$

Grupās daudzvalodības (GMI) vidējais rādītājs tiek aprēķināts arī grupai ar $|G|$ dalībniekiem.

$$GMI = \frac{1}{G} \sum_{i=1}^G MI_i$$

Grupa iepriekš minētajā formulā var būt tīmekļa lapas, kas pieder Vienībai (t. i., ES iestādēm, struktūrām vai aģentūrām), satura klasifikācijai vai vajadzību klasifikācijai. Kā parādīts empīriskajā analīzē, grupētais vidējais (GMI) ir līdzsvarotāks novērtējums, jo tas piešķir vienādu svērumu grupām (neatkarīgi no tā, vai vienības veids, satura veids vai vajadzības tips).

Aile: 7 aile: A2.3: Daudzvalodības metrika

Lai nošķirtu divus rādītājus ziņojuma pamattekstā, pirmo metriku sauc par negrupētu metrisko vai negrupēto vidējo rādītāju, bet otro metriku sauc par grupētu metrisko vai grupēto vidējo rādītāju.

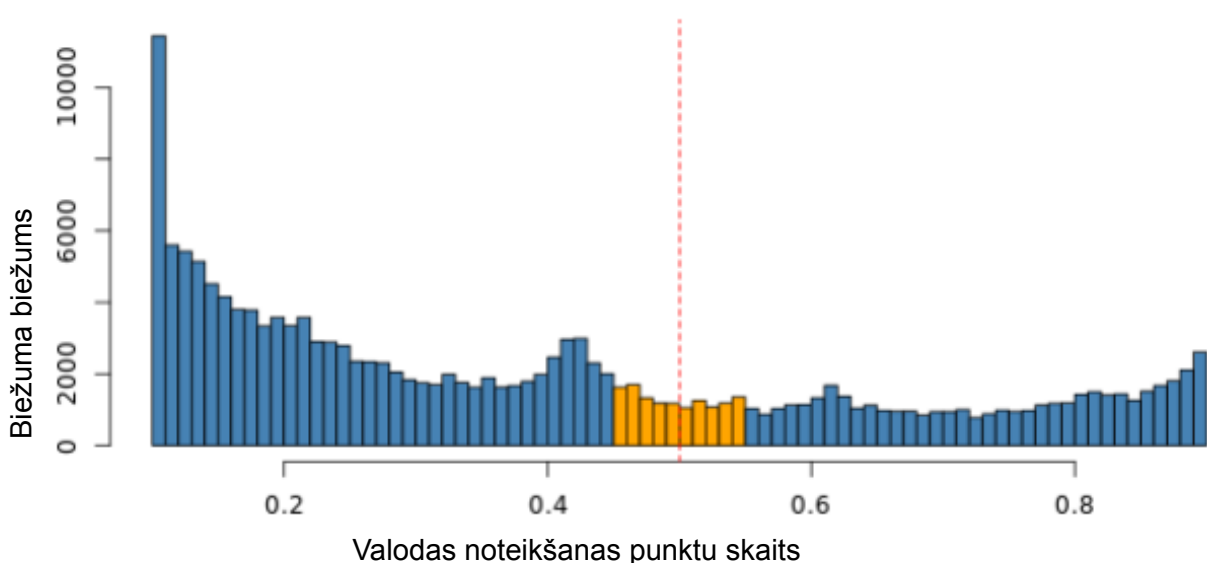
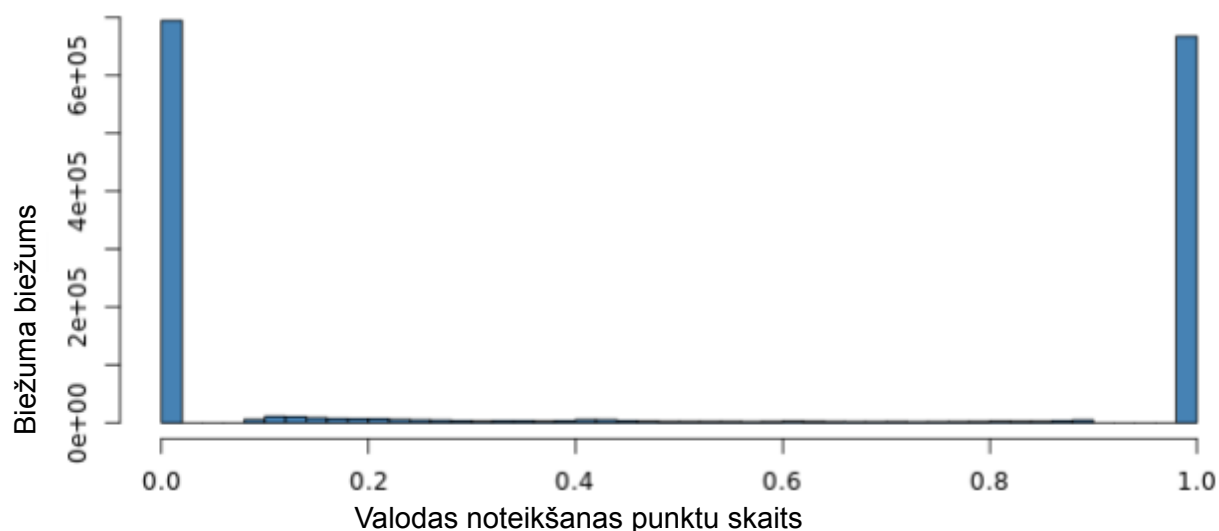
Empīriskais uzdevums bija pārbaudīt, vai noklusētās (angļu valodas) tīmekļa vietnes, kas tika apkopotas analizētajās ES tīmekļa vietnēs, bija pieejamas mērķa valodās (t. i., 23 pārējās ES oficiālajās valodās). Galu galā tas bija binārs klasifikācijas uzdevums, kurā katrai noklusējuma tīmekļa lapai (URL) bija binārs rezultāts: “1” nozīmē, ka saturs bija pieejams mērķvalodā salīdzinājumā ar “0”, kas nozīmē, ka saturs nebija pieejams mērķvalodā. Pamatojoties uz bināro klasifikāciju, var piemērot A2.3. ailē noteiktos rādītājus.

Alaats

Ir daži **svāriģi iebildumi par rezultātu interpretāciju**. Pirmkārt, ir URL, kas kāda iemesla dēļ nav pareizi ielādēti, piemēram, tīmekļa kāpurķēžu sabojāšanās vai problēmas ir radušās serverī. Šie “trūkstošie” URL ir ļoti reti, aptuveni viens procents no apjoma, un maz ticams, ka tie būtiski ietekmēs visus vispārējos konstatējumus.

Otrkārt, dažus URL ir salīdzinoši viegli klasificēt valodas pieejamības ziņā, savukārt citi ir sarežģītāki. Piemēram, ir daudz URL, kas ielādējas mērķa valodā, bet kuru saturs ir angļu valodā. Citi URL ielādējas pareizi, t. i., bez kļūdām, un ir pareizajā mērķa valodā. Abus šos veidus var uzskatīt par “vieģli” valodu noteikšanas rīkam, lai to klasificētu kā “0” (nav pieejams) vai kā “1” (pieejams) mērķvalodās.

Tomēr ir arī tīmekļa lapas, kuras, iespējams, ir grūtāk klasificēt gadījumos, kad, piemēram, liela daļa tīmekļa lapas satura ir pieprasītajā valodā, izņemot noteiktu saturu, kam vajadzētu būt mērķvalodā, bet ne. Šādos gadījumos valodas noteikšanas rīks atgrieztu vērtību no 0 līdz 1, kas atbilst satura proporcijai mērķa valodā. Par laimi, lielākā daļa datu, aptuveni 90 procenti, tiek atgriezta kā binārā “0” vai “1” vērtība. Kā redzams panelī viens no A2.3 attēlā, punktu skaits būtībā ir “0” vai “1” histogrammā. Rādītāģi starp šīm divām vērtībām ir grūti nosakāmi histogrammā. Tomēr aptuveni 10 % datu ir daģi vairāku valodu elementi (t. i., tika atklāti gan angļu, gan mērķa valodas elementi).

Attēls. Histogrammā 1. panelī ir parādīts valodu noteikšanas punktu sadalījums. Histogramma 2. panelī pietuvina punktu skaitu no 0 līdz 1, kas nav redzama 1. panelī

A2.3. attēla divos panelī histogramma pietuvina tām vērtībām, kas atrodas starp 0 un 1. Lielākā daļa vērtību ir tuvu nullei. Diagrammā ir iekļauta arī svītrotā līnija, lai norādītu 0,5 sliekšni, kas kalpo kā robežpunkts URL binārajai klasifikācijai kā 0 vai 1. Platība ar 10 procentu robežu ap bināro sliekšņa punktu ir iekrāsota oranžā krāsā, lai norādītu vērtības ar vislielāko nenoteiktību. URL šajā neskaidrajā zonā veido ļoti nelielu datu daļu, kas ir aptuveni pus procentpunkts. Ir maz ticams, ka binārai nepareizai klasifikācijai būs būtiska ietekme uz kādu no aplēsēm, pat ja nenoteiktības diapazons ir ievērojami palielināts.

Pārbaudītas ES aģentūru tīmekļa vietnes (2021. gada jūlijs)

Aģentūras aģentūra	Daudzvalodu valoda	Piezīmju lappuse
BEREC atbalsta aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestāde	Nē	Šī tīmekļa vietne ir tikai angļu valodā.
Kopienas Augu šķirņu birojs	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Banku iestāde	Nē	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet, mainot valodu, tā novirza jūs uz vienu lapu, kas ir tulkota izvēlētajā valodā. Tātad katrai valodai, kas nav angļu valoda, pastāv viena tulkota lapa.
Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra	Daļēji daļēji	Šajā tīmekļa vietnē, šķiet, ir noklusējuma angļu tīmekļa vietne ar pilnu saturu) un atsevišķas (mazākas) vietnes katrai valodai. Šīm atsevišķajām valodu vietnēm ir atšķirīgs URL. Nav iespējams salīdzināt URL.
Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs	Daļēji daļēji	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītāji, bet viss saturs ir angļu valodā. Tīmekļa vietne tika pilnībā atjaunota pēc pārbaudes 2021. gada jūlijā, taču tā joprojām ir efektīva monolingvāla, neraugoties uz valodu selektoriem.
Eiropas Industriālais, tehnoloģiskais un pētnieciskais kibernetikas kompetenču centrs	Nē	Jaunajā Eiropas kibernetikas kompetenču tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet tā nedarbojas.
Eiropas Vides aģentūra	Daļēji daļēji	Šo tīmekļa vietni nevar salīdzināt. URL satur dokumenta nosaukumu attiecīgajā valodā.
Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra	Nē	Tikai sadaļa "Par" tiek tulkota, mainot valodu. Turklāt ir pieejamas tikai 4 valodas.
Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds	Daļēji daļēji	Tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, kas strādāja dažās augstākā līmeņa sadaļās, bet, kad kontrolpārbaude ir faktiski vienvalodīga un netika iekļauta analizē.
Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts	Nē	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet, mainot valodu, tā novirza jūs uz vienu lapu, kas ir tulkota izvēlētajā valodā. Tātad katrai valodai, kas nav angļu valoda, pastāv viena tulkota lapa
Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Darba iestāde	Nē	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet viss saturs ir

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

		angļu valodā.
Eiropas Jūras drošības aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Zāļu aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā
Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Prokuratūra	Nē	Valodas atlasītājs ir pieejams tikai vienai sadaļai ("ziņot par noziegumu")
Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā
Eiropas Izglītības fonds	Nē	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītāji, bet viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet, mainot valodu, tā novirza jūs uz vienu lapu, kas ir tulkota izvēlētajā valodā. Tātad katrai valodai, kas nav angļu valoda, pastāv viena tulkota lapa.
Eiropas Savienības Aģentūra tiesībsardzības sadarbībai	Nē	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet, mainot valodu, tā novirza jūs uz vienu lapu, kas ir tulkota izvēlētajā valodā. Tātad katrai valodai, kas nav angļu valoda, pastāv viena tulkota lapa
Eiropas Savienības Tiesībsardzības apmācības aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet, mainot valodu, tā novirza jūs uz vienu lapu, kas ir tulkota izvēlētajā valodā. Tātad katrai valodai, kas nav angļu valoda, pastāv viena tulkota lapa.
Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.

Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs	Daļēji daļēji	Tīmekļa vietni nevar pārmeklēt, kāpurķēžu tehniski tika novērsta.
Vienotā noregulējuma valde	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs	Daļēji daļēji	Atšķirībā no visām citām tīmekļa vietnēm CdT atgriež ļoti lielu trūkstošo datu skaitu. Lielākā daļa URL kontrolpārbaužu tiek atgrieztas kā kļūdas.
Eiropas Aizsardzības aģentūra	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā
Eiropas Savienības Drošības izpētes institūts	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Savienības Satelītcentrs	Nē	Šajā tīmekļa vietnē nav valodas atlasītāja. Viss saturs ir angļu valodā.
Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra	Daļēji daļēji	Valodu atlasītājs nedarbojas visās valodās. Komisijas “.ec” pārvaldīta tīmekļa vietne (to tieši nepārvalda aģentūra).
Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra	Daļēji daļēji	Šajā tīmekļa vietnē ir valodu atlasītājs, bet saturs ir pieejams tikai angļu, franču un vācu valodā. Visas pārējās valodas nav pieejamas.
Eiropas Veselības un digitālā izpildaģentūra	Daļēji daļēji	Valodu atlasītājs nedarbojas visās valodās. Komisijas “.ec” pārvaldīta tīmekļa vietne (to tieši nepārvalda aģentūra).
Eiropas Inovācijas padomes un MVU izpildaģentūra	Daļēji daļēji	Valodu atlasītājs nedarbojas visās valodās. Komisijas “.ec” pārvaldīta tīmekļa vietne (to tieši nepārvalda aģentūra).
Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra	Daļēji daļēji	Valodu atlasītājs nedarbojas visās valodās. Komisijas “.ec” pārvaldīta tīmekļa vietne (to tieši nepārvalda aģentūra).
Eiropas Pētniecības izpildaģentūra	Daļēji daļēji	Valodu atlasītājs nedarbojas visās valodās. Komisijas “.ec” pārvaldīta tīmekļa vietne (to tieši nepārvalda aģentūra).

3. PIELIKUMS: INTERVIJAS ANALĪZE

A3.1 Ievads

Šajā pielikumā ir izklāstīti rezultāti, kas gūti intervijās ar 12 politikas ekspertiem par tulkošanu/tulkošanu 10 ES iestādēs, struktūrās un aģentūrā. Galvenie apspriestie jautājumi attiecās uz lēmumu pieņemšanu/īstenošanu, jaunākajām tendencēm, digitālo tehnoloģiju lomu un pārredzamību un pārskatatbildību.

A3.1. tabula: Intervijas saraksts

Iestāde, struktūra, aģentūra	Intervētāja ID	Dzimšanas datums
Eiropas Parlaments	2	18.11.2021
Eiropas Parlaments	4	23.11.2021
Eiropas Komisija	3	22.11.2021
Eiropas Komisija	7	29.11.2021
Eiropas Savienības Tiesa	10	9.12.2021
Eiropas Centrālā banka	8	30.11.2021
Eiropas Centrālā banka	9	30.11.2021
Eiropas Revīzijas palāta	1	15.11.2021
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja/Eiropas Reģionu komiteja	5	24.11.2021
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja/Eiropas Reģionu komiteja	6	24.11.2021
Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra	11	21.01.2022
Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra	12	21.01.2022

Piezīme: Sazinājās ar Padomes Ģenerālsēkretariātu, lai veiktu interviju, bet nolēma nepiedalīties pētījumā.

A3.2 Lēmumu pieņemšana par rakstisko un mutisko tulkošanu

Noteikumi, kas reglamentē valodu režīmu

Noteikumi, kas reglamentē intervējamo personu norādīto valodu režīmu, ir šādi:

- Regula Nr. 1 (par daudzvalodību), kurā noteikts, ka “visi publicētie dokumenti ir jātulko visās ES oficiālajās valodās” (visas intervējamās personas);
- Rīcības kodekss (attiecībā uz daudzvalodību), tostarp mutiskās un rakstiskās tulkošanas īstenošanas noteikumi, regulāri atjaunināts uzdevumu saraksts, prioritātes utt.; praktiski noteikumi (piemēram, precīzi termiņi, kompetences), tiesības uz rakstisko un mutisko tulkošanu deputātiem un dažādām Parlamenta struktūrvienībām; prioritātes resursu ierobežojumu gadījumā (2., 4., 5., 6. intervijas);

- Reglaments (4., 5., 6., 10. intervijas);
- Līgumi (1., 10., 11. un 12. intervijas); kā arī
- Protokols par Tiesas statūtiem (10. intervija).

Intervējamās personas arī ņēma vērā noteikumus, kas attiecas uz pienākumu sagatavot un publicēt noteiktus dokumentus (piemēram, ziņojumus) visās ES valodās; situācijas, kad publikācijas var tulkot tikai izvēlētās valodās; un tulkošanas pieprasījumu apstrādes kārtību.

Grūtības ievērot daudzvalodu noteikumus

Resursu ierobežojumi bija galvenās konstatētās grūtības saistībā ar daudzvalodības noteikumu ievērošanu, tostarp attiecībā uz finansējumu, laiku, cilvēkresursiem un telpu (piemēram, sanāksmju telpas, kajītes). Daudzvalodības pienākumu izpilde ir sarežģīta arī rakstiskās un mutiskās tulkošanas sarežģītā rakstura un gandrīz pastāvīgas lielas darba slodzes dēļ (1., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. intervijas). Daži aptaujātie norādīja, ka pandēmija ir nedaudz paradoksāli samazinājusi grūtības, kas saistītas ar pieejamo darba telpu: darbs tiešsaistē ietekmēja potenciālo jaudu, kas šajā gadījumā ir palielinājusies (Interviewee 2). Pastāv arī grūtības, kas saistītas ar konkrētiem uzdevumiem, piemēram, jaunu valodu ieviešanu vai pietiekamu kvalificētu darbinieku skaitu.

Galvenie saspīlējumi daudzvalodības pārvaldībā

Galvenie spriedzes avoti ir saistīti ar laiku, darba slodzes ierobežojumiem (1., 2., 4., 10. intervijas) un pieejamajiem resursiem salīdzinājumā ar pienākumiem kopumā (intervijas 7, 8, 9, 10). Tie izpaužas kompromisos, piemēram:

- Kvalitātes līmeņa pielāgošana realitātei — padziļinātas pārskatīšanas izlaišana sakarā ar spiedienu uz to, lai paveiktu vairāk laika (1., 4., 5., 6. intervijas);
- Pastāvīgs piegādes spiediens aprūtinā jaunu tehnoloģiju ieviešanu (2., 4. intervijas);
- Nepieciešamība noteikt prioritātes dažām valodām un atlikt tulkojumus citās valodās (1., 8., 9., 10., 11. un 12. intervijas);
- Tulkojumi pieejami tikai pēc pieprasījuma (11., 12. intervijas);
- Trūkstošie termiņi (5. un 6. intervijas), bet pienākumi (obligāti tulkojumi) ir ievēroti (7. intervija);
- Ierobežojumi tiešo tulkojumu nodrošināšanā (Interviewee 10);
- Mazāk līdzekļu, kas pieejami administrācijai (11., 12. intervijas).

Dažas iestādes ir ieviesušas savus (iekšējos) risinājumus, lai pielāgotos kvalitātes prasībām. Lai gan iestādes klienti ir galvenokārt atkarīgi no pieprasījuma, tie izlemj, kas viņiem ir svarīgs (kurus dokumentus viņi vēlas tulkot visās ES oficiālajās valodās); un racionalizācijas prasības var ļaut identificēt dokumentus, kas ir mazāk/vairāk svarīgi (5., 6. intervijas). Valodas stils dažkārt ir spriedzes avots, piemēram, pieaugošā tendence lietot skaidru valodu, kas var būt problemātiska, tulkojot juridiskus tekstus, izmantojot tehnisku, stingru un precīzu terminoloģiju (Interviewee 4).

Ārējās komunikācijas ierobežojumi

Kopumā ES iestādes ievēro daudzvalodību, kā noteikts Regulā Nr. 1, Līgumos utt. Tomēr pilnīgas daudzvalodības īstenošana komunikācijā ar ārējiem dalībniekiem dažkārt ir ierobežota cilvēkresursu un laika ierobežojumu dēļ (1., 4., 5., 6., 8., 9. intervijas) un infrastruktūras (2., 5., 6. intervijas) vai pašas auditorijas (intervijas 5, 6) dēļ. Šo ierobežojumu dēļ var rasties nepilnīga tīmekļa vietnes tulkošana tikai dažos pirmajos līmeņos — visstatistikākajos — visās ES oficiālajās valodās un dziļākos, dinamiskākos līmeņos, kas tulkoti mazākā skaitā valodu vai izmantojot

automātisko tulkošanu, ko ES iesaka situācijās, kad iestāde nespēj aptvert visus tulkojumus (5., 6., 7., 11., 12. intervijas). Pandēmijas un tiešsaistes darba dēļ radās papildu tehniski ierobežojumi, kas bija problemātiski, jo īpaši, organizējot daudzvalodu tiešsaistes pasākumus (11., 12. intervijas).

Neraugoties uz daudzvalodu pienākumiem un pārskatatbildības un pārredzamības principiem, dažās iestādēs ārējā auditorija ir tik specifiska, ka komunikācija praktiski aprobežojas ar angļu valodu.

Tas attiecas uz tehniskākām organizācijām, kas nodarbojas ar finanšu tirgiem, ekspertiem un sabiedrību ar augstu kompetenci ekonomikā. Lai sasniegtu nespeciālistu auditoriju, ir vajadzīgi papildu resursi (8., 9. intervijas).

Iekšējās komunikācijas ierobežojumi

Iekšējā komunikācijā ES iestādēs gandrīz nekad nav iesaistītas visas ES valodas. Tajā dominē angļu, franču un dažreiz vācu valoda, bet tajā dominē angļu valoda (1., 2., 3., 4., 5., 6., 10. lpp.). Iekšējā saziņa galvenokārt aprobežojas ar angļu un franču valodu (11., 12. intervijas) vai vienu no divām, un galvenā Eiropas Kopienas Tiesas darba valoda ir franču valoda (10. intervija). Valodu pakalpojumi tiek sniegti gandrīz tikai ārējām pusēm. Daži respondenti norāda, ka pilnīga daudzvalodība nekad nav bijusi iekšēji objektīvs mērķis (5., 6. intervijas), un tāpēc jautājums par ierobežojumiem nerodas (8., 9. intervijas).

Rakstiskās un mutiskās tulkošanas vajadzības, prioritātes un mērķauditorija

Tulkošanas/mutiskās tulkošanas vajadzību un prioritāšu novērtējums kopumā ir atkarīgs no institucionālajiem pienākumiem, un tas ir atkarīgs no pieprasījuma (1., 2., 3., 4., 10. intervijas), pamatojoties uz mērķauditorijām (intervijas 7, 8, 9, 11, 12) un ievērojot fiksētu hierarhiju (5., 6. intervijas). Termiņu noteikšanai ir svarīga nozīme darba organizēšanā (1., 2., 10. intervijas), un laika pārvaldība nākamajiem mēnešiem ir ierasta prakse (2., 4. intervijas). Novērtēšanas un prioritāšu noteikšanas procesus var atbalstīt ar statistikas novērtējumiem un IT rīkiem plānošanai (2. intervija). Dažām iestādēm ir sava atsevišķa plānošanas nodaļa (Interviewee 4) vai iekšējie stratēģijas dokumenti (Interviewee 7, 8, 9), politikas nostādņēm (11., 12. intervijas) utt. Dažreiz novērtēšanas process atspoguļojas darbā pieņemšanas procesā — pastāvīgie darbinieki, kas veic pastāvīgus/atkārtotus uzdevumus, un ārštata darbinieki sedz pieprasījuma maksimumu (2. intervija).

Valodu režīmu galvenās iezīmes un nepilnības praksē

Papildus procedūrām, kas saistītas ar resursu pārvaldību, intervējamās personas norādīja, cik svarīga ir iekšējā valodu režīma prakse, kas ļauj viņiem pildīt savus pienākumus. Tām iestādēm, kurām ir pienākums visu publicēt visās ES valodās (1., 2., 5. un 10. intervijas), ir svarīgi, lai mazās un lielās valodas būtu vienlīdz svarīgas (2. intervija). Tomēr projektus izplata tikai angļu, franču un/vai vācu valodā (1., 2., 10. intervijas); Angļu valoda vienmēr tiek izmantota (Interviewee 2). Dažas iestādes, kas ir praktisks viedoklis, nekavējoties netulko visus dokumentus visās ES valodās (5., 6. intervijas). Viens no iemesliem vienvaldības konverģencei dokumentu sagatavošanā ir tas, ka dokumentus bieži vien nesagatavo viena persona vai birojs. Viņi iet cauri vairākiem soļiem un birojiem, un ne visu var tulkot katrā solī. (Interviewee 7).

Tehnoloģija ir svarīga valodu režīmu iezīme (IT rīki, īpaša programmatūra) (Interviewee 1, 4). Dažas no aptaujātajām personām (8., 9. intervijas) uzsvēra, ka valodu režīmi ir orientēti uz auditoriju un cenšas būt pēc iespējas iekļaujošāki ārējā komunikācijā (piemēram, vairāk uzrunājot sievietes vai jauniešus).

Aptaujātajām personām bija grūti noteikt nepilnības, un vairumā gadījumu tās apgalvoja, ka viņu organizācija pilda savus pienākumus (1., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11. un 12. intervijas), neraugoties uz iespējām uzlabot resursu labāku pārvaldību, optimizētas komunikācijas stratēģijas, savlaicīgu "reālo vajadzību" novērtējumu un efektīvu mērķauditorijas atlasī.

Ļoti maz respondentu varēja konstatēt sistēmiskas nepilnības savās organizācijās. Viena atšķirība ir saistīta ar tā sauktajām “deficīta valodām” — dažās valodās, piemēram, dāņu, somu, poļu, portugāļu un angļu valodā, ir ierobežots tulkus skaits. Grūtības atrast šos tulkus ir regulāri (Interviewee 2). Vēl viens jautājums attiecas tikai uz angļu valodas saturu tīmekļa vietnēs, lai gan tas ir pamatots ar to, ka šī valoda ir visbiežāk mācītā valoda skolās. Lai gan tas ne vienmēr ir pietiekams, tiek izmantots mašīntulkotājs (Interviewee 7). Pēdējais un atkārtoti izvirzītais jautājums ir pastāvīga laika spiediena problēma (Interviewees 11, 12).

Saziņa tiešsaistē

Attiecībā uz tīmekļa vietņu tulkošanu vairumā gadījumu mērķis ir tulkot tīmekļa vietņu (jo īpaši galvenās saskarnes) saturu visās ES oficiālajās valodās (1., 2., 3., 4., 7., 8., 9., 10. intervijas). Tomēr prioritātes joprojām tiek noteiktas atkarībā no vajadzībām un pieejamajiem resursiem. Tādējādi tas dažreiz ir automatizēts (intervijas 1, 5, 6, 8, 9), un ne visi dokumenti tiek tulkoti (Interviewee 10). Piemēram, lēmumi par satura tulkošanu var būt atkarīgi no uzturēšanas prasībām (atjaunināšanas prasības); ja tīmekļa saturs bieži mainās, ir jābūt liela pieprasījumam pēc tulkošanas un resursiem tulkošanai (8., 9. intervijas). Dažos gadījumos saturu var tulkot arī citās valodās, kas nav ES valodas, piemēram, krievu vai ķīniešu valodā. (Interviewee 3) Tomēr ir arī dažas iestādes, kas pēc noklusējuma uztur tīmekļa vietņu saturu angļu valodā, un tulkojumi uz citām valodām tiek izmantoti tikai konkrētām sadaļām. (Intervijas 11., 12. lpp.). Iekštīkla un nodaļu administrācijas saturs galvenokārt ir pieejams angļu, franču un vācu valodā; dažreiz arī citās valodās (Interviewee 2).

Runājot par Twitter tulkošanu, ir redzamas divas tendences valodas lietošanai Twitter. Viens ir tweet angļu valodā, ar izņēmumiem laiku pa laikam (Interviewee 1, 4, 5, 6, 8, 9), vai bilingvāli — angļu un franču valodā (Interviewee 10). Otrais ir izmantot daudzvalodu tvītus, bet pēc noklusējuma netulkot visās valodās (2., 7. intervijas). Pirmās pieejas arguments ir tāds, ka angļu valoda ir galvenā Twitter lietotāju valoda un ka tulkotie tweets saņem mazāk atsauksmju (Intervijas 1, 5, 6, 8, 9). Otrā pieeju pamato tas, ka tweets jebkurā gadījumā tiek ievietots dažādās valodās un ka tie bieži attiecas uz dažādām valodu kopienām un interešu grupām atkarībā no konteksta (lokalizētas) (2., 7. intervijas).

A3.3 Galvenās tendences pēdējo 5 gadu laikā

Pēdējo piecu gadu laikā ir notikušas izmaiņas gan attiecībā uz valodu lietojumu iekšēji, gan ārēji ES iestādēs — izmaiņas, ko izraisīja ilgāki procesi, kuri sākās 2004. gadā un ir ievērojami mainījuši ES valodu ainu (1., 2., 11. un 12. intervijas).

Iekšējā komunikācija

Atšķirība, kas novērota lielākajā daļā iestāžu iekšēji, ir ievērojama pāreja uz angļu valodu, un (neskatoties uz dažiem noteikumiem, kas paredz iekšējos dokumentus tulkot arī franču valodā) tās pastiprināšana kā lingua franca (Intervijas 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10).

Ārējā komunikācija

Lai gan ārējā komunikācijā palielinās angļu valodas nozīme un izmantošana (3., 5., 6., 10. intervijas), arī citās ES oficiālajās valodās pieejamās informācijas apjoms turpina pieaugt (2., 8., 9. intervijas).

Vēl viena tendence ir palielināt informētību vairākās valodās (biežāk izmantojot skaidru valodu) tiešsaistes komunikācijā, izmantojot tīmekļa vietnes un sociālos plašsaziņas līdzekļus (2., 7., 8., 9. intervijas). Daļēji tas varētu būt mašīntulkošanas plašākas izmantošanas (un pieņemšanas) rezultāts (5., 6. intervijas). Iespējams, visredzamākā izmaiņa bija īru un maltiešu iekļaušana ES oficiālajās valodās, kam acīmredzami bija zināmas sekas procedūrās un organizācijā (1., 10. intervijas). Dažas intervējamās personas uzsvēra, cik svarīgi ir veicināt daudzvalodību (10., 11.,

12. intervijas) un pieaugošo izpratni par to, ka efektīva daudzvalodība ir nepieciešama, lai pārvarētu plaisu starp ES iestādēm un iedzīvotājiem, izmantojot skaidru valodu un vēstījumus (4. intervija).

Galvenās gaidāmās izmaiņas tuvākajā nākotnē

Visnozīmīgākās izmaiņas notika jau pēc paplašināšanās 2004. gadā (2. intervija), un nākotnē daudzvalodība būtu vienkārši jāatbalsta (10. intervija). Kopumā nav (intervijas 11, 12) vai nelielas izmaiņas (Intervijas 2, 4, 7). Tomēr pastāv tendence iekšēji izmantot angļu valodu kā pirmo valodu (Interviewees 1, 3, 5, 6, 10), savukārt pastāv spiediens izmantot vairāk franču (Interviewee 4). Tika atzīmēts, ka, beidzoties atkāpei, ko piemēro Īru valodai (Interviewee 10), paredzams, ka Īru valoda pieaugs. Pastāv arī dažas cerības par lielāku lomu mašīntulkošanā (intervijas 7, 8, 9).

Ārēji mākslīgais intelekts var pakāpeniski kļūt par arvien lielāku palīdzību cilvēku mutiskajai tulkošanai (Interviewee 2), savukārt mašīnpakalpojums, iespējams, tiks plaši izmantots tulkošanā (5., 6., 8., 9. intervijas). Tomēr pandēmija ir atklājusi dažus trūkumus izmantotajos tiešsaistes rīkos, piemēram, dažās programmatūrās trūkst pogas “interpretācija” vai iespējas (Interviewee 3).

Dažas iestādes drīzāk sagaida pastāvīgu tendenču turpināšanos — uzrunājot plašāku auditoriju (iedzīvotājus) ar tīmekļa vietnes palīdzību, turpinot pētīt sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošanu, vairāk iesaistot valstu plašsaziņas līdzekļus, plašāk izmantojot “skaidru valodu”, plašāk izmantojot vizuālo komunikāciju, saīsinot dokumentus, izkārtot tekstus, turpinot un palielinot “klausīšanās” lomu, nekā jebkuras būtiskas izmaiņas. (Intervijas dalībnieki 8, 9). Tomēr turpmākās paplašināšanās gadījumā būtu gaidāmas papildu izmaiņas (1. un 4. intervijas).

Rakstiskās un mutiskās tulkošanas ārpakalpojumu izmantošana

Attiecībā uz pieeju eksternalizācijai — intervijas:

- Tendence palielināt ārpakalpojumu izmantošanu (Interviewee 1);
- Lielāka paļaušanās uz iekšējiem darbiniekiem (2., 10. intervijas);
- “ļoti daudz atbalsta ārpakalpojumu izmantošanu”; “ārējie pakalpojumi aptuveni 50 %” (Interviewee 3)
- “nē, nevis šobrīd”; “aptuveni 30 % uzdevumu tiek uzticēti ārpakalpojumiem, bet šajā ziņā nav gaidāms pieaugums” (4. intervija); 35 % no ārpakalpojumā izmantotajiem tulkojumiem, tostarp teksti, kas nav obligāti tulkojami (7. intervija);
- “grūti teikt, tomēr tendence līdz šim ir palielinājusies — no aptuveni 5 % līdz 20 %” (5., 6. intervijas)
- “paredzams, ka tas turpināsies ar pašreizējo darbības veidu”; “interpretāciju — tāpat kā iepriekš — nodrošina ārējie darbuņēmēji”; “tulkošana — galvenokārt ar ārštata darbuņēmējiem, kas palīdz ar virsotnēm, vai ja iekšējie tulkotāji nav pieejami” (Interviewees 8, 9).

Kopumā nav redzamas kopējas tendences attiecībā uz pieeju ārpakalpojumu izmantošanai. Tas ir atkarīgs no tulkotās/interpretētās informācijas veida, jo, piemēram, daži no tiem var būt konfidenciāli, kas izslēdz ārštata darbinieku pieņemšanu darbā. (Intervijas dalībnieki 2, 10). Vēl viens faktors, kas nosaka ārpakalpojumu izmantošanu, ir iestādes pašu resursi (11., 12. intervijas). Tomēr spiediens samazināt iekšējo darbinieku skaitu var uz laiku palielināt valodu iekārtu eksternalizāciju (5., 6. intervijas), kad darba slodze ir augstāka (intervijas 2, 3).

Apvienotās Karalistes izstāšanās ietekme uz darbā pieņemšanas politiku rakstiskās un mutiskās tulkošanas jomā

Apvienotās Karalistes izstāšanās ir ievērojami samazinājusi potenciālo darbinieku skaitu (ES pilsoņi ar dzimto angļu valodu), kas tagad aprobežojas ar Īru, maltiešu un Kipras iedzīvotājiem. Neraugoties uz to, lielākā daļa aptaujāto nav novērojuši jaunas grūtības, ņemot vērā iepriekš

pastāvošās grūtības atrast kvalificētu personālu (1., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12. intervijas). Tomēr daži respondenti pamanīja lielākas grūtības atrast angļu valodas runātājus (2., 10. intervijas). Turklāt ir ziņots par gadījumiem, kad amats, kurā ir nepieciešama dzimtā valoda, tika pieņemts bez dzimtās valodas (Interviewees 7, 8, 9).

Daži intervējamie norādīja, ka, ja valoda ir dzimtā valoda, tas nenozīmē, ka tai "ir jābūt dzimtajai valodai" (Interviewee 3) un ka patiešām ir svarīgas faktiskās valodu zināšanas (7. intervija). Daļēji to veicina ES politika attiecībā uz ES pilsoņu valodu prasmēm, tika atzīmēts, ka pieaug tādu personu loks, kurām ir angļu valodas prasmes tādā līmenī, kas ir pietiekami labs, lai sagatavotu nesensitīvus dokumentus (11., 12. intervijas). Apvienotās Karalistes izstāšanās ietekmi ierobežo arī noteikumi, kas ļauj Apvienotās Karalistes pilsoņiem turpināt strādāt savos amatos ES iestādēs četrus gadus pēc BREXIT, un dubultās pilsonības pieejamība, kas ļauj turpināt nodarbinātību ES (intervijas 7, 8, 9, 10, 11, 12).

Problēmas saistībā ar saziņu valodā, kas nav viņu dzimtā valoda

Lielākā daļa aptaujāto nav novērojuši problēmas komunikācijā, izmantojot valodu, kas nav viņu dzimtā valoda. Galvenais uzsvērtais iemesls ir valodu prasības cilvēkiem, kas strādā ES iestādēs (jo īpaši valodu dienestos). Protams, dažreiz ir problēmas ar valodu prasmēm. Tomēr ES iestādēs strādājošo personu kvalifikācija tiek rūpīgi pārbaudīta, un (ja viņi tiek pieņemti darbā) viņiem tiek piedāvāti dažādi kursi, lai uzlabotu viņu komunikācijas prasmes. Turklāt katrai publikācijai ir kvalificēti redaktori vai korektori (Intervijas 2, 7, 8, 9, 10).

Turklāt ir skaidrs, ka galvenā valoda iekšējai saziņai (izņemot konkrētu valodu darba grupas u. c.) ir angļu valoda vai dažreiz franču valoda (10. intervija). Reizēm ir problēmas ar svešvalodu izmantošanu, piemēram, precizitāti, fonētiku. Tādarbs dažkārt tiek pārtraukts skaņas kvalitātes dēļ (Interviewee 3). Vēl viena problēma darbiniekiem, kas sniedz valodas pakalpojumus, dažkārt ir prasība strādāt personām, kas nelieto savu dzimto valodu (kas nav tik neparasts). Tā galvenokārt ir problēma tulkiem, kuri ir apmācīti strādāt ar runātāju dzimtajām valodām. (Interviewee 3). Daži EP deputāti bieži vien runā otrajā valodā neformālos kontekstos, kur viņi var pajauties arī uz žestiem un atkārtojumiem; tomēr šie svešvalodas runātāji bieži vien pārāk augstu novērtē savas valodu prasmes formālos kontekstos. Tādējādi, kad viņi runā otrā valodā oficiālās saziņas kontekstā, viņi nespēj skaidri un precīzi izteikt savas idejas. Ideju precizitāte ir galvenā problēma tulkiem, kuriem tās ir jāinterpretē (Interviewee 3). Tomēr "jo ilgāk strādājat iestādē, jo vairāk pierodat daudzvalodu vidē un neizmantojat dzimto valodu" (11., 12. intervijas).

Tomēr, kā norādīja viens no intervētajiem (Interviewee 2) — "daudzvalodu un daudz kultūru vides komunikācija vienmēr būs izaicinājums".

Citu valodu lietošanas tendences, izņemot angļu valodu

Intervējamās personas norādīja, ka nav novērojamas tendences attiecībā uz citu plaši izplatītu valodu plašāku izmantošanu ārpus angļu valodas. Turklāt daži ziņoja par pieaugošu lomu un pieprasījumu pēc angļu valodas: "Tendence ir tāda, ka pieaug pieprasījums pēc tulkiem ar angļu valodu retour" (Interviewee 2). Dažos gadījumos procedūras prasa tulkojumu angļu, franču un vācu valodā, bet tendence drīzāk ir vērsta uz plašāku angļu valodas izmantošanu, nevis otrādi (5., 6. intervijas). Tomēr ir iestādes, kurās galvenā valoda ir franču, nevis angļu valoda (Interviewees 10, 11, 12).

A3.4 Digitālo tehnoloģiju nozīme

Aptaujātie norādīja, ka digitālos rīkus parasti izmanto, lai veicinātu daudzvalodību, un to loma palielinās. Gan rakstiskās, gan mutiskās tulkošanas jomā arvien vairāk tiek izmantoti tiešsaistes rīki gan iekšējā ikdienas darbā, gan sniegtajos pakalpojumos. Biroja darbā šie rīki ir līdzīgi tulkotājiem un tulkiem, lai gan rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumiem ir vajadzīgs nedaudz atšķirīgs atbalsts. Populārākie tulkošanas pakalpojumos izmantotie rīki ir:

Eiropas Savienības pieeja daudzvalodībai savā komunikācijas politikā

- • Mašīntulkošana (Intervijas 1, 7, 4, 11, 22)
- • E-tulkojums (Intervijas 1, 7, 10, 11, 12)
- • Datubāzes, piemēram, IATE, EURAMIS, SDL Trados, Eur-Lex (intervijas 1, 5, 6, 10)
- • Automātiskās tulkošanas logriki tīmekļa vietnēs (Intervijas 8, 9, 11, 12)
- • Studijas tipa numurs (Interviewees 1, 8, 9)
- • Tulkošanas palīdzības programmatūra, tulkošanas atmiņas (Interviewees 7, 11, 12)
- • Tulkošanas atmiņas (Interviewees 1, 4)
- • Paplašinātā tulkošanas vide (Interviewees 5, 6)
- • Tulkošana (Intervijas 8, 9)
- • Interactio (Interviewee 3)
- • Datorizētās tulkošanas (CAT) rīki (Interviewee 4)
- • Spēles līmenis (Interviewee 4)
- • DeepL Pro (Interviewee 10)

Populārākie instrumenti, ko izmanto mutiskās tulkošanas pakalpojumos, ir:

- • Vairākās iestādēs ieviesti jauni instrumenti: piemēram, runas-teksta tehnoloģijas (2., 5., 6. intervijas)
- • Automātiska meklēšana standā (Interviewee 2)
- • Automātiska termina izvilkšana (atzīmējot noteiktus vārdus, piemēram, skaitļus) (Interviewee 2)
- • SIDP (vienlaicīgas interpretācijas piegādes platformas): Kudo, Interpretify utt. (Interviewee 2).

Galvenās novērotās priekšrocības ir šādas:

- • ātrums (intervijas 1, 4, 8, 9, 10, 11, 12)
- • efektivitāte (1., 4., 10., 11., 12. intervijas)
- • optimizācija (Intervijas 4, 8, 9)
- • pieejamība (Interviewee 2)
- • kvalitāte (Interviewee 4)
- • konsekvence (Interviewee 10)
- • pietiekami laba redakcija (11., 12. intervijas).

Trūkumi vai problēmas ietver:

- • uzticamība prasa cilvēka uzraudzību (1., 4., 5., 6., 10., 11., 12. intervijas)
- • kļūdu turpināšanās (1., 5., 6., 10. intervijas)
- • Socking quality — nozīmē, ka teksts ir labi lasāms, bet tulkojumā nozīme ir nepareiza (Interviewees 1, 10)
- • radīt lielas cerības attiecībā uz laiku (Interviewee 1)
- • skaņas kvalitāte (Intervijas 2, 10)

- nestrādā vienādi labi visām valodām (Intervijas 4, 10)
- atbilstošu rīku izstrāde un atjaunināšana ir laikietilpīga. (Intervijas 8, 9)
- nepieciešams papildu aprīkojums (Interviewee 10).

ES jau investē digitālajās tehnoloģijās, un ir gaidāmi turpmāki izdevumi. Saskaņā ar aptaujāto sniegto informāciju turpmāki ieguldījumi digitālajos instrumentos noteikti veicinātu daudzvalodību. Tomēr būtu jākoncentrējas uz to, lai iesaistītu vairāk izstrādātāju un labāk integrētu instrumentus (8., 9. intervijas).

Digitālie rīki kļuva nepieciešami, strādājot valodu pakalpojumu vidē. No tulkošanas viedokļa tas nozīmētu tulkotāja amata maiņu, kas nozīmētu pāreju uz validāciju vairāk nekā pašu tulkošanu (1., 5., 6., 11., 10. intervijas); “no intelektuālā līdz gandrīz mehāniskam” (Interviewee 1). Daži biroji nopietni apsver MI ieviešanu darbplūsmā, lai optimizētu ļoti laikietilpīgo darba sadales procesu (Interviewee 4). No otras puses, interpretējot, digitālie rīki tiek pieņemti lēnāk, jo procesam ir vajadzīgi sarežģītāki risinājumi nekā tulkošana. Digitālo rīku ieviešana atbalsta pagaidu mutisko tulkošanu un jau ir padarījusi mutisko tulkošanu pieejamāku (milzīga pāreja konferenču tulkošanā), un pieejamās telpas ierobežojumi kļūst mazāk aktuāli (2. intervija).

Dažas iestādes, pamatojoties uz digitālajām tehnoloģijām, izstrādā savus rīkus, lai atbalstītu daudzvalodības īstenošanu. Piemērs ir daudzvalodu apsekojuma rīks, kas ļauj ātri noteikt apsekojumu un apkopot datus dažādās valodās. (Intervijas dalībnieki 8, 9).

Vairāki respondenti arī norādīja uz ierobežojumiem, kas saistīti ar digitālo rīku izmantošanas noteikumu trūkumu un ka daudzvalodībai joprojām ir dažas prasības, ko digitālie rīki nevar nodrošināt. Tomēr tas noteikti var uzlabot situāciju, ja runa ir par pieejamajiem resursiem (cilvēki, laiks, telpa, līdzekļi). Visbeidzot, respondenti uzsvēra valodu nemateriālās iezīmes, kas nozīmē, ka mašīntulkošana tuvākajā nākotnē neaizstās cilvēkus (1., 4., 5., 6., 10., 11. un 12. intervijas).

A3.5 Pārredzamība un pārskatatbildība

Kopumā intervējamās personas uzskatīja, ka viņu organizācijas valodu režīms ir pietiekami daudzvalodīgs, lai nodrošinātu saprātīgu un līdzsvarotu pārredzamību ES pilsoņiem, lai gan tika atzīmētas arī iespējas veikt nelielus uzlabojumus. Tika atzīmēts, ka lielāko daļu dokumentu (lietotāji) skata angļu valodā. Turklāt dokumentus parasti nelasa plaša sabiedrība, bet gan konkrētas ieinteresētās personas ar tiešu interesi (1., 5., 6., 8., 9. intervijas) vai tie ir atkarīgi no iedzīvotāju vispārējām interesēm ES lietās (1., 2., 3. intervijas).

Lai uzlabotu pārredzamību, intervējamās personas uzsvēra nepieciešamību nodrošināt kvalitatīvu tulkojumu visās ES valodās (4., 5., 6., 8. un 9. intervijas) un izmantot skaidru valodu (4., 8., 9. intervijas).

Visi aptaujātie atbildēja, ka viņu iestādēs nav sūdzību par daudzvalodības īstenošanu vai gandrīz nemaz nav sūdzību, jo attiecībā uz sniegtajiem pakalpojumiem ir augsti standarti. Ierobežotie sūdzību gadījumi galvenokārt ir saistīti ar noteiktas valodas (sniegto pakalpojumu) pieejamību, kas ir tieši saistīta ar iestādē pieejamajiem resursiem (2., 3., 8., 9., 10. intervijas). Pandēmijas dēļ ir milzīgs pieprasījums pēc tiešsaistes pakalpojumiem, tāpēc dažkārt tie bija mazāk pieejami, jo īpaši, ja runa ir par mazākām valodām (Interviewee 2). Biežāk nekā sūdzības ir pieprasījumi (8., 9. intervijas) vai pilsoņu vai EP deputātu (lietotāju) piezīmes, kas konstatējušas tulkošanas kļūdas (1., 2., 4. un 10. intervijas). Sūdzības parasti nāk no akadēmiķiem, juristiem, aktīvistiem un pilsoņiem (Interviewee 10).

4. PIELIKUMS: EIROPAS IEDZĪVOTĀJU VALODU PRASMES

A4.1. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti, pēc ES komunikācijas politikas veida, pēc pieejas valodas iekļaušanas definīcijai un pēc valsts

Komunikācijas politika	Monolingvisms (tikai angļu valodā)		Divvalodība (franču vācu)		Trīsvalodība (franču vācu)		Hexalingualism (angļu, franču, vācu, itāļu, spāņu, poļu)		Daudzvalodība (24 oficiālās valodas)		Iedzīvotāju skaits	
	App. A	App. B	App. A	App. B	App. A	App. B	App. A	App. B	App. A	App. B	%	Miljonos
Valsts												
Austrija	26	68	90	97	92	98	92	98	94	99	2.0	4.83
Beļģija	17	55	48	78	56	85	57	85	96	99	2.5	5.98
Bulgārija	8	28	2	7	9	32	9	32	98	99	1.7	3.97
Horvātija	14	51	4	22	17	60	18	61	100	100	1.0	2.28
Kipra	31	80	2	8	32	80	32	80	95	99	0.2	0.46
Čehija	6	34	2	23	8	47	9	48	99	100	2.4	5.84
Dānija*	28	55	4	14	31	60	32	61	95	98	1.2	2.95
Igaunija	20	51	2	7	21	54	21	54	76	89	0.3	0.72
Somija	28	82	2	5	28	83	29	83	97	99	1.2	2.83
Francija	9	38	95	98	95	98	96	98	96	99	13.5	32.37
Vācija	15	60	92	98	93	99	94	99	95	99	18.7	44.77
Grieķija	17	53	4	12	18	54	18	54	95	99	2.5	5.86
Ungārija	8	25	4	16	10	34	10	34	100	100	2.3	5.39
Īrija	91	97	4	15	93	98	96	99	99	100	1.1	2.56
Itālija	5	35	3	15	7	41	100	100	100	100	13.6	32.61

Latvija	8	45	1	7	9	51	9	52	75	95	0.5	1.06
Lietuva	10	33	1	6	11	38	17	49	96	99	0.7	1.55
Luksemburģaģ	24	41	73	90	79	93	81	94	90	97	0.1	0.30
Malta	61	90	1	6	61	90	63	91	99	100	0.1	0.24
Nīderlande	29	79	7	33	33	82	33	82	96	99	3.7	8.95
Polija	8	34	2	14	10	41	100	100	100	100	9.1	2.73
Portugāle	12	40	5	20	15	48	17	52	100	100	2.3	5.58
Rumānija	4	21	1	9	4	24	5	26	100	100	4.6	11.06
Slovākija	6	28	3	18	9	41	9	43	100	100	1.3	3.07
Slovēnija	20	48	5	19	23	57	25	60	95	98	0.5	1.16
Spānija	9	31	4	12	12	37	96	99	98	99	10.9	26.03
Zviedrija	48	85	3	16	49	86	51	87	93	97	2.1	4.98
ES-27	13	45	35	45	43	65	74	86	97	99	100	239.1

Avots: Eurostat, 2021. gads, AES 2016. 27 ES dalībvalstis. Svērtie rezultāti, kas paziņoti procentos. Kopējā procentuālā daļa, kas attiecas uz iedzīvotājiem vecumā no 25 līdz 64 gadiem. Novērojumi: 174,688, kas pārstāv 239,1 miljonu pieaugušo iedzīvotāju (pēdējās divās ailēs ir norādīts pieaugušo iedzīvotāju skaits katrā valstī un valsts iedzīvotāju īpatsvars 27 ES dalībvalstīs). A lietotne = A lietotne, B lietotne = B lietotne, definīcijas sk. 7. nodaļā.

* Dānijas procentuālās daļas B pieejā (izņemot daudzvalodu valodu politiku) ir novērtētas par zemu, jo dāņu AES paraugā ir daudzas trūkstošas vērtības diviem AES mainīgajiem lielumiem, t. i., "Pirmā pazīstamākā valoda, kas nav māte" un "Otra vislabāk zināmā valoda, kas nav māte". Lai paraugs būtu pilnīgs, trūkstošās vērtības tiek uzskatītas par līdzvērtīgām "Es nerunāju svešvalodā", tādējādi par zemu novērtējot daudzvalodu cilvēkus valstī. Ņemot vērā Dānijas salīdzinoši nelielo demogrāfisko lielumu salīdzinājumā ar pārējo ES, tas būtiski neietekmēs mūsu vispārējos secinājumus. Šī metodoloģiskā izvēle tiek īstenota visās tabulās.

§ Situācija Luksemburgā ir īpaši saistīta ar tās ļoti daudzvalodu iedzīvotāju skaitu. AES satur informāciju par prasmes līmeni tikai attiecībā uz pirmo un otro svešvalodu/citām valodām, kas zināmas papildus respondentu dzimtajai valodai. Tomēr liela daļa Luksemburgas iedzīvotāju runā luksemburģiešu valodā kā dzimtajai valodai un norāda, ka pirmā/otrā pazīstamākā svešvaloda ir franču un vācu valoda (abas valsts administratīvās valodas). Ja angļu valoda ir respondenta trešā labākā runātā valoda, AES to nevar ierakstīt.

A4.2. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti pēc ES komunikācijas politikas veida, pieejas lingvistiskās iekļaušanas definīcijai un vecuma grupai

Vecuma grupa		25–34	35–44	45–54	55–64
Komunikācijas politika	Pieeja				
Monolingvisms (tikai angļu valodā)	A	20	15	10	7
	B	60	50	40	30
Divvalodība (franču vācu)	A	35	32	37	36
	B	46	43	47	45
Trīsvalodība (franču vācu)	A	48	42	42	40
	B	77	67	62	56
Hexalingualism (angļu franču vācu itāļu spāņu poļu)	A	75	73	73	72
	B	90	87	85	82
Daudzvalodība (24 oficiālās valodas)	A	97	97	97	98
	B	99	99	99	99
% no kopējā iedzīvotāju skaita vecumā no 25 līdz 64 gadiem, pēc vecuma grupas		23.1	25.4	27.3	24.3

Avots: Eurostat, 2021. gads, AES 2016. 27 ES dalībvalstis. Svērtie rezultāti, kas paziņoti procentos. Kopējā procentuālā daļa, kas attiecas uz iedzīvotājiem vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri pieder pie vecuma grupas.

Novērojumi: 174,688. A un B pieejas definīcijas sk. 7. nodaļā.

Visas valodu politikas, izņemot daudzvalodu un divvalodu politiku, rada nevienlīdzību starp paaudzēm attiecībā uz to pieaugušo procentuālo īpatsvaru, kuri ir iekļauti lingvistiski. Valodu iekļaušanas rādītāji jaunākajā paaudzē ir augstāki vienalodu, trīsvalodu un sešvalodu saziņas politikā. Šis pieaugums galvenokārt ir saistīts ar angļu valodas izplatību ES valstu izglītības sistēmās pēdējo desmitgažu laikā. Rezultāti liecina, ka izglītības politika ir bijusi efektīva, veicinot vismaz dažu valodu prasmju apguvi, bet tikai mazākums ir sasniedzis lietpratīgu līmeni. Tas nozīmē, ka vajadzība pēc tulkojuma ES komunikācijā tuvākajā nākotnē būtiski nemainīsies. Pat jaunākajā kohortā joprojām ir ievērojama lingvistiskā atstumtība, kas izriet no vienalodas vai trīsvalodu valodas politikas režīma īstenošanas.

A4.3. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti pēc ES komunikācijas politikas veida, pieeja valodas iekļaušanas definīcijai un sekmīgi pabeigtais izglītības līmenis

Komunikācijas politika	Pieeja	Sekmīgi pabeigts izglītības līmenis		
		Zema cena	Vidējā vidējā vērtība	Augstas kvalitātes
Monolingvisms (tikai angļu valodā)	A	4	8	28
	B	16	40	74
Divvalodība (franču vācu)	A	23	37	41
	B	30	46	55
Trīsvalodība (franču vācu)	A	26	42	57
	B	39	64	87
Hexalingualism (angļu franču vācu itāļu spāņu poļu)	A	69	71	81
	B	79	83	96
Daudzvalodība (24 oficiālās valodas)	A	94	98	98
	B	98	99	100
<i>% no kopējā iedzīvotāju skaita vecumā no 25 līdz 64 gadiem pēc izglītības līmeņa</i>		22.2	47.6	30.0

Avots: Eurostat, 2021. gads, AES 2016. Izglītības līmeņi ir klasificēti ISCED 2011 līmeņos un apkopoti saskaņā ar Eurostat pamatnostādņem: Zema izglītība (ISCED-11 0–2. līmenis), vidējā izglītība (ISCED-11 3.–4. līmenis), augstākā izglītība (ISCED-11 5. līmenis vai augstākais līmenis). Svērtie rezultāti, kas paziņoti procentos. Kopējais procentuālais daudzums, kas attiecas uz iedzīvotāju skaitu no 25 līdz 64 gadiem. Novērojumi: 174,485. A un B pieejas definīcijas sk. 7. nodaļā. ISCED = Starptautiskā standartizētā izglītības klasifikācija.

Ir labi zināms, ka prasmes valodās, kas nav dzimtās valodas, ir saistītas ar izglītības līmeni. Tas ir atspoguļots šajā tabulā izklāstītajos rezultātos. Piemēram, ES iedzīvotāji vecumā no 25 līdz 64 gadiem ar augstu izglītības līmeni, visticamāk, tiks iekļauti nedaudzvalodu saziņas politikā nekā iedzīvotāji ar zemu izglītības līmeni.

A4.4. tabula: To Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa vecumā no 25 līdz 64 gadiem, kuri lingvistiski ir iekļauti pēc ES komunikācijas politikas veida, pieejas lingvistiskās iekļaušanas definīcijai un pēc profesijas

Komunikācijas politika											% iedzīvotāju vecumā no 25 līdz 64 gadiem pēc nodarbošanās grupas	
	Monolingvisms (tikai angļu valodā)		Divvalodība (franču vācu)		Trīsvalodība (franču vācu)		Hexalingualism (angļu, franču, vācu, itāļu, spāņu, poļu)		Daudzvalodība (24 oficiālās valodas)			
		App. A	App. B	App. A	App. B	App. A	App. B	App. A	App. B	App. A	App. B	% %
Nodarbošanās ar profesiju												
1. Projektu vadītāji	26	67	38	51	53	81	79	94	99	100	5.0	
2. Profesionālie speciālisti	32	78	38	53	57	87	81	96	99	100	20.6	
3. Tehniķi un asociētie speciālisti	15	61	51	60	59	82	82	94	99	100	16.8	
4. Garīdznieku palīgdarbinieki	13	58	39	50	47	76	80	92	99	100	9.8	
5. Pakalpojumu un pārdošanas darbinieki	9	41	37	45	43	66	71	85	97	99	15.1	
6. Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	4	18	20	25	23	36	64	71	98	99	3.7	
7. Amatsdarbinieki un radniecīgo profesiju strādnieki	4	28	32	39	35	53	68	79	97	99	12.2	
8. Iekārtu un mašīnu operatori un montētāji	4	25	29	37	32	52	63	76	96	99	7.8	
9. Elementārās profesijas	4	20	35	45	39	55	70	81	93	99	8.3	
10. Bruņoto spēku okupācijas	18	69	38	49	48	80	76	94	99	100	0.6	

Avots: Eurostat, 2021. gads, AES 2016. Saimnieciskā darbība ir kodēta saskaņā ar ISCO 2008. 27 ES valstis. Svērtos rezultātus uzrāda procentos. Pēdējā ailē norādīts nodarbināto iedzīvotāju relatīvais īpatsvars vecumā no 25 līdz 64 gadiem attiecībā uz katru profesijas statusu. Novērojumi: 117,543. A lietotne = A lietotne, B lietotne = B lietotne, definīcijas sk. 7. nodaļā.

AES satur datus par respondentu profesijas veidu, kas klasificēts saskaņā ar 2008. gada Starptautisko standartizēto profesiju klasifikāciju (ISCO). Tabulā norādīts to pieaugušo iedzīvotāju procentuālais īpatsvars, kuri lingvistiski ir iekļauti nodarbināto respondentu profesionālajā statusā.

5. PIELIKUMS: MAŠĪNTULKOŠANA

A5.1 Kas ir mašīntulkošana?⁹³

Pastāv dažādas pieejas mašīntulkošanai (MT), katrai no tām ir savas priekšrocības un trūkumi (A5.1. tabula). **Viena no agrākajām pieejām mūsdienu MT ir uz noteikumiem balstīta pieeja**, kas balstās uz vārdnīcām un gramatikas noteikumiem (piemēram, sintaksi un morfoloģiju), lai pārsūtītu tekstu no vienas valodas uz citu (Castilho et al., 2017). Īsāk sakot, uz noteikumiem balstīta sistēma sadala avotvalodā izteiktu teikumu vārdos un noteikumos un iezīmē tos ar mērķvalodas vārdiem un noteikumiem. Viena no uz noteikumiem balstīto sistēmu priekšrocībām ir tā, ka apmācībai nav vajadzīgi divvalodu teksti un līdz ar to tās lielā mērā ir neatkarīgas. Citiem vārdiem sakot, uz noteikumiem balstīta sistēma sniegs vienlīdz labus rezultātus neatkarīgi no konkrētā teksta jomas. Tomēr uz noteikumiem balstītas sistēmas ir dārgas, lai uzturētu, un tās ir bēdīgi sliktas, risinot lingvistiskas neskaidrības un idiomātiskus izteicienus (Charoenpornasawat et al., 2002).

Pētniecība un izstrāde Maltā ir pastāvīgi pārvirzījusies no uz noteikumiem balstītām pieejām uz vairāk uz datiem balstītām pieejām (Way, 2020). Patiešām, otra pieeja MT ir uz korpusiem balstīta pieeja, kurā paralēli tiek izmantoti divvalodu korpori, lai apmācītu (t. i., mācītu) tulkot programmatūru. Kopumā šos korpusus var izmantot vienā no diviem veidiem. Tos var izmantot vai nu, lai mācītu programmatūru, lai atkārtoti piemērotu oriģinālajā korpusā pieejamos lingvistiskos modeļus, lai tulkotu jaunus tekstus, veicot atbilstošas aizstāšanas (šajā gadījumā mēs runājam konkrētāk par piemēru balstītu pieeju), vai lai programmatūra apgūtu noteiktu teksta virkņu sadalījumu avota valodā, kas ir noteiktu teksta virkņu tulkojums mērķvalodā un pēc tam atbilst tām (statistiskā mašīnmācīšanās). Abas šīs uz korpusiem balstītās metodes ļauj efektīvāk izmantot cilvēkresursus un efektīvāk darboties leksiskajā atlasē nekā uz noteikumiem balstītas metodes (Hutchins, 2007).

Tomēr šīs pieejas ir ļoti atkarīgas no domēniem, t. i., tulkojumu var ģenerēt tikai tad, ja atsauces korpusā ir atbilstošs piemērs (Carl, 2000). Citiem vārdiem sakot, šīs metodes bieži vien nevarēs tulkot teikumus no jomas, kas būtiski atšķiras no mācībām izmantoto tekstu jomas. Turklāt viņi var veikt ļoti slikti, kad runa ir par strukturējot gramatiski skaņu teikumus.

Lai labotu pēdējo jautājumu, **ir izstrādātas hibrīdsistēmas, kurās apvienotas uz noteikumiem balstītas un uz korpusiem balstītas pieejas** (España-Bonet un Costa-jussà, 2016). Šajā sakarā ES no 2006. līdz 2012. gadam uzsāka divus projektus (EuroMatrix un EuroMatrixPlus), kuru kopējais budžets bija EUR 8,3 miljoni, lai izstrādātu un uzlabotu MT sistēmas starp visām ES oficiālajām valodām. Projekts sākās, atzīstot, ka tulkojumi rada ievērojamas izmaksas ES iestādēm un Eiropas uzņēmumiem, un tā mērķis ir radīt dzīvotspējīgu alternatīvu cilvēku tulkotājiem. Galvenais rezultāts bija Mozus attīstība, bezmaksas SMT dzinējs, ko var izmantot, lai apmācītu statistikas tulkošanas modeļus no avotvalodas uz mērķa valodu un radītu automātiskus tulkojumus mērķa valodā.

Visjaunākā pieeja, kas dominē MT, ir neironu mašīntulkošana (NMT), kas balstās uz dziļu mācīšanos un mākslīgiem neironu tīkliem, lai prognozētu vārdu secību iespējamību, izmantojot tikai daļu no atmiņas, kas nepieciešama tradicionālajām statistikas pieejām (Bentivogli et al., 2016). Lai gan NMT sākotnējā struktūra būtiski neatšķīrās no tradicionālās statistikas mašīnmācīšanās (SMT), ieviešot kodētāju-dekoderu sistēmu un avotvalodas uzmanības modeļus, uzlabojumi kļuva diezgan nozīmīgi (Sutskever, 2014; Bahdanau et al., 2014). Saskaņā ar Rivera-Trigueros (2021) sniegto informāciju neironu sistēmu dominējošais stāvoklis ir tāds, ka pasaulē lielākie MT pakalpojumu sniedzēji, piemēram, Google, Systran un Microsoft, jau sen ir integrējuši tos savās sistēmās, bet tikai mazie MT pakalpojumu sniedzēji joprojām galvenokārt paļaujas uz

93 Pētījuma autori pateicas Dr. Marco Civico (Ženēvas Universitāte) par viņa vērtīgo palīdzību šīs sadaļas sagatavošanā.

SMT. Jo īpaši Google 2016. gada novembrī ieviesa “Google Neural Machine Translation” (GNMT) — neironu mašintulkošanas sistēmu, kas mācās no miljoniem piemēru un izmanto mākslīgos neironu tīklus, lai uzlabotu precizitāti un precizitāti (Wu et al., 2016). Tā sekas ievērojami pārsniedz vienkāršu iespēju precīzi tulkot savas virknes tekstu (piemēram, e-pastu) dažādās valodās. Piemēram, Jackson et al. (2019) parādīja, ka Google Translate var droši izmantot citās valodās publicēto medicīnisko dokumentu tulkošanai angļu valodā, lai iegūtu datus sistemātiskai pārskatīšanai.⁹⁴ A5.1. tabulā apkopota diskusija par dažāda veida MT sistēmām.

A5.1. tabula: Dažādu mašintulkošanas pieeju stiprās un vājās puses

	Uz noteikumiem balstīta	Uz datiem balstīta	Hibrīda sistēma	Neirāla neirāla
Stiprās puses	—Nav vajadzības pēc divvalodu teksta ievades —Domēna neatkarīga	Efektivitātes pieaugums Labāks sniegums leksiskajā atlasē	—Grammātiski skaņa — Mazāk atkarīgi no domēniem	—Paļaušanās uz modernākajām mašīnmācīšanās tehnoloģijām
Nepilnības	—Izmaksas —Slikta veiktspēja, rīkojoties ar neskaidriem izteicieniem	—Domēnu atkarīgais —Nepieciešams liels datu apjoms	Prasa ievērojamus finanšu ieguldījumus	—Nepieciešams liels skaits mācību datu

A5.2 mašintulkošanas pakalpojumu sniedzēji

Pašlaik ir pieejamas daudzas liela mēroga MT sistēmas, no kurām dažas ir brīvi pieejamas tiešsaistē. Ir daudz pētījumu, kuros salīdzināta dažādu MT sistēmu veiktspēja dažādām valodu kombinācijām un ar atšķirīgiem nosacījumiem. Salīdzinot četras dažādas tiešsaistes MT sistēmas (Systran, SDL, WorldLingo un InterTran) tulkojumus no spāņu valodas angļu valodā, tika konstatēts, ka Systran un WordLingo kopumā ražo labākus un saprotamākus teikumus (Aiken un Wong 2006). Hampshire un Salvia (2010) konstatēja, ka Google Translate ierindoja visaugstākajā vietā, tulkojot teikumus ar oficiālu reģistru, bet tas ir pārspējis Babylon, kad runa ir par idiomatisku izteiksmju tulkošanu.

Pavisam nesen Vanjani un Aiken (2020) ierosināja sistemātiski salīdzināt astoņus galvenos MT pakalpojumu sniedzējus, proti, Google Translate, Bing Translator, Systran, PROMT, Babylon, WorldLingo, Yandex un Reverso. Saskaņā ar iepriekšējiem pētījumiem tika konstatēts, ka Google Translate kopumā ir precīzāks salīdzinājumā ar citām MT sistēmām, jo īpaši tad, ja avotvaloda un mērķvaloda ir ģenētiski līdzīgas. To pašu nevar teikt par ļoti dažādu valodu pāriem. Tāpēc Google Translate var nebūt labākais risinājums dažiem konkrētiem valodu pāriem. Tomēr, salīdzinot ar citām MT sistēmām, Google Translate atbalsta daudz vairāk valodu (109, sākot ar 2021. gada novembri, un 126 valodas izstrādes stadijā). Google Translate patiešām ir visvairāk izmantotais MT piegādātājs visiem. Saskaņā ar Way (2020), Google Translate bija tulkojis 143 miljardus vārdu dienā maijā 2016, un šis skaits var būt pieaudzis tikai pēdējo piecu gadu laikā. 2020. gadā ir

94 Autori pārbaudīja tulkojumu angļu valodā no deviņām dažādām valodām (ķīniešu, franču, vācu, itāļu, japāņu, korejiešu, rumāņu, krievu un spāņu).

izlaists cilvēka salīdzinājums starp precizitāti MT, kas veikta, izmantojot DeepL, Google Translate, Amazon Translate, Microsoft Translator.⁹⁵

Privāti uzņēmumi, piemēram, Google, izmantojot tulkotus ES dokumentus, lai izstrādātu MT rīkus, ir ļāvuši diskutēt par līdzsvaru starp privāto un publisko labumu, ko sniedz ES tulkošanas darbs. EP deputāte Evelyn Regner 2010. gadā iesniedza Komisijai jautājumu par to, ka Google, privāts ASV reģistrēts uzņēmums, izmanto tulkotus ES dokumentus, lai apmācītu savu MT sistēmu. Atzīmējot, ka ES tulkošanas pakalpojumus maksā ES nodokļu maksātāji, viņa norādīja, ka Google netieši gūst konkurences priekšrocības un gūst finansiālu peļņu no tulkoto ES dokumentu izmantošanas.⁹⁶ Komisija atbildēja, ka tai ir zināms, ka Google, kā arī daudzas citas privātas struktūras atkārtoti izmanto savus tulkotos dokumentus komerciāliem mērķiem un ka tas ir atļauts saskaņā ar Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/98/EK.⁹⁷ Tā arī norādīja, ka plašāka publiskā sektora informācijas un pakalpojumu atkalizmantošana, ko pēc tam rada šāda atkalizmantošana, būtu jāuzskata par kaut ko pozitīvu, kas veicina kultūras un ekonomikas izaugsmi. Jo īpaši tas, ka uzlabots tulkošanas rīks ir plaši pieejams un tiek izmantots, ir pozitīvs solis ceļā uz⁹⁸ to, lai pārvarētu valodas barjeras, kas kavē piekļuvi zināšanām un pārrobežu informācijas pakalpojumiem.

Mašintulkošanas izmantošana ES iestādēs

Cadwell et al. (2016) ņemiet vērā, ka tulkotāji sākotnēji izmantoja eTranslation (sk. 8. nodaļu) “ar šķipsniņu sāls”. Tomēr tagad tas ir dziļi integrēts Tulkošanas ģenerāldirektorāta darbplūsmā,⁹⁹ un, lai gan daži varētu vēlēties to neizmanto, tulkotāji to kopumā atzīst (Rossi un Chevrot, 2019). Kopš MT sistēmas izveides Komisija vienmēr ir mudinājusi tulkotājus labāk iepazīt MT sistēmas. Šī stratēģija šķiet piemērota, ņemot vērā secinājumus, kas gūti Rossi un Chevrot (2019) aptaujā par tulkotājiem, kuri strādā Eiropas Komisijā attiecībā uz viņu zināšanām un saistību ar mašintulkošanu. Tika konstatēta ievērojama negatīva korelācija starp zināšanām par MT un MT uztveri kā draudu (t. i., tas liek tulkotājiem justies nedrošiem par savu darbu). Tomēr viņi arī norādīja, ka tie, kuriem ir labāka izpratne par MT, to pareizi un apzināti izmanto neatkarīgi no tā, vai tas ir paredzēts pēc MT ģenerētās jaudas rediģēšanas¹⁰⁰ vai vienkārši iedvesmojoties no tās. Tas apstiprina Cadwell et al. iepriekšējos konstatējumus. (2016), kurš konstatēja, ka tulkotāji, kuri pieņēma MT savā darbplūsmā, mēdz uzskatīt tehnoloģiju par noderīgu un spējīgu apmierināt savas vajadzības.

Ir vairāki praktiski gadījumi, kad MT lieto ES institucionālajā kontekstā, un iniciatīvas, lai atbalstītu MT turpmāko attīstību. Pirmais ir Eiropas vienotais patents. **Eiropas vienotais patents** ir ļoti pamācošs gadījums, lai sāktu diskusiju par nepieciešamību plašāk izmantot augstas kvalitātes mašintulkošanu. Eiropas vienotais patents ir ES mēroga sistēma, kas ļauj pilsoņiem pieteikties vienotam patentam, kas vienlaikus ir derīgs visās valstīs, kuras ir ratificējušas šo iniciatīvu. Lai gan vienotais patents neaizstāj reģistrāciju valsts līmenī, tam cita starpā ir vajadzīga vienota atjaunošanas nodeva, vienota aizsardzība un vienota tiesa (Vienotā patentu tiesa), kas

95 Pieejams šeit: https://www.deepl.com/press.html#press_comparison_article

96 Rakstisks jautājums Evelyn Regner (S & D) Komisijai (vācu valodā). Pieejams šeit: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-7-2010-3436_DE.html

97 Direktīva 2003/98/EK: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0098>.

98 Atbilde uz jautājumu E-3436/10, ko Komisijas vārdā sniedza Kroes kundze (vācu valodā): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-7-2010-3436-ASW_DE.html

99 Īsi sakot, kad tulkošanas pieprasījumu no citiem ģenerāldirektoriem nosūta Tulkošanas ģenerāldirektorātam, to vispirms apstrādā MT sistēma un pēc tam nosūta tulkošanas vadītājam, kas to novirza tulkotājiem. Pēdējais var izlemt pēc rediģēt MT izejas vai restartēt no skrāpējumiem.

100 Pēcrediģēšana ir process, kurā cilvēka tulkotājs maina mašintulkotu tekstu, lai uzlabotu tā kvalitāti. Mēs varam atšķirt “vieglu” pēcrediģēšanu, kurā modifikācijas mērķis ir tikai padarīt MT produkciju saprotamu, un “pilnu” pēcrediģēšanu, kurā tulkotājs cenšas padarīt to arī stilistiski piemērotu un līdzvērtīgi cilvēka tulkotam tekstam.

lemj par patentu jautājumiem. Sākotnēji bija paredzēts, ka tā sāks darboties 2018. gadā, bet tā vairākkārt ir aizkavējusies dažādu juridisku iemeslu dēļ, un pašlaik tā stāties spēkā 2022. gadā. Viens no vienotā patenta galvenajiem punktiem ir tas, ka pieteikumus var iesniegt angļu, franču vai vācu valodā, kas ir Eiropas Patentu iestādes oficiālās valodas, un ka papildu tulkojums nebūs vajadzīgs. Patiešām, saskaņā ar Padomes Regulu Nr. 1260/2012 “vienota spēka Eiropas patentu tulkošanas kārtībai vajadzētu būt vienkāršai un rentablai”, taču vienlaikus tai būtu “jānodrošina juridiskā noteiktība un jāveicina inovācija” (Eiropadome, 2012. gads). Regulā noteikts, ka mašīntulkošana var ievērojami veicināt zināšanu izplatīšanu. Tomēr šķiet, ka Padome ir apzinājusies, ka vismaz regulas izstrādes laikā MT sistēmas nebija pilnīgi uzticams instruments. Patiešām, regulā arī noteikts, ka “šādiem mašīntulkojumiem būtu jākalpo tikai informatīviem nolūkiem, un tiem nevajadzētu radīt nekādas tiesiskas sekas”.

Regulas noteikumi paredz, ka tulkojumu finansiālais slogs gulstas uz iedzīvotājiem. Proti, prasība iesniegt pieteikumus angļu, franču vai vācu valodā nozīmē, ka pieteikuma iesniedzējiem ar citu dzimto valodu būtu jāsedz tulkošanas izmaksas (Gazzola, 2015). Turklāt regulā ir noteikts, ka “gadījumā, ja rodas strīds par vienota spēka Eiropas patentu, ir likumīga prasība, ka patenta īpašniekam pēc iespējamā pārkāpēja pieprasījuma būtu jānodrošina patenta pilns tulkojums” un ka šis tulkojums “nebūtu jāveic ar automatizētiem līdzekļiem un būtu jānodrošina uz patenta īpašnieka rēķina.” Daudzos citos apstākļos pieteikuma iesniedzēji tiek lūgti nodrošināt pilnīgu patenta tulkojumu angļu valodā,¹⁰¹ kas, pēc Padomes domām, “ir valoda, ko parasti lieto starptautisko tehnoloģisko pētījumu un publikāciju jomā”. Tomēr jāatzīmē, ka šie nosacījumi ir piemērojami tikai “pārejas periodā”, kas ir neskaidri definēts kā tāds, kas ilgst līdz brīdim, kad kļūst pieejama “augstas kvalitātes mašīntulkošanas sistēma visās Savienības oficiālajās valodās” vai jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 12 gadus pēc regulas piemērošanas dienas (2014. gada janvāris).

Otrs MT piemērošanas piemērs ir **Eiropas valodu resursu koordinācija**. Saskaņā ar Balto grāmatu Eiropas valodu resursu koordinācija (ELRC)¹⁰² ir sadarbības iniciatīva, ko Komisija uzsāka 2015. gadā un kuras mērķis ir savākt resursus, lai atbalstītu valodu tehnoloģiju attīstību visās oficiālajās Eiropas valodās, kā arī norvēģu Bokmål, norvēģu Nynorskā un islandiešu valodā (Eiropas valodu resursu koordinācija, 2019). Sākot no atzīšanas, ka valodas barjeras var kavēt ideju, zināšanu, tirdzniecības, cilvēku un komunikācijas brīvu apriti, iniciatīvas mērķis ir veicināt mašīntulkošanas attīstību. Lai gan pirmajos posmos ELRC vienīgais mērķis bija atbalstīt MT@EC (vēlāk, eTranslation) apmācību, tagad tā atbalsta MT vispārējo attīstību, publiskā repozitorijā ELRC-SHARE daloties ar vairāk nekā 80 % no valodu resursiem, kas savākti plašākai sabiedrībai MT pētniecībai un komerciāliem lietojumiem.¹⁰³

Nesen ELRC ir popularizējusi Covid-19 daudzvalodu informācijas piekļuves (MLIA) iniciatīvu, ko vada Komunikācijas ĢD tīkls kopā ar Tulkošanas ģenerāldirektorātu un dažādām kopienām, kas iesaistītas valodu tehnoloģijā, lai uzlabotu informācijas apmaiņu par vīrusu visās ES valodās.¹⁰⁴ Mērķis ir padarīt informāciju vieglāk pieejamu plašai sabiedrībai un atbalstīt pētniekus un medicīnas personālu neatkarīgi no informācijas avota valodas. Jo īpaši ELRC ir pārorientējusi savus datu vākšanas pasākumus uz daudzvalodu resursiem, kas īpaši saistīti ar Covid-19. ELRC repozitorijā tagad atrodas vairāk nekā 260 šādu valodu resursu, piemēram, daudzvalodu dati no Eiropas Vakcinācijas informācijas portāla, un tie visi ir būtiski, lai optimizētu daudzvalodu semantiskās meklēšanas un mašīntulkošanas veiktspēju. Šis bagātīgais valodu resursu klāsts palīdz identificēt un kategorizēt attiecīgo informāciju un to precīzāk tulkot.

101 Precīzāk, regulā ir paredzēts, ka tulkojumi jāveic angļu valodā, ja pieteikuma oriģināls ir franču vai vācu valodā, vai jebkurā no ES oficiālajām valodām, ja pieteikuma oriģināls ir angļu valodā.

102 ELRC: <https://www.lr-coordination.eu/>.

103 ELRC-SHARE Repozitorijs: <https://www.elrc-share.eu/>.

104 LEJUPIELĀDĒT MLIA: <http://eval.covid19-mlia.eu/>.

Visbeidzot, ir vērts pieminēt pieredzi, kas gūta saistībā ar **NMT sistēmām ES Padomes Igaunijas un Bulgārijas prezidentūras laikā**. Igaunijas un Bulgārijas ES Padomes prezidentvalstīm (attiecīgi 2017. un 2018. gada otrajā pusgadā) bija MI balstīta tulkošanas sistēma, ko tām īpaši izstrādāja privāts uzņēmums, kurš izmantoja Komisijas eTranslation sistēmu. NMT sistēmas lietotāju vidū bija ES Padomes prezidentvalsts darbinieki, publiskā sektora tulkotāji prezidentūras mītnes valstī, ES delegāti un starptautiskie žurnālisti, kas piedalījās pasākumos (Pinnis un Kalnis, 2018). Sistēma tika īpaši apmācīta bulgāru un igauņu valodā. To galvenokārt izmantoja, lai tulkotu teksta fragmentus, dokumentus un tīmekļa vietnes, izmantojot atsaucīgu tiešsaistes tulkošanas tīmekļa vietni un CAT rīka spraudni. Sistēmu turpināja integrēt prezidentvalstu oficiālajās tīmekļa vietnēs. Mērķis bija dot “ES delegātiem, žurnālistiem un ES Padomes prezidentūras apmeklētājiem veidu, kā automātiski tulkot tekstus, dokumentus un tīmekļa vietnes starp angļu, bulgāru, vācu, franču un igauņu valodu.” tika konstatēts, ka sistēma ievērojami pārsniedz gan vispārējo eTranslation sistēmu, gan Google Translate.

Šajā pētījumā novērtēta ES pieeja daudzvalodībai komunikācijas politikā. Inovatīva jauktu metožu pieeja tiek izmantota, lai izmeklētu daudzvalodības pienākumu un ES iestāžu, struktūru un aģentūru valodu režīmu un prakses ievērošanu, jo īpaši ES tīmekļa vietnēs. Tiek pētīta arī atbilstība 27 ES dalībvalstu iedzīvotāju valodu prasmēm. Tiek sniegti politikas ieteikumi, lai uzlabotu ES komunikācijas politikas pārredzamību un pieejamību, ņemot vērā iespējamības ierobežojumus.

PE 699.648

IP/B/CULT/IC/2021–021

Drukāt Drukāt	ISBN ISBN	978–92–846–9466–2	doi:10.2861/641182	QA-07–22–359-EN-C
Drukāt Drukāt	ISBN ISBN	978–92–846–9467–9	doi:10.2861/049142	QA-07–22–359-EN-N